

ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚAP
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Pořizovatel: MěÚ Ústí nad Orlicí, stavební úřad
Datum: duben 2025

Zhotovitel ÚAP: T-MAPY spol. s r.o., Hradec Králové
Vedoucí projektant Ing. Pavlína Antlová
Digitální zpracování Mgr. Pavla Fraňková
Jakub Stašek

OBSAH DOKUMENTACE

I. Textová část:

A. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

B. Rozbor udržitelného rozvoje území

II. Grafická část:

1. Hodnoty území	1 : 10 000
2. Limity využití území – a) bez TI, b) TI	1 : 10 000
3. Záměry v území	1 : 10 000
4. Problémy v území	1 : 10 000

OBSAH TEXTOVÉ ČÁSTI:

A) ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT, LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ 6

A) 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE.....	6
A) 1.1. Uspořádání dokumentu	6
A) 1.2. Pojmy.....	6
A) 1.3. Podklady.....	12
Mapové podklady.....	12
Platná územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady	12
A)1.4. Vymezení řešeného území	15
A) 2. VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ	16
A) 2.1. Širší vztahy, pozice ve struktuře osídlení.....	16
A) 2.2. Sídlní struktura	19
Historický vývoj území a jeho sídel	19
Sídlní struktura v rámci Pardubického kraje	23
A) 2.3 Krajina	25
A) 3. HODNOTY ÚZEMÍ	26
A) 3.1. Kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty	26
A)3.1.1. Kulturní hodnoty s legislativní ochranou	26
A) 3.1.2. Ostatní významné hodnoty.....	26
A)3.2. Přírodní hodnoty	27
A) 3.3. Civilizační hodnoty.....	28
A) 4. LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ.....	30
A)4.1. Ochrana kulturního dědictví.....	30
A) 4.1.1 Městská památková zóna	30
A) 4.1.2. Nemovité kulturní památky.....	30
A) 4.1.3 Archeologie.....	33
A) 4.2. Ochrana přírody a krajiny.....	33
A)4.2.1. Obecná ochrana přírody	33
A) 4.2.2. Zvláště chráněná území.....	36
A)4.2.3. Památné stromy.....	36
A)4.2.4 Natura 2000.....	37
A)4.3. Ochrana přírodních zdrojů, ochrana horninového prostředí.....	38
A)4.4. Ochrana dopravní a technické infrastruktury	39
A)4.5. Ostatní limity	43
A)5. VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ	45
A)5.1. Záměry ČR a kraje dle ÚPD	45
A)5.1.1 Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizací č. 1-7:	45
A)5.1.2 Zásady územního rozvoje Pardubického kraje - aktualizace č. 1-4:.....	46
A)5.2. Záměry dle rozvojových programů kraje.....	53
A) 5.3. Záměry dle rozvojových programů obcí.....	53
A) 5.4. Záměry dle ÚP obcí.....	54
A) 5.5. Oborové záměry dopravní infrastruktury	56
A) 5.6. Oborové záměry technické infrastruktury	56

A) 5.7. OSTATNÍ záměry	57
A) 5.8. Shrnutí	57
B) PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ	59
B)1. VYHODNOCENÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ S UVEDENÍM JEHO SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK, PŘÍLEŽITOSTÍ A HROZEB	59
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	59
B) 1.1. Horninové prostředí a geologie.....	59
B)1.1.1. Geologický a geomorfologický profil území	59
B)1.1.2. Těžba nerostných surovin.....	60
B) 1.1.3. Poddolovaná a sesuvná území	60
B)1.1.4. Radioaktivita zemského povrchu	61
B)1.1.5. SWOT analýza, problémy k řešení.....	62
B) 1.2. Vodní režim	64
B) 1.2.1. Hydrologické poměry.....	64
B) 1.2.2. Vodní toky a nádrže	64
B) 1.2.3. Lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod	65
B) 1.2.4. Záplavová území	65
B) 1.2.5. CHOPAV	66
B) 1.2.6. Zranitelné oblasti.....	66
B) 1.2.7. Kritické body povodí a přispívající plocha kritického bodu	67
B) 1.2.8. SWOT analýza, problémy k řešení.....	68
B) 1.3. Hygiena životního prostředí.....	70
B) 1.3.1. Kvalita ovzduší.....	70
B)1.3.2. Kvalita povrchových vod	71
B)1.3.3. Kvalita půdy	71
B)1.3.4. Hluk.....	71
B)1.3.5. Nakládání s odpady	72
B)1.3.6. Staré ekologické zátěže	72
B) 1.3.7. SWOT analýza, problémy k řešení.....	74
B) 1.4. Ochrana přírody a krajiny.....	76
B) 1.4.1. Aktuální stav krajiny, vegetační kryt.....	76
B)1.4.2. Obecná ochrana přírody a krajiny	77
B) 1.4.3. Zvláštní ochrana přírody a krajiny	82
B)1.4.4. SWOT analýza, problémy k řešení.....	82
B) 1.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	84
B)1.5.1. Bilance zemědělské půdy	85
B)1.5.2. Bonitované půdně ekologické jednotky, třídy ochrany zemědělské půdy.....	88
B) 1.5.3. Lesy	90
B) 1.5.4. Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ).....	91
B) 1.5.4. Plochy vhodné k zatravnění, k zalesnění.....	92
B) 1.5.5. Větrná eroze	92
B) 1.5.6. Vodní eroze	94
B) 1.5.7. SWOT analýza, problémy k řešení.....	96
SPOLEČNOST	97
B) 1.6. Dopravní infrastruktura	97
B) 1.6.1. Silniční doprava	97
B) 1.6.2. Železniční doprava	99
Dostupnost silniční a železniční dopravy.....	100
B) 1.6.4. Hromadná doprava	102
B) 1.6.5. Doprava v klidu.....	103
B) 1.6.6. Cyklistická doprava a cykloturistické trasy.....	103
B) 1.6.7. SWOT analýza, problémy k řešení.....	103

<i>B) 1.7. Technická infrastruktura .....</i>	<i>105</i>
B) 1.7.1. Vodní hospodářství	105
B) 1.7.2. Energetika, spoje	114
<i>B) 1.8. Sociodemografické podmínky .....</i>	<i>118</i>
B) 1.8.1. Vývoj počtu obyvatel	118
B) 1.8.2 Pohyb obyvatel.....	123
A) 1.8.3. Věková struktura obyvatel.....	126
B) 1.8.4 Vzdělanostní struktura obyvatel.....	129
<i>B) 1.9. Bydlení, občanské vybavení.....</i>	<i>133</i>
B) 1.9.1. Bydlení	133
B) 1.9.1.1 Struktura a stáří bytového fondu	134
B) 1.9.1.2. Intenzita bytové výstavby.....	136
B) 1.9.2. Občanské vybavení	141
<i>B) 1.10. Rekreaace, cestovní ruch.....</i>	<i>147</i>
B) 1.10.1 Rekreaace	147
B) 1.10.2 Cestovní ruch	148
HOSPODÁŘSTVÍ.....	149
<i>B) 1.11. Hospodářské podmínky .....</i>	<i>149</i>
B) 1.11.1. Ekonomické subjekty (ES).....	150
B) 1.11.2. Primární a sekundární sektor	153
Primární sektor	154
Sekundární sektor.....	155
Terciální sektor	156
B) 1.11.3. Vyjíždějící a dojíždějící do zaměstnání.....	156
B) 1.11.6. Nezaměstnanost.....	158
<i>C. ZÁVĚR.....</i>	<i>162</i>

A) ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT, LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

A) 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

- Dokumentace úplné aktualizace č. 1 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu říjen 2009 – prosinec 2010,
- Dokumentace úplné aktualizace č. 2 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu říjen 2012 – prosinec 2012,
- Dokumentace úplné aktualizace č. 3 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu červen 2014 – září 2014,
- Dokumentace úplné aktualizace č. 4 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu září 2016 – prosinec 2016,
- Dokumentace úplné aktualizace č. 5 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu říjen 2020 – leden 2021,
- **Dokumentace úplné aktualizace č. 6 ÚAP pro území obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí byla zpracována v časovém rozsahu leden 2025 – duben 2025.**

A) 1.1. USPOŘÁDÁNÍ DOKUMENTU

Část A:

- dosavadní stupeň rozvoje území
- hodnoty území, jejich základní charakteristika, ochrana legislativní a ochrana, která by měla být zakotvena v územních plánech
- záměry na změny využití území vyplývající především z nadřazené územně plánovací dokumentace a územně plánovací dokumentace obcí

Část B:

- analýza udržitelnosti rozvoje dle tří základních pilířů - prostředí (horninové prostředí, vodní režim, ochrana přírody a krajiny, zemědělská půda, pozemky určené k plnění funkce lesa, hygiena prostředí), společnost (sociodemografické podmínky, bydlení, občanská vybavenost a veřejná infrastruktura,) a hospodářství (rozložení ekonomických subjektů, cestovní ruch, intenzita výstavby bytů)
- vzájemná vyváženost tří pilířů

Část C:

- okruhy problémů k řešení

A) 1.2. Pojmy

Legislativa

Dokumentace 6. úplné aktualizace územně analytických podkladů SO ORP Ústí nad Orlicí je zpracována v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění (dále jen „stavební zákon“), ve spojení s § 334a odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Jsou respektovány pojmy z vyhlášky 500/2006 Sb. O územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v pozdějším znění a vyhlášky 501/2006 Sb. O obecných požadavcích na využívání území, v pozdějším znění.

Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je členěn na tři základní pilíře:

- hospodářský rozvoj
- životní prostředí
- sociální soudržnost obyvatel

Hodnoty území

Dosavadním vývojem byly vytvořeny v území tyto hodnoty, jejichž soulad bude sledován při dalších úplných aktualizacích ÚAP:

- kulturní, urbanistické a architektonické
- přírodní
- civilizační

Nejčastěji používané zkratky

Seznam používaných zkratk			
PÚR ČR	Politika územního rozvoje ČR	ČSPH	čerpací stanice pohonných hmot
ZÚR	Zásady územního rozvoje	CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
ÚAP	územně analytické podklady	VDJ	vodojem
ÚPD	územně plánovací dokumentace	ÚV	úpravna vody
ÚPP	územně plánovací podklady	AT stanice	automatická tlaková stanice
ÚPSÚ,	územní plán sídelního útvaru	ČOV	čistírna odpadních vod
ÚPNSÚ		PHO	pásmo hygienické ochrany
ÚPO	územní plán obce	OP	ochranné pásmo
ÚP	územní plán	VKP	významný krajinný prvek
VÚC	velký územní celek	ZCHÚ	zvláště chráněné území
SÚ	sídelní útvar	PR	přírodní rezervace
US	územní studie/urbanistická studie	NPR	národní přírodní rezervace
UO	urbanistický obvod- statistická jednotka	PP	přírodní park
SO	spádový obvod	TR	trafostanice
ORP	obec s rozšířenou působností	RR	radioreléová trasa
ÚSES	územní systém ekologické stability	JÚ	jímací území
VVN	vedení el. energie s velmi vysokým napětím	ZPF	zemědělský půdní fond
VN	vedení el. energie s vysokým napětím	BPEJ	bonitované půdní ekologické jednotky
VTL	vysokotlaký plynovod	PUPFL	lesní půdní fond – pozemky určené k plnění funkcí lesa
STL	středotlaký plynovod	ČSÚ	Český statistický úřad
NTL	nízkotlaký plynovod	ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
RS	regulační stanice	k.ú.	katastrální území
SKAO	stanice katodové ochrany	ZSJ	základní sídelní jednotka
		ZD	areál zemědělského družstva

Seznam jevů obsažených v ÚAP a v úplné aktualizaci č. 6 ÚAP (dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 500/2006) v pozdějším znění:

- 1 zastavěné území
- 1a plochy s rozdílným způsobem využití
- 1b zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině
- 2 zařízení výroby
- 3 zařízení občanského vybavení
- 3a veřejná prostranství
- 4 zrušen
- 4a brownfieldy
- 5 zrušen
- 5a památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma
- 6 zrušen
- 7 zrušen
- 8 zrušen
- 8a nemovité národní kulturní památky a nemovité kulturní památky a jejich ochranná pásma
- 9 zrušen
- 10 statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny
- 11 urbanistické a krajinné hodnoty
- 11a struktura a výška zástavby
- 12 zrušen
- 13 zrušen
- 13a architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb
- 14 zrušen
- 15 zrušen
- 16 území s archeologickými nálezy
- 17 zrušen
- 17a krajinný ráz
- 17b krajiny a krajinné okrsky
- 18 zrušen
- 19 zrušen
- 20 zrušen
- 21 územní systém ekologické stability
- 22 zrušen
- 23 zrušen
- 23a významné krajinné prvky
- 24 přechodně chráněné plochy
- 25 zrušen
- 25a velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků
- 26 zrušen
- 27 zrušen
- 27a maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
- 28 zrušen
- 29 zrušen

- 30 přírodní parky
- 31 zrušen
- 32 památné stromy a informace o jejich ochranném pásmu
- 33 biosférické rezervace UNESCO, geoparky UNESCO, národní geoparky
- 34 NATURA 2000 - evropsky významné lokality
- 35 NATURA 2000 - ptačí oblasti
- 35a smluvně chráněná území
- 36 lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem
- 36a mokřady dle Ramsarské úmluvy¹⁰⁾
- 36b biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
- 37 zrušen
- 37a lesy, jejich kategorizace a vzdálenost 50 m od okraje lesa
- 38 zrušen
- 39 zrušen
- 40 zrušen
- 41 bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany zemědělského půdního fondu
- 42 zrušen
- 42a plochy vodní a větrné eroze
- 43 investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti
- 43a plochy vhodné k zalesnění, plochy vhodné k zatravnění
- 44 vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma
- 45 chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- 46 zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod
- 46a povrchové vody využívané ke koupání
- 47 vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
- 48 zrušen
- 48a území chráněná pro akumulaci povrchových vod
- 49 povodí vodního toku, rozvodnice
- 50 zrušen
- 50a záplavová území včetně aktivních zón
- 51 zrušen
- 52 zrušen
- 52a kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem
- 52b kritické body a jejich povodí
- 53 území ohrožená zvláštními povodněmi
- 54 zrušen
- 54a stavby, objekty a zařízení na ochranu před povodněmi a území určená k řízeným rozlivům povodní
- 55 přírodní léčivé zdroje, zdroje přírodní minerální vody a jejich ochranná pásma
- 56 lázeňská místa včetně vymezení vnitřních a vnějších území lázeňského místa
- 57 dobývací prostory
- 58 chráněná ložisková území
- 59 chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry
- 60 ložiska nerostných surovin
- 61 poddolovaná území
- 62 sesuvná území a území jiných geologických rizik
- 63 stará důlní díla

- 64 staré zátěže území a kontaminované plochy
- 64a uzavřená a opuštěná úložná místa těžebního odpadu
- 65 oblasti s překročenými imisními limity
- 65a hlukové zóny obcí
- 66 zrušen
- 67 technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranná pásma
- 68 vodovodní řady a jejich ochranná pásma
- 69 technologické objekty odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma
- 70 kanalizační stoky a jejich ochranná pásma
- 71 výrobní elektřiny a jejich ochranná pásma
- 72 elektrické stanice a jejich ochranná pásma
- 73 nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy a jejich ochranná pásma
- 74 technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
- 75 vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
- 76 technologické objekty zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
- 77 zrušen
- 77a vedení pro zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
- 78 zrušen
- 79 technologické objekty zásobování teplem a jejich ochranná pásma
- 80 teplovody a jejich ochranná pásma
- 81 zrušen
- 82 zrušen
- 82a elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území
- 82b sdružené liniové sítě
- 83 jaderná zařízení
- 84 objekty a zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami¹¹⁾
- 85 skládky a jejich ochranná pásma
- 86 spalovny a zařízení zpracovávající biologicky rozložitelné odpady¹²⁾ a jejich ochranná pásma
- 87 zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu a jejich ochranná pásma
- 88 zrušen
- 89 zrušen
- 90 zrušen
- 91 zrušen
- 92 zrušen
- 93 zrušen
- 93a pozemní komunikace, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
- 93b terminály a logistická centra
- 94 zrušen
- 94a železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
- 95 zrušen
- 96 zrušen
- 97 zrušen
- 98 lanové dráhy a jejich ochranná pásma
- 99 zrušen
- 100 tramvajové dráhy a jejich ochranná pásma
- 101 trolejbusové dráhy a jejich ochranná pásma

- 102 zrušen
- 102a letiště a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území
- 103 zrušen
- 104 sledované vodní cesty
- 105 hraniční přechody
- 105a linky a zastávky veřejné hromadné dopravy
- 106 cyklostezky, cyklotrasy, hipostezky, turistické stezky, běžkařské trasy, sjezdovky
- 107 objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma a zájmová území
- 108 vojenské Újezdy a jejich zájmová území
- 109 vymezené zóny havarijního plánování
- 110 zrušen
- 110a objekty civilní a požární ochrany
- 111 zrušen
- 112 zrušen
- 112a stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu
- 113 zrušen
- 113a pohřebiště, krematoria, válečné hroby a pietní místa
- 114 jiná ochranná pásma
- 115 zrušen
- 116 zrušen
- 116a plán společných zařízení
- 117 zrušen
- 118 další záměry, pokud nejsou vyjádřeny jinou položkou
- 118a vymezení správních územních celků
- 119 další dostupné informace o území

A) 1.3. Podklady**Mapové podklady**

název	zdroj	datum	poznámky
Vektorové mapy ve formátu .shp	Městský úřad Ústí nad Orlicí	2024	Brandýs nad Orlicí, České Libchavy, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč (Lanšperk, Horní Dobrouč, Dolní Dobrouč), Hnátnice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy (Prostřední Libchavy, Horní Libchavy, Dolní Libchavy), Orlické Podhůří (Dobrá Voda, Říčky u Orlického Podhůří, Rviště), Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Velká Skrovnice, Voděrady (Džbánov u Litomyšle, Voděrady)

Platná územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady

název	zhotovitel	datum	poznámky
ÚPD ZPRACOVANÁ V RÁMCI ČR A KRAJE			
Politika územního rozvoje České republiky (PÚR ČR) ve znění Aktualizace č. 1 – 7 a 9	MMR ČR	2025	závazná od 1.3.2025
Zásady územního rozvoje Pardubického kraje (ZÚR), respektive Úplné znění Zásad územního rozvoje Pardubického kraje po aktualizacích č. 1, 2, 3 a 4	Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o.	2024	ÚZ vydáno usnesením zastupitelstva Pardubického kraje, nabytí účinnosti 18.7.2024
Územní rozvojový plán	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ústav územního rozvoje	2024	vydáno schválen usnesením Vlády České republiky č. 581 ze dne 28. 8. 2024, nabytí účinnosti 29.10.2024
ÚPD ZPRACOVANÁ PRO OBCE			
Územní plán Brandýs nad Orlicí	Ing. arch. Dagmar Vaničková, Jablonné nad Orlicí	2020	nabyl účinnosti 17.6.2020
Územní plán České Libchavy (digitální, CAD) + změny č. 1 až 5	Ing. arch. Martin Krise, změny Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2008, změny 2010 - 2022	vydán ZO dne 28. 5. 2008, Změna č. 5 vydána usnesením ZO č. 293/32/2022, nabytí účinnosti dne 29.09.2022

název	zhotovitel	datum	poznámky
Územní plán Dlouhá Třebová (digitální) + změna č. 1	Ing. arch. Dagmar Vaničková, Jablonné nad Orlicí	2010 Z1 2023	nabyl účinnosti 24.6.2010, Změna č. 1 vydána usnesením ZO č. 4/2023/11, nabyla účinnosti 16.6.2023
Územní plán Dolní Dobrouč (digitální)	REGIO, s.r.o. Ing. arch. Jana Šejvlová	2025	vydán zastupitelstvem obce dne 11.12.2024, usnesením č. 3, nabytí účinnosti 2.1.2025
Územní plán obce Hnátnice	Ing. arch. Dagmar Vaničková, Jablonné nad Orlicí	2019	nabyl účinnosti 4.9.2019
Územní plán Hrádek (digitální, CAD) + změna č. 1	Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2009 Z1 2021	vydán zastupitelstvem obce dne 21.9.2009, nabyl účinnosti 8.10.2009 Změna č. 1 vydána usnesením ZO č. 8/2021, nabyla účinnosti 16.12.2021
Územní plán Jehnědí (digitální, CAD) + změna č.1	Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2009 Z1 2020	vydán zastupitelstvem obce dne 14.9.2009, Změna č.1 nabyla účinnosti 17.6.2020
Územní plán Libchavy (digitální, CAD) + změny 1 až 5	Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2010 Z5 2020	vydán zastupitelstvem obce dne 18. 2. 2010, Změna č.5 nabyla účinnosti 1.12.2020
Územní plán Orlické Podhůří + změny č.1 a 2	Ing. arch. Dagmar Vaničková, Jablonné nad Orlicí	2018 Z1 2020 Z2 2024	nabyl účinnosti 24.10.2018 Změna č.2 nabyla účinnosti 27.12.2024
Územní plán Řetová (digitální, GIS) + změny č.1, 2 a 3	Ing. arch. Vladimír Rozehnal, Pardubice, změna Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2008 změny 2013, 2015 a 2022	ÚP vydán zastupitelstvem obce dne 12.11.2008, Změna č.3 nabyla účinnosti 20.5.2022
Územní plán Řetůvka + změna č. 1	Ing. arch. Hana Vašatová, Hradec Králové Z1: Ing. arch. Petr Kulda	2012 2023	ÚP vydán zastupitelstvem obce dne 11.4.2012, nabyl účinnosti 9.5.2012 Změna č.1 nabyla účinnosti 10.11.2023
Územní plán Sopotnice + změna č. 1	Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2020 2023	nabyl účinnosti dne 24.6.2020 Změna č.1 nabyla účinnosti 7.7.2023

název	zhotovitel	datum	poznámky
Územní plán Sudislav nad Orlicí (digitální)	TIPOS Projektová kancelář, s.r.o., Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2023	vydán zastupitelstvem obce usnesením č. 7/2023 z 13.11.2023, nabytí účinnosti 8.12.2023
Územní plán Ústí nad Orlicí + změna č.1, 2, 3 a 4	Ing. arch. Vlasta Poláčková, urbanistický atelier UP-24, Praha	2017 Z1 2020 Z2 2021 Z3 2023 Z4 2025	vydán ZM dne 25.9.2017, usn. č. 463/19/ZM/2017, účinnost od 18.10.2017 Změna č.4 nabyla účinnosti 13.2.2025
Územní plán Velká Skrovnice (digitální, CAD)	Ing. arch. Petr Kulda, Ústí nad Orlicí	2008	vydán zastupitelstvem obce dne 9.6.2008, nabyl účinnosti 25.6.2008
Územní plán Voděrady + změna č. 1	Ing. arch. Dagmar Vaníčková, Jablonné nad Orlicí	2012 Z1 2020	vydán zastupitelstvem obce dne 25.5.2012 Změna č.1 nabyla účinnosti 3.1.2020
STRATEGICKÉ DOKUMENTY			
Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí 2021-2027	AQE advisors, a.s., Brno	2021	
Ostatní strategické dokumenty města Ústí nad Orlicí			https://www.ustinadorlici.cz/cs/mesto/strategie-dokumenty
Předaná data ČSU		30.6.2023	
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA			
PRVK Pardubického kraje	VIS spol.s r.o.	2004	aktualizace 2014 – 2015, dílčí změny 2016 - 2024
Územní energetická koncepce Pardubického kraje	ENVIROS, s.r.o., Praha 10 - Vinohrady	03/2018	
Digitální technická mapa Pardubického kraje		2024	https://www.pardubickykraj.cz/dtm
SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY			
Sčítání lidu a bytů	ČSÚ	1991, 2001, 2011, 2021	
OSTATNÍ PODKLADY, LITERATURA			
Průzkumy prováděné v terénu	URBI Brno	2008, 2010	
webové stránky obcí ORP Ústí nad Orlicí		2008, 2010, 2020, 2024	
podklady pořizovatele	MÚ Ústí nad Orlicí	2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2020, 2024	

A)1.4. Vymezení řešeného území

Řešené území ORP Ústí nad Orlicí má celkem 16 obcí:

- **město Brandýs nad Orlicí**
- České Libchavy
- Dlouhá Třebová
- Dolní Dobrouč (k.ú. Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč, Lanšperk)
- Hnátnice
- Hrádek
- Jehnědí
- Libchavy (k.ú. Dolní Libchavy, Horní Libchavy, Prostřední Libchavy)
- Orlické Podhůří (k.ú. Dobrá Voda, Rviště, Říčky)
- Řetová
- Řetůvka
- Sopotnice
- Sudislav nad Orlicí
- **město Ústí nad Orlicí** (k.ú. Černovír u Ústí nad Orlicí, Dolní Houžovec, Gerhartice, Horní Houžovec, Hylváty, Kerhartice nad Orlicí, Knapovec, Oldřichovice u Ústí nad Orlicí, Ústí nad Orlicí)
- Velká Skrovnice
- Voděrady (k.ú. Voděrady, Džbánov)

obrázek č. 1 Administrativní členění SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ

A) 2. VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ

A) 2.1. Širší vztahy, pozice ve struktuře osídlení

tabulka č. 1 Základní administrativní údaje SO ORP Ústí nad Orlicí

kraj (NUTS 3)	Pardubický
okres (NUTS 4)	Ústí nad Orlicí
obec s rozšířenou působností	Ústí nad Orlicí
počet obyvatel (údaje ČSÚ k 1.1.2024)	26 573
výměra	192,5 km ²

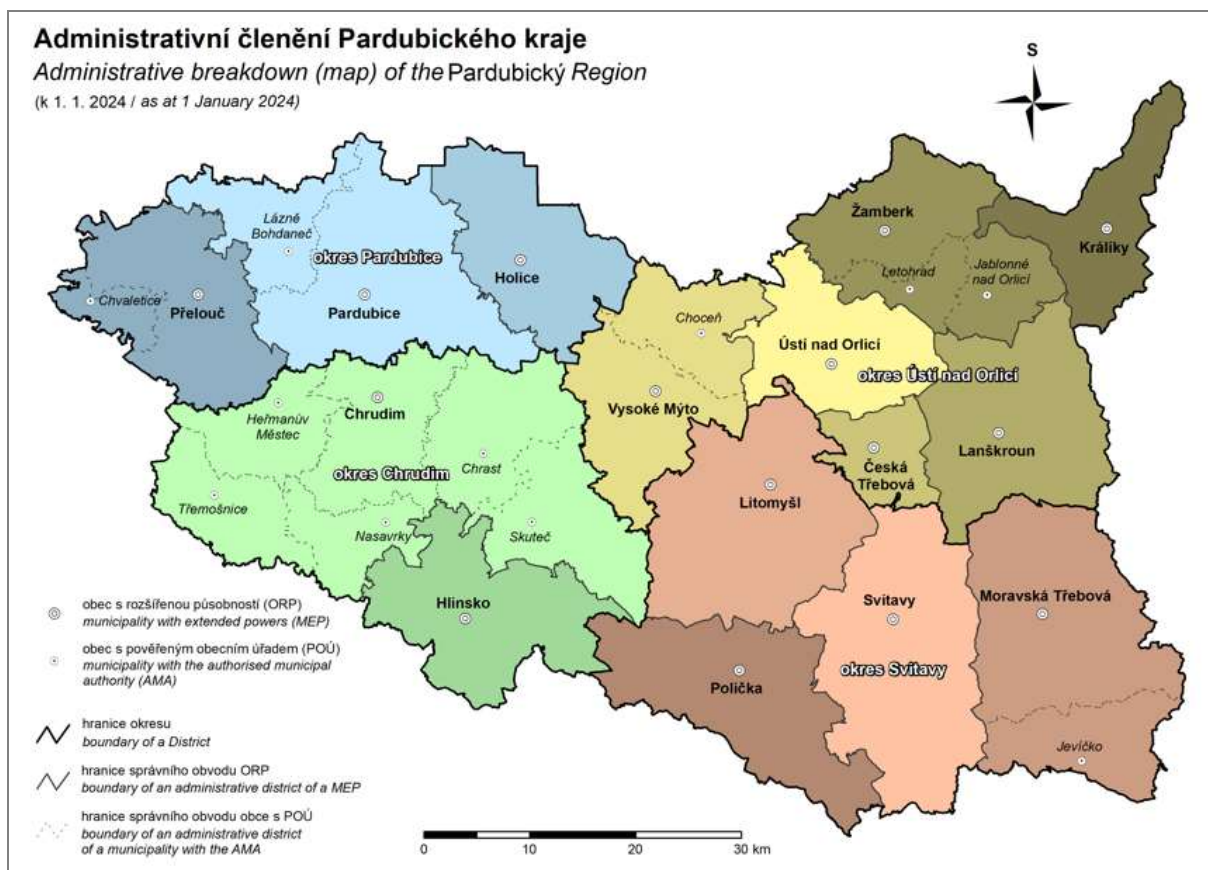
SO ORP Ústí nad Orlicí leží v Pardubickém kraji. Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech, zahrnuje však i severozápadní okraj historického území Moravy. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Svou **rozlohou** 4 519 km² (5,7 % rozlohy ČR) je Pardubický kraj pátým nejmenším krajem ČR. Pardubický kraj složený ze čtyř **okresů** – Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí – měl k 31. 12. 2023 celkem 451 obcí (6. nejvyšší počet obcí mezi 14 kraji ČR) s 3. nejmenší průměrnou rozlohou katastru obce 10,0 km² a 3. nejnižším průměrným počtem 1 176 obyvatel na 1 obec. K 31. 12. 2023 v kraji žilo 530 560 **obyvatel**, což představuje 4,9 % celkového počtu obyvatel ČR. Nejlidnatějším okresem Pardubického kraje je okres Pardubice, následují okresy Ústí nad Orlicí, Chrudim a Svitavy.

Správní obvod **ORP Ústí nad Orlicí** leží v severní části Pardubického kraje, na severu hraničí s Královéhradeckým krajem a obcemi Žamberka. Na východě sousedí s Lanškrounskem, na jihu s Česotřebovskem a Litomyšlskem. Západní částí hraničí se správním obvodem Vysoké Mýto. Území Orlickoústecka je třetí nejmenší po Česotřebovsku a Králicku (19 050 ha) a představuje 4,2 % rozlohy kraje. V 16 obcích, které tvoří správní obvod, žilo k 1.1.2024 celkem 26 419 obyvatel (5,08 % obyvatelstva kraje). Hustota zalidnění 138,7 osob/km² je třetí nejvyšší po Pardubicku a Česotřebovsku. Ve dvou městech správního území ORP – Ústí nad Orlicí a Brandýse nad Orlicí – žije 15 403 obyvatel, tj. 58,3 % z celkového počtu.

Sousedící ORP:

obec	kraj	okres	poznámka
Žamberk	Pardubice	Ústí nad Orlicí	severovýchod
Lanškroun	Pardubice	Ústí nad Orlicí	jihovýchod
Česká Třebová	Pardubice	Ústí nad Orlicí	jih
Litomyšl	Pardubice	Ústí nad Orlicí	jihozápad
Vysoké Mýto	Pardubice	Ústí nad Orlicí	západ
Rychnov nad Kněžnou	Hradec Králové	Ústí nad Orlicí	sever

obrázek č. 2 Administrativní členění Pardubického kraje, zdroj: ČSÚ

tabulka č. 2 Přehled SO ORP Pardubického kraje – stav k 31.12.2023, zdroj: data ČSÚ

SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel	Celková výměra (ha)	Hustota obyvatel/km ²	%obyvatel kraje
Česká Třebová	5	17 763	7 970	222,9	3,3
Hlinsko	22	21 108	24 671	85,6	4,0
Holice	14	18 719	21 366	87,6	3,5
Chrudim	86	85 508	74 625	114,6	16,1
Králíky	5	8 591	15 860	54,2	1,6
Lanškroun	22	23 188	27 521	84,3	4,4
Litomyšl	35	27 804	33 711	82,5	5,2
Moravská Třebová	33	25 976	41 728	62,3	4,9
Pardubice	56	135 309	40 931	330,6	25,5
Polička	20	20 005	27 267	73,4	3,8
Přelouč	42	26 860	25 727	104,4	5,1
Svitavy	28	30 884	35 161	87,8	5,8
Ústí nad Orlicí	16	26 419	19 052	138,7	5,0
Vysoké Mýto	40	32 915	28 183	116,8	6,2
Žamberk	27	29 511	28 153	104,8	5,6
Pardubický kraj	451	530 560	451 927	117,4	100,0

Spádový obvod ORP Ústí nad Orlicí zaujímá střední část okresu Ústí nad Orlicí, která je položena v území Českořebovské vrchoviny. Jejím středem prochází ve směru od severu k jihu Vamberská a Ústecká Brázda, doprovázená východněji Dobroučskou Brázdou a západně pak Skrovnickým a Podhorsko – Řetovským údolím. Západní část ORP Ústí nad Orlicí tvoří plošiny - Litomyšlská a Choceňská.

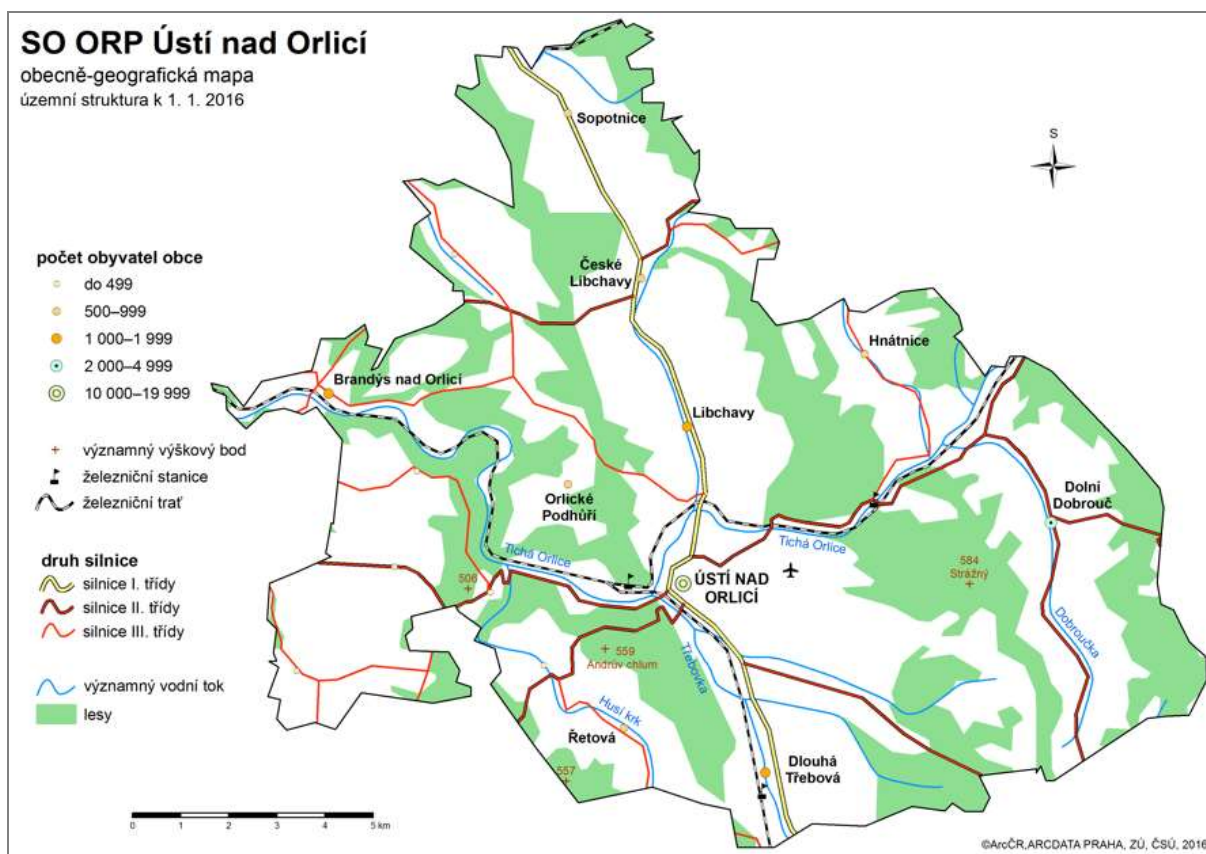
S výjimkou města Ústí nad Orlicí a obce Dolní Dobrouč se zde nacházejí pouze malá sídla pod 2000 obyvatel (včetně města Brandýs nad Orlicí, které má k 1.1.2024 1 305 obyvatel).

Charakter sídel je dán geomorfologií území. Ústeckou Brázdou se podél nejdůležitější silniční trasy rozvinulo téměř spojitě pásové osídlení od České Třebové přes Dlouhou Třebovou, Ústí nad Orlicí, Libchavy a České Libchavy po Sopotnici na severním okraji řešeného ORP. Zde dominuje dvojměstí Česká Třebová a Ústí nad Orlicí, z nichž Česká Třebová je centrem hospodářským a Ústí nad Orlicí má charakter spíše sídelní.

Pásové osídlení se rozvinulo i v Dobroučské Brázdě – od Hnátnice přes Dolní a Horní Dobrouč a dále na Lanškroun.

Na hlavní komunikační systém je město Ústí nad Orlicí napojeno silnicí **I. třídy č. 14**, na niž navazují četné silnice II. a III. třídy. Městem procházejí celostátní železniční tratě vč. I. koridoru mezinárodního a celostátního významu Děčín - Praha - Česká Třebová - Brno – Břeclav (**trať č. 010 Praha - Pardubice - Česká Třebová**).

Dopravní dostupnost do krajského města Pardubic je vzhledem k železnici dobrá, veřejná doprava – Integrovaný dopravní systém IREDO Pardubického kraje.

obrázek č. 3 Obecně geografická mapa SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ

A) 2.2. Sídlní struktura

Historický vývoj území a jeho sídel

Většina míst (měst, obcí i jejich částí) vznikla ve 2. polovině 13. století a na počátku 14. století v souvislosti s vrcholnou kolonizací kraje na středním a horním toku Tiché Orlice a v povodí Třebovky, které se účastnilo české i německé obyvatelstvo. Ve středověku až do zrušení poddanství v roce 1848 byla tato místa příslušenstvím několika panství, která ve vztahu k obyvatelstvu představovala nejen vrchnost (šlechtický rod, kterému panství náleželo), ale i státní a soudní úřad první instance.

Se zrušením poddanství v roce 1848 zanikla i pravomoc vrchnostenských úřadů. Na území dnešního Orlickoústecka zasahovala od roku 1850 pravomoc tří okresních hejtmánství (Lanškroun, Litomyšl, Rychnov nad Kněžnou) čtyř soudních okresů (Kostelec nad Orlicí, Litomyšl, Lanškroun a Ústí nad Orlicí) a dvou krajských vlád později krajských úřadů (Jičín vystřídaný v roce 1855 Hradcem Králové a Pardubice). V hranicích těchto nových správních celků se částečně zachovaly hranice bývalých panství.

Se vznikem republiky v r. 1918 se postupně změnilo postavení šlechtických velkostatkářů, na základě pozemkové reformy přišli i o některé své majetky. V největším rozsahu byla provedena pozemková reforma na území bývalého lichtenštejnského lanšpersko - lanškrounského panství. Byly rozparcelovány některé dvory (např. dvůr v Dolní Dobrouči a tzv. Hornolibchavský dvůr) a mezi drobné rolníky rozdělena i další půda. V tzv. zbytkové velkostatky se změnil dvůr v Perné a Kališti náležející předtím k brandýskému velkostatku Parishů.

Velmi výrazně zasáhly do poměrů na tomto území události spojené s Mnichovským diktátem v roce 1938 a okupací zbytku českých zemí fašistickým Německem. Přesto, že území se rozkládá ve vnitrozemí, byla jeho část obývaná německým obyvatelstvem na podzim 1938 připojena k Německu. Jednalo se o dnešní části Ústí nad Orlicí Černovír, Dolní a Horní Houžovec, Hylváty, Knapovec a Oldřichovice, část obce Dolní Dobrouč Horní Dobrouč, Libchavy s oběma částmi Dolní a Horní Libchavy a rovněž Prostřední Libchavy. Zbývající území soudního okresu Ústí nad Orlicí, které zůstalo v okleštěném Československu a potom v Protektorátě, bylo připojeno k politickému okresu Litomyšl.

Nejvýraznější změnou, která se uskutečnila v prvních poválečných měsících, byl odsun německého obyvatelstva, který vedl k výraznému poklesu počtu obyvatel v jednotlivých místech. Rovněž došlo v souvislosti s konfiskací německého majetku ke konfiskaci velkostatků, které patřily německým velkostatkářům. Po únoru 1948 byly znárodněny i majetky bývalých šlechtických rodů hlásících se k české národnosti.

K další reformě administrativního členění státu došlo v roce 1960. Tehdy vznikl okres Ústí nad Orlicí v dnešním rozsahu. Při svém vzniku se okres stal součástí Východočeského kraje, který jako stupeň státní správy existoval jen do roku 1990. Od 1. 1. 2001 bylo území okresu včleněno do nově vzniklého Pardubického kraje.

Z hlediska vývoje obcí byla nejvýraznější vývojovou tendencí snaha o integraci obcí do větších celků v letech 1960 - 1990. Tato integrace byla někdy prováděna jen na základě rozhodnutí státních a politických orgánů bez ohledu na názory obyvatel v příslušném místě, což od roku 1990 vedlo k desintegraci těch celků, které byly vytvořeny příliš násilně.

V návaznosti na předchozí text je třeba ještě připomenout, že po roce 1990 v rámci restitučního řízení získali majetky (hlavně lesy) v katastru některých obcí Regionu příslušníci bývalých šlechtických a velkostatkářských rodin Bubnové, Parishové a Kinští. Rovněž byly restituovány bývalé zbytkové velkostatky.

Vývoj administrativní příslušnosti území tvořeného obcemi území Orlickoústecka však pokračuje. V současné době jsou okresní úřady a jejich kompetence převedeny na tzv. pověřené městské úřady (malé okresy - Česká Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Ústí nad Orlicí).

Ústí nad Orlicí

Počátky města spadají do druhé poloviny 13. století, kdy se za vlády Přemysla Otakara II. začala rozrůstat stará slovanská osada Oustí a dala tak základ ke vzniku dnešního města. Převážná většina obyvatel se v minulosti živila hlavně zemědělstvím a domácím tkalcovstvím. K rozmachu továrenského textilního průmyslu a strojírenské výroby došlo v polovině 19. století v souvislosti se stavbou železnice Olomouc - Praha. Těmito faktory byl život města ovlivněn natolik, že mu dokonce přinesl označení "východočeský Manchester".

Brandýs nad Orlicí

Nejstarší část Brandýsa se nazývá Loukoť, doložená k roku 1227. Koncem 13. stol. dal Jindřich z Brandýsa postavit hrad, který byl za Pernštejnů r. 1507 pobořen - jeho zbytky dodnes stojí nad městem. Nedlouho předtím byl, v místech, kde dnes stojí dům čp. 20, postaven jakýsi zámek. Pamětní deska zde připomíná, že právě tady se narodil r. 1564 slavný Karel starší ze Žerotína. Ten v době pobělohorské, po r. 1620, poskytl ochranu a azyl řadě bratrských kněží, mezi kterými byl také J. A. Komenský v letech 1622 až 1625. V místech, kde snad stál domek Komenského, je od roku 1865 jeho pomník. Po vybudování železnice se stal Brandýs ve 2. pol. 19. stol. vyhledávaným letoviskem, kam zajížděli hosté často zdaleka. Byli mezi nimi významné osobnosti - prof. T. Masaryk, spisovatel Julius Zeyer, K. V. Rais, později Alois Jirásek a další.

České Libchavy

Obec vznikla již v období rané kolonizace, kterou prováděli příslušníci družiny význačného šlechtice z počátku 13. století Kojaty Hrabšice. Tato kolonizace postupovala od Chocně oblastí na rozvodí Tiché a Divoké Orlice směrem k východu.

České Libchavy byly sídlem nižší šlechty, jejíž příslušníci zde založili i tvrz. Přívlastek České ve jménu obce (poprvé doloženo v roce 1360 v souvislosti s dosazováním kněze ke zdejšímu kostelu) pochází z pozdější doby (14. století), kdy v sousedství této vsi v době vrcholné kolonizace vznikla další stejnojmenná ves osídlená však německým obyvatelstvem.

Dlouhá Třebová

První písemná zmínka o obci spadá do doby založení Zbraslavského kláštera. Tomuto klášteru byly zakládací listinou ze dne 10. srpna 1292 darovány obce a pozemky v lanšpersko-lanškrounském panství a mezi jinými také obec Dlouhá Třebová. Roku 1358 byla připojena k biskupství v Litomyšli, kterému patřila do roku 1425. Pak přešla do šlechtických, v 16. století na krátkou dobu také do selských rukou. Naposledy na panském poplužním dvoře hospodařili Lichtensteinové (až do zrušení roboty v roce 1848). Pak pronajala šlechta pozemky drobným uživatelům. Po vzniku 1. republiky si dlouholetí nájemci požádali, aby jim pozemky byly převedeny do vlastnictví. Zbytek dvora s nádvořím zakoupila obec a kámen z objektu dvora prodávala na stavby domů.

V místě, kterému se říká „ Na Zámku“, stávala zemanská tvrz, sloužící k ochraně hradu Lanšperk. Vlastník tvrze byl povinen zajišťovat doprovodní službu majiteli panství. Hospodářským zázemím tvrze byl dvůr, který se stal později základem panského dvora.

Dolní Dobrouč

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1292. V roce 1873 byla Dobrouč povýšena na městys. Původní německé jméno Libenthal znamená „ves v milém údolí“, což obec skutečně přesně charakterizuje. Obec je téměř sevřena rozlehlými lesy, na jejím území se nachází zřícenina hradu Lanšperk, významné sídlo někdejšího panství. Obec má celkem tři části – Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč a Lanšperk.

Pokud jde o Lanšperk - Landesberg - nově vybudovaný hrad se stal střediskem kraje koncem I. poloviny XIII. století, později patřila k panství lanškrounsko-lanšperskému řada sídel (kromě hradu Lanšperka ještě jedno město, 3 městečka a 43 vsí).

Od počátku 16. století hrad Lanšperk již nesloužil jako panské sídlo, začal pustnout. Jako pustý se připomíná poprvé v roce 1622, devastace hradního areálu vyvrcholila v roce 1790 kdy byl zrušen lanšperský dvůr a jeho pozemky pronajaty poddaným. Ti si ze zříceniny hradu postavili ve vsi další domky.

Hnátnice

Obec, která je typem velké lesní lánové vsi rozložené po obou březích Hnátnického potoka, vznikla pravděpodobně na konci 13. nebo v průběhu 1. poloviny 14. století v době vrcholné kolonizace. Na kolonizaci se zde podílelo převážně české obyvatelstvo. Po celý středověk až do zrušení poddanství v roce 1848 byla Hnátnice příslušenstvím panství Žampach. V roce 1654 zde bylo 40 poddanských usedlostí.

V 2. polovině 19. století život v obci ovlivnila výstavba železnice z Ústí nad Orlicí do Vratislavi, která přispěla ke vzniku průmyslového podnikání v obci. Trať byla otevřena v roce 1874 a nádraží Hnátnice bylo zřízeno na katastru Lanšperka, na levém břehu Tiché Orlice pod hradem Lanšperkem (od roku 1952 nádraží Lanšperk, v Hnátnici u horní továrny pak byla zřízena zastávka). Ještě v témže roce byla nedaleko tohoto nádraží postavena na pravém břehu Tiché Orlice v nejjihnější části hnátnického katastru přádelna ústecké firmy Antonín Brožek (tzv. dolní továrna), po roce 1877 byla přádelna přestavěna na tkalcovnu, kterou v roce 1927 koupila ústecká firma Jan Hernych. Jeden ze zakladatelů této firmy Florián Hernych koupil v roce 1900 v Hnátnici v části nazývané Nebíčko vyhořelý mlýn na Tiché Orlici a v jeho místech vybudoval rovněž tkalcovnu (tzv. horní továrna). V obou továrnách byla textilní výroba ukončena za II. světové války, v roce 1953 se staly součástí nově založeného podniku Kovostav Ústí nad Orlicí. Dolní továrna byla změněna ve slévárnu, horní sloužila jako odborné učiliště, zčásti náležela firmě Rieter Elitex, která vznikla z bývalého Kovostavu. Nyní firma Autoneum CZ s.r.o.

Hrádek

Obec prošla složitým vývojem. Nejprve zde vznikl ve svahu vysoko nad levým břehem potoka Husí krk východně od dnešní obce hrádek, jehož původní jméno není známo. Také o jeho dějinách chybějí historické údaje. Zda k tomuto hrádku patřila i vesnice, která by nejspíše stávala pod ním v údolí Husího krku také není známo.

V 16. století se jako příslušenství panství Brandýs nad Orlicí připomíná ves Pustý Hrádek, později již jen mlýn Pustý Hrádek. Jedná se o tzv. „starý mlýn“, který stával přímo pod hrádkem jižně od dnešní Koliby, která vznikla přestavbou pozdějšího mlýna. Na „starý mlýn“ dnes upomíná již jen zbytek náhonu, který k mlýnu vedl z potoka Husí krk.

Teprve koncem 17. století majitel brandýského a litomyšlského panství Jan Fridrich Trautmansdorf nechal na Hrádku vybudovat při cestě z údolí Tiché Orlice do Vysokého Mýta zájezdní hostinec a při něm vzniklo 5 chalup patřících k brandýskému panství. Současně asi také začalo zakládat na Hrádku nové usedlosti město Litomyšl. K většině usedlostí na Hrádku patřila jen nepatrná výměra půdy.

V roce 1785 byl Hrádek připsán ke katastrální obci Jehnědí. Teprve v roce 1990 se Hrádek od Jehnědí odloučil a vytvořil samostatnou obec.

Jehnědí

První písemná zvěst o Jehnědí je z roku 1292. Jehnědí bylo tehdy jakýmsi okresním městem čtrnácti královských osad, mezi nimi Džbánova, Sudislavi, Voděrad, Dolní Sloupnice a Horní Sloupnice. Brzy poté se veškerý význam převedl do Heřmanic a Jehnědí upadlo na obyčejnou ves.

Ve středověku se Jehnědí stalo sídlem a majetkem zemana, ale středověká tvrz vystavěná nebyla, stačil opevněný dvůr, čítal čtrnáct selských statků.

Libchavy

Na odbočce trstenické stezky, která zajišťovala již v keltských dobách spojení mezi střední Moravou a centrem východních Čech, byla při velké středověké kolonizaci založena dlouhá lánová ves Německé Libchavy. Osídlování bylo započato směrem od Ústí nad Orlicí někdy kolem roku 1265 a skončilo v roce 1285.

Původní Německé Libchavy rozdělil Mikuláš z Bubna mezi své tři syny, a tím dal vzniknout pozdějším Dolním, Středním a Horním Libchavám. Od roku 1976 jsou opět spojeny pod jednu obec - Libchavy. Feudální charakter obce se udržel až do konce 19. století, kdy se řada lidí odpoutala od zemědělského hospodaření a nechala se zaměstnat ve vznikajících textilních továrnách v blízkém Ústí nad Orlicí. Mimo to v obci vznikla řada živností všeho druhu. Také zemědělství se strukturovalo do specializovaných farem se šlechtěným skotem, a tím vysokou produkcí mléka. Vznikly farmy specializované na chov prasat nebo drůbeže. Tato specializace zajistila chudé zemědělské obci prosperitu.

V Libchavách se mluvilo převážně německým jazykem, většina obyvatel však uměla i česky a tak lze období mezi dvěma světovými válkami charakterizovat jako dvojjazyčné. V roce 1945 a 1946 byla převážná část obyvatelstva vyhnána do poválečného Německa, a jejich původních hospodářství se ujali noví osídlenci z okolních českých obcí. Jejich potomci zde žijí dodnes. Krajané však na své rodiště nezanevřeli, pomáhají při obnově památek a sledují dění ve své domovině.

Orlické Podhůří

Obec vznikla spojením tří samostatných obcí Dobrá Voda, Rviště a Říčky a jejich osad Kaliště, Perná, Bezprávi a Luh. V roce 1949 byla spojena Dobrá Voda s Rvištěm, v roce 1960 byla k takto vymezené obci Rviště připojena obec Říčky a integrované obce byly zpočátku pojmenovány Rviště. Nakonec byla obec v r. 1961 pojmenována neutrálním názvem Orlické Podhůří, daným geografickou polohou v kraji, který bývá takto nazýván.

Z historického hlediska je vznik většiny míst tvořících dnešní Orlické Podhůří spjat s vrcholnou kolonizací, kterou na pravém břehu Tiché Orlice prováděli na přelomu 13. a 14. století příslušníci rodu z Brandýsa a při níž bylo vytvořeno panství Brandýs nad Orlicí. Počátek Říček je zřejmě spjat již s ranou kolonizací na přelomu 12. a 13. století, nejpozději vznikla ves Rozsocha.

Lidová pověst o tom, že jižně od vsi Říčky v poloze „V hájích“ (též Tři chalupy) stával až do třicetileté války klášter nemá historický základ. Na počátku 19. století byly severně od vsi u pramene Klopotského potoka založeny lázně, hostinec a kaple nazývané Klopoty. Lázně záhy zanikly, místo samo je i dnes turistickým centrem.

Rozsocha 2. díl. byla spojena až do roku 1960 s Velkou Skrovnicí.

Do vývoje Luhu a Bezprávi zasáhla v letech 1842 - 1845 výstavba olomoucko - pražské dráhy, která probíhala v údolí Tiché Orlice v těsné blízkosti těchto míst. Železniční zastávka v blízkosti Bezprávi však byla zřízena až v letech 1947 - 48. Mlýn na Bezprávi byl počátkem 20. století změněn na tkalcovnu, která pracovala až do roku 1950.

Perná byla až do roku 1949 osadou Sudislavi nad Orlicí a teprve v uvedeném roce byla připojena ke Rvišti.

Řetová

První svědectví o vzniku Řetové spadají do doby panování krále Václava II, neboť ten v roce 1292 svojí darovací listinou nechal založit Zbraslavský klášter, k němuž posléze připojil množství východočeských statků a Lanšperské panství, pod které tehdy obec Řetová náležela.

Z jižní strany k obci patří rozsáhlá rekreační oblast Mandl s více než sto chatami, restaurací, přírodním koupalištěm a vyznačenými turistickými stezkami. Na východní straně, v těsné blízkosti obce, je další rekreační středisko Presy s restaurací a třemi rybníky. Na severní straně obce se táhne souvislý hřeben lesů zakončený kopcem Andrlův chlum s nadmořskou výškou 559,5 m, turistickou chatou a rozhlednou vysokou 50 m s vyhlídkou ve výšce 34,6 m.

Řetůvka

Obec vznikla v polovině 13. století v souvislosti s kolonizační činností, kterou tehdy v okolí Ústí nad Orlicí prováděli pro českého krále příslušníci rodu z Drnholce. Poprvé je doložena v roce 1292, kdy ji král Václav II. postoupil s částí lanšpersko - lanškrounského panství cisterciáckému klášteru na Zbraslavi. V roce 1654 bylo ve vsi 15 poddanských usedlostí.

Obec byla s výjimkou let 1989 - 1990, kdy náležela k městu Ústí nad Orlicí, vždy samostatná. Žádné osady Retůvka neměla.

Sopotnice

Sopotnice vznikla společně s 25 vesnicemi na zlomu 13. a 14. století a byla součástí potštejského panství.

Ve 2. pol. 17. stol. a na počátku 18. stol. se v Sopotnici rozvíjela i řemesla. Vedle krajkářství a domácího tkalcovství to byla hlavně výroba šindele, opírající se o velké lesní bohatství v okolí vsi.

Koncem 19. století byla vystavěna nová školní budova a v obci se rozvíjí spolková činnost.

Sudislav nad Orlicí

Vznik a původ obce Sudislav n. O. spadá do 13. století, první zmínky pocházejí z roku 1292. Dějiny obce úzce souvisejí s dějinami města Brandýs n. O. Do roku 1421 patřilo brandýské panství mnichům na "Orlíku", v roce 1652 byla Sudislav přičleněna k litomyšlskému panství. V roce 1850 byla Sudislav n. O. přidělena k okresnímu úřadu v Ústí nad Orlicí.

Velká Skrovnice

Počátky dnešní Velké Skrovnice spadají do 13. století, kdy dochází k masivnějšímu osídlování kraje na rozvodí Tiché a Divoké Orlice mezi dnešní Chocní a Českými Libchavy.

První písemný doklad existence Skrovnice je však až z roku 1371. Pokud jde o jméno vsi, název Skrovnice asi původně náležel potoku, na kterém ves vznikla (horní tok Brodce) a vyjadřoval, že se jedná o malý, úzký vodní tok. Z potoka potom jméno přešlo i na ves. Pokud jde o zaměření obce, Skrovnice byla obcí hrnčířskou, což dokazují nálezy hliněných nádob, střepeň a hrnčířské pece.

Středověká Skrovnice prožívala složitý vývoj, jehož výsledkem bylo rozdělení vsi na tři díly v 17. století (tím se vytvořily ve vsi tři rychty se třemi rychtáři, kteří se ve věcech celé Skrovnice museli dohadovat).

Roku 1850 došlo ke sloučení jednotlivých částí Velké i Malé Skrovnice a spolu s částí Rozsochy (ta vznikla až v 18. století) vytvořily jedinou obec s vlastní samosprávou a názvem Velká Skrovnice. Po roce 1960 došlo k odtržení Rozsochy (její části) od Velké Skrovnice a jejímu připojení k Orlickému Podhůří.

Voděrady

Ves je stará a byla vždy ryze česká, ve 13. stol. patřila k panství jehnědskému. Kolem obce šla v dávných časech pralesem tzv. přeseka, zásekové opevnění. Vedla od Horní Sloupnice a Džbánova podél Voděrad ke Svatému Jiří a Pelinami do Chocně. Směrem přeseky šla později tzv. černá stezka, používaná hlavně pašeráky. Koncem 15. století byla část obce prodána Litomyšlské obci, část obce patřila v letech 1506 – 1850 k Brandýsu nad Orlicí.

Asi uprostřed obce stojí budova bývalé školy, nyní využívaná na budovu obecního úřadu.

Místní část Džbánov - poprvé písemně zmiňována v roce 1308, na počátku XIV. století sídlo vladky Havlíka a později rodiny Džbánovských ze Džbánova. Roku 1471 prodali obec bratři Václav a Přibík z Jehnědí městu Litomyšli.

Sídelní struktura v rámci Pardubického kraje

V rámci ZÚR Pardubického kraje se na území kraje kategorizuje 5 center osídlení:

- a) vyšší centrum: Pardubice;
- b) střední centra: Chrudim, Česká Třebová, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto;
- c) významná nižší centra: Hlinsko, Choceň, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Přelouč;
- d) lokální centra: Heřmanův Městec, Holice, Králíky, Letohrad, Skuteč, Třemošnice, Žamberk;

- e) ostatní obce s pověřeným obecním úřadem: Chrast, Chvaletice, Jablonné nad Orlicí, Jevíčko, Lázně Bohdaneč, Nasavrky

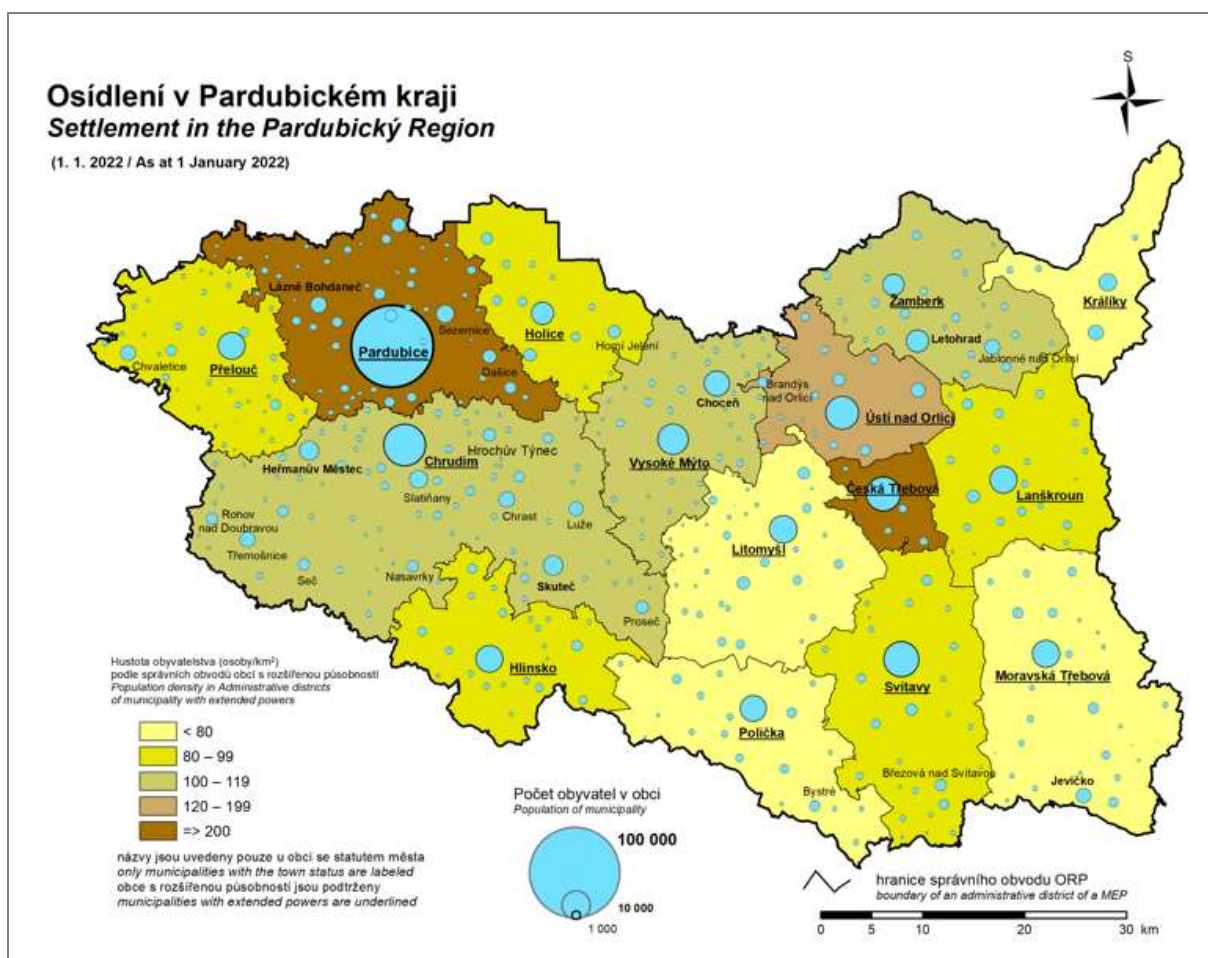
Samotné město Ústí nad Orlicí spadá do středního centra osídlení, ostatní obce SO ORP Ústí nad Orlicí nespádají do žádné vymezené kategorie osídlení.

ZÚR stanovují pro střední centrum osídlení následující zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- rozvíjet regionální obslužné funkce v oblasti školství, zdravotnictví a kultury;
- rozvíjet bydlení a ekonomické aktivity, zejména aktivity v oblasti výroby a služeb vytvářející větší počet pracovních příležitostí;
- zlepšit situaci v dopravním napojení a dopravní obslužnosti;
- chránit kulturní a přírodní hodnoty a využít je pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu;
- koordinovat rozvoj obslužných funkcí blízkých měst Česká Třebová – Ústí nad Orlicí a Vysoké Mýto – Choceň pro potřeby rozvojových oblastí a širšího spádového území.

ZÚR stanovují pro střední centrum osídlení následující úkoly pro územní plánování:

- zabezpečovat územní podmínky pro rozvoj bydlení, obslužných i ekonomických aktivit;
- vytvářet podmínky pro zlepšení dopravní obslužnosti vyšším uplatněním hromadné dopravy ve svém spádovém obvodu;
- koordinovat rozvoj se sousedními obcemi

obrázek č. 4 Centra osídlení v Pardubickém kraji, zdroj: ČSÚ

A) 2.3 Krajina

Na území ORP Ústí nad Orlicí se stýkají tři rámcové sídelní typy krajin:

- starosídelní krajina Hercynika
- krajina vrcholně středověké kolonizace Hercynika
- krajina pozdně středověké kolonizace Hercynika

Starosídelní krajina Hercynského okruhu do řešeného území zasahuje jen velmi okrajově na západě u Voděrad. Převažuje krajina vrcholně středověké kolonizace hercynského okruhu.

Dle převažujícího způsobu využití lze v řešeném území nalézt tři typy krajin:

- lesozemědělské krajiny
- lesní krajiny
- zemědělské krajiny
- sídelní krajiny

Převažují lesozemědělské krajiny. Doplnují je krajiny lesní, zemědělské a urbanizované, za které lze považovat kromě samotného Ústí nad Orlicí i již téměř souvisle urbanizovaný koridor Libchavy, Ústí nad Orlicí a Česká Třebová.

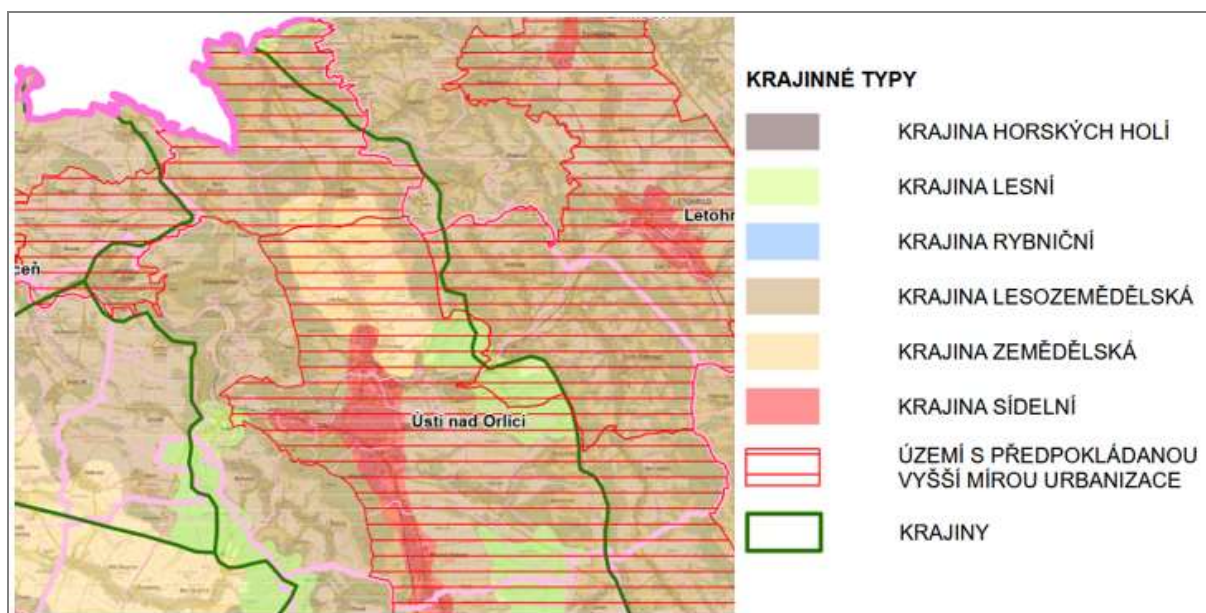
Na území se nevyskytují krajiny rybníční a krajiny horských holí.

Rámcové krajinné typy dle reliéfu:

Území ORP Ústí nad Orlicí patří svým reliéfem, v rámci České republiky mezi specifická území. Tvary reliéfu, jež převažují na většině území České republiky, tedy tzv. běžný reliéf, je na území ORP Ústí nad Orlicí zastoupen pouze okrajově. Na území se vyskytují:

- krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
- krajiny rozřezaných tabulí
- krajiny výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů
- krajiny zaříznutých údolí

Zcela převažuje reliéf rozřezaných tabulí. Pro ně jsou, kromě převažujících plošin typická strmá a skalnatá údolí vodních toků a asymetrické hřbety. Přičemž nejvýraznější typické tvary jsou vymezeny jako další samostatné výjimečné typy reliéfu: hluboká a výrazná údolí Orlice a jejích přítoků - typ zaříznutých údolí, strmé svahy největších kuest - typ výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů.

obrázek č. 5 Krajinné typy na území SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ZÚR Pardubického kraje

A) 3. HODNOTY ÚZEMÍ

V grafické části jsou vyznačeny ve výkrese č. 1 Hodnoty území.

A) 3.1. Kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty

A)3.1.1. Kulturní hodnoty s legislativní ochranou

Ochrana kulturních hodnot daná legislativou viz. kap. A) 4. Limity využití území.

V řešeném území jsou vyhlášeny Městská památková zóna Ústí nad Orlicí (1990) a Městská památková zóna Brandýs nad Orlicí (1995). Uvažuje se s rozšířením MPZ Ústí nad Orlicí.

Dále je v řešeném území vyhlášena národní kulturní památka – Městské divadlo Ústí nad Orlicí – chráněno od 1.7.2017.

Do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek zde byla zařazena celá řada památek (127 kulturních památek k 1.3.2025), vyjmenovaná v kap. A) 4 Limity využití území.

Archeologie:

Řešené území je územím s archeologickými nálezy.

A) 3.1.2. Ostatní významné hodnoty

K prohlášení za kulturní památku byly doporučeny historicky a architektonicky cenné stavby dle podkladů Památkového ústavu v Pardubicích a dále některé stavby lidové architektury (roubenky) v řadě venkovských podhorských sídel.

V řešeném území byly dále vyznačeny následující hodnoty:

hodnotná veřejná prostranství – prostory urbanisticky a historicky cenné, s geniem loci jsou upomínkou na historický vývoj sídel nebo jeho částí

- Ústí nad Orlicí, Brandýs nad Orlicí – území Městských památkových zón, jejichž jádrem jsou prostory náměstí s dominantami kostelů a veřejných budov, pokračující do okolních ulic,
- ostatní obce – zahrnují většinou prostory původní návsi s dominantami sakrálních staveb, vodní plochou či vzrostlou zelení a okolní zástavbou,

architektonicky nebo urbanisticky hodnotné stavby mimo MPZ a objekty přispívající k identitě sídla - jedná se o stavby, které jsou dokladem stavitelského umění kraje a v obrazu sídla mají svou estetickou hodnotu:

- měšťanský dům Ústí nad Orlicí, Mírové nám. č.p. 88,
- rodinný dům Dolní Dobrouč, č.p. 372 (vše uvedeno v seznamu staveb připravených k vyhlášení jako památkově chráněné).

Dále jsou v grafické části ÚAP zakresleny stavby „památkového zájmu“, a to na základě průzkumu v terénu a s pomocí starších podkladů památkové péče (bude je nutno zpřesnit v podrobnější územně plánovací dokumentaci).

Významné dominanty, uplatňující se v prostoru či panoramatu města:

- rozhledna Andrlův chlum,
- zřícenina hradu Lanšperk,
- Ústí nad Orlicí – kostel Nanebevzetí Panny Marie,
- Brandýs nad Orlicí – kostel Nanebevstoupení P. Ježíše,
- Řetová – kostel Sv. Maří Magdalény,
- Sopotnice - kostel Sv. Zikmunda,
- Hnátnice – kostel Sv. Petra a Pavla.

Kulturní a historické póly:

- A Ústí nad Orlicí** – historické městské centrum (náměstí, kostel Nanebevzetí panny Marie),
B Lanšperk – hradní vrch se zříceninou hradu, po staletí správní centrum oblasti,
C Brandýs – historické městské centrum,
D Řetová – kostel Sv. Maří Magdalény,
E Sopotnice - kostel Sv. Zikmunda,
F Hnátnice – gotický kostel Sv. Petra a Pavla.

Krajinné kulturní osy

Kulturními osami jsou v první řadě charakteristické, kilometry se táhnoucí, lesní lánové vsi. Pro zemědělské krajiny jsou zase typické silnice a cesty lemované alejemi.

Místa významných pohledů a výhledů - jedná se o místa ze kterých je možno shlédnout zajímavé partie sídla, dále místa dálkových pohledů a vyhlídkové body, ze kterých lze sledovat sídlo a krajinu, často více směry. Díky konfiguraci terénu se v řešeném území naskýtají zejména tyto pohledy a výhledy:

- rozhledna na Andrlově chlumu skýtá atraktivní kruhový rozhled na Ústí nad Orlicí a celé široké okolí,
- hradní vrch Lanšperk umožňuje atraktivní rozhled na sever a východ, méně do nitra zaříznutého údolí,
- řadu dalších atraktivních rozhledů skýtají okraje lesů ve vrcholových partiích kuest, příp. odlesněné partie strmých svahů,
- potenciálně velmi atraktivní rozhledy skýtají výrazně převýšené vrchy Hůrky a Podhoří. Dnes pouze dílčí výhledy umožněné mýtní těžbou lesa.

scenářské cesty - umožňují výhledy do krajiny či na sídlo v delším úseku jízdy či chůze:

- jedná se o řadu úseků silnic ve vyšších odlesněných polohách

významná sídelní zeleň – sídelní zeleň je samostatnou funkční plochou v sídlech, kde je tvořena parky a menšími parkově upravenými plochami. V Ústí nad Orlicí se park celoměstského významu nevyskytuje. Plochou, nikoliv polohou, může v budoucnu do jisté míry tuto funkci plnit park „Wolkerovo údolí“ („Šárka“). V Brandýse nad Orlicí je parkově upraven předprostor rehabilitačního ústavu a zámku. V jihovýchodní části města za železniční tratí je v předprostoru památníku Komenského koncipovaná plocha zeleně „labirintu“.

Hřbitovy - bohatě doplněné dřevinami se ve městě Ústí nad Orlicí a v ostatních sídlech ORP výrazně podílejí na obrazu a zeleném rámci sídel.

A)3.2. Přírodní hodnoty

Ochrana přírodních hodnot daná legislativou vytváří limity využití území viz. kap. A) 4. Limity využití území.

Významné přírodní a ekologické hodnoty mimo limity

Zásadní přírodní a ekologickou hodnotou je kromě dramatického utváření reliéfu kuest (=geomorfologický termín, označující asymetrický vrchol hory nebo hřebenu, tvořeného mírně ukloněnými vrstvami odolných hornin, které se střídají s vrstvami hornin méně odolných) a zaříznutých údolí zejména přirozený vodní tok Orlice, doprovázený kvalitním břehovým porostem, tekoucí v luční údolní nivě s rozptýlenou zelení.

Krajinné přírodní póly

1 Hůrka (546 m.n.m.) - výrazný zalesněný vrch vystupující nad plochý okraj kuesty.

2 Podhoří (558 m.n.m.) - výrazný zalesněný vrch vystupující nad plochý okraj kuesty.

3 Andrlův chlum (559 m. n. m.) - vystupující nad plochý povrch Kozlovce; na vrcholu turistická chata a rozhledna.

4 Zátvor (479 m. n. m.)- v Podhoří a v údolí Orlice výrazný vrch s plochým vrcholem, jinak nezřetelný; jedná se o zaříznutými vodními toky izolovanou část plošiny na okraji kuesty.

5 Strážný (584 m. n. m.) - nejvyšší vrchol v řešeném území, jedná se o vyvýšený okraj kuesty s třemi mírnými táhlými svahy a strmým svahem na straně čtvrté.

6 Vadětín (524 m. n. m.) výrazný vrch je vypreparován zaříznutými údolními z okraje kuesty.

7 Zlatá hora (523 m. n. m.) - zaříznutím vodních toků vypreparovaný skalní vrch v údolí Tiché Orlice.

Krajinné přírodní osy

I. Orlice

Zásadní jsou zejména úseky, kde Orlice protéká výraznými zaříznutými údolními: údolí **východně od Ústí nad Orlicí** a **údolí západně od Ústí nad Orlicí**

II. Libchavský potok

III. Třebovka

Krajinné veduty

Jsou tvořeny výrazně převýšenými horizonty. Ty výrazně ohraničují určité části krajiny. Zásadně se tak spolupodílejí na utváření charakteru jednotlivých oblastí. V řešeném území jsou krajinné veduty tvořené strmými svahy asymetrických hřbetů – kuest. Celým řešeným územím procházejí, přibližně ve směru SZ-JV tři výrazné krajinné veduty. Viz. příslušná mapa.

Významné stromy

V zájmovém území se mimo památné stromy nachází poměrně velké množství dalších významných stromů a jejich skupin. Jejich ochranu je nutno řešit v rámci odborné dokumentace (Generely zeleně - vymezení dřevin, které by mohly být v budoucnu do kategorie „památný strom“ zařazeny).

Cenná zeleň přírodního charakteru

V území se vyskytuje v menších plochách. Přírodě blízké porosty se částečně dochovaly na nejsvažitějších stanovištích (svahy zaříznutých údolí a strmé svahy kuest). Přírodě blízké druhové složení mají břehové porosty, doprovázející většinu vodních toků. Listnaté dřeviny, byť z velké části keře, tvoří ojedinělé spontánně zarůstající plochy (zejména v nivě) i liniové porosty mezi zemědělskými plochami. Solitérní rozptýlená zeleň není příliš četná. V krajině se objevují i torza starých ovocných sadů, alejí a řad ovocných stromů.

A) 3.3. Civilizační hodnoty

Jedná se o hodnoty území, spočívající např. v jeho vybavení veřejnou infrastrukturou (dopravní a technickou infrastrukturou, občanským vybavením), dále v možnosti jeho dalšího rozvoje, možností pracovních příležitostí, v dopravní dostupnosti, v dostupnosti veřejné dopravy, ve vlastnostech či různorodosti obytného prostředí, v možnosti využívání krajiny k zemědělským účelům a pod.

Ochrana civilizačních hodnot (např. dopravní a technické infrastruktury) daná legislativou vytváří limity využití území a je popsána v kapitole A) 4. Limity využití území.

- dopravní a technická infrastruktura - území je napojeno na nadřazený dopravní skelet a hromadnou dopravu, na inženýrské sítě:
  - železniční tratě
  - silnice I. – III. třídy a navazující komunikační skelet
  - zastávky ČD a HD
  - přírodní vodovodní řady, vodojemy
  - kanalizační systémy, čistírny odpadních vod

- plynovodní systémy zásobování území
- systém zásobování teplem v sídlištní zástavbě Ústí nad Orlicí
- energetické sítě VVN a VN, rozvodny, trafostanice
- spojové sítě a koridory

Jednou ze základních hodnot je kvalita života – kvalita služeb, veřejných prostranství (zeleň a úprava sídel), zdraví, bezpečnost, kvalita výkonu veřejné správy, možnost pracovních příležitostí.

- občanské vybavení - hodnotou území je vybavení sídel, zejména veřejným občanským vybavením, podrobněji viz. kap. B) 1.9.2. Občanské vybavení:
  - veřejné občanské vybavení
    - o školství, zdravotnictví, veřejná správa, ochrana obyvatelstva, církev
    - o občanské vybavení zajišťující možnost kulturního a sportovního využití
    - o občanské vybavení zajišťující základní služby
- veřejná prostranství, prostupnost krajiny - hodnotou území jsou veřejně přístupné plochy - např. náměstí, návsi a chodníky, veřejná zeleň (sídlní zeleň), jako místa odpočinku, setkávání a navazování kontaktů občanů a též jako vizitka sídla. Dále hlavní účelové komunikace zpřístupňující krajinu pro hospodaření, pro průchod pěších, cyklistických a turistických tras.
- hospodářství - hodnotou území jsou plochy, areály, zajišťující pracovní příležitosti, v případě řešeného území se jedná o plochy výroby v sídlech a místních částech:
  - o průmyslové zóny, ostatní průmyslové areály
  - o areály zemědělské výroby a služeb
- investice do zemědělské půdy
  - o meliorace
  - o nejkvalitnější zemědělská půda (I. a II. třída ochrany)

A) 4. LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Jsou patrné z grafické části - Výkres č. 2 Limity využití území.

A)4.1. Ochrana kulturního dědictví

Národní kulturní památky se v řešeném území nenacházejí.

A) 4.1.1 Městská památková zóna

Je vyhlášena v Ústí nad Orlicí - Vyhláška Východočeského KNV ze dne 17.1.1990 o prohlášení památkových zón ve vybraných městech a obcích Východočeského kraje a v Brandýse nad Orlicí - Vyhláška Ministerstva kultury ze dne 22. září 1995 o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny. Jedná se v obou případech o historická jádra měst, hranice MPZ jsou zakresleny ve výkresové dokumentaci.

2362	ZM	Městské památkové zóny	Ústí n.Orlicí	Brandýs nad Orlicí	1995
2033	ZM	Městské památkové zóny	Ústí n.Orlicí	Ústí nad Orlicí	1990

Účelem vyhlášení památkové zóny je zajistit zachování kulturně historických a urbanisticko-architektonických hodnot historického jádra při rozvoji města, aby jako organická část životního prostředí sloužila kulturním, výchovným, společenským a hospodářským potřebám společnosti.

A) 4.1.2. Nemovité kulturní památky

Jsou zakresleny ve výkresové dokumentaci.

Seznam nemovitých národních kulturních památek

419 Městské divadlo Ústí nad Orlicí Ústí nad Orlicí

Originální moderní divadelní budova z r. 1935 - 36 ve funkcionalistickém stylu, jeden z nejproslulejších architektonických projektů významného architekta Kamila Roškota, národní kulturní památkou od 1.7.2017

Seznam nemovitých kulturních památek (zdroj: data Národního památkového ústavu):

102442	socha sv. Jana Nepomuckého	Ústí nad Orlicí
103392	sousoší Nejsvětější Trojice	Ústí nad Orlicí
104023	železniční stanice Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
12324/6-5622	činžovní dům	Ústí nad Orlicí
13948/6-3772	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
14921/6-3783	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
15273/6-3784	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
16051/6-3777	sousoší Nejsvětější Trojice	Ústí nad Orlicí
17399/6-4959	socha Ikara	Ústí nad Orlicí
18099/6-3786	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
18709/6-3935	hřbitovní kaple Zmrtvýchvstání Páně	Ústí nad Orlicí
18956/6-3782	boží muka	Ústí nad Orlicí
19381/6-3775	Škola	Ústí nad Orlicí
19473/6-3793	kostel sv. Anny	Ústí nad Orlicí
20081/6-3797	socha Bičování Krista	Ústí nad Orlicí
20857/6-3779	boží muka	Ústí nad Orlicí
21105/6-4590	gymnásium	Ústí nad Orlicí

21716/6-3795	krucifix	Ústí nad Orlicí
21771/6-3764	kostel Nanebevzetí P. Marie	Ústí nad Orlicí
22999/6-3787	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
26430/6-4391	divadlo	Ústí nad Orlicí
26916/6-4392	vila Hernychova	Ústí nad Orlicí
29532/6-3789	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
31154/6-3776	děkanství	Ústí nad Orlicí
31713/6-3818	socha sv. Jana Nepomuckého	Ústí nad Orlicí
31742/6-3788	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
32983/6-3766	křížová cesta	Ústí nad Orlicí
33092/6-3790	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
34240/6-3781	socha sv. Václava	Ústí nad Orlicí
36678/6-3771	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
37013/6-3792	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
38478/6-3769	sbor bratrský	Ústí nad Orlicí
40528/6-3791	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
40995/6-3770	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
41390/6-3934	kostel sv. Petra a Pavla	Ústí nad Orlicí
41715/6-3936	socha sv. Jana Nepomuckého	Ústí nad Orlicí
41746/6-3767	radnice	Ústí nad Orlicí
42122/6-3794	krucifix	Ústí nad Orlicí
42161/6-3937	socha Nejsvětější Trojice	Ústí nad Orlicí
42281/6-3778	socha Bubnující legionář	Ústí nad Orlicí
44769/6-3780	socha P. Marie	Ústí nad Orlicí
45080/6-3785	měšťanský dům	Ústí nad Orlicí
45140/6-4415	městský dům	Ústí nad Orlicí
45175/6-3938	kostel Navštívení Panny Marie	Ústí nad Orlicí
45425/6-3768	nádražní budova Ústí nad Orlicí - město	Ústí nad Orlicí
46385/6-3765	kaple sv. Jana Křtitele	Ústí nad Orlicí
50142/6-6117	Hartmanova vila	Ústí nad Orlicí
50891/6-6199	kaple Povýšení sv. kříže	Ústí nad Orlicí
51788/6-6284	venkovský dům	Ústí nad Orlicí
51789/6-6285	venkovský dům	Ústí nad Orlicí
51791/6-6287	venkovský dům	Ústí nad Orlicí
51792/6-6288	venkovský dům	Ústí nad Orlicí
52300/6-4589	vila Kociánova	Ústí nad Orlicí
86698/6-4960	socha Matky	Ústí nad Orlicí
94193/6-3764	socha sv. Floriána	Ústí nad Orlicí
26371/6-3849	kostel sv. Víta	České Libchavy
37196/6-3850	socha sv. Jana Nepomuckého	České Libchavy
10142/6-5843	tělocvična - sokolovna	Brandýs nad Orlicí
101613	socha sv. Jana Nepomuckého	Brandýs nad Orlicí
103391	lávka	Brandýs nad Orlicí
11253/6-5927	vila	Brandýs nad Orlicí
12713/6-6000	venkovský dům - býv. zájezdní hostinec	Brandýs nad Orlicí
17532/6-5520	městský dům	Brandýs nad Orlicí
17601/6-4393	zámek	Brandýs nad Orlicí
18795/6-4949	pomník Žerotínský s erbem	Brandýs nad Orlicí
24480/6-4546	hrad, zřícenina	Brandýs nad Orlicí
26164/6-3806	kostel Nanebevstoupení Páně	Brandýs nad Orlicí
27131/6-5521	venkovský dům	Brandýs nad Orlicí
28511/6-3807	sloup se sochou P. Marie	Brandýs nad Orlicí
29926/6-4748	nemocnice – rehabilitační stav s par	Brandýs nad Orlicí
30540/6-4950	pomník obětem fašizmu	Brandýs nad Orlicí
31309/6-5518	venkovský dům	Brandýs nad Orlicí
32211/6-5519	městský dům	Brandýs nad Orlicí
39041/6-4593	pomník Jana Amose Komenského	Brandýs nad Orlicí

46610/6-4948	radnice	Brandýs nad Orlicí
11077/6-5900	socha sv. Jana Nepomuckého	Dlouhá Třebová
11099/6-5901	sousoší Nejsvětější Trojice	Dlouhá Třebová
20491/6-3858	krucifix	Dlouhá Třebová
27308/6-4953	pomník obětem válek	Dlouhá Třebová
30477/6-3857	socha sv. Prokopa	Dlouhá Třebová
33001/6-3856	hrob obětí transportu smrti z Osvětimi	Dlouhá Třebová
36849/6-3855	venkovská usedlost - býv. rychta	Dlouhá Třebová
47299/6-4547	tvrz - tvrzíště, archeologické stopy	Dlouhá Třebová
19104/6-3985	hrad, zřícenina	Dolní Dobrouč
19836/6-3874	venkovská usedlost	Dolní Dobrouč
30640/6-3898	sochy - terasa se souborem soch	Dolní Dobrouč
37884/6-3873	kaple sv. Josefa, hřbitovní	Dolní Dobrouč
38513/6-3897	socha sv. Jana Nepomuckého	Dolní Dobrouč
46893/6-3896	kostel sv. Jana Křtitele	Dolní Dobrouč
47066/6-3872	kostel sv. Mikuláše	Dolní Dobrouč
52205/6-6296	venkovský dům	Dolní Dobrouč
52206/6-6297	venkovský dům	Dolní Dobrouč
11233/6-5925	venkovský dům	Řetová
11452/6-5960	venkovská usedlost	Řetová
29997/6-4065	mandl a bělidlo	Řetová
34504/6-4063	kostel sv. Maří Magdalény s kostnicí	Řetová
46582/6-4064	socha sv. Jana Nepomuckého	Řetová
14798/6-3891	kostel sv. Petra a Pavla	Hnátnice
21887/6-3893	sloup se sochou P. Marie Svatohorské	Hnátnice
10170/6-5831	krucifix	Jehnědí
17388/6-3930	venkovská usedlost	Jehnědí
19482/6-4958	venkovská usedlost	Jehnědí
14660/6-3877	kostel sv. Mikuláše	Libchavy
18500/6-3876	tvrz	Libchavy
21876/6-3903	sochy Panny Marie Immaculaty, sv. Jana	Libchavy
25338/6-3986	socha sv. Václava	Libchavy
26933/6-3880	socha P. Marie s dítětem	Libchavy
33845/6-3901	venkovský dům	Libchavy
36310/6-3879	socha P. Marie Immaculaty	Libchavy
37165/6-3902	socha sv. Josefa	Libchavy
38112/6-3878	sousoší sv. Jana Nepomuckého, sv. Vojtěcha	Libchavy
19259/6-4061	socha sv. Jana Nepomuckého	Orlické Podhůří
20891/6-4060	zvonice	Orlické Podhůří
33271/6-4055	myslivna s pomníkem	Orlické Podhůří
35500/6-4059	sýpka	Orlické Podhůří
14221/6-4072	sousoší Krucifixu s Pannou Marií Bolestnou	Sopotnice
18994/6-4074	socha Krista u sloupu	Sopotnice
22600/6-4073	sloup se sochou Panny Marie Immaculaty	Sopotnice
25016/6-4076	venkovská usedlost	Sopotnice
32981/6-4071	kostel sv. Zikmunda	Sopotnice
36918/6-4075	venkovská usedlost	Sopotnice
102396	kaple Panny Marie	Sudislav nad Orlicí
15706/6-4057	strážní domek železniční	Sudislav nad Orlicí
29170/6-4079	venkovská usedlost	Sudislav nad Orlicí
37011/6-4078	hradiště Orlík	Sudislav nad Orlicí
100972	kostel evangelický	Voděradý
12880/6-6025	venkovský dům	Voděradý

A) 4.1.3 Archeologie

Území archeologických nálezů :

Řešené území je územím archeologického zájmu ve smyslu § 22 odst. 2 zák. č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Při zemních zásazích do terénu na takovém území dochází s vysokou pravděpodobností k narušení archeologických nálezů a z hlediska památkové péče je tedy nezbytné provedení záchranného archeologického výzkumu. V případě jakýchkoliv zemních stavebních prací a úprav terénu v řešeném území respektovat zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

A) 4.2. Ochrana přírody a krajiny

Hlavní hodnoty řešeného území z hlediska ochrany přírody a krajiny jsou vyjádřeny v limitech využití území.

A)4.2.1. Obecná ochrana přírody

Významný krajinný prvek

V řešeném území se nacházejí z obecně vyjmenovaných významných krajinných prvků lesy, vodní toky, nivy a rybníky.

Významné krajinné prvky registrované:

Kód AOPK: 11104

Název: **MALÁ STRANA**

Název katastr.území: Horní Libchavy

Kdy registrováno: 29.10.2001

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: 17910/2001/ŽP/5394/Bu

Důvod vyhlášení: Květnatá mokřadní louka s výskytem vzácných druhů rostlin.

Výměra v ha: 2,946

Kód AOPK: 11108

Název: **STARÉ OSTŘICE**

Název katastr.území: Dolní Libchavy

Kdy registrováno: 26.10.2001

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: 16812/2001/ŽP/5394/Bu

Důvod vyhlášení: Unikátní porost velmi starých trsů ostřice latnaté.

Výměra v ha: 4,39

Kód AOPK: 11103

Název: **LANŠPERK**

Název katastr.území: Lanšperk

Kdy registrováno: 24.10.2001

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: 16811/2001/ŽP/5394/Bu

Důvod vyhlášení: Na vlastní zřícenině hradu se vyskytují vápnomilné a teplomilné druhy rostlin, které se v širokém okolí nerostou.

Výměra v ha: 2,11

Kód AOPK: 11105

Název: **POD HOTMAROVÝM KOPCEM**

Název katastr.území: Dolní Dobrouč

Kdy registrováno:

Vyhlásil:

Číslo jednací:

Důvod vyhlášení: Rybník s přirozeným litorálem a navazující mokřady.
Výměra v ha: 0,593

Kód AOPK: 11095

Název: **OPUČÁK**

Název katastr.území: Řetová

Kdy registrováno: 4.3.1998

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: VÚP/ŽP/KH/189/98/Bu

Důvod vyhlášení: Opuštěný lom s výskytem vzácných druhů teplomilné a vápnomilné květeny. Na dně lomu je tůň vhodná pro rozmnožování některých druhů obojživelníků.

Výměra v ha: 0,15

Kód AOPK: 11093

Název: **BROMION**

Název katastr.území: Řetová

Kdy registrováno: 3.3.1998

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: VÚP/ŽP/KH/187/98/Bu

Důvod vyhlášení: Ojedinelá lokalita travinných společenstev svazu Bromion erecti. Lokalita vykazuje velmi pestrout entomofaunu.

Výměra v ha: 1,311

Kód AOPK: 11096

Název: **JALOVCE**

Název katastr.území: Řetová

Kdy registrováno: 4.3.1998

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: VÚP/ŽP/KH/188/98/Bu

Důvod vyhlášení: Ojedinelá populace vzácného a ohroženého druhu dřeviny - jalovce obecného.

Výměra v ha: 1,463

Kód AOPK: 11094

Název: **OPUKOVÉ OSYPY**

Název katastr.území: Řetová

Kdy registrováno: 4.3.1998

Vyhlásil: MěÚ Ústí nad Orlicí

Číslo jednací: VÚP/ŽP/KH/190/98/Bu

Důvod vyhlášení: Ostrov s výchozy drobných vápnitých slínovců v loukách na hranicích katastrů Přívrát a Řetová. Významná lokalita teplomilných rostlin.

Výměra v ha: 0,11

Název: **LHOTKA – NAD TŘEBOVKOU**

Název katastr.území: Dlouhá Třebová (+ Lhotka u České Třebové)

Kdy registrováno: 22.2.2002

Vyhlásil: MěÚ Česká Třebová

Číslo jednací: EK60/02/To

Důvod vyhlášení: Svah zarostlý geograficky původními dřevinami v podrostu se vzácným bylinným patrem.

Výměra v ha: 1,14 ha

Přírodní park

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami ve smyslu § 12 odst. (3) zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších novel, může být krajským úřadem vyhlášen přírodní park.

Byl zřízen v roce 1996 podél toků Divoké i Tiché Orlice, s výjimkou oblastí v CHKO Orlické hory. Jeho délka je cca 200 km. Nadmořská výška parku se pohybuje od 500 m n.m. na horních tocích Tiché a Divoké Orlice do 230 m n.m. při ústí Orlice do Labe. Na horních tocích zahrnuje nivou širokou jen

několik desítek metrů, na dolním toku se výrazně rozšiřuje a krajinný charakter se mění od podhorského k typicky nížinnému s množstvím starých říčních ramen.

Přes značnou délku parku je jeho geologické podloží poměrně jednotvárné. Je tvořeno převážně svrchnokřídovými sedimenty české křídové pánve.

Zdejší převážně zemědělskou krajinu formoval člověk již od mladší doby kamenné, v podhorských oblastech od doby bronzové. Nejvíce nepříznivých změn přineslo velkoplošné intenzivní zemědělství v 70. a 80. letech 20.století, kdy byly zorány pozemky v nivě, likvidovány mokřiny a stará ramena, rekultivovány zbytky luk a ničena rozptýlená zeleň.

Následkem odlesnění hřbetu Orlických hor byly stále častější jarní i letní povodně, které v nivě erodovaly nechráněnou půdu. Teprve poslední léta znamenají obrat k lepšímu - revitalizaci říční nivy a její protierozní ochranu obnovou luk bezorebným způsobem.

Na horním a středním toku obou Orlic je údolní niva poměrně úzká, na dně hlubokých údolí se strmými svahy, většinou zalesněnými smíšenými lesními porosty s převahou buku.

V podloží převládají opuky, což se projevuje i v druhovém bohatství lesního podrostu. Rostou zde prvosenka vyšší (*Primula elatior*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), náprstník velkokvětý (*Digitalis grandiflora*), vranec jedlový (*Hupersia selago*), hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), áron plamatý (*Arum maculatum*), na prameništích i bledule jarní (*Leukojum vernum*).

Orlice je v každé části obývána charakteristickými ptačími druhy. Na dolním toku jsou to kulík říční (*Chadarius dubius*) a pisík obecný (*Actitis hypoleucos*), hnízdící v říčních nánosových březích. Ledňáček říční si vyhrabává hnízdni noru do obnažených břehových nátrží. Na středním a horním toku Orlice hnízdí na pobřežních skalách a pod mostky skorec vodní (*Cinclus cinclus*) a konipas horský (*Mottacilla cinerea*). Trvalým obyvatelům přírodního parku je vydra říční (*Lutra lutra*), jejíž početní stavy stoupají.

V posledních letech byl zaznamenán, především podél toku, značný výskyt invazních druhů rostlin, zvláště *Impatiens glandulifera*, *Reynoutria* sp. div. a *Helianthus tuberosus*. Jejich šíření přispívá k degradaci původních společenstev rostlin a živočichů.

Tento přírodní park chrání ekologicky i krajinářsky hodnotnou část řešeného území. Je žádoucí jej rozšířit, aby plně chránil fenomén zaříznutých údolí Tiché a Divoké Orlice. Ochranu formou přírodního parku si zaslouží i atraktivní krajina Podhůrska – Řetovského údolí, včetně krajinných vedut strmých svahů kuest. Stejně tak si statut přírodního parku zaslouží členitá a pestrá krajina v okolí Hnátnic a Dobrouč.

Vzhledem k charakteru území je ke zvážení možnost rozšířit a vyhlásit přírodní park na katastrech obcí Řetová, Orlické Podhůří, Horní a Dolní Dobrouč, Hnátnice a na přilehlých částech sousedních katastrů viz. příslušná mapa.

Významné geologické a geomorfologické jevy: Sudislavské Maštale - levý svah údolí Tiché Orlice východně od Brandýsa nad Orlicí. Popsány jsou povrchové tvary – skalní výchozy jemnozrnných sedimentů (zejména slínovců) svrchnokřídového stáří, svahové gravitační deformace atd. Příslušná partie údolního svahu je součástí Přírodního parku Orlice, ochranářsky je navrhována k vyhlášení zvláště chráněným územím.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je v 3 odst. (1) písm. a) zákona č. 114/1992 Sb. definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní (lokální), regionální a nadregionální systém ekologické stability. Základními skladebnými částmi (prvky) ÚSES, definovanými v § 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., jsou biocentra a biokoridory.

Limitem využití území se ÚSES stává po schválení územně plánovací dokumentace, do které je zapracován. Pro řešené území z toho vyplývá, že limitem využití území je regionální a nadregionální ÚSES obsažený v Zásadách územního rozvoje (ZÚR) Pardubického kraje, respektive následných

aktualizací ZÚR č.1-4 (č. 4 vydána 18.7.2024) a lokální ÚSES schválený v platných územních plánech sídelních útvarů a obcí.

Územím je dle ZÚR v pozdějším znění vedena osa nadregionálního biokoridoru severně města Brandýs nad Orlicí a severně toku Tiché Orlice nad osadou Bezpráví, dále osa překračuje Tichou Orlicí a je vedena jižně Gerhartic a západně Dlouhé Třebové do území mezi Dlouhou Třebovou a Českou Třebovou.

A) 4.2.2. Zvláště chráněná území

Území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná lze dle § 14 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů, vyhlásit za zvláště chráněná. Chráněná území se dále dělí na velkoplošná (Národní park, Chráněná krajinná oblast) a maloplošná (Přírodní památka, Přírodní rezervace, Národní přírodní památka, Národní přírodní rezervace).

a) Velkoplošná

Nejsou.

b) Maloplošná

PR jsou definovány jako menší útvar soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. V území se vyskytuje jedna přírodní rezervace Hemže - Mýtkov.

Kód ÚSOP: 1786

Název: **Hemže - Mýtkov**

Název katastr.území: Brandýs nad Orlicí, Hemže, Mostek nad Orlicí, Zářecká Lhota.

Vyhlášena: 5.2.1996

Vyhlásil: nařízením OkÚ Ústí nad Orlicí

Důvod vyhlášení: Opukové skály nad Tichou Orlicí s přirozenými suťovými porosty a hodnotnou teplomilnou květenou.

Výměra v ha: 29, 2018

A)4.2.3. Památné stromy

Památné stromy jsou dle § 46 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ve znění pozdějších novel) mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí. Ochranný režim se vztahuje nejen na samotný strom, ale i na ochranné pásmo. To má obvykle tvar kruhu, se středem uprostřed kmene a poloměrem rovnajícím se desetinásobku průměru kmene ve výčetní výšce (130 cm nad zemí), pokud není v rozhodnutí o vyhlášení PS stanoveno jinak.

Kód	Název	Počet	Datum vyhlášení	Poloha
101208	Javor babyka	Jednotlivý strom	14.12.1994	Ústí nad Orlicí
104790	Borovice lesní	Jednotlivý strom	29.4.1997	Řetová
104791	Buk lesní	Jednotlivý strom	28.1.1998	Řetová
104793	Buk lesní - červenolistý	Jednotlivý strom	3.8.2000	Ústí nad Orlicí
104794	Buk lesní - červenolistý	Jednotlivý strom	4.8.2000	Ústí nad Orlicí
101209	Buk lesní - červenolistý	Jednotlivý strom	23.11.1994	Ústí nad Orlicí
101143	Dub letní	Jednotlivý strom	13.10.1994	Řetová
101142	Dub letní	Jednotlivý strom	14.10.1994	Sopotnice
106526	Dub letní	Jednotlivý strom	2.8.2017	Libchavy
104797	Dvě lípy srdčité	Skupina stromů – 2	21.5.2002	Jehnědí
~~104792~~	~~Hrušeň obecná~~	~~Jednotlivý strom~~	~~19.9.1998~~	~~České Libchavy~~
101208	Javor babyka	Jednotlivý strom	14.12.1994	Ústí nad Orlicí
104795	Lípa srdčitá	Jednotlivý strom	28.12.2001	Ústí nad Orlicí
104796	Lípa srdčitá	Jednotlivý strom	7.1.2002	Jehnědí
106525	Lípa srdčitá	Jednotlivý strom	23.2.2023	Sopotnice
104789	Tři lípy srdčité	Skupina stromů - 3	30.06.1997	Hnátnice
101178	Lípa velkolistá	Jednotlivý strom	13.07.1995	Knapovec

101141	Lípa srdčitá	Jednotlivý strom	14.10.1994	Knapovec
101155	Lípa srdčitá	Jednotlivý strom	1.11.1994	Řetová
101217	Lípa velkolistá	Jednotlivý strom	06.06.1998	Džbánov
101222	Dvě lípy srdčité	Skupina stromů – 2	28.04.1997	Knapovec
101175	Lípa srdčitá „Malova lípa“	Jednotlivý strom	26.02.1996	Dolní Dobrouč
104798	Smrk ztepilý	Jednotlivý strom	30.4.2003	Horní Dobrouč
104789	Tři lípy srdčité	Skupina stromů – 3	30.6.1997	Hnátnice

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny – předaná data

V rámci zpracování Generelů zeleně lze vymezit další dřeviny, které by mohly být v budoucnu do kategorie „památný strom“ zařazeny.

A)4.2.4 Natura 2000

V České republice soustavu Natura 2000 tvoří evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Jako evropsky významné lokality jsou do národního seznamu zařazeny ty lokality, které v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívají:

- k udržení nebo obnově příznivého stavu alespoň jednoho typu evropských stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu z hlediska jejich ochrany, nebo
- k udržení biologické rozmanitosti biogeografické oblasti. Evropsky významné lokality jsou vyhlášeny nařízením vlády o stanovení národního seznamu podle § 45a odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.

V řešeném území se nachází tyto evropsky významné lokality (EVL):

5531	Brandýs	předmětem ochrany je chasmoxytická vegetace vápňitých skalnatých svahů, bučiny asociace Asperulo-Fagetum a lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích
5533	Hemže-Mýtkov	předmětem ochrany jsou lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích
5537	Litice	předmětem ochrany je chasmoxytická vegetace silikátových skalnatých svahů, bučiny asociace Luzulo-Fagetum a bučiny asociace Asperulo-Fagetum
5545	Vadětín-Lanšperk	předmětem ochrany je chasmoxytická vegetace vápňitých skalnatých svahů a bučiny asociace Asperulo-Fagetum

Ptačí oblasti v řešeném území zastoupeny nejsou.

A)4.3. Ochrana přírodních zdrojů, ochrana horninového prostředí

Dobývací prostory

V řešeném území není stanoven dobývací prostor (DP) ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon) a vyhlášky č. 172/1992 Sb. o dobývacích prostorech v platném znění.

Chráněná ložisková území

V řešeném území nejsou stanoveny chráněná ložisková území (CHLÚ) ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon) a vyhlášky č. 364/1992 Sb. o chráněných ložiskových územích.

Chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry

V řešeném území se nenachází žádné chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon) a vyhlášky č. 364/1992 Sb. o chráněných ložiskových územích.

Výhradní ložiska nerostných surovin

V řešeném území se nenacházejí vymezená výhradní ložiska nerostných surovin ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon).

V řešeném území se nachází na území obcí Dolní Dobrouč a Ústí nad Orlicí evidovaný prognózní zdroj Lanšperk v dřívější povrchové těžbě jílovce (jíly žáruvzdorné na ostřivo).

Poddolovaná území a sesuvná území vč. aktivních

V území jsou Geofondem ČR evidována dvě poddolovaná území v Dolní Dobrouči a dále je zde řada území sesuvných, z nichž některá jsou aktivní, viz grafická část dokumentace.

Stará důlní díla

V území jsou evidována stará důlní díla ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon) a vyhlášky č. 363/1992 Sb. o zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru v platném znění: Lanšperk.

Dále jsou evidovány dva vrty k likvidaci Sudislav nad Orlicí a Džbánov u Litomyšle.

A)4.4. Ochrana dopravní a technické infrastruktury

č. jevu	limity využití území	limity využití území v řešeném území
44.	vodní zdroje a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vodní zdroje včetně OP - OHGS ▪ prameniště, vrt, jímací zářezy, OP - VaK
67.	technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vodojem ▪ čerpací stanice ▪ vrt
68.	vodovodní řady a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vodovodní řady <i>ochranné pásmo vodovodních řadů:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ochranné pásmo do průměru 500 mm 1,5 m</i> - <i>ochranné pásmo nad průměr 500 mm 2,5 m na každou stranu od vnějšího líce potrubí</i>
69.	technologické objekty odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čistírna odpadních vod ▪ ochranné pásmo ČOV
70.	kanalizační stoky a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kanalizace – jednotná, splašková, dešťová, výtlačný řad <i>ochranné pásmo kanalizačních řadů:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>do průměru 500 mm a hloubky 2,5 m je 1,5 nad průměr 500 mm a větší hloubky u všech řadů je 2,5 m na každou stranu od vnějšího líce potrubí</i>
72.	elektrické stanice a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrická rozvodna Kerhartice ▪ elektrická stanice - <i>všechny stanice postavené do r. 1994: OP 30 m.</i> - <i>všechny stanice postavené 1995 - 2000: OP 20 m.</i> - <i>všechny stanice postavené po r. 2000 je rozlišení OP následující:</i> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>u venkovních elektrických stanic a dále stanic s napětím větším než 52 kV v budovách 20 m od oplocení nebo od vnějšího líce obvodového zdiva,</i> b) <i>u stožárových elektrických stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň nízkého napětí 7 m,</i> c) <i>u kompaktních a zděných elektrických stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň nízkého napětí 2 m,</i> d) <i>u vestavěných elektrických stanic 1 m od obestavění.</i> - <i>u stanic věžových s venkovním přívodem postavených po r. 2004 s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň nízkého napětí 7 m,</i> - <i>u stanic, kde nelze rozlišit rok výstavby se určuje OP 30m.</i> - <i>u stanic, kde nelze rozlišit druh se určuje OP vyšší.</i>
73.	nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy a jejich ochranná pásma	<p>u napětí nad 1 kV a do 35 kV včetně</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pro vedení postavené do 31.12. 1994 10 m 2) pro vedení postavené po 1.1.1995 7 m 3) pro vedení postavená po roce 2000 <ul style="list-style-type: none"> o pro vodiče bez izolace 7 m o pro vodiče s izolací základní 2 m o pro závěsná kabelová vedení 1 m <p>u napětí nad 35 kV do 110 kV včetně</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pro vedení postavené do 31.12. 1994 15 m 2) pro vedení postavené po 1.1.1995 12 m 3) pro vedení postavené po roce 2000 12 m

č. jevu	limity využití území	limity využití území v řešeném území
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ limity využití území v řešeném území 4) u závěsného kabelového vedení 110 kV 2 m 5) u zařízení vlastní telekomunikační sítě držitele licence 1 m 6) pro vedení postavená po roce 2004 <ul style="list-style-type: none"> ○ pro vodiče bez izolace 12 m ○ pro vodiče s izolací základní 5 m OP podzemního vedení elektrizační soustavy do 110 kV včetně a vedení řídicí, měřicí a zabezpečovací techniky činí 1 m po obou stranách krajního kabelu, nad 110 kV činí 3 m po obou stranách krajního kabelu. u napětí nad 220kV a do 400kV včetně <ul style="list-style-type: none"> 25m od krajního vodiče ▪ anoda horizontální + OP 4m + BP 100m ▪ PKO kabel + OP 1m
74.	technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnostní a ochranná pásma dle energetického zákona č. 458/2000 Sb. v platném znění ▪ regulační měřicí stanice STL plynovodu ▪ SKAO + OP 4m + BP 100m
75.	vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnostní pásmo VTL 20 m, profil xx (<i>info o profilech není v předaných datech</i>) ▪ bezpečnostní OP VTL 40 m, profil xx ▪ OP VTL – 4 m ▪ OP STL – 1 m ▪ OP NTL – 1 m
82a.	elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vysílač Andrlův chlum - Ministerstvo vnitra Praha ▪ Elektronická komunikační zařízení T-mobile ČR ▪ RR body České radiokomunikace ▪ vysílací zařízení České radiokomunikace ▪ elektronické komunikační zařízení MO ČR (včetně OP) ▪ objekt/zařízení/ústředna, radiová zařízení (včetně OP) CETIN ▪ OP radaru Polička ▪ železniční telekomunikační zařízení ▪ zemní dálkový optický kabel ▪ komunikační vedení – MO ČR, ČEZ, MV ČR ▪ OP komunikačního vedení (10 m) - ČEZ ▪ OP nadzemního vedení (RRT) MO ČR ▪ OP podzemního zařízení MO ČR ▪ RR spoje - České radiokomunikace ▪ optický kabel - České radiokomunikace ▪ el. kom. vedení, nadzemní, podzemní, kabelovody - CETIN ▪ sdělovací kabel metalický, optický SŽDC
93a.	pozemní komunikace, jejich kategorie a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ silniční ochranné pásmo silnice I. třídy <ul style="list-style-type: none"> – 50 m od osy vozovky nebo osy přilehlého jízdního pásu, mimo souvisle zastavěné území ▪ silniční ochranné pásmo silnice II., III. třídy <ul style="list-style-type: none"> – 15 m od osy vozovky nebo osy přilehlého jízdního pásu, mimo souvisle zastavěné území
94a.	železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ železniční ochranné pásmo železniční dráhy celostátní

č. jevu	limity využití území	<ul style="list-style-type: none"> ▪ limity využití území v řešeném území – 60 m od osy krajní koleje
102a.	letišť a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území	<p>Ústí nad Orlicí</p> <p><u>Ochranná pásma se zákazem staveb</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochranné pásmo provozních ploch letišť <ul style="list-style-type: none"> – ve tvaru obdélníka o rozměrech 1020 x 150m ▪ ochranné pásmo zájmového území letišť <ul style="list-style-type: none"> – plocha pro výstavbu nových let. objektů a zařízení, – vymezeno rozšířenou hranicí letištního pozemku a západní hranou VPP <p><u>Ochranná pásma s výškovým omezením staveb</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochranné roviny vzletových a přiblížovacích prostorů <ul style="list-style-type: none"> – vymezeny lichoběžníky soum. k prodloužené ose VPD a počátky na koncích OP provozních ploch letišť a rozšiřujícími se 15% na obě strany do vzd. 5000m, – sklon těchto ochr. rovin začínajících ve výšce prahů VPD je 1 : 40. ▪ vodorovná ochranná rovina <ul style="list-style-type: none"> – leží 45m nad výškou VS letiště (tj. 452,0m n. m.) a je ohraničena kruhovými oblouky se středy nad průsečíkem osy VPD a kratšími stranami OP provozních ploch letišť o poloměru 2000m a jejich společnými tečnami ▪ kuželová ochranná plocha <ul style="list-style-type: none"> – stoupá směrem ven od obvodu vodorovné ochranné roviny ve sklonu 1 : 25 – kuželová ochranná plocha sahá do výšky 35m nad vodorovnou ochrannou rovinu (tj. 487,0m n. m.) ▪ přechodová ochranná rovina <ul style="list-style-type: none"> – stoupá ve sklonu 1 : 7 od okrajů OP provozních ploch letišť a od krajů OP vzletových a přiblížovacích prostorů až do výšky vodorovné ochranné roviny <p><u>Ochranné pásmo s omezením staveb vzdušných vedení VN a VVN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – je stanoveno ve tvaru obdélníka s podélnou osou VPD, o šířce 2000m a v délce přesahující za kratší strany OP provozních ploch letišť 2500m. – umístění všech vzdušných vedení VN a VVN v tomto OP podléhá souhlasu Státní letecké inspekce. <p>Pardubice</p> <p><u>zájmové území Ministerstva obrany (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. O územním plánování a stavebním řádu).</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit nadzemní stavbu jen na základě závazného stanoviska MO ČR zastoupeného AHNM

č. jevu	limity využití území	▪ limity využití území v řešeném území
		<p><i>Pardubice. Dále zde platí prostorový limit v území, tj. maximální možná výška případné výstavby větrných elektráren 59 m n.m.</i></p> <p>– <i>V tomto vymezeném území – vzdušném prostoru pro létání v malých a přízemních výškách, který je nutno respektovat podle ustanovení § 41 zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č.455/1991 Sb. o živnostenském podnikání, lze vydat územní rozhodnutí a povolit výstavbu vysílačů, výškových staveb, staveb tvořících dominanty v terénu, větrných elektráren, speciálních staveb, zejména staveb s vertikální ochranou (např. střelnice, nádrže plynu, trhací jámy), venkovního vedení vn a vnn (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu) jen na základě stanoviska Ministerstva obrany, jehož jménem jedná AHNM Pardubice. Ve vzdušném prostoru vyhlášeném od země je nutno posoudit také výsadbu vzrostlé zeleně. Výstavba a výsadba může být výškově omezena nebo zakázána.</i></p>

V ochranném pásmu trubních vedení je zakázána výsadba stromů do vzdálenosti 2-2,5 m.

V ochranném pásmu nadzemního a podzemního vedení, výroby elektřiny a elektrické stanice je zakázáno:

- zřizovat bez souhlasu vlastníka těchto zařízení stavby či umisťovat konstrukce a jiná podobná zařízení, jakož i uskladňovat výbušné a hořlavé látky,
- provádět činnosti ohrožující spolehlivost a bezpečnost provozu těchto zařízení nebo ohrozit životy, zdraví a majetek osob.
- provádět bez souhlasu jeho vlastníka zemní práce,
- provádět činnosti, které by znemožňovaly nebo podstatně znesnadňovaly přístup k těmto zařízením.

V ochranném pásmu nadzemního vedení je zakázáno:

- vysazovat chmelnice a nechávat růst porosty nad výšku 3 m,

V ochranném pásmu podzemního vedení je zakázáno:

- vysazovat trvalé porosty a přejíždět vedení mechanizmy o celkové hmotnosti nad 6 t.

Písemný souhlas s činností v ochranném pásmu uděluje příslušný provozovatel distribuční či přenosové soustavy v případech, pokud to technické a bezpečnostní podmínky dovolují a nedojde k ohrožení života, zdraví a bezpečnosti osob.

A)4.5. Ostatní limity

č. jevu	limity využití území	
37a	lesy ochranné	<ul style="list-style-type: none"> ▪ limity využití území v řešeném území ▪ lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované písky a náplavy, rašeliniště) ▪ vysokohorské lesy pod hranicí lesa chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech ▪ lesy v klečovém vegetačním stupni
	lesy zvláštního určení	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně ▪ lesy v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod, ▪ lesy na území národních parků a národních přírodních rezervací ▪ dále možno zařadit lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním
	lesy hospodářské	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozemky určené k plnění funkce lesa nezařazené do předchozích kategorií
	vzdálenost 30m od okraje lesa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vzdálenost 30m od okraje lesa <ul style="list-style-type: none"> – <i>Dle zákona č.289/1995 Sb. je nutno respektovat území v návaznosti na pozemky určené k plnění funkcí lesa - do 50 m. musí být v podrobnější dokumentaci projednány se státní správou lesů, zástavba musí být obrácena k lesnímu porostu nezastavěnou částí pozemku</i>
41.	bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany ZPF	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kód BPEJ (třídy ochrany dle vyhlášky č. 48/2011 Sb.
42a.	plochy vodní a větrné eroze	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jev obsahuje informace o potenciální erozní ohroženosti půd vyjádřené dvěma vrstvami, vodní a větrnou erozi (výstupy vzniklé odbornou činností VÚMOP, na příkaz č. 15/2012 ministra zemědělství, ze dne 31. 5. 2012), dodány Ministerstvem zemědělství, nezpracováno z důvodu nekompatibilního formátu
43.	investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ meliorace (odvodnění)
47.	vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provozní pásmo pro údržbu vodních toků <ul style="list-style-type: none"> – <i>6m od břehové hrany</i>

Č. jevu	limity využití území	limity využití území v řešeném území
50a	záplavová území včetně aktivních zón	<ul style="list-style-type: none"> ▪ limity využití území v řešeném území <ul style="list-style-type: none"> • záplavové území Q₁₀₀, Q₂₀ a Q₅ Tiché Orlice • záplavové území Q₁₀₀, Q₂₀ a Q₅ Divoké Orlice • záplavové území Q₁₀₀, Q₂₀ a Q₅ Libchavského potoka • záplavové území Q₁₀₀, Q₂₀ a Q₅ Třebovky • aktivní zóna záplavového území Tiché Orlice, Divoké Orlice, Libchavského potoka a Třebovky
52a	kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem	<ul style="list-style-type: none"> • Ve stanovených záplavových územích vymezuje všechny 4 stupně povodňového rizika: vysoké, střední, nízké a zbytkové ohrožení (technické mapy Povodí Labe)
53	území ohrožená zvláštními povodněmi	<ul style="list-style-type: none"> • VD Pastviny (Divoká Orlice) a VD Hvězda (Třebovka a Tichá Orlice)
113a.	pohřebiště, krematoria, válečné hroby a pietní místa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Není vyhlášeno územním rozhodnutím <i>je pouze záměrem/doporučením ochranné pásmo okolo veřejných pohřebišť vyhlásit (dle zákona o pohřebnictví se jedná o pietní pásmo v šíři nejméně 100m)</i>
119.	další dostupné informace o území	<ul style="list-style-type: none"> ▪ migračně významná území a dálkové migrační koridory ▪ území, pro které lze vydat územní rozhodnutí a povolit některé druhy staveb vždy jen na základě závazného stanoviska MO ▪ povodňové riziko: <ul style="list-style-type: none"> ○ zbytkové ohrožení ○ nízké ohrožení ○ střední ohrožení ○ vysoké ohrožení

A)5. VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

V grafické části viz. výkres č.3 - Výkres záměrů na provedení změn v území.

A)5.1. Záměry ČR a kraje dle ÚPD

A)5.1.1 Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizací č. 1-7:

Politika územního rozvoje České republiky je nástrojem územního plánování s celostátní působností závazným pro pořizování a vydávání územně plánovacích dokumentací krajů a obcí a pro rozhodování v území. Je to koncepční dokument strategického charakteru, jehož hlavním účelem je koordinace územně plánovací činnosti krajů, resp. obcí, a koordinace resortních politik a koncepcí s průmětem do území.

Dokument Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. V Politice územního rozvoje se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy se stanovují kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití.

Politika územního rozvoje ČR je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

Politika územního rozvoje České republiky 2008, byla schválena usnesením vlády ze dne 20. července 2009 č. 929, ve znění:

Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 15. dubna 2015 č. 276,

Aktualizace č. 2 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 2. září 2019 č. 629,

Aktualizace č. 3 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 2. září 2019 č. 630,

Aktualizace č. 5 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 17. srpna 2020 č. 833,

Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 12. července 2021 č. 618,

Aktualizace č. 6 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 19. července 2023 č. 542,

Aktualizace č. 7 Politiky územního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády ze dne 7. února 2024 č. 89

Dnem 1. března 2024 je Aktualizace č. 7 Politiky územního rozvoje České republiky závazná pro pořizování a vydávání územního rozvojového plánu, zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území, v souladu s § 31 odst. 4 stavebního zákona.

Zdroj: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky>

Řešené území ORP Ústí nad Orlicí se nachází v Pardubickém kraji, v rámci PÚR ČR na rozvojové ose:

- **OS8** –Hradec Králové/Pardubice – Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc – Přerov
Důvod vymezení:

Území ovlivněné dálnicí D35 v úseku Mohelnice–Olomouc a její připravovanou částí v úseku Sedlice–Moravská Třebová–Mohelnice, připravovanou dálnicí D55 v úseku Olomouc–Přerov, železničními tratěmi v úseku Pardubice–Ústí nad Orlicí–Česká Třebová–Zábřeh–Olomouc–Přerov a spolupůsobením center Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Svitavy, Moravská Třebová, Zábřeh a Mohelnice

Řešené území SO ORP Ústí nad Orlicí je dotčeno v rámci PÚR ČR specifickou oblastí:

- **SOB9** Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem

Další podmínkou pro rozhodování v řešeném území ORP Ústí nad Orlicí je upřesnění tras koridorů, zejména:

- železniční osy **ŽD18** Choceň–Ústí nad Orlicí,

Důvod vymezení:

Vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti (Ústeckoorlicko) v úseku s jejím propadem a zvýšení kapacity I. a III. TŽK zařazeného do evropské železniční sítě TEN-T s nároky na případné změny vedení koridoru v území. Rozvoj dálkové dopravy (Praha–Brno/Ostrava) šetrné k životnímu prostředí.

Úkolem ministerstev, správních úřadů a všech účastníků územního plánování je naplňovat systém rozvojových oblastí a os jeho praktickým zapojováním do územních souvislostí.

A)5.1.2 Zásady územního rozvoje Pardubického kraje - aktualizace č. 1–4:

Zásady územního rozvoje Pardubického kraje - úplné znění po aktualizacích č. 1, 2, 3 a 4 je platné od data 18. 7. 2024.

Ze ZÚR PK ve znění aktualizace č. 1, 2, 3 a 4 vyplývají pro řešené území ORP Ústí nad Orlicí tyto požadavky:

1. STANOVENÍ PRIORIT ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ KRAJE PRO ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ VČETNĚ ZOHLEDNĚNÍ PRIORITSTANOVENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE

- (04) Vytvářet podmínky pro zachování a rozvíjení polycentrické struktury osídlení kraje založené na městech Pardubice, Chrudim, Svitavy a dvojměstích Česká Třebová–Ústí nad Orlicí a Vysoké Mýto–Choceň. Posilovat význam ostatních center osídlení, zejména ORP: Moravská Třebová, Hlinsko, Litomyšl, Lanškroun, Přelouč, Holic, Žamberk a Králupy.
- (05) Vytvářet podmínky pro umístění a realizaci potřebných staveb a opatření pro zlepšení dopravní dostupnosti a dopravní obslužnosti kraje, zejména zlepšit dopravní vazby:
- e) napojení měst východní části kraje (Choceň, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Lanškroun a Moravská Třebová) na dálnici D35;
  - f) napojení ostatních center osídlení k regionálním centrům Pardubice, Chrudim, Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a Svitavy.
- (06) Vytvářet podmínky pro péči o přírodní, kulturní a civilizační hodnoty na území kraje. Přitom se soustředit zejména na:
- a) zachování přírodních hodnot, biologické rozmanitosti a ekologicko-stabilizační funkce krajiny;
  - b) ochranu pozitivních znaků krajinného rázu;
  - c) zachování a citlivé doplnění obrazu sídel, s cílem nenarušovat cenné městské i venkovské urbanistické struktury a architektonické i přírodní dominanty nevhodnou zástavbou a omezit nežádoucí vzájemné srůstání sídel, zábor ploch veřejné zeleně a fragmentaci krajiny;
  - d) ochranu obyvatel před zdravotními riziky a dalším zhoršením kvality prostředí, zejména ve vztahu k vysoké zátěži hlukem, škodlivými látkami v ovzduší a znečišťování vod;

- e) ochranu před vznikem prostorově sociální segregace s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel;
  - f) rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do nejméně konfliktních lokalit;
  - g) zlepšení prostupnosti krajiny pro člověka a pro volně žijící živočichy založené na ochraně a doplnění již existujících migračních tras živočichů, sítě veřejně přístupných účelových komunikací a pěších a cyklistických stezek, cest a pěšin ve volné krajině, a vytvářením vhodných územních podmínek pro prostupnost zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury a při vymezování ploch pro bydlení, občanskou vybavenost, výrobu a skladování;
  - h) vhodné uspořádání ploch v území, a tím předcházet střetům neslučitelných činností, zejména chránit obytná a rekreační území dostatečnou vzdáleností před negativními vlivy z koncentrované výrobní činnosti a z dopravy;
  - i) ochranu vodohospodářsky významných území a kvalitu vodního ekosystému, povrchových a podzemních vod, rovněž se soustředit na přirozenou retenci srážkových vod a zlepšení vodních poměrů v kraji;
  - j) snížení potenciačních rizik a přírodních katastrof, předcházet nepříznivým účinkům povodní, sucha a znečištění vod;
  - k) ochranu ložisek nerostných surovin a ložiskových území se zřetelem na reálné potřeby v souladu s platnými právními předpisy, principy trvale udržitelného rozvoje a zásadami ochrany přírody a krajiny při minimalizaci dopadů na zdraví obyvatel.
- (07) Vytvářet podmínky pro stabilizaci a vyvážený rozvoj hospodářských činností na území kraje zvláště ve vymezených rozvojových oblastech a vymezených rozvojových osách. Přitom se soustředit zejména na:
- a) posílení kvality života obyvatel a obytného prostředí, tedy navrhovat příznivá urbanistická a architektonická řešení sídel, dostatečné zastoupení a vysoce kvalitní řešení veřejných prostranství a ploch veřejné zeleně, vybavení sídel potřebnou veřejnou infrastrukturou a zabezpečení dostatečné prostupnosti krajiny;
  - b) vyvážené a efektivní využívání zastavěného území a zachování funkční a urbanistické celistvosti sídel, tedy zajišťovat plnohodnotné využití ploch a objektů v zastavěném území a preferovat rekonstrukce a přestavby nevyužívaných objektů a areálů v sídlech před výstavbou ve volné krajině;
  - c) intenzivnější rozvoj aktivit cestovního ruchu, turistiky a rekreace včetně rozšiřování sítě pěších a cyklistických tras s návazností na vznikající mezinárodní a republikovou síť této infrastruktury;
  - d) rozvoj ekonomických odvětví s vyšší přidanou hodnotou, zejména aplikovaného výzkumu, strategických služeb (znalostní ekonomika);
  - e) uplatnění mimoprodukční funkce zemědělství v krajině, zajistit účelné členění pozemkové držby prostřednictvím pozemkových úprav a doplnění krajinných prvků zvyšujících ekologickou stabilitu krajiny a eliminujících erozní poškození;
  - f) uplatnění mimoprodukční funkce lesů zejména v rekreačně atraktivních oblastech, s cílem umožnit intenzivnější rekreační a turistické využívání území;
  - g) rozvíjení systémů dopravní obsluhy a technické vybavenosti, soustav zásobování energiemi a vodou a na využití surovinových zdrojů pro výstavbu, s cílem zabezpečit podmínky pro hospodářský rozvoj vybraných území kraje a pro stabilizaci hospodářských činností v ostatním území kraje;
  - h) úroveň technické infrastruktury, zejména dodávku vody a zpracování odpadních vod je nutno koncipovat tak, aby splňovala požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti;
  - i) vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich

negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.

(08) Vytvářet podmínky pro řešení specifických problémů ve specifické oblasti kraje při zachování požadavků na ochranu a rozvoj hodnot území. Navrhovat v území specifické oblasti takové formy rozvoje, které vyhoví potřebám hospodářského a sociálního využívání území a neohrozí zachování jeho hodnot.

(08a) Vytvářet, zejména při plánování rozvoje venkovských území a oblastí, podmínky pro zachování a další rozvoj potenciálů primárního sektoru se zohledněním ochrany kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.

(09) Podporovat zlepšení vazeb částí území kraje s územím sousedních krajů, zejména Královéhradeckého, Středočeského a Olomouckého, s cílem optimalizovat dostupnost obslužných funkcí i přes hranice kraje (odstraňování administrativních bariér).

2. ZPŘESNĚNÍ VYMEZENÍ ROZVOJOVÝCH OBLASTÍ A ROZVOJOVÝCH OS, VYMEZENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE A VYMEZENÍ OBLASTÍ SE ZVÝŠENÝMI POŽADAVKY NA ZMĚNY V ÚZEMÍ, KTERÉ SVÝM VÝZNAMEM PŘESAHOJÍ ÚZEMÍ VÍCE OBCÍ (NADMÍSTNÍ ROZVOJOVÉ OBLASTI A NADMÍSTNÍ ROZVOJOVÉ OSY)

Rozvojová oblast krajského významu OBk 2 Česká Třebová–Ústí nad Orlicí

V této rozvojové oblasti se nacházejí následující centra řešeného území ORP Ústí nad Orlicí:

- Dlouhá Třebová
- Libchavy: Dolní Libchavy
Horní Libchavy
Prostřední Libchavy
- Ústí nad Orlicí: Černovír u Ústí nad Orlicí
Dolní Houžovec
Gerhartice
Horní Houžovec
Hylváty
Knapovec
Kerhartice nad Orlicí
Oldřichovice u Ústí nad Orlicí
Ústí nad Orlicí
- Dolní Dobrouč Horní Dobrouč

ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- a) sledovat možnost veřejného logistického centra ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová (v sousedství ORP Ústí nad Orlicí);
- b) rozvoj ekonomických aktivit soustřeďovat zejména ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová a v jižní části Ústí nad Orlicí v koridoru silnice I/14;
- c) rozvoj bydlení soustřeďovat především ve městech;
- d) respektovat přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území.

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) stabilizovat trasu východního obchvatu silnice I/14 v České Třebové a v navazujícím prostoru;
- b) ověřit územní rezervu obchvatu silnice I/14 v prostoru Ústí nad Orlicí, vč. jeho účinnosti;
- c) respektovat požadavky na ochranu přírodních a kulturních hodnot;
- d) ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy veřejnou infrastrukturou, limity rozvoje území a ochranu krajiny.

Rozvojová osa krajského významu OSK 2 Choceň–České Libchavy/Sopotnice–Ústí nad Orlicí(–Vamberk)

V této rozvojové ose se nacházejí následující centra řešeného území ORP Ústí nad Orlicí:

- Brandýs nad Orlicí
- České Libchavy
- Sopotnice
- Velká Skrovnice

ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- a) zlepšení parametrů silnice II/312 Choceň – České Libchavy;
- b) územní rozvoj soustředit do města Brandýs nad Orlicí a do obce České Libchavy.

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) ověřit možnosti územního rozvoje obcí v koridoru silnice I/14 České Libchavy a Sopotnice v souvislosti s dlouhodobým zachováním této trasy v koridoru osídlení;
- b) ověřit předpoklady rozvoje Brandýsa nad Orlicí v souvislosti s realizací nové trasy silnice Choceň – Ústí nad Orlicí;
- c) ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy veřejnou infrastrukturou, limity rozvoje území a ochranu krajiny;
- d) respektovat požadavky na ochranu přírodních a kulturních hodnot.

Rozvojová osa krajského významu OSK 3 Ústí nad Orlicí–Letohrad–Žamberk

V této rozvojové ose se nacházejí následující centra řešeného území ORP Ústí nad Orlicí:

- Dolní Dobrouč: Dolní Dobrouč
Lanšperk
- Hnátnice

ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- a) územní rozvoj soustředit do měst Žamberk a Letohrad;
- b) zlepšit parametry silničního spojení (II/360, II/310);
- c) posílit využívání železniční trati Ústí nad Orlicí – Letohrad – Jablonné nad Orlicí – Lichkov;
- e) respektovat prvky přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území.

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy veřejnou infrastrukturou, limity rozvoje území a ochranu krajiny;
- b) respektovat požadavky na ochranu přírodních a kulturních hodnot.

CENTRA OSÍDLENÍ

ZÚR vymezují na území Pardubického kraje tyto kategorie center osídlení:

- a) vyšší centrum: Pardubice;
- b) střední centra: Chrudim, Česká Třebová, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto;
- c) významná nižší centra: nejsou v území ORP Ústí nad Orlicí;
- d) lokální centra: nejsou v území ORP Ústí nad Orlicí;
- e) ostatní obce s pověřeným obecním úřadem: nejsou v území ORP Ústí nad Orlicí.

STŘEDNÍ CENTRA

ZÚR stanovují tyto zásady pro usměřování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- a) rozvíjet regionální obslužné funkce v oblasti školství, zdravotnictví a kultury;
- b) rozvíjet bydlení a ekonomické aktivity, zejména aktivity v oblasti výrob a služeb vytvářející větší počet pracovních příležitostí;
- c) zlepšit situaci v dopravním napojení a dopravní obslužnosti;
- d) chránit kulturní a přírodní hodnoty a využít je pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu;
- e) koordinovat rozvoj obslužných funkcí blízkých měst Česká Třebová – Ústí nad Orlicí pro potřeby rozvojových oblastí a širšího spádového území.

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) zabezpečovat územní podmínky pro rozvoj bydlení, obslužných i ekonomických aktivit;
- b) vytvářet podmínky pro zlepšení dopravní obslužnosti vyšším uplatněním hromadné dopravy ve svém spádovém obvodu;
- c) koordinovat rozvoj se sousedními obcemi.

3. ZPŘESNĚNÍ VYMEZENÍ SPECIFICKÝCH OBLASTÍ, VYMEZENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE A VYMEZENÍ DALŠÍCH SPECIFICKÝCH OBLASTÍ NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU

SOB 9, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení suchem

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) vytvářet územní podmínky pro vznik nových, resp. obnovu zaniklých útvarů povrchových vod určených k soustředění vod;
- b) plošně rozsáhlé zemědělsky obdělávané pozemky fragmentovat vymezením ploch změn v krajině s převládající přírodní funkcí pro zvýšení členitosti krajiny, biodiverzity, retence a protierozní ochrany (biopásy, průlehy, vsakovací travní pruhy, meze, stromořadí apod.); předmětné plochy změn v krajině koordinovat se skladebnými částmi územního systému ekologické stability;
- c) vymezit plochy či koridory pro obnovu historicky zaniklých cest v krajině včetně doprovodné zeleně;
- d) vytvářet územní podmínky pro renaturaci vodních toků, revitalizaci vodních toků a výsadbu břehových porostů a jejich následnou údržbu;
- e) při stanovení koncepce uspořádání krajiny využít jako neopominutelný podklad výsledky pozemkových úprav, pokud byly v územním obvodu obce, příp. jeho části, zpracovány;
- f) při stanovení podmínek prostorového uspořádání území u ploch s rozdílným způsobem využití s podílem bydlení, rekreace, občanského vybavení, výroby a skladování vytvářet územní podmínky pro vsakování srážkových vod;
- g) vytvářet územní podmínky pro rozvoj a údržbu vodohospodářské infrastruktury, pro zabezpečení požadavků na dodávky vody v období nepříznivých hydrologických podmínek, zejména pro infrastrukturu k zajištění dodávek vody z oblastí s příznivější vodohospodářskou situací, a s ohledem na místní podmínky pro budování nových, zejména povrchových zdrojů vody.

4. ZPŘESNĚNÍ VYMEZENÍ PLOCH A KORIDORŮ VYMEZENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE A VYMEZENÍ PLOCH A KORIDORŮ NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU, VČETNĚ PLOCH A KORIDORŮ VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY, ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY A ÚZEMNÍCH REZERV, U PLOCH ÚZEMNÍCH REZERV STANOVENÍ VYUŽITÍ, KTERÉ MÁ BÝT PROVĚŘENO

4.1 PLOCHY A KORIDORY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

4.1.1. PLOCHY A KORIDORY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY MEZINÁRODNÍHO A REPUBLIKOVÉHO VÝZNAMU

4.1.1.2. Železniční doprava

(76) ZÚR zpřesňují koridor ŽD7 Pardubice – Česká Třebová – Brno (dle PÚR ČR) s cílem vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti a navrhují na této trase koridor pro umístění stavby:

D100 (železniční trať Choceň – Ústí nad Orlicí).

4.1.2. PLOCHY A KORIDORY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU

4.1.2.1. Silniční doprava

(82) ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje:

b) prověřit územní a technické možnosti územních rezerv staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu ve vymezených koridorech při respektování přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území;

c) koridory pro územní rezervy na vybrané silniční síti nadmístního významu neměnit způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil budoucí realizaci staveb, tedy zejména zde neumísťovat významné stavby technické infrastruktury a nové rozvojové plochy nadmístního významu.

Silnice I. třídy

(83) ZÚR vymezují na vybrané silniční síti tyto koridory pro umístění přeložek a obchvatů:

u) koridor pro umístění stavby:

D26 – přeložka silnice I/14 - obchvat České Třebové a Dlouhé Třebové

(84) ZÚR dále vymezují tyto koridory pro územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu:

a) koridor pro umístění stavby **RD01 přeložky silnice I/14 obchvat Sopotnice;**

b) koridor pro umístění stavby **RD02 přeložky silnice I/14 Ústí nad Orlicí.**

Silnice II. třídy

(85) ZÚR vymezují na vybrané silniční síti tyto koridory pro umístění přeložek a obchvatů:

a) koridor pro umístění stavby:

D34 – přeložka silnice II/312 Vysoké Mýto – Choceň – České Libchavy s tím, že pro tento koridor je stanovena šířka 400 m

(86) ZÚR dále vymezují tyto koridory pro územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu:

b) koridor pro umístění stavby **RD08 přeložky silnice II/312 České Libchavy – Hejnice**

Silnice III. třídy

(87) ZÚR vymezují na vybrané silniční síti tyto koridory pro umístění přeložek a obchvatů:

a) koridor pro umístění stavby:

D61 – přeložka silnice III/36012 Řetová

4.2. PLOCHY A KORIDORY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

4.2.2.4. Zásobování vodou a čištění odpadních vod

(105) ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

a) umožnit napojení dalších obcí na existující vodárenské soustavy,

- b) využívat kanalizačních soustav vybavených účinnou čistírnou odpadních vod k napojení blízkých obcí resp. sídel.

(106) ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a) ověřit možnosti napojení dalších obcí, resp. sídel na existující a) vodárenské, resp. kanalizační soustavy.

4.2.2.6. Lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV)

(109a) ZÚR vymezují jako územní rezervy tyto plochy pro akumulaci povrchových vod:

- f) **RN05 – Písečná** (na vodním toku Potočnice, v povodí Labe), území obce Hnátnice

4.3. PLOCHY A KORIDORY NADREGIONÁLNÍHO A REGIONÁLNÍHO ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY

(110) ZÚR vymezují na nadregionální úrovni:

- b) osy nadregionálních biokoridorů, jejichž funkčnost je nutno zajistit: NRBK K82
- c) ochranné zóny nadregionálních biokoridorů v rozsahu 2 km od osy nadregionálního biokoridoru na obě strany²; účelem vymezení ochranné zóny je podpora koridorového efektu, což znamená, že všechny prvky regionálních i místních ÚSES, významné krajinné prvky a společenstva s vyšším stupněm ekologické stability (4, 5) jsou chápány jako součásti nadregionálního biokoridoru.

(111) ZÚR vymezují na regionální úrovni:

- d) funkční regionální biocentra
- e) regionální biocentra, jejichž funkčnost je nutno zcela nebo částečně zajistit
- f) funkční regionální biokoridory
- g) regionální biokoridory, jejichž funkčnost je nutno zcela g) nebo částečně zajistit

(112) ZÚR stanovují zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území (problematika ÚSES).

(113) ZÚR stanovují úkoly pro územní plánování (problematika ÚSES).

5. UPŘESNĚNÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK KONCEPCE OCHRANY A ROZVOJE PŘÍRODNÍCH, KULTURNÍCH A CIVILIZAČNÍCH HODNOT ÚZEMÍ KRAJE

6. STANOVENÍ CÍLOVÝCH KVALIT KRAJIN, VČETNĚ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK PRO JEJICH ZACHOVÁNÍ NEBO DOSAŽENÍ

(121) ZÚR vymezují krajinné typy pro udržení či dosažení cílových kvalit krajin.

Krajina ORP Ústí nad Orlicí je součástí územní jednotky 05 Svitavsko – Orlickoústecko a je dělena do 4 typů:

- Krajina lesní
- Krajina lesozemědělská
- Krajina zemědělská
- Krajina sídelní

(122) ZÚR dále vymezují na území kraje krajiny představující unikátní územní jednotky charakterizované jedinečností a neopakovatelností krajiny:

- e) 05 Svitavsko – Orlickoústecko

ZÚR stanovují tyto cílové kvality krajiny 05 Svitavsko – Orlickoústecko:

- a) harmonická krajina pahorkatin a vrchovin;
- b) převážně lesní krajina velkého měřítka a lesozemědělská krajina středního – malého měřítka s vyváženou mozaikou ploch lesů, ploch orné půdy s vysokým podílem přírodních krajinných prvků, ploch luk, ploch rybníků a ploch sídel;
- c) stabilizovaná různorodá sídelní struktura s městskými centry Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a Svitavy a řadou menších venkovských sídel s minimálními nároky na zábor volné krajiny;
- d) zachované a dotvořené hodnotné části a prvky krajiny:
1. údolí vodních toků Libchavský potok, Třebovka a Svitava a jejich přítoků jako krajinné osy prostupující volnou krajinou i zastavěnými územími sídel;
  2. průlom Tiché Orlice jako výrazná hodnotná příčná osa;
  3. Třebovské stěny jako výrazný krajinný předěl;
  4. Kozlovský hřbet a Hřebečovský hřbet jako významné krajinné předěly a vymezuující horizonty;
  5. Řetová–Řetůvka, Houžvecko, Pohledy–Hynčina a Třebovické rybníky jako specifické krajinařsky cenné prostory;
- e) zachované vizuální charakteristiky krajiny:
1. dominanty kostelů v Radiměři, Třebovici, Libchavách, Opatově, Opatovci, Sopotnici a Hradci nad Svitavou;
  2. silueta Svitav s věžemi chrámu

A)5.2. Záměry dle rozvojových programů kraje

PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ PARDUBICKÉHO KRAJE

- rozšíření skupinových vodovodů a vodovodů obcí,
- dořešení odkanalizování města Ústí nad Orlicí a jeho částí – napojení na ČOV, intenzifikace ČOV, výstavba kanalizace a malých ČOV v obcích.

Podrobnosti – viz kapitola B)1.8. Technická infrastruktura.

A) 5.3. Záměry dle rozvojových programů obcí

Plány a strategie města Ústí nad Orlicí jsou k dispozici na webových stránkách města Ústí nad Orlicí:

<https://www.ustinadorlici.cz/cs/mesto/plany-a-strategie/>

A) 5.4. ZÁMĚRY DLE ÚP OBCÍ

Zastavitelné rozvojové plochy, obsažené v platných a rozpracovaných ÚP, jsou dále specifikovány. Podstatné záměry (s ohledem na měřítko výkresu) jsou zakresleny ve výkrese č. 3 „Záměry na provedení změn v území“.

Brandýs nad Orlicí

- plochy bydlení (v RD městské, venkovské)
- plochy staveb pro rodinnou rekreaci
- plochy výroby drobné a průmyslové
- koridor pro vedení přeložky železnice
- plochy dopravní infrastruktury silniční (koridor pro vedení místní komunikace)
- koridor pro vedení zásobovacího řadu vodovodu

České Libchavy

- plochy bydlení (v RD městské, venkovské)
- plochy občanského vybavení (nekomerční a komerční)
- plochy občanského vybavení – tělovýchova a sport
- plochy občanského vybavení – hřbitovy
- plochy výroby specifické
- plochy technické infrastruktury
- plochy dopravní infrastruktury silniční - koridor pro přeložku silnice II. třídy

Dlouhá Třebová

- plochy bydlení (v RD městské, venkovské)
- plochy občanského vybavení (nekomerční a komerční)
- plochy občanského vybavení – tělovýchova a sport
- plochy výroby drobné a průmyslové
- plochy dopravní infrastruktury silniční (přeložka silnice I. třídy)
- vodní plochy
- průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe (územní rezerva)
- návrhové úseky ÚSES

Dolní Dobrouč (Lanšperk, Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč)

- plochy bydlení (bytové domy, v RD městské, venkovské)
- plochy smíšené (smíšená venkovská zástavba)
- plochy občanského vybavení (nekomerční a komerční)
- plochy občanského vybavení – tělovýchova a sport
- plochy výroby drobné a průmyslové
- plochy výroby zemědělské
- vodní plochy
- plochy dopravní infrastruktury silniční (přeložka silnice II/360)
- návrhové úseky ÚSES

Hnátnice

- plochy bydlení (v RD venkovské)
- plochy smíšené (smíšená venkovská zástavba)
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy zemědělské výroby
- plochy dopravní infrastruktury silniční (koridor pro vedení místních a účelových komunikací)
- plochy pro akumulaci povrchových vod
- návrhové úseky ÚSES

Hrádek (Hrádek u Jehnědí)

- plochy bydlení (v RD venkovské)
- plochy staveb pro rodinnou rekreaci
- plochy technické infrastruktury
- návrhové úseky ÚSES

Jehnědí

- plochy bydlení (v RD venkovské)
- plochy výroby drobné a průmyslové
- koridor pro vedení přeložky železnice (podpovrchový úsek)

Libchavy (Horní Libchavy, Prostřední Libchavy, Dolní Libchavy)

- plochy bydlení
- plochy občanského vybavení – nekomerční a komerční
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy zemědělské výroby
- plochy technické infrastruktury
- návrhové úseky ÚSES

Orlické Podhůří (Rviště, Dobrá Voda u Orlického Podhůří, Říčky u Orlického Podhůří)

- plochy bydlení
- plochy občanského vybavení (nekomerční a komerční)
- plochy rekreace
- plochy smíšené
- plochy drobné a průmyslové výroby
- návrhové úseky ÚSES

Řetová

- plochy bydlení
- plochy občanského vybavení – nekomerční a komerční
- plochy rekreace (hromadné)
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy zemědělské výroby
- plochy dopravní infrastruktury silniční (koridor pro obchvat silnice III. třídy)
- průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe (územní rezerva)

Řetůvka

- plochy smíšené (obytné)
- průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe (územní rezerva)

Sopotnice

- plochy bydlení
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy technické infrastruktury
- plochy dopravní infrastruktury silniční (přeložka silnice I/14)

Sudislav nad Orlicí

- plochy bydlení
- plochy rekreace
- plochy drobné a průmyslové výroby
- koridor pro vedení přeložky železnice (tunel)

Ústí nad Orlicí (Kerhartice nad Orlicí, Gerhartice, Ústí nad Orlicí, Hylváty, Oldřichovice u Ústí nad Orlicí, Černovír u Ústí nad Orlicí, Knapovec, Dolní Houžovec, Horní Houžovec)

- plochy bydlení
- plochy občanského vybavení – nekomerční a komerční
- plochy občanského vybavení – tělovýchova a sport
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy zemědělské výroby
- plochy zeleně sídelní
- úpravy na vodních tocích
- plochy dopravní infrastruktury silniční (přeložky silnice II. třídy)
- plochy dopravní infrastruktury silniční (územní rezerva pro přeložku silnice I/14)
- návrhové úseky ÚSES

Velká Skrovnice

- plochy bydlení
- plochy drobné a průmyslové výroby
- plochy zemědělské výroby
- návrhové úseky ÚSES

Voděradý (Voděradý u Českých Heřmanic, Džbánov u Litomyšle)

- průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe (územní rezerva)
- systém ÚSES

Další dílčí záměry z platných ÚP jsou zakresleny ve výkrese záměrů – viz legenda.

A) 5.5. OBOROVÉ ZÁMĚRY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

ŘSD - přeložka silnice I/14 - České Libchavy, Libchavy, Ústí nad Orlicí

Krajský úřad Pardubického kraje - Koncepce cyklo a in-line turistiky v Pk

Krajský úřad Pardubického kraje – cyklostezky:

- České Libchavy – Sopotnice
- Sopotnice
- Brandýs nad Orlicí
- Hrádek – Řetůvka
- Hrádek - Litomyšl

A) 5.6. OBOROVÉ ZÁMĚRY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

GasNET – **plynovod NTL** (Ústí nad Orlicí), **plynovod STL** (Ústí nad Orlicí), **plynovod VTL** (Dlouhá Třebová)

ČEZ Distribuce a.s. – **DTS stožárová** (Dlouhá Třebová, Libchavy, Řetová), **DTS kompaktní, zděná, betonová** (Řetová, Sopotnice, Ústí nad Orlicí)

ČEZ Distribuce a.s. - **vedení elektrické sítě – nerozlišeno** (Jehnědí), **vedení elektrické sítě NN** (Brandýs nad Orlicí, České Libchavy, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Sopotnice, Ústí nad Orlicí), **vedení elektrické sítě VN** (Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Jehnědí, Řetová, Sopotnice, Ústí nad Orlicí)

TEPVOS, spol. s r.o. - **místní (primární) rozvod tepla – krátké úseky** (Ústí nad Orlicí)

Povodí Labe, s. p. – **malá vodní elektrárna** (Orlické Podhůří, Ústí nad Orlicí)

ČOV Hrádek, Jehnědí, Řetová, Sopotnice, Velká Skrovnice – návrhy z ÚP dotčených obcí

A) 5.7. OSTATNÍ ZÁMĚRY

objekt/zařízení protipovodňové ochrany – Voděrady (převzato z KPÚ)

Národní památkový ústav – Městská památková zóna Ústí nad Orlicí – návrh na rozšíření

námět na rozšíření přírodního parku Orlice (ÚAP, týká se více obcí)

Další dílčí záměry z platných ÚP

- veřejně prospěšné stavby: koridory dopravní infrastruktury (týká se více obcí)
- veřejně prospěšné stavby: koridory technické infrastruktury (týká se více obcí)
- veřejně prospěšné stavby: objekty na koridorech technické infrastruktury (týká se více obcí)
- veřejně prospěšná opatření: ÚSES (týká se více obcí)

A) 5.8. Shrnutí

Na základě výše uvedených záměrů lze konstatovat priority v rozvoji:

1. Zlepšit železniční spojení celostátního významu i spojení s Pardubicemi vybudováním nového úseku železnice **č. 010 Praha - Pardubice - Česká Třebová**, která je součástí a byla upravována jako I. koridor mezinárodního a celostátního významu Děčín - Praha - Česká Třebová - Brno – Břeclav.
2. Držet koridory pro přeložku silnice I/14 vč. územních rezerv (východně Dlouhé Třebové, Ústí nad Orlicí a západně Sopotnice).
3. Provéřit trasování silnice I/14 v úseku Ústí nad Orlicí – České Libchavy a II/312 v úseku Choceň – České Libchavy – Žamberk.
4. Realizovat přeložku silnice III. třídy III/36012 v Řetové.
5. Stabilizovat průmyslovou výrobu (dobudovat průmyslovou zónu nadmístního významu v Ústí nad Orlicí - Hylvátech, zajistit nové rozvojové plochy menším firmám nenarušujícím okolní prostředí, umožnit jejich existenci i v rámci zastavěného území sídel).
6. Respektovat stávající zařízení občanského vybavení a podporovat jeho novou výstavbu.
7. Zatraktivnit turistické cíle jak ve městech, tak v krajině (městské památkové zóny, území Přírodního parku Orlice) s cílem rozšířit cestovní ruch.
8. Dořešit územní systém ekologické stability, zejména jeho návaznosti na sousední obce.
9. Zajistit udržitelný rozvoj území stabilizací obyvatelstva, např. vytvořením dobrých podmínek pro mladé rodiny zlepšit věkovou strukturu obyvatelstva (revitalizace sídlišť, vymezení nových ploch pro bydlení a sportovně rekreační aktivity), vytvořit i dobré podmínky pro život seniorů.
10. Nové rozvojové plochy pro bydlení navrhovat do území, které zajistí pohodu bydlení, při zachování harmonie s okolní krajinou.
11. Uspořádat zastavěné plochy v návaznosti na zastavěná území, s výjimkou kvalitních obytných ploch omezit monofunkčnost ploch a zajistit tak rozmanitost jejich využití.
12. Zkvalitněním prostředí přirozených center zástavby vytvářet místa společenských kontaktů obyvatel podporující sociální soudržnost obyvatel.
12. Pro regeneraci duševních a fyzických sil obyvatel:
  - podpořit rozvoj ploch sportu, zvláště neorganizované tělovýchovy (hřiště pro mládež a dospělé, dětská hřiště, možnosti koupání,...),
  - umožnit průchod do krajinného zázemí sídel pro všechny věkové kategorie (letní i zimní trasy).
13. V uspořádání krajiny vytvořit podmínky pro lepší prostupnost krajiny.
14. V prostorovém uspořádání upřesnit diferenciaci území s ohledem na ochranu hodnot území (ochrana hlavních dominant, scenerických tras a míst pohledů,...).

15. Zásadní pro rozvoj území je udržitelný rozvoj i po stránce hygieny prostředí; v uspořádání řešeného území je nutno omezit riziko negativních vlivů na prostředí (exhalace, hluk), naopak podporovat zásady zdravého sídla - rozvoj nemotorové dopravy (cyklostezek), rozšiřování veřejných prostranství s omezenou rychlostí motorové dopravy, podpora systému veřejné integrované dopravy, rozšiřování a kultivace veřejných prostranství a ploch sídelní (parkové) zeleně.
16. K zajištění dobré obsluhy celého území řešit doplnění technické infrastruktury (vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, rozvodna Kerhartice atd.).
17. Podporovat návrh a rozvoj protipovodňových opatření na vodních tocích.

B) PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

B)1. VYHODNOCENÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ S UVEDENÍM JEHO SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK, PŘÍLEŽITOSTÍ A HROZEB

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

B) 1.1. Horninové prostředí a geologie

B)1.1.1. Geologický a geomorfologický profil území

Geomorfologické poměry

Řešené území přísluší do následujících geomorfologických jednotek:

- systém Hercynský
  - provincie Česká vysočina
    - subprovincie Krkonošsko-Jesenická (soustava)
      - oblast Orlická (podsoustava)
        - celek Podorlická pahorkatina
          - podcelek Žamberská pahorkatina
            - okrsek Litický hřbet
            - okrsek Dobroučská pahorkatina
    - subprovincie Česká tabule
      - oblast Východočeská tabule (podsoustava)
        - celek Orlická tabule
          - podcelek Třebechovická tabule
            - okrsek Choceňská tabule
        - celek Svitavská pahorkatina
          - podcelek Českotřebovská pahorkatina
            - okrsek Hřebečovský hřbet
            - okrsek Ústecká brázda
            - okrsek Kozlovský hřbet

Velká většina řešeného území náleží ke geomorfologickému celku Svitavská pahorkatina, geomorfologickým okrskům Hřebečovský hřbet, Ústecká brázda a Kozlovský hřbet. Tyto geomorfologické jednotky se táhnou územím zhruba od SZ k JV. Západní okraj území, malá část k.ú. Brandýs nad Orlicí, náleží ke geomorfologickému celku Orlická tabule, okrsku Choceňská tabule. Severní okraj území náleží ke geomorfologickému celku Podorlická pahorkatina, okrsku Litický hřbet, východní okraj řešeného území náleží ke geomorfologickému okrsku Dobroučská pahorkatina.

Hlavní rysy reliéfu na většině území ORP Ústí nad Orlicí vytvářejí protáhlé hřbety kuest Hřebečovského a Kozlovského hřbetu. Tyto asymetrické hřbety mají mírné a dlouhé svahy sklánějící se směrem k západu a jihozápadu. Příkré svahy až srázy spadají k východu a severovýchodu. Tyto příkré svahy jsou převážně zalesněné. Oba tyto hřbety uzavírající mezi sebou protáhlou sníženinu – Ústeckou brázdu. Rozpětí nadmořských výšek se v území pohybuje od 290 m v údolní nivě Tiché Orlice západně od Brandýsa nad Orlicí na západním okraji území, až po 584 m n.m. na východním okraji území – vrch Strážný.

Geologické poměry

Ústí nad Orlicí: území Ústí nad Orlicí je součástí českého křídového útvaru. Leží v jeho východní okrajové části pod Orlickými Horami, která je jako samostatná oblast nazývána **Podorlická Křída**. Z hlediska litologického vývoje křídových sedimentů je tento prostor zařazen k litofaciální oblasti

orlicko-žďárské, kterou charakterizují vápnité sedimenty jílovitopísčité (slínovce, písčité slínovce – opuky). Významné jsou pokřídové tektonické pohyby (saxonská fáze), které deformovaly křídové souvrství do řady antiklinálních a synklinálních struktur. Ústecká (Třebovskosvitavská) brázda je predisponována ústeckou synklinálou, výraznou terénní sníženinou severojižní orientace mezi Vamberkem a Březovou nad Svitavou. Naopak elevace Kozlovského a Hřebečovského hřbetu sledují antiklinály potštejnskou a litickou.

Půdní poměry

Ústí nad Orlicí: půdní pokryv území tvoří především písčité a jílovité, dobře propustné **hnědozemě** (typické kambizemě, luvizemě), v polohách s podložím vápnitých slínovců vápnité, živinami poměrně bohaté, na chudších pískovcích oligotrofní. V Ústecké brázdě vznikly na polygenetických hlínách **pseudogleje** (typický, kambický) či oglejené luvizemě. Podél Tiché Orlice se na bezkarbonátových nivních sedimentech vytvořily **fluvizemě** (typická, glejová). Lesní půdy mají podobný charakter, převládají kambizemě různé minerální síly (oligotrofní, mezotrofní, eutrofní), místy ve spodině, místy v celém profilu oglejené. Ojedinele se na příkrých svazích vyskytují **půdy charakteru rankerů a rendzin**.

B)1.1.2. Těžba nerostných surovin

Dobývací prostory, chráněná ložisková území a chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, výhradní ložiska nerostných surovin se v řešeném území nenacházejí.

Nevýhradní ložiska nerostných surovin

V řešeném území se nenacházejí vymezená výhradní ložiska nerostných surovin ve smyslu zákona č. 88/2021 Sb. ve znění pozdějších předpisů (horní zákon).

V řešeném území se pouze nachází na území obcí Dolní Dobrouč a Ústí nad Orlicí evidovaný prognózní zdroj Lanšperk v dřívější povrchové těžbě jílovce (jíly žáruvzdorné na ostřívo):

9054100 Lanšperk, žáruvzdorné jíly, chráněná plocha 668,95 ha.

B) 1.1.3. Poddolovaná a sesuvná území

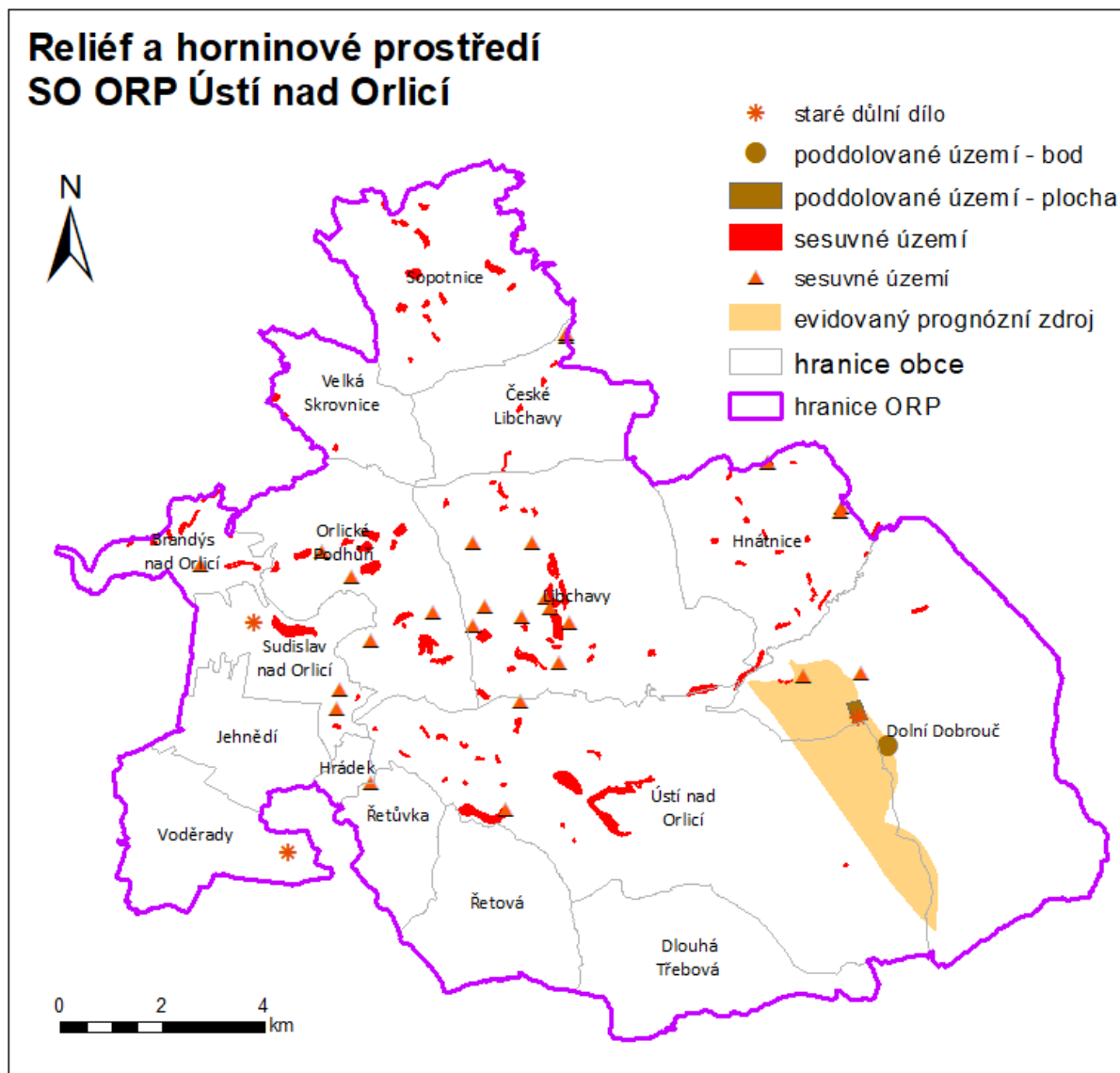
V území jsou Geofondem ČR evidována dvě poddolovaná území v Dolní Dobrouči a dále je zde řada území sesuvných, z nichž některá jsou aktivní.

Poddolovaná a sesuvná území může představovat omezení pro rozvoj obcí, např. pro výstavbu.

Stará důlní díla

V území je evidováno staré důlní dílo Lanšperk v obci Dolní Dobrouč.

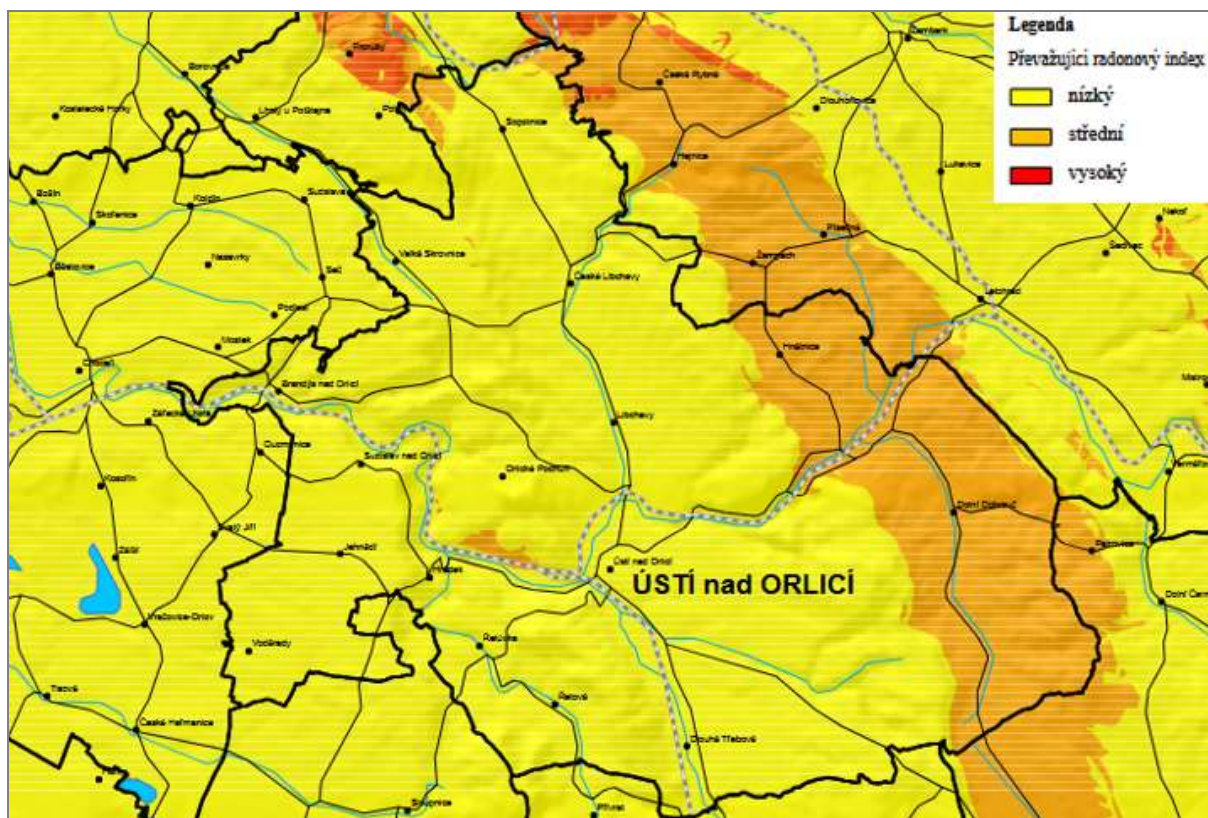
Dále jsou evidovány dva vrty k likvidaci - Sudislav nad Orlicí a Džbánov u Litomyšle.

obrázek č. 6 Reliéf a horninové prostředí SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: data ÚAP 2024

B)1.1.4. Radioaktivita zemského povrchu

Převážná část území ORP Ústí nad Orlicí je dle mapy radonového indexu geologického podloží v kategorii „nízká“, kterou v některých částech území doprovází kategorie „přechodná“ (nehomogenní kvartérní sedimenty). Pouze východní část území – k.ú. Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč a Hnátnice spadá do kategorie „střední“ s rizikem výskytu radonu v podloží. Dále je ložisko se středním radonovým indexem v obci Orlické Podhůří, kde částečně lemuje železniční trať.

obrázek č. 7 Radonové riziko v geologickém podloží v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj:
https://www.radonovyprogram.cz/fileadmin/radonovyprogram/clanky/MAPY_ORP/E/Usti_nad_Orlici.pdf

B)1.1.5. SWOT analýza, problémy k řešení

vyhodnocení

Silné stránky

- i z pohledu geomorfologického a geologického cenná území přírodního parku Orlice, jeho bezprostředního okolí a Podhůrska
- některé hlavní rysy reliéfu (dynamika, zalesněné příkré svahy, zaříznutá údolí) zvyšují atraktivitu území z hlediska využití pro turistiku
- naopak mírné a dlouhé svahy sklánějící se směrem k západu a jihozápadu poskytují příjemné prostředí pro bydlení
- na těchto svazích jsou převážně bezkolizní základové podmínky
- horninové prostředí není narušeno těžbou nerostných surovin, ani se těžba nepředpokládá
- na velké části území je index radonového rizika nízký až přechodný

Slabé stránky

- dopravní obsluha svažitých ploch je ztížená
- na příkrých svazích jsou často evidována sesuvná území včetně aktivních
- vyskytují se stará důlní díla s poddolovaným územím a vrty Diamo (uran) k likvidaci
- ve východní části území ORP je střední riziko výskytu radonu z podloží

Příležitosti

- využití atraktivního území a míst s dálkovými výhledy pro zintenzivnění turistiky

- vhodné využití území na poddolovaných a sesuvných lokalitách (rekreační plochy, zalesnění, prvky zeleně – využití dotačních titulů)

Hrozby

- nadměrná intenzita turistiky může znamenat devastaci přírody
- výstavba v nevhodných územích

Problémy k řešení

- lokalizace sesuvných území v sousedství sídel, zajištění stability území
- protiradonová ochrana na veřejných objektech (Dobrouč, Hnátnice)

B) 1.2. Vodní režim

B) 1.2.1. Hydrologické poměry

Klimatické poměry jsou v jednotlivých částech okresu Ústí nad Orlicí odlišné. Podnebí se výrazně mění s nadmořskou výškou. Oblast Vysokomýtska (západ) je nejteplejší a nejsušší. Průměrná roční teplota vzduchu zde je 8°C, úhrn srážek je 650 – 700 mm. Oblast Lanškrounska (východ) je chladnější v průměru o 1 °C a úhrn srážek je o 100 mm vyšší. Orlickoústecko leží mezi těmito oblastmi, srážkově je 110 – 125% normálu.

Říční síť je hřebenovitě uspořádána. Hlavními vodními toky a osou celého území jsou Tichá Orlice tekoucí od východu k západu a Třebovka, která přitéká z jihu a vlévá se do Tiché Orlice. Severní část území patří do povodí Divoké Orlice, která je hraniční řekou ORP Ústí nad Orlicí.

Vodní toky v řešeném území spadají do Povodí Labe. S výjimkou některých částí zastavěných území, kde jsou toky regulovány, nenesou znaky závažných negativních antropogenních zásahů: geometrizace, ztrátu přírodních atributů (střídání tišin a proudných úseků), ochuzení biotopů, ruderalizace (rozmach plevelných druhů, snížení druhové pestrosti bylinného patra).

B) 1.2.2. Vodní toky a nádrže

Z porovnání území ORP Ústí nad Orlicí s jinými oblastmi ČR vyplývá, že stav jakosti přírodních recipientů odpadních vod na území ORP se bohužel nijak nevymyká běžnému průměru.

V území Ústí nad Orlicí je navíc řada úseků povrchových toků, kde by měla být uplatňována přísnější kritéria pro hodnocení jakosti vody v recipientech, neboť tyto úseky tvoří buď vodárenské toky (tam je zprůsňení řešeno přímo nařízením vlády č. 61/2003 Sb.) nebo vodárensky významné vodní toky, kde je zřejmý vztah buď přímo na zdroje vody nebo na přírodní ekosystémy, které souvisejí s vodními toky.

Seznam významných vodních toků:

Číslo sídelní jednotky	Název sídelní jednotky	Název recipientu	Číslo hydrolog. pořadí
106.02	Litice nad Orlicí	Divoká Orlice	1-02-01-032
015.01	České Libchavy	Libchavský potok	1-02-02-034
1049.01	Horní Libchavy	Libchavský potok	1-02-02-034
049.01	Dolní Libchavy	Libchavský potok, ústí	1-02-02-034
028.01	Hnátnice	Tichá Orlice	1-02-02-033
006.01	Brandýs nad Orlicí	Tichá Orlice	1-02-02-051
032.01	Hrádek	Tichá Orlice	1-02-02-061
1001.01	Oldřichovice	Tichá Orlice	1-02-02-033
049.01	Dolní Libchavy	Tichá Orlice- nad Libchavským potokem	1-02-02-033
001.01	Ústí nad Orlicí	Tichá Orlice- pod Libchavským potokem	1-02-02-035
001.05	Kerhartice	Tichá Orlice- pod Třebovkou	1-02-02-059
022.02	Lanšperk	Tichá Orlice po 500 m	1-02-02-033
018.01	Dlouhá Třebová	Třebovka	1-02-02-056
1001.01	Hylváty	Třebovka – vodočet	1-02-02-056

Správce významných toků je Povodí Labe.

Dle posouzení průtokových charakteristik, zejména menších toků v územím celku Ústí nad Orlicí a jakosti vody v nich je třeba konstatovat, že stav toků jako přírodních recipientů odpadních vod není dobrý.

Přítoky

Jedná se dle vodohospodářské mapy o přirozené, částečně upravené, bezejmenné pravostranné a levostranné přítoky hlavních vodních toků. Přítoky jsou ve správě Lesů ČR, oblastní správa toků a Zemědělské vodohospodářské správy, výjimečně obcí.

Dále se na řešeném území nacházejí plochy Hlavních odvodňovacích zařízení (otevřené a zakryté meliorační kanály a svodnice) ve správě Zemědělské vodohospodářské správy.

Seznam nádrží

V řešeném území jsou evidovány vodní nádrže – rybníky: Libchavský rybník a rybník Pod Duklou (Zemědělská vodohospodářská správa).

K ochraně jakosti vod je třeba intenzifikaci rybníků regulovat s ohledem na minimalizaci odtoku nutrientů do povrchových vod.

Dále je v obcích několik dalších vodních nádrží, často umístěných na návsi.

B) 1.2.3. Lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod

V ZÚR Pardubického kraje je vymezena v obci Hnátnice jako územní rezerva RN02 plocha pro akumulaci povrchových vod Písečná na vodním toku Potočnice, v povodí Labe.

B) 1.2.4. Záplavová území

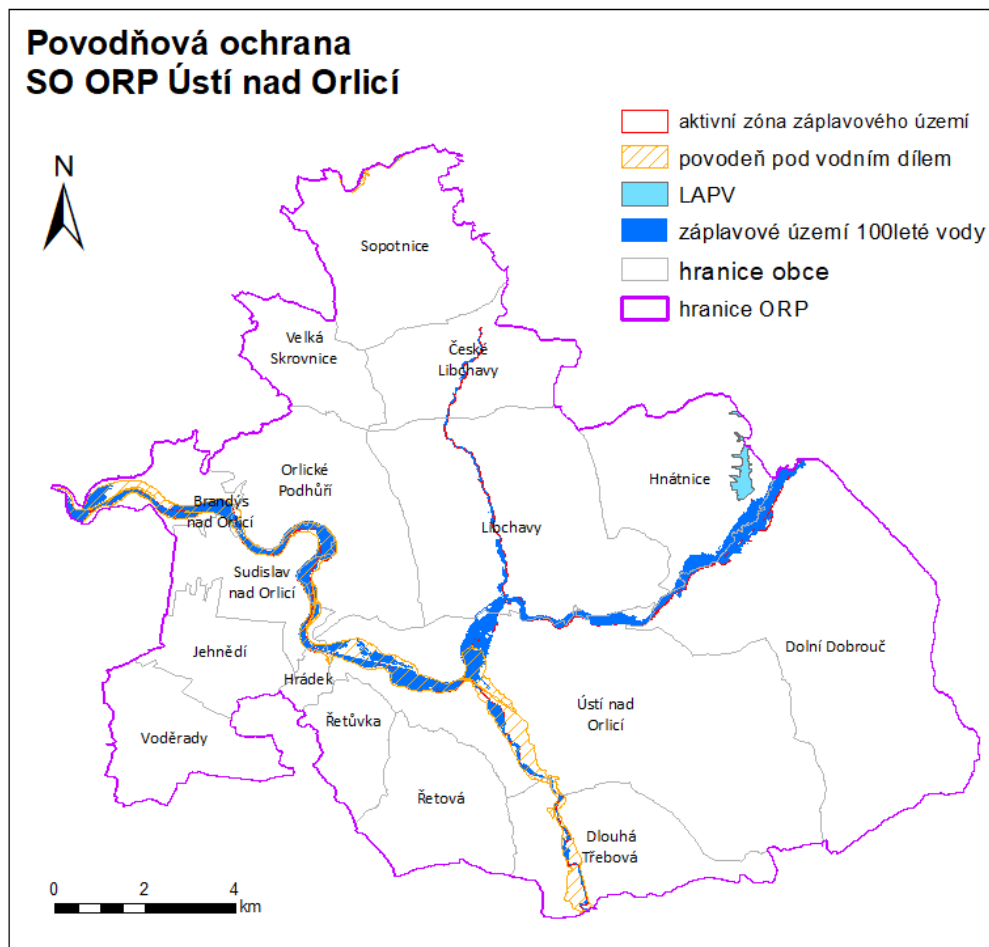
Záplavové území Q_{100} je v řešeném území stanoveno na tocích Tichá Orlice, Divoká Orlice, Třebovka a Libchavský potok. Na stejných tocích je stanoveno též záplavové území Q_{20} a Q_5 . Aktivní zóna záplavového území je stanovena na Tiché Orlici, Divoké Orlici, Libchavském potoce a Třebovce.

Území zvláštní povodně pod vodním dílem – VD Pastviny (Divoká Orlice), VD Hvězda (Třebovka a Tichá Orlice).

V záplavových územích byly zpracovány mapy povodňového rizika (technické mapy Povodí Labe), umožňující posouzení vhodnosti využití ploch a doporučení na omezení případných aktivit na plochách v záplavovém území s vyšší mírou ohrožení. Vymezeny byly všechny 4 stupně povodňového rizika: vysoké, střední, nízké a zbytkové ohrožení na vodním toku Tiché Orlice.

Z obecného hlediska ochrany vodních toků je třeba posuzovat vždy celé povodí. Nejedná se pouze o technická opatření, ale i o organizační opatření. Týká se to zejména hospodaření na zemědělské půdě (volba plodin, způsob orby apod.), zalesňování, úprav odlehčení na kanalizačních systémech. Významný retenční potenciál se skrývá v nezastavěných údolních nivách. Rozlivem povodňové vlny v údolních nivách se významně sníží její kulminace. Meandrováním toků se sníží energie a zpomalí postup povodňové vlny.

Na ostatních tocích nebyla záplavová území dosud vymezena.

obrázek č. 8 Povodňová ochrana v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ÚAP 2024

B) 1.2.5. CHOPAV

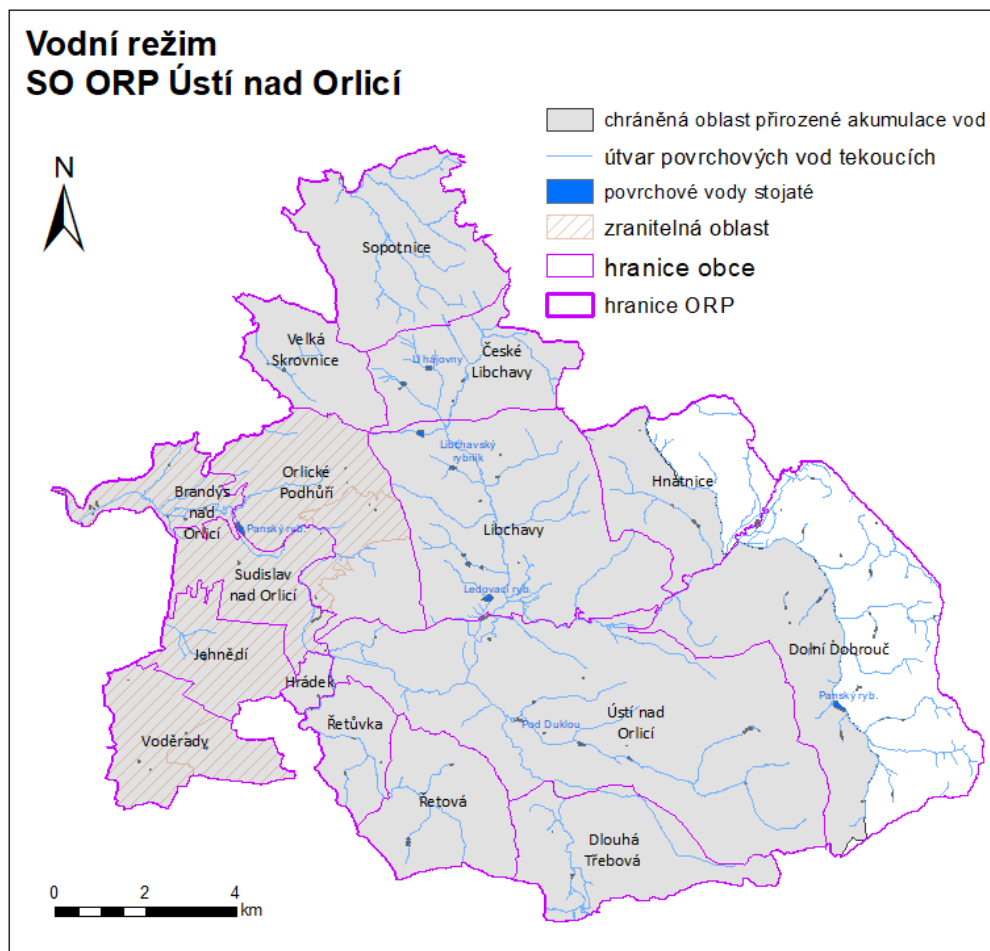
Okres Ústí nad Orlicí: vydatné zdroje podzemních vod zejména v oblasti Vysokomýtské synklinály umožňují zásobovat vodou i uživatele mimo okres.

ORP Ústí nad Orlicí: převážná část řešeného území spadá do chráněné oblasti přirozené akumulace vod Východočeská Křída.

B) 1.2.6. Zranitelné oblasti

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout,
- povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Do zranitelných oblastí byla v řešeném území dle přílohy 1 nařízení vlády ze dne 15.6.2020, kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů zařazena západní část ORP Ústí nad Orlicí – území obcí **Brandýs nad Orlicí, Jehnědí, Sudislav nad Orlicí, Voděřady a části Orlického Podhůří (Dobrá Voda a Rviště).**

obrázek č. 9 Vodní režim v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ÚAP 2024

B) 1.2.7. Kritické body povodí a přispívající plocha kritického bodu

Povodně z přívalových srážek (přívalové povodně) jsou způsobeny krátkodobými intenzivními srážkami, které zasáhnou poměrně malé území. Tyto povodně proto představují sice lokální ohrožení, které ale může mít pro zasaženou lokalitu katastrofální důsledky. Většinou jde o místní události zejména ve sklonitých územích na malých vodních tocích, ale i mimo trvalou říční síť.

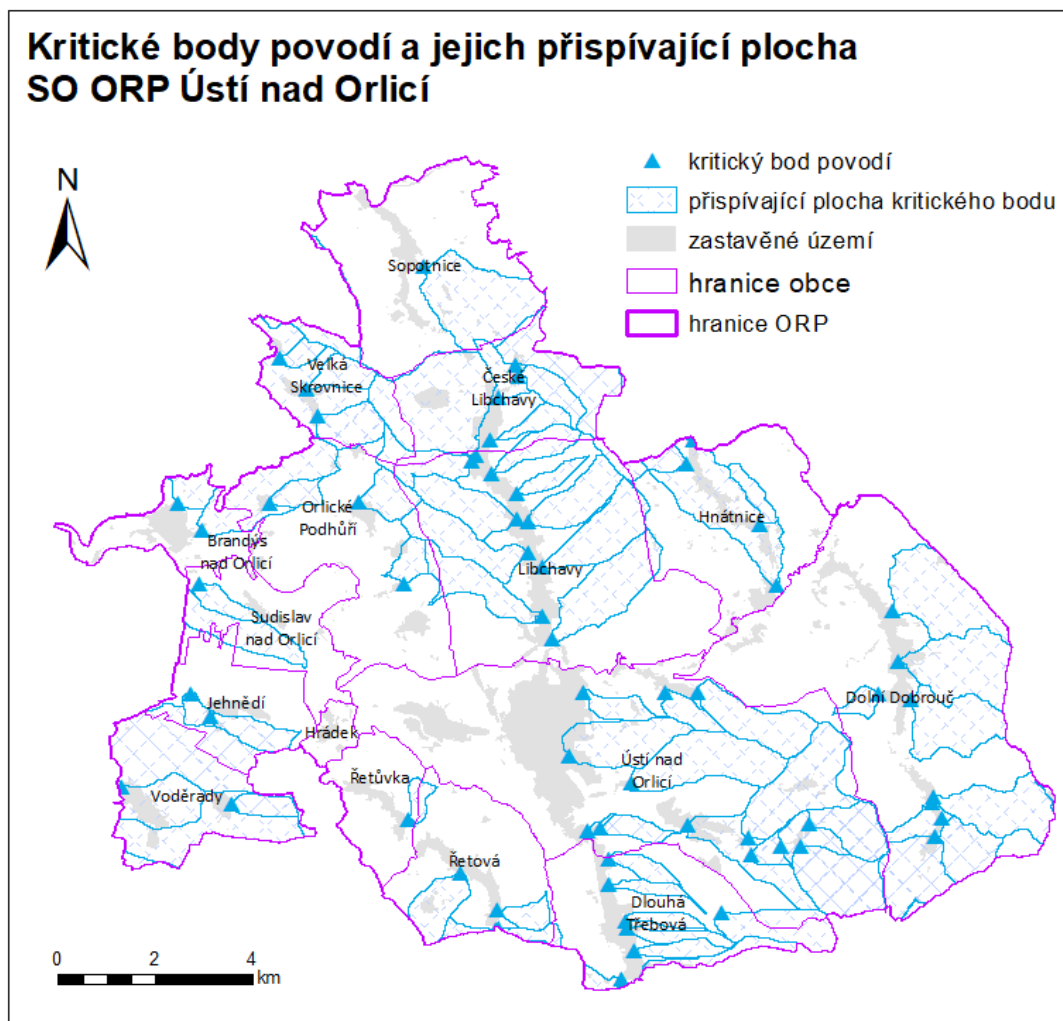
V rámci uvedeného problému se vytipovávají:

kritické body povodí, které jsou určeny jako průsečík linie dráhy soustředěného odtoku s velikostí přispívající plochy $\geq 0,3 \text{ km}^2$ a hranice zastavěného území obce (intravilánu), který byl analýzou vyhodnocen jako kritický (bylo u něj identifikováno zvýšené nebezpečí povodní z přívalových srážek).

přispívající plocha povodí, jehož uzávěrový (koncový) profil je tvořen příslušným kritickým bodem. V praxi to znamená, že povrchový odtok ze srážky, která dopadne na území přispívající plochy, doteče do profilu kritického bodu (a pokračuje dále do intravilánu obce).

Cílem vymezení kritických bodů povodí a jejich přispívající plochy je poskytnout postupy pro vizualizaci stupně potenciálních dopadů povodňového nebezpečí z přívalových srážek a umožnit tak semikvantitativní vyjádření míry rizik pro zastavěná území obcí.

Na území SO ORP Ústí nad Orlicí bylo vymezeno přes 60 kritických bodů povodí s přispívajícími plochami kritického bodu, kde je potenciální riziko zvýšeného nebezpečí negativních následků z lokálních přívalových srážek.

obrázek č. 10 Kritické body povodí a jejich přispívající plochy

B) 1.2.8. SWOT analýza, problémy k řešení**vyhodnocení****Silné stránky**

- CHOPAV Východočeská Křída
- přírodní charakter většiny toků
- vymezení lokality pro akumulaci povrchových vod Písečná

Slabé stránky

- malá vodnatost většiny toků a z toho vyplývající znečištění odpadními vodami převážně ze zástavby malých obcí (převažují sídla do 2000 EO, na které se zatím nevztahují přísnější pravidla likvidace odpadních vod)
- malý počet rybníků a vodních nádrží
- většina vodních toků zejména v zástavbě není chráněna proti povodním
- není dodržováno manipulační ochranné pásmo vodních toků (min. 6 m od břehové hrany)
- západní část řešeného území je zařazena do zranitelných oblastí ve smyslu nařízení vlády č. 103/2003 Sb.

Příležitosti

- vymezení nových vodních ploch
- regulace odtoku srážkových vod jak po stránce technické (poldry, zdrže, vsaky ap.), tak i organizační ve vazbě na ostatní hospodářská odvětví (zemědělství, lesnictví) a rozlivy v nezastavěných údolních nivách
- realizace opatření uvedených v povodňových plánech obcí
- naplnění nařízení vlády č. 103/2003 Sb. - o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření ve zranitelných oblastech

Hrozby

- ohrožení měst Ústí nad Orlicí a Brandýs nad Orlicí mimořádnou povodní při havárii na přehradě Hvězda
- část zastavěného území a zastavitelných ploch se nachází v území Q_{100} , či povodňového rizika
- potenciální riziko zvýšeného nebezpečí negativních následků z lokálních přívalových srážek

Problémy k řešení

- v oblastech s vyšším výskytem sklonité orné půdy je potřeba identifikovat svažitě pozemky a navrhnout opatření vedoucí k eliminaci negativních vlivů (změna hospodaření, zatravnění, protierozní opatření, retenční nádrže, ...)
- v obcích, kde hladina Q_{100} zasahuje do zastavěného území navrhnout opatření na ochranu majetku státu, obcí a obyvatel a nerozšiřovat zastavitelné území do těchto ploch, což by vedlo k dalším investicím na nové nákladné protipovodňové opatření (často pouze lokálního charakteru, kdy se problém přenesl níže po toku)
- vymežit záplavová území na místních tocích (i tyto vodoteče jsou hrozbou)
- podporovat posilování retenční schopnosti území, dbát na nenarušení povrchových a podzemních zdrojů vody, pramenišť vod a podporovat jejich hospodárné využívání

B) 1.3. Hygiena životního prostředí

B) 1.3.1. Kvalita ovzduší

Dle údajů ČHMÚ o provozních a emisích ohlášených v souhrnné provozní evidenci za aktuální rok (2018) se v území nachází několik evidovaných zdrojů znečištění:

• ADOR CZ s.r.o. - závod 3 Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč
• Auto Janák, lakovací linka	Ústí nad Orlicí
• Autoneum CZ, provozovna Hnátnice	Hnátnice
• AVENA, spol. s r.o. - Bioplynová stanice	Knapovec
• CEMEX Czech Republic s.r.o., betonárna	Hylváty
• C.I.E.B. Kahovec, spol. s r.o. - odštěpný závod K-BASS	Brandýs nad Orlicí
• Contipro a.s. kotelny	Dolní Dobrouč
• Česká telekomunikační infrastruktura a.s.	Ústí nad Orlicí
• ČEZ Energo, s.r.o. - kogenerační jednotka Mazánkova, Ústí	Ústí nad Orlicí
• ČEZ Energo, s.r.o. - kogenerační jednotka Podměstí, Ústí	Ústí nad Orlicí
• EKOLA České Libchavy s.r.o., centrální skládka odpadů	České Libchavy
• EWE s.r.o.	Hylváty
• FORT FRAMES s.r.o. - provozovna Vrbová	Ústí nad Orlicí
• OBŽIVA a.s. - středisko České Libchavy	České Libchavy
• Okna Langer s.r.o.	Oldřichovice u Ústí nad Orlicí
• ORLIČAN	Kerhartice nad Orlicí
• SilEnergo s.r.o. Dobrouč - bioplynová stanice	Dolní Dobrouč
• SOR Libchavy spol. s r.o.	Dolní Libchavy
• TEPVOS, spol. s r.o. - kotelna	Ústí nad Orlicí
• TEPVOS, spol. s r.o. – čistírna odpadních vod	Ústí nad Orlicí
• TERBA s.r.o. - skládka EKOLA České Libchavy	České Libchavy
• TULACH CZ s.r.o. - laminovna Sopotnice	Sopotnice
• UO TEX, s.r.o.	Gerhartice
• URBAN Technik s.r.o.	Prostřední Libchavy
• USSPA, s.r.o. - laminovna Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč
• ZAPA beton a.s. - Betonárna Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí

K nim se přidávají další malé zdroje znečištění, především malé kotelny a lokální topeniště. Ta jsou významná zejména v zimním období za inverzních situací.

Dalším významným zdrojem znečištění s neustále stoupající tendencí je doprava, zejména po silnici I/14.

Podle podkladů (ČHMÚ, 2018 - 2022) o překročení imisních limitů nebyly na území SO ORP Ústí nad Orlicí překročeny povolené limity koncentrace znečišťujících imisních látek. Došlo tak za posledních 5 let k výraznému zlepšení ovzduší. Stejně tak nebyly překročeny imisní limity pro ochranu ekosystémů (oxid siřičitý – SO₂ a oxidy dusíku – NO_x).

Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí a maximální počet jejich překročení

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit	Maximální počet překročení
Oxid siřičitý	1 hodina	350 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Oxid siřičitý	24 hodin	125 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Oxid dusičitý	1 hodina	200 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Oxid dusičitý	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Oxid uhelnatý	maximální denní osmihodinový průměr ¹⁾	10 mg.m^{-3}	0
Benzen	1 kalendářní rok	5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Částice PM ₁₀	24 hodin	50 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Částice PM ₁₀	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Částice PM _{2,5}	1 kalendářní rok	20 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0
Olovo	1 kalendářní rok	0,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0

B)1.3.2. Kvalita povrchových vod

Povrchové vody vykazují různý stupeň znečištění, jehož hlavními zdroji jsou nečištěné odpadní vody zejména komunální (v části sídel dosud chybí soustavná kanalizace a ČOV) a vody ze zdevastovaných nevyužívaných areálů. Ke znečištění mohou přispívat i splachy z polí a malá samočisticí schopnost upravených vodotečí.

Informace MŽP – vodohospodářského portálu

Stupeň znečištění významných vodotečí a vodních ploch dle třídy jakosti vod (BSK – 5, CHSKcr):

Tichá Orlice v Ústí nad Orlicí	III. tř. (znečištěná)
Divoká Orlice v severní části území	II. tř. (mírně znečištěná)
Třebovka v Hylvátech	III. tř. (znečištěná)

Snižování množství vypouštěných látek do vodních toků se projevuje postupným zlepšováním jakosti povrchových vod (Tichá Orlice v Ústí nad Orlicí přešla ze III. na II. stupeň).

Stupeň znečištění významných vodotečí a vodních ploch dle třídy jakosti vod (N – NH4):

Tichá Orlice v Ústí nad Orlicí	II. tř. (mírně znečištěná)
Divoká Orlice v severní části území	I. tř. (neznečištěná)

U ostatních toků není kvalita vody pravidelně sledovaná, bude nutné individuální posouzení na základě odběru vzorků při návrzích ČOV.

B)1.3.3. Kvalita půdy

Velkoplošně obhospodařované plochy orné půdy jsou i na mírných svazích postiženy vodní a v předjarních měsících i větrnou erozí (v ČR je erozí ohroženo přibližně 42% zemědělských půd, z toho 31% erozí vodní a ta se více než z poloviny týká orné půdy).

Indikátor eroze má bezprostřední vazbu na

- protierozní ochranu
- udržování půdní úrodnosti
- zajišťování čistoty ovzduší
- zajišťování množství a kvality podzemní vody

B)1.3.4. Hluk

Hygienické limity pro hluk a vibrace jsou v České republice (včetně Prahy) stanoveny v Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací ve znění pozdějších předpisů.

Hluk ve vnějším prostředí je posuzován na základě Nařízení vlády č. 241/2018 Sb. ze dne 3.10.2018.

Hygienické limity hluku jsou stanoveny pro následující prostory:

- chráněný venkovní prostor
- chráněný venkovní prostor staveb
- chráněný vnitřní prostor staveb
- pracoviště

V denní době u obytné zástavby nesmí být překročena hodnota 55 dB a v noční době 45 dB od silniční resp. 50 dB od železniční dopravy pokud se nezohlední další korekce.

Hlavním zdrojem zvýšené hlukové zátěže obyvatelstva je na území ORP Ústí nad Orlicí automobilová a železniční doprava (silnice I/14 a silně frekventovaná železniční trať č. 10 Praha – Česká Třebová), provoz letiště není silný a je nárazový. Specifickým zdrojem hluku je střelnice v Černovíru.

B)1.3.5. Nakládání s odpady

Nakládání s odpady se na území měst a obcí řídí Obecně závaznými vyhláškami - stanovují systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území obcí včetně systému nakládání se stavebním odpadem. Pro oblast nakládání s odpady je směrodatná závazná část Plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje 2016-2025.

Hlavním producentem odpadů, zejména komunálního odpadu na území ORP Ústí nad Orlicí je město Ústí nad Orlicí (cca 167,5 kg/obyv/2003).

Komunální odpady, které vznikají na území ORP Ústí nad Orlicí likviduje převážně společnost EKOLA České Libchavy s.r.o se sídlem České Libchavy čp. 172 a společnost TEPVOS, spol. s r.o., se sídlem Královéhradecká 1566, Ústí nad Orlicí. Společnost EKOLA České Libchavy s.r.o. je provozovatelem skládky odpadu na území obce České Libchavy, kam odváží směsný komunální odpad. Odpady vyříděné předává k dalšímu využití (papír, plasty, kov, sklo), nebezpečné odpady předává buď spalovně nebo na skládku NO.

B)1.3.6. Staré ekologické zátěže

V ORP Ústí nad Orlicí jsou evidovány staré ekologické zátěže zejména v prostoru skládek odpadu. Celkem bylo evidováno v roce 2024 29 starých ekologických zátěží s nejvyšším počtem v katastrálních územích města Ústí nad Orlicí. Převážně se jedná o potencionálně kontaminované staré ekologické zátěže s nutností jejich dalšího průzkumu. Potencionálně kontaminovanými starými ekologickými zátěžemi se bude třeba postupně zabývat a prověřit jejich vlivy na životní prostředí.

tabulka č. 3 Staré ekologické zátěže potencionálně kontaminované a nekontaminované, zdroj: MŽP 2024

Obec	K. ú.	ID zátěže	Název	Popis	*Priorita
Brandýs nad Orlicí	Brandýs nad Orlicí	9277001	Skládka Brandýs nad Orlicí	skládka TKO	P4
Dlouhá Třebová	Dlouhá Třebová	2650002	AVENA ČSPHM Dlouhá Třebová	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P1
Dolní Dobrouč	Horní Dobrouč	17527002	Skládka Houžovec	skládka TKO	P1
Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč	2891001	OEZ Dolní Dobrouč	výroba/skladování/manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)	P3
Hnátnice	Hnátnice	40018001	Spojené slévárny, spol. s r.o., závod Hnátnice	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Hnátnice	Hnátnice	40018002	Skládka Hnátnice	skládka TKO	P3
Jehnědí	Jehnědí	58197001	Skládka Jehnědí	skládka TKO	P4
Libchavy	Dolní Libchavy	29553002	Skládka Libchavy	skládka TKO	P3
Orlické Podhůří	Dobrá Voda u Orlického Podhůří	12108031	Skládka Dobrá Voda	skládka TKO	P4

Obec	K. ú.	ID zátěže	Název	Popis	*Priorita
Řetová	Řetová	45359002	Zemědělské družstvo Řetová	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Řetová	Řetová	45359001	Skládka Řetová	skládka TKO	P3
Ústí nad Orlicí	Knapovec	66831001	Chov prasat Knapovec	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Ústí nad Orlicí	Knapovec	17527001	AVENA ČSPHM Knapovec	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	N2
Ústí nad Orlicí	Knapovec	17527003	AVENA ČS PHM Knapovec	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	N2
Ústí nad Orlicí	Hylváty	75339001	ČS PHM Benzina Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3
Ústí nad Orlicí	Hylváty	75339002	Bývalý Okresní stavební podnik Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274009	Bývalý Retex Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274011	Bývalý areál podniku Elitex s.p. Ústí nad Orlicí	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274014	Bývalý textilní závod Perla 04 Ústí nad Orlicí	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P4
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274007	Městská kotelna Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274006	Bývalý sklad PHM Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274010	Bývalá prádelna a čistírna OPS Ústí nad Orlicí	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274012	Sdružení traťového okrsku Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P1
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274013	Bývalý textilní závod Perla 12 Ústí nad Orlicí	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P4
Ústí nad Orlicí	Kerhartice nad Orlicí	75347001	Ústí nad Orlicí	střelnice / vojenské výcvikové prostory	P3
Ústí nad Orlicí	Oldřichovice u Ústí nad Orlicí	75355001	Letiště Aeroklub Ústí nad Orlicí z.s.	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	N2
Ústí nad Orlicí	Kerhartice nad Orlicí	75347002	Trakční napájecí stanice Ústí nad Orlicí	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita	P3
Ústí nad Orlicí	Gerhartice	75274002	Skládka Kerhartice	skládka TKO	P3
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	75274008	Čerpací stanice PHM Ústí nad Orlicí	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami	P3

* N2 - nekontaminované, není nutný žádný zásah - nízká kontaminace bez rizik, P1 - potenciálně kontaminované, nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality, P3 - potenciálně kontaminované, nutný je průzkum kontaminace - nedostatečný rozsah informací, P4 - nutný je průzkum kontaminace - žádné informace o kontaminaci

B) 1.3.7. SWOT analýza, problémy k řešení**vyhodnocení****Silné stránky**

- plynofikace převážné části území
- klidové oblasti bez postižení nadměrným hlukem
- dostupnost skládky TKO v Českých Libchavách, provozované firmou EKOLA

Slabé stránky

- trvalé zvyšování podílů liniových zdrojů (automobilová doprava) na zhoršování kvality ovzduší, zejména v zastavěném území kolem silnice I/14
- částečný přechod na vytápění domácností fosilními palivy v důsledku zdražování plynu a elektřiny
- malá vodnost většiny toků
- nízká kvalita povrchových vod v území bez kanalizace
- pozemky ohrožené větrnou a vodní erozí
- hlavní dopravní tahy způsobují nadměrné zatížení hlukem v části obytné zástavby
- situování skládky TKO v území ORP
- vysoký podíl skládkovaného odpadu
- jsou evidovány staré ekologické zátěže, silně zatížené město Ústí nad Orlicí

Příležitosti

- realizovat chybějící kanalizaci a ČOV (malé obce)
- snížit hladinu hluku v zástavbě přeložkami silnic I. a II. třídy a železnice
- výběr nových ploch pro bydlení omezit na území mimo zdroje hluku
- likvidovat komunální odpad ve spalovnách v rámci kraje

Hrozby

- havárie na velkých zdrojích znečištění v řešeném i mimo řešené území
- nízké využití plynofikace v důsledku rostoucí ceny plynu
- znečištění toků nekontrolovaným vypouštěním odpadních vod
- stále rostoucí podíl dopravy cílové – ani po přeložení silnic nedojde k výraznému snížení hladiny hluku podél hlavních komunikací v zástavbě
- uzavření skládky komunálních odpadů České Libchavy

Problémy k řešení

- řešit především dopravní infrastrukturu
- dobudovat a modernizovat infrastrukturu pro čištění odpadních vod, rekonstruovat stávající čistírny odpadních vod a dokončit výstavbu chybějících ČOV i v menších sídlech
- přispívat k prevenci a snižování znečišťování povrchových a podzemních vod v důsledku zemědělské a průmyslové činnosti
- zvýšit podíl využití obnovitelných zdrojů energie

B) 1.4. Ochrana přírody a krajiny

B) 1.4.1. Aktuální stav krajiny, vegetační kryt

Řešené území má charakter kulturní krajiny s proměnlivou strukturou využití území danou především utvářením reliéfu. Celkově převažuje lesozemědělský charakter krajiny. Zemědělsky využívané jsou zejména údolní a ploché vyšší části krajiny. Lesy převažují v nejvyšších a nejsvažitéjších částech území – typicky se jedná o svahy zaříznutých údolí a o strmé svahy. Plochý reliéf mírných svahů bývá (až na občasné zářezy vodních toků) celoplošně odlesněn. Lesozemědělská krajina zde má charakter velkých bloků zemědělských ploch a lesa (často přecházející až do lesních a zemědělských krajín). Naopak v detailu mnohem členitější reliéf permských pískovců, slepenců a prachovců (východní část území) je tvořen mnohem členitější a pestřejší lesozemědělskou mozaikou s malými plochami lesů, hájů, polí a luk.

Území je z velké části využíváno jako zemědělská půda (57,8 % plochy území), z toho 56,8 % území je zorněno, trvalé travní porosty 36,5 %, zbývající 5,7% tvoří zahrady a sady, vinice ani chmelnice se v území nenachází.

Lesní plochy zaujímají asi třetinu – 33,2% území. Zastavěné a ostatní plochy tvoří cca 8,3 % území. Nejvyšší podíl zastavěných a ostatních ploch je ve městech – 17,2% celkové výměry je zastavěno v Brandýse nad Orlicí, 15,1% území v Ústí nad Orlicí.

tabulka č. 4 Bilance druhů pozemků v SO ORP Ústí nad Orlicí – stav k 31.12.2023, zdroj: ČSÚ

Obec	zemědělská půda (ha)	lesy (ha)	vodní plocha (ha)	zastav. plocha (ha)	ostatní plochy (ha)	celkem (ha)
Brandýs nad Orlicí	184,1	156,0	18,3	14,7	59,6	432,7
České Libchavy	541,9	274,1	4,5	8,7	42,4	871,6
Dlouhá Třebová	648,6	307,2	8,7	13,5	65,7	1043,8
Dolní Dobrouč	1589,8	1249,7	27,6	30,1	174,6	3071,8
Hnátnice	670,6	370,5	6,8	14,2	69,5	1131,6
Hrádek	48,3	40,7	0,9	1,5	8,2	99,6
Jehnědí	467,1	75,0	1,5	6,6	24,1	574,2
Libchavy	1354,9	708,2	15,7	24,5	107,2	2210,5
Orlické Podhůří	741,3	529,8	7,6	13,1	61,0	1352,8
Řetová	488,8	303,9	3,1	10,7	42,7	849,2
Řetůvka	258,2	134,2	2,2	4,4	24,4	423,4
Sopotnice	802,2	474,5	6,7	14,9	58,6	1356,9
Sudislav nad Orlicí	337,1	253,9	10,9	3,3	37,3	642,4
Ústí nad Orlicí	1843,1	1206,2	38,1	109,8	439,6	3636,7
Velká Skrovnice	429,5	115,7	0,5	5,8	23,8	575,3
Voděradý	600,6	124,0	0,3	8,3	46,1	779,5
SO ORP Ústí nad Orlicí (ha)	11006,2	6323,5	153,0	284,2	1284,8	19052,0
SO ORP Ústí nad Orlicí (%)	57,8	33,2	0,8	1,5	6,7	100

V lesích dominují nepůvodní jehličnaté dřeviny, často monokulturního charakteru. Přírodě blízké porosty se částečně dochovaly na nejsvažitéjších stanovištích (svahy zaříznutých údolí a strmé svahy kuest). Přírodě blízké druhové složení mají břehové porosty doprovázející většinu vodních toků. Listnaté dřeviny, byť z velké části keře, tvoří ojedinělé spontánně zarůstající plochy (zejména v nivě) i liniové porosty mezi zemědělskými plochami. Solitérní rozptýlená zeleň není příliš četná. V krajině se objevují i torza starých ovocných sadů, alejí a řad ovocných stromů. Dnes již převážně bez dosadby a často i bez údržby a sklizně ovoce.

B)1.4.2. Obecná ochrana přírody a krajiny**Významné krajinné prvky**

Významnými krajinnými prvky ze zákona jsou zde lesy, vodní toky, rybníky, údolní nivy.

Významné krajinné prvky registrované podle § 6 zákona jsou v území zastoupené 9 lokalitami:

tabulka č. 5 Významné krajinné prvky na území SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: data ÚAP 2024

OBEC	DATUM VYDÁNÍ	NAZEV	POPIS	PŘEDPIS	VYDAL
Dolní Dobrouč	24.10.2001	Lanšperk	Na vlastní zřícenině hradu se vyskytují vápnomilné a teplomilné druhy rostlin, které se v širokém okolí nerostou.	16811/2001/ŽP/5394/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Dolní Dobrouč	24.10.2001	Pod Hotmarovým kopcem	Rybník s přirozeným litorálem a navazující mokřady.		
Libchavy	26.10.2001	Staré ostřice	Unikátní porost velmi starých trsů ostřice latnaté.	16812/2001/ŽP/5394/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Libchavy	29.10.2001	Malá Strana	Květnatá mokřadní louka s výskytem vzácných druhů rostlin.	17910/2001/ŽP/5394/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Řetová	04.03.1998	Opukové osypy	Ostrov s výchozy drobných vápničných slínovců v loukách na hranicích katastrů Přívrat a Řetová. Významná lokalita teplomilných rostlin	VÚP/ŽP/KH/190/98/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Řetová	04.03.1998	Jalovce	Ojedinelá populace vzácného a ohroženého druhu dřeviny - jalovce obecného.	VÚP/ŽP/KH/188/98/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Řetová	03.03.1998	Bromion	Ojedinelá lokalita travinných společenstev svazu Bromion erecti. Lokalita vykazuje velmi pestrou entomofaunu.	VÚP/ŽP/KH/187/98/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí
Řetová	04.03.1998	Opučák	Opuštěný lom s výskytem vzácných druhů teplomilné a vápnomilné květeny. Na dně lomu je tůň vhodná pro rozmnožování některých druh	VÚP/ŽP/KH/189/98/Bu	MěÚ Ústí nad Orlicí

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je dle zákona č. 114/1992 Sb. definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní (lokální), regionální a nadregionální systém ekologické stability. Základními skladebnými částmi (prvky) ÚSES, definovanými v § 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., jsou biocentra a biokoridory.

Limitem využití území se ÚSES stává schválením územně plánovací dokumentace. Pro SO ORP Ústí nad Orlicí z toho vyplývá, že limitem využití území je jednak regionální a nadregionální ÚSES obsažený v Zásadách územního rozvoje Pardubického kraje (ZÚR PK), po aktualizacích č. 1, 2, 3 a 4, jednak lokální ÚSES převzatý z platných územních plánů a jejich změn.

Zakreslený ÚSES jako limit využití území není v některých částech území ORP – zejména v prostoru katastrálních hranic obcí - zcela koordinován. Tyto nepřesnosti bude třeba odstranit při pořizování nových územních plánů, případně jejich změn.

Koeficient ekologické stability

Koeficient ekologické stability obcí KES (zdroj Český statistický úřad) se počítá jako podíl výměr druhů pozemků v daném území. V čitateli tohoto podílu je součet výměr chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, trvalých travních porostů, lesní půdy a vodních ploch. Ve jmenovateli podílu je součet výměr orné půdy, zastavěných ploch a ostatních ploch. Území s určitým koeficientem ekologické stability je podle jeho dosažené hodnoty hodnoceno jako:

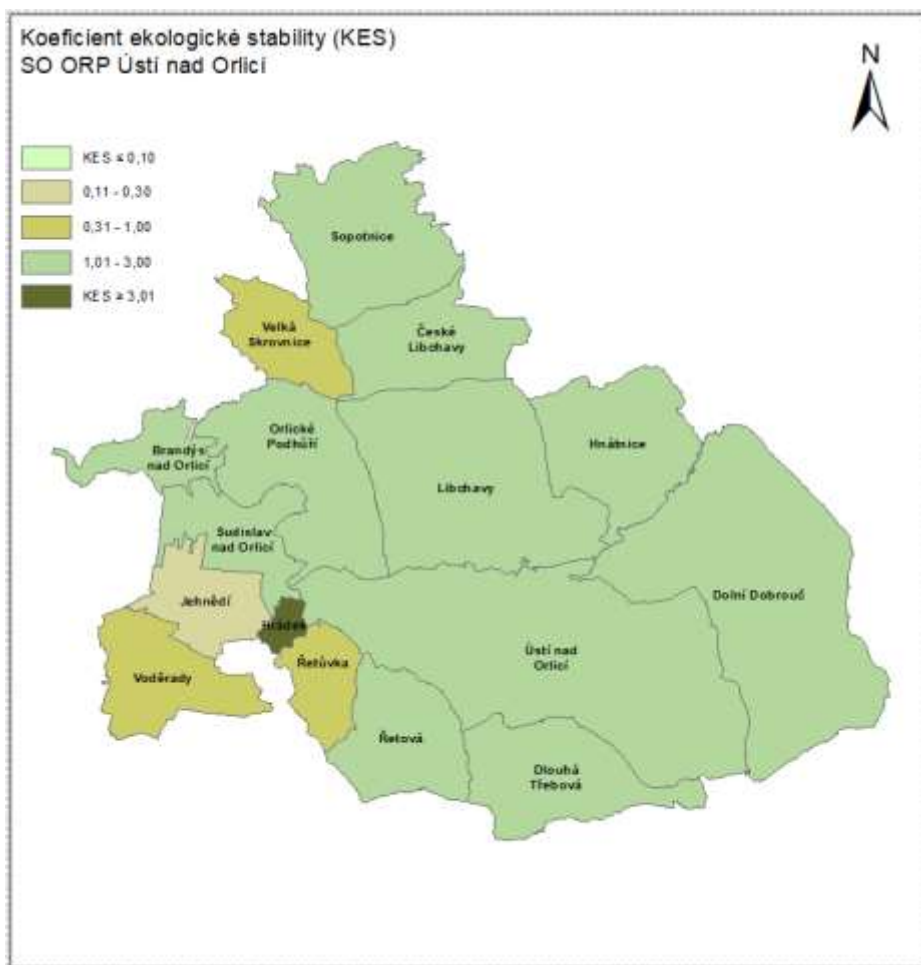
- KES ≤ 0,1:** území maximálně narušené, ekologické funkce jsou trvale nahrazovány technickými zásahy,
- 0,1 < KES ≤ 0,3:** území nadprůměrně využívané, přírodní struktury zřetelně narušené, ekologické funkce zpravidla nahrazovány technickými zásahy,
- 0,3 < KES ≤ 1,0:** území intenzivně využívané (zejména zemědělskou velkovýrobou), s labilními agroekosystémy, s vysokými vklady dodatkové energie,
- 1,0 < KES ≤ 3,0:** vcelku vyvážená krajina, technické objekty v relativním souladu s přírodními strukturami, s nižší potřebou energomateriálních vkladů,
- KES > 3,0 :** **krajina relativně přírodní, ekologicky stabilní.**

tabulka č. 6 Koeficient ekologické stability (KES), zdroj: ČSÚ

Obec	KES 2019	KES 2023	Rozdíl (KES 2023 – KES 2019)
Brandýs nad Orlicí	2,57	2,57	0,00
České Libchavy	1,28	1,32	0,04
Dlouhá Třebová	1,24	1,24	0,00
Dolní Dobrouč	2,12	2,13	0,01
Hnátnice	2,92	2,92	0,00
Hrádek	8,70	8,93	0,23
Jehnědí	0,22	0,22	0,00
Libchavy	1,50	1,69	0,19
Orlické Podhůří	1,68	1,68	0,00
Řetová	1,71	1,72	0,01
Řetůvka	0,98	0,98	0,00
Sopotnice	1,74	1,76	0,02
Sudislav nad Orlicí	1,19	1,20	0,01
Ústí nad Orlicí	1,23	1,23	0,00
Velká Skrovnice	0,78	0,78	0,00
Voděradý	0,50	0,50	0,00
SO ORP Ústí nad Orlicí	1,41	1,43	0,02

Koeficient ekologické stability za celé území SO ORP Ústí nad Orlicí je 1,43, což je vcelku vyvážená krajina, technické objekty v relativním souladu s přírodními strukturami, s nižší potřebou energomateriálních vkladů. Hodnota koeficientu ekologické stability za SO ORP Ústí nad Orlicí je nejnižší v obcích Jehnědí a Voděradý v jihozápadní části SO ORP, naopak nejvyšší hodnota je v obcích Hrádek a Hnátnice. Za poslední 4 roky hodnota KES nejvíce stoupla v obcích Hrádek a Libchavy.

obrázek č. 11 Koeficient ekologické stability k 31.12.2023, zdroj: ČSÚ

Krajinný ráz

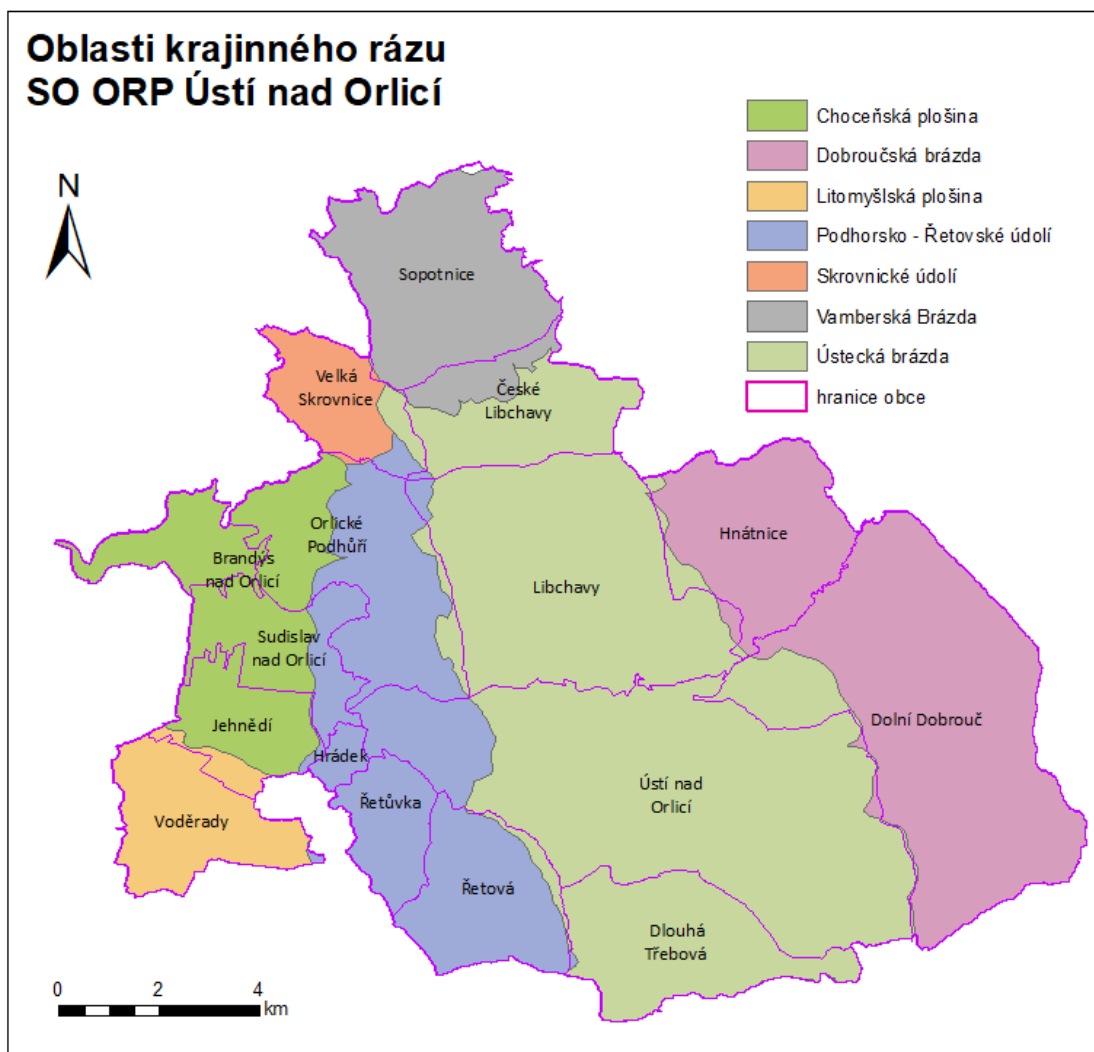
Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. K umísťování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Ochrana krajinného rázu se týká nejen území s jeho zvýšenými hodnotami (zvláště chráněná území a přírodní parky), ale i ostatní krajiny.

K ochraně krajinného rázu byl vyhlášen Přírodní park, který sleduje údolní nivu Tiché i Divoké Orlice. Prochází tak Z-V směrem celým územím.

Oblasti krajinného rázu (Löw & spol, 2008):

- Ústecká brázda
- Orlická plošina
- Dobroučská brázda
- Podhorsko-Řetovské údolí
- Litomyšlská plošina
- Choceňská plošina
- Skrovnické údolí

- Vamberská brázda

obrázek č. 12 Oblasti krajinného rázu

Místa krajinného rázu (Lów & spol, 2008):

Pro postžení rozhodující charakteristiky je použito vymezených prostorově-funkčních struktur zastavěného i nezastavěného území. Krajinná matrice může být buď modální (jeden typ struktury) nebo složená (více typů struktur v jednom místě).

Prostorové struktury:

Pohledově otevřené

Z zemědělské (lučně-polní) - pole, louky, pastviny, trávníky, zahradnictví, lada bez dřevin

Pohledově polootevřené

N nová nízkopodlažní zástavba – převážně samostatně stojící, maximálně dvoupodlažní domy postavené po r. 1950

K druhotné rozptýlené osídlení – původně trvale obydlené samoty typicky obklopené ovocnými sady, políčky a loukami

Y nová vysokopodlažní zástavba – více než dvoupodlažní obytné domy, včetně panelových sídlišť

I industriální a agroindustriální areály – továrny, sklady, zemědělská družstva a jejich doprovodné plochy

- H zahrádkářské osady** – kompaktní areály malých, navzájem oplocených pozemků s mozaikou okrasných i užitkových záhonů, ovocných i neovocných dřevin s boudou či chatou
- O ovocné sady** -tradiční extenzivní sady se širokými spony vysokokmenných stromů
- E rekreační a sportovní areály** – kempy a podobné rekreačními zařízeními s budovami, rekreačními chatkami, bazény a sportovišti rozptýlenými v zeleni

Pohledově uzavřené

- L lesní** – souvislé porosty různých typů lesa
- V tradiční vesnická a historická zástavba** – tradiční vesnická stavení s hospodářskými budovami a humny a historické stavby
- P tradiční městská zástavba** – historická městská jádra s kompaktní zástavbou do 4 nadzemních podlaží, často s náměstím

Kombinované

- M lesozemědělské** – mozaika lesních a zemědělských ploch
- U údolní katény** - zaříznutá údolí s mozaikou typů vegetace: od ostrůvků skalních stepí, stepních lad, přes lesostep a světlé háje až po husté, stinné i suťové lesy, zpravidla s luční údolní nivou, ze staveb pouze navzájem pohledově izolované samoty vodních mlýnů se splavy a náhony
- W infrastrukturní slamy** – železnice, nádraží, letiště, plochy silničních křižovatek, parkoviště a zpevněné plochy, čerpací stanice atd., včetně přilehlých a prakticky nevyužitelných ploch s náletovou či izolační vegetací

a jejich vzájemné kombinace, které jsou ve skutečnosti častější, než „čisté“ struktury.

Poměrně často se objevují i matrice typu LZ či ZL tedy lesozemědělské matrice s převahou lesních nebo zemědělských ploch. Tomu však odpovídá i matrice označená jako M – lesozemědělská. Toto zdvojení slouží k odlišení ploch tvořených stejnými maticemi, avšak s jinou prostorovou strukturou. Jako M jsou označeny lesozemědělské matrice s mozaikou (tedy s víceméně pravidelným střídáním) lesních a zemědělských ploch. Označení LZ nebo ZL jsou charakterizovány KvC se dvěma zřetelně odlišnými typy matic (část matrice je tvořena lesem a část zemědělskými plochami). Rozdíl mezi blokem lesa na jedné straně a zemědělské půdy na druhé a mnohem pestřejší mozaikou střídajících se polí, lesů, luk, hájů, pastvin, remízů, nám přišel natolik významný, že byl v klasifikaci matic zohledněn.

Vnitřní krajinářská hodnota:

Její hodnocení je založeno na expertním hodnocení, vychází ze dvou kritérií:

- 1) homogennost a harmonie uvnitř vymezeného prostoru (velikost jednotlivých ploch, dochovanost tradičních znaků),
- 2) estetická hodnota jednotlivých prvků a jejich celkové působení, celkový estetický charakter.

Krajinářská hodnota míst krajinného rázu je stanovena v těchto stupních:

1. **zásadní** - nejhodnotnější celky (historické nenarušené soubory, výjimečné přírodní nebo krajinářské celky, relikty tradiční kulturní krajiny), místa prioritní ochrany,
2. **významná** - hodnotné celky (harmonická městská i kulturní krajina, např. dochovaná vesnická jádra, nenarušená či v zásadě tradičně využívaná krajina), místa zvýšené ochrany,
3. **střední** - méně hodnotné celky (převážně homogenní, avšak esteticky středně kvalitní celky, např. kompaktní zástavba, kolektivizovaná krajina s přiměřeně velkými půdními bloky doplněné rozptýlenou zelení), převažující „běžná“ krajina se základním stupněm ochrany,
4. **snížená** - nekvalitní a rušivé celky (disharmonie prvků uvnitř celku, významné estetické závady, negativní působení na okolí, rušivé kontrasty – např. holá velkoplošná zemědělská krajina, krajiny „zdobené“ areály zemědělských družstev) se sníženým stupněm ochrany,

5. **nížká** - narušená krajina (významná devastace krajiny) bez ochrany krajinného rázu.

Přírodní park

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami ve smyslu § 12 odst. (3) zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších novel, byl krajským úřadem vyhlášen Přírodní park Orlice.

Byl zřízen v roce 1996 podél toků Divoké i Tiché Orlice, s výjimkou oblastí v CHKO Orlické hory. Jeho délka je cca 200 km. Nadmořská výška parku se pohybuje od 500 m n.m. na horních tocích Tiché a Divoké Orlice do 230 m n.m. při ústí Orlice do Labe. Na horních tocích zahrnuje nivu širokou jen několik desítek metrů, na dolním toku se výrazně rozšiřuje a krajinný charakter se mění od podhorského k typicky nížinnému s množstvím starých říčních ramen.

B) 1.4.3. Zvláštní ochrana přírody a krajiny

Hlavní hodnoty řešeného území z hlediska ochrany přírody a krajiny jsou vyjádřeny v limitech využití území – kapitola A) 4.2. Ochrana přírody a krajiny

Zvláště chráněná území – velkoplošná, zvláště chráněná území (národní park, chráněná krajinná oblast) do řešeného území nezasahují.

Zvláště chráněná území – maloplošná, je vyhlášena 1 přírodní rezervace.

Památné stromy je vyhlášeno 18 solitérů a 4 skupiny památných stromů.

NATURA 2000 je zastoupena 4 evropsky významnými lokalitami, ptačí oblasti v řešeném území zastoupené nejsou.

Biosférická rezervace UNESCO - v řešeném území se nenachází.

B)1.4.4. SWOT analýza, problémy k řešení

vyhodnocení

Silné stránky

- v průměru vcelku vyvážená krajina, technické objekty v relativním souladu s přírodními strukturami, s nižší potřebou energomateriálních vkladů, vysoký KES v Hrádku
- maloplošná členitá lesozemědělská krajina v okolí Hnátnic, Horní a Dolní Dobrouče
- přírodní park zahrnující téměř celou údolní nivu Tiché i Divoké Orlice
- vyhlášené evropsky významné lokality NATURA 2000
- přírodní rezervace
- přirozený, meandrující charakter velké části Tiché i Divoké Orlice, významné části jejich údolní nivy
- atraktivní členitý reliéf (výrazné svahy a vrchy, zaříznutá údolí)
- dochované fragmenty přírodě blízkých lesních společenstev s bukem, jedlím a klenem
- atraktivní rozhledové body

Slabé stránky

- převažuje intenzivně zemědělsky a lesnický využívaná krajina, nižší KES v jihozápadní části území
- malé zastoupení rozptýlené zeleně ve volné krajině kromě východní části
- vysoké a často velkoplošné zornění území snižující ekologickou stabilitu a estetiku krajiny i její rekreační využití

- v lesích převažují jehličnaté, zejména smrkové monokultury a jsou velkoplošně, holosečně obhospodařovány
- přírodní park Orlice dostatečně nechrání fenomén zařízených údolí Orlic (chrání pouze nivu ale už ne svahy údolí)
- podíl maloplošných zvláště chráněných území je malý
- absence velkoplošné ochrany (přírodních parků) chrání dochované přírodní i krajinářské fenomény území
- obnova ovocných alejí a řad ovocných stromů jako tradičního krajinného prvku, s významným krajinářským i protierozním působením

Příležitosti

- realizovat návrhová opatření týkající se životního prostředí v rámci Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021 - 2027
- legislativní ochrana některých ekologicky i krajinářky významných segmentů krajiny formou přírodních parků, maloplošných zvláště chráněných i registrovaných VKP
- legislativní ochrana některých významných stromů
- vytvoření kvalitní koncepce a následná realizace ÚSES
- výsadby dřevin do volné krajiny pro zvýšení ekologické i estetické kvality
- revitalizace některých v minulosti zregulovaných úseků Orlice a menších vodních toků
- přizpůsobit využívání údolních niv pravidelným rozlivům. Louky s rozptýlenou zelení jsou vodohospodářsky, ekologicky i krajinářsky ideálním způsobem využití údolních niv

Hrozby

- neuvážený zábor zemědělské půdy pro dopravu, průmysl a bydlení neumožňující realizaci prvků ÚSES a zvýšení ekologické stability krajiny
- neuvážený prostorový růst obcí narušující jejich dochovaný charakter (malé kompaktní vsi na Podhůrsku a liniové lesní lánové vsi na většině území)
- další zastavování údolních niv zvyšující povodňové škody i tlak na úpravy toků a další protipovodňová opatření

Problémy k řešení

- viz hrozby, dále zejména
- likvidace komunálního odpadu ve spalovnách v rámci kraje

B) 1.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Zemědělský půdní fond je základním přírodním bohatstvím a nenahraditelným prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu a je jednou z hlavních složek životního prostředí. Ochrana zemědělského půdního fondu, jeho zvelebování a racionální využívání jsou činnosti, kterými je také zajišťována ochrana a zlepšování životního prostředí.

Zemědělský půdní fond tvoří pozemky zemědělsky obhospodařované, tj. orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky, pastviny. Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, obnovu vesnic a jejich budoucí ekonomický rozvoj.

Pozemky určené k plnění funkcí lesa jsou „lesní pozemky“, což jsou pozemky s lesními porosty, pozemky na nichž byly porosty dočasně odstraněny (buď za účelem obnovy, nebo z jiného důvodu), průseky a nezpevněné lesní cesty. Dále jsou to „jiné pozemky“, což jsou zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy, lesní pastviny a políčka pro zvěř.

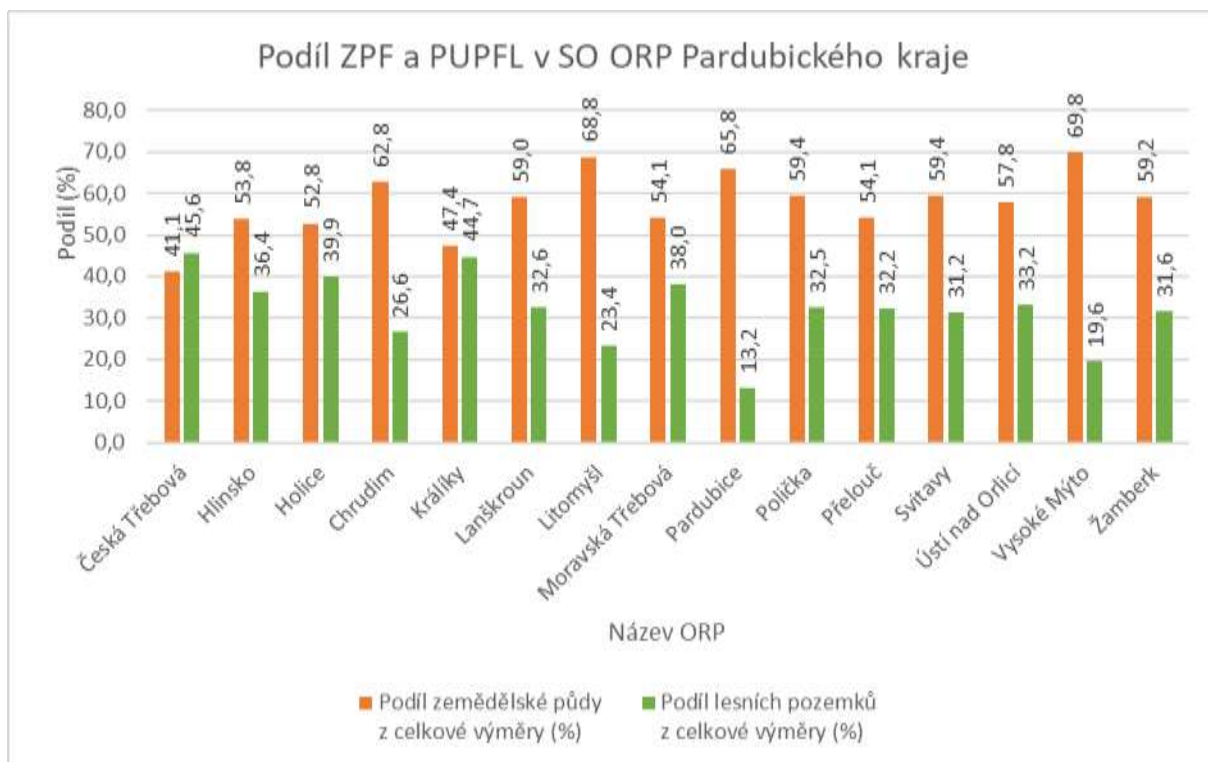
V rámci Pardubického kraje se řadí SO ORP Ústí nad Orlicí na 7. místo z 15ti ORP podílem zemědělské půdy 57,8%, což je podprůměrná hodnota v rámci Pardubického kraje (59,6 %). Podílem lesních pozemků se SO ORP Ústí nad Orlicí řadí v rámci Pardubického kraje na 6. místo s nadprůměrnou hodnotou podílu 33,2 %. Podíl lesních pozemků za celý Pardubický kraj je 29,9 %.

Nejvyšší podíl zemědělské půdy v rámci Pardubického kraje je v SO ORP Vysoké Mýto a Litomyšl, nejnižší pak v SO ORP Česká Třebová a Králíky.

Nejvyšší podíl lesních pozemků v rámci Pardubického kraje je v SO ORP České Třebové a Králíky, naopak nejnižší pak v SO ORP Pardubice a Vysoké Mýto.

tabulka č. 7 Rozložení ZPF a PUPFL v SO ORP Pardubického kraje – stav 31.12.2023, zdroj: ČSÚ

Obec	Zemědělská půda (ha)	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Lesní pozemky (ha)	Podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)
Česká Třebová	3 275	41,1	3 635	45,6
Hlinsko	13 283	53,8	8 974	36,4
Holice	11 272	52,8	8 515	39,9
Chrudim	46 874	62,8	19 852	26,6
Králíky	7 517	47,4	7 095	44,7
Lanškroun	16 241	59,0	8 976	32,6
Litomyšl	23 184	68,8	7 884	23,4
Moravská Třebová	22 590	54,1	15 845	38,0
Pardubice	26 934	65,8	5 413	13,2
Polička	16 195	59,4	8 852	32,5
Přelouč	13 915	54,1	8 279	32,2
Svitavy	20 875	59,4	10 966	31,2
Ústí nad Orlicí	11 006	57,8	6 324	33,2
Vysoké Mýto	19 684	69,8	5 512	19,6
Žamberk	16 654	59,2	8 899	31,6
Pardubický kraj	269 498	59,6	135 021	29,9

B)1.5.1. Bilance zemědělské půdy

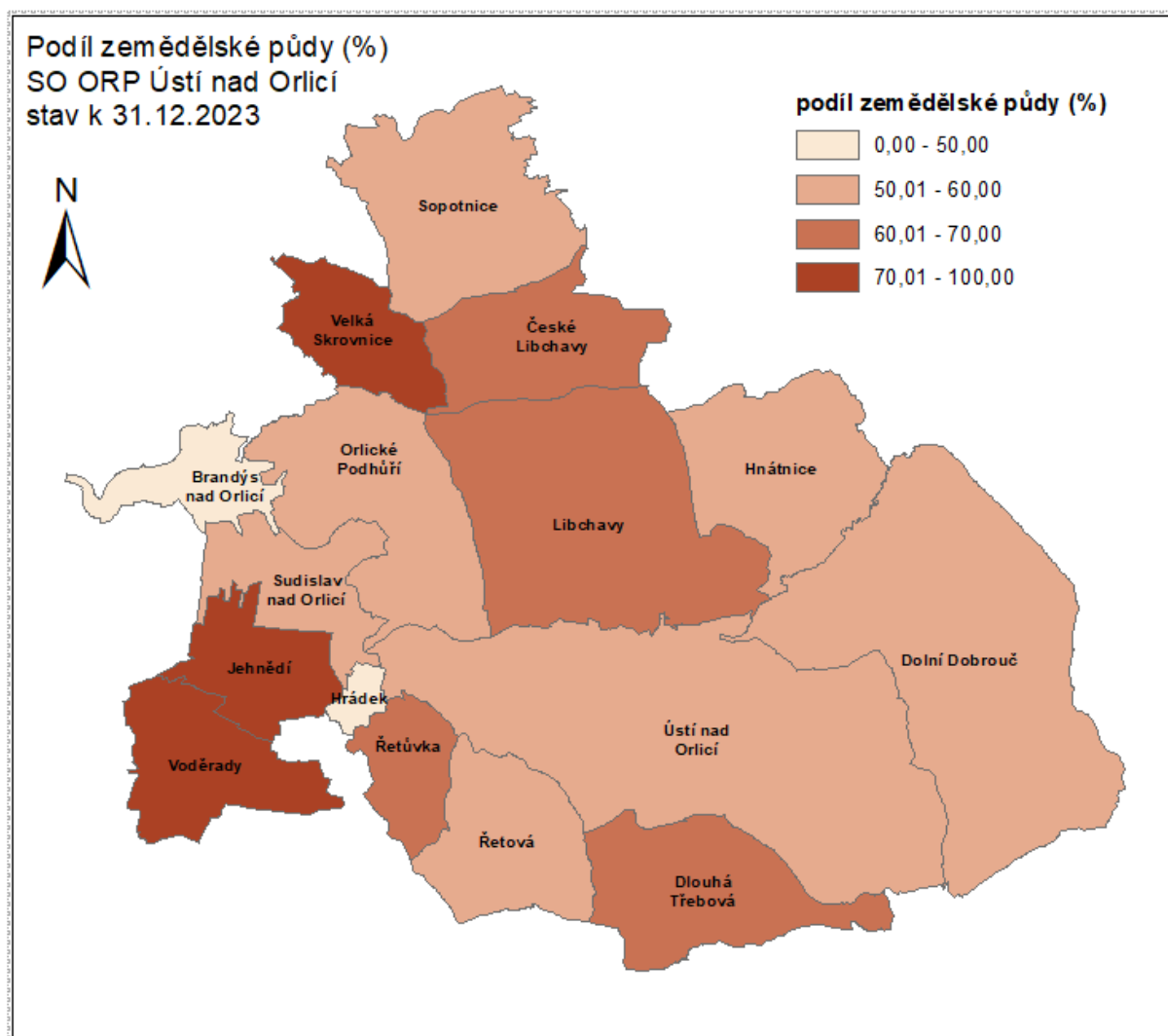
Zemědělská půda tedy tvoří více než polovinu území ORP Ústí nad Orlicí (57,8 % plochy území), podíl zornění zemědělské půdy je také více než poloviční (56,8 %). Pouze malý podíl zemědělských pozemků tvoří zahrady (6,5 %) a ovocné sady (0,1 %), podíl trvalých travních porostů je vyšší (36,5 %).

tabulka č. 8 Zemědělský půdní fond v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí – stav k 31.12.2023, zdroj: ČSÚ

Obec	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl *TTP ze zemědělské půdy (%)	Podíl zahrad ze zemědělské půdy (%)	Podíl ovocných sadů ze zemědělské půdy (%)	Zemědělská půda (ha)	Orná půda (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Celková výměra (ha)
Brandýs nad Orlicí	42,6	25,6	54,9	18,7	0,9	184,1	47,0	101,1	34,3	1,7	432,7
České Libchavy	62,2	60,0	34,6	5,4	-	541,9	325,4	187,4	29,2	-	871,6
Dlouhá Třebová	62,1	59,7	33,6	6,7	-	648,6	387,5	217,9	43,2	-	1043,8
Dolní Dobrouč	51,8	48,8	44,9	5,9	0,4	1589,8	775,5	714,6	93,2	6,5	3071,8
Hnátnice	59,3	30,6	62,0	7,5	-	670,6	205,0	415,6	50,0	-	1131,6
Hrádek	48,5	0,8	76,2	22,0	1,0	48,3	0,4	36,8	10,6	0,5	99,6
Jehnědí	81,3	94,1	2,4	3,2	0,3	467,1	439,7	11,3	14,8	1,4	574,2
Libchavy	61,3	50,8	43,4	5,8	-	1354,9	688,8	587,5	78,7	-	2210,5
Orlické Podhůří	54,8	58,1	36,3	5,4	0,2	741,3	430,6	269,2	40,3	1,2	1352,8

Obec	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl *TTP ze zemědělské půdy (%)	Podíl zahrad ze zemědělské půdy (%)	Podíl ovocných sadů ze zemědělské půdy (%)	Zemědělská půda (ha)	Orná půda (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Celková výměra (ha)
Řetová	57,6	53,1	40,3	6,6	0,0	488,8	259,4	197,0	32,4	0,1	849,2
Řetůvka	61,0	71,6	20,2	8,2	-	258,2	184,8	52,1	21,3	-	423,4
Sopotnice	59,1	52,2	42,1	5,7	-	802,2	419,0	337,8	45,4	-	1356,9
Sudislav nad Orlicí	52,5	74,7	20,8	4,4	0,1	337,1	251,6	70,2	14,8	0,5	642,4
Ústí nad Orlicí	50,7	58,7	32,5	8,8	0,0	1843,1	1082,0	598,2	162,7	0,1	3636,7
Velká Skrovnice	74,7	68,5	27,0	4,5	-	429,5	294,2	115,8	19,4	-	575,3
Voděrady	77,1	77,6	17,6	4,8	0,1	600,6	465,8	105,5	28,9	0,4	779,5
SO ORP Ústí nad Orlicí	57,8	56,80	36,50	6,5	0,1	11006,2	6256,8	4018,0	719,1	12,3	19052,0

obrázek č. 13 Podíl zemědělské půdy v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ

Za období posledních 15 let (2008 – 2023) se v rámci SO ORP snížil podíl zemědělské půdy o 0,7%, nejvíce v obci Hnátnice o 5,5%, Voděrady o 2,4% a v samotném městě Ústí nad Orlicí 1,1%.

Nejvyšší podíl zemědělské půdy nad 70% je v obcích Jehnědí, Voděrady a Velká Skrovnice.

tabulka č. 9 Změna výměry zemědělské půdy v období 2008 - 2023

Obec	Rok 2008		Rok 2023		Rozdíl plochy zemědělské půdy v období 2023 - 2008 (ha)	Rozdíl podílu zemědělské půdy v období 2023 - 2008 (%)
	Zemědělská půda (ha)	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Zemědělská půda (ha)	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)		
Brandýs nad Orlicí	185	42,7	184,1	42,6	-0,9	-0,2
České Libchavy	544	62,4	541,9	62,2	-2,1	-0,2
Dlouhá Třebová	649	62,2	648,6	62,1	-0,4	0,0
Dolní Dobrouč	1598	52,0	1589,8	51,8	-8,2	-0,3
Hnátnice	726	64,2	670,6	59,3	-55,4	-5,0
Hrádek	48	48,5	48,3	48,5	0,3	0,1
Jehnědí	469	81,7	467,1	81,3	-1,9	-0,4
Libchavy	1364	61,7	1354,9	61,3	-9,1	-0,4
Orlické Podhůří	745	55,1	741,3	54,8	-3,7	-0,3
Řetová	491	57,8	488,8	57,6	-2,2	-0,3
Řetůvka	259	61,2	258,2	61,0	-0,8	-0,2
Sopotnice	804	59,2	802,2	59,1	-1,8	-0,1
Sudislav nad Orlicí	338	52,6	337,1	52,5	-0,9	-0,1
Ústí nad Orlicí	1882	51,7	1843,1	50,7	-38,9	-1,1
Velká Skrovnice	429	74,6	429,5	74,7	0,5	0,0
Voděrady	620	79,5	600,6	77,1	-19,4	-2,4
SO ORP Ústí nad Orlicí	11151	58,5	11006,2	57,8	-144,8	-0,7

Zemědělské výrobní oblasti

Zemědělské výrobní oblasti (ZVO) a podoblasti charakterizují výrobní podmínky a využití zemědělského půdního fondu ČR z hlediska půdně klimatických podmínek území bez ohledu na administrativní hranice vyšších územních celků (okresů, regionů). Tato kategorizace území vytváří třídící základnu katastrálních území a zemědělských podniků v nich hospodařících. Slouží pro účely zemědělské statistiky pro srovnávací hodnocení podnikatelských subjektů, analýzy jejich produkčních a ekonomických výsledků a k tvorbě a ověřování různých cenových a jiných ekonomických opatření, jakož i pro řešení základních opatření regionální politiky v zemědělství.

Nové zemědělské výrobní oblasti a podoblasti byly zpracovány v roce 1996 na základě výsledků bonitace zemědělských půd ČR, jejich ocenění podle vyhlášky MF č. 178/1994 Sb., a vyhlášky MZe ČR č. 215/1995 Sb. Při vymezení ZVO bylo přihlíženo i k současným restrukturalizačním změnám, ke kterým došlo v zemědělství v období 1991 - 1995.

Nové zemědělské výrobní oblasti a podoblasti nahrazují staré zemědělské výrobní oblasti z roku 1959 (vyhláška MZe č. 213/1959 Úř. listů), které do konce roku 1966 sloužily pro rozvržení sazeb zemědělské daně a do současnosti slouží pro účely statistické kategorizace zemědělského území (např. statistická ročenka půdního fondu České republiky).

Soustava nových zemědělských výrobních oblastí a podoblastí člení zemědělsky využívané území České republiky do pěti výrobních oblastí a do 21 podoblastí.

Z hlediska agroekologických a ekonomických předpokladů území jsou vymezeny následující zemědělské výrobní oblasti v ORP Ústí nad Orlicí:

- zemědělská výrobní oblast bramborářská (s označením B), typ bramborářsko-obilnářský,
- zemědělská výrobní oblast pícninářská (s označením P), typ pícninářský s rozhodujícím zaměřením na chov skotu.

Převažuje podoblast **P1** - zahrnuje nejproduktivnější část pícninářské oblasti v mírně chladném až chladném klimatu (MCH a CH), v nadmořské výšce nad 600 m. Terén je členitý se střední svažitostí (sklonitost až do 12°). Stupeň zornění je výrazně pod 50 %. Půdy jsou středně hluboké až mělké, méně skeletovité. Převažují půdy na krystaliniku. Pěstitelské podmínky pro většinu zemědělských plodin jsou podprůměrné, poměrně příznivé podmínky pro pěstování sadbových brambor a lnu. Jsou v ní zařazeny katastrální území s průměrnou úřední cenou zemědělských pozemků větší než 1,50 Kč/m². Produkční schopnost půd je větší než 34 bodů. Převážně je zastoupena v okresech Český Krumlov, Klatovy, Ústí nad Orlicí, Bruntál, Šumperk a Frýdek-Místek. Na celkové výměře zemědělské půdy ČR se podílí 5,4 %.

B3 - zahrnuje území převážně v mírně teplém, vlhkém a mírně chladném klimatu (MT4 a MCH), v nadmořské výšce 400 až 600 m. Terén je výrazně členitý, s vyšším zastoupením výrazně svažitých půd (do 12° sklonitosti). Stupeň zornění je obvykle pod 70 %. Převažují půdy středně hluboké, často středně skeletovité až mělké, hlinitopísčité až písčitohlinité. Vesměs hnědé půdy na krystaliniku. Pěstební podmínky pro pěstování brambor ještě dobré, ve svažitých polohách z technologických důvodů méně vhodné. Pro pěstování obilnin, krmných plodin a řepky jsou podmínky až podprůměrné, ve vyšších polohách vhodné i pro len. Jsou v ní zastoupeny katastrální území s průměrnou úřední cenou zemědělských pozemků v rozmezí 3,- až 4,- Kč/m². Produkční schopnost půd je v rozmezí 36-44 bodů. Je zastoupena v okresech Příbram, Strakonice, Pelhřimov, Klatovy, Jihlava a Třebíč. Na celkové výměře zemědělské půdy ČR se podílí 6,2 %.

Zemědělská půda v ORP Ústí nad Orlicí není plošně kontaminovaná rizikovými látkami (Cd, Cr, Hg, Pb, polychlorované bifenylly PCB, PAU). Hodnoty těchto škodlivin jsou nižší, než stanovené limitní obsahy.

B)1.5.2. Bonitované půdně ekologické jednotky, třídy ochrany zemědělské půdy

Produkční schopnost zemědělské půdy a z ní odvozená ekonomická hodnota je charakterizována tzv. bonitovanými půdně ekologickými jednotkami (5-ti místný kód). Dle Vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb. (v platném znění vyhláška 546/2002 Sb.), je bonitovaná půdně ekologická jednotka charakterizována klimatickým regionem (1. místo kódu), hlavní půdní jednotkou (2. a 3. místo), sklonitostí a expozicí (4. místo), skeletovitostí a hloubkou půdy (5. místo), jež specifikují hlavní půdní a klimatické podmínky hodnoceného pozemku.

Na základě kódu je pak k jednotlivým BPEJ přiřazována I. – V. třída ochrany zemědělské půdy (dle Vyhlášky č. 48/2011 Sb. o stanovení tříd ochrany). Zařazení půd do tříd ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen ZPF) je z hlediska územního plánování určující pro jejich následné efektivní využívání.

Převážná část půd v řešeném území je v daných klimatických regionech 5 a 7, převažujícím půdním typem území jsou hnědé půdy, vyskytují se zde polohy od roviny až po příkrý svah, s různou expozicí. Skeletovitost a hloubka půdního profilu – půdy hluboké až středně hluboké, s žádnou až střední skeletovitostí.

Bonitně nejcenější půdy I. a II třídy ochrany - vysoce produkční, se vyskytují na celém území ORP Ústí nad Orlicí, zejména na území Litomyšlské a Choceňské plošiny v západní části ORP a také v Ústecké Brázdě. V těchto oblastech většinou přímo navazují na zastavěné území obcí. Jejich podíl výrazně klesá ve východní části území – v Dobroučské Brázdě se vyskytují až na malé výjimky pouze v nivě Tiché Orlice.

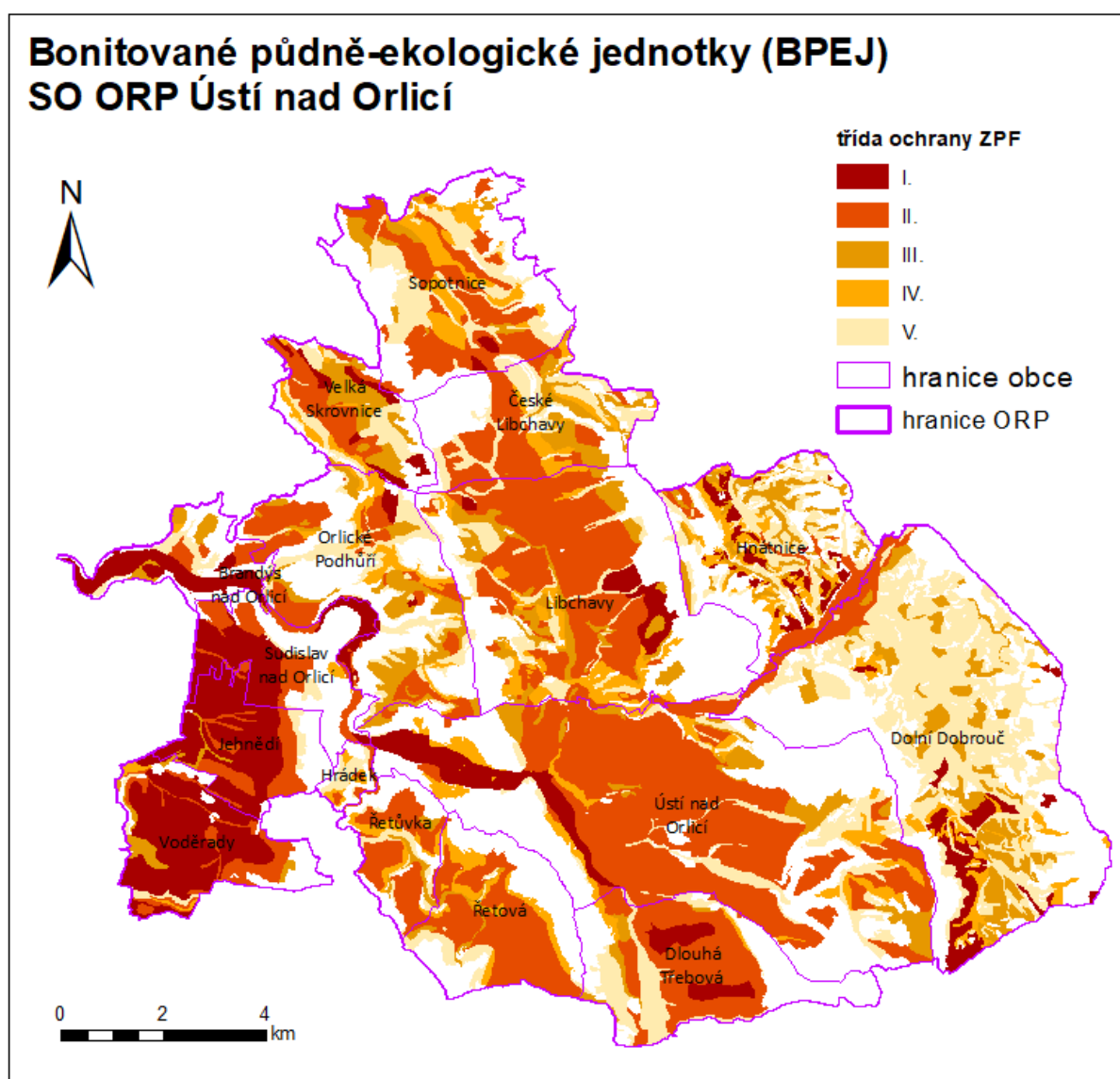
Půdy I. třídy ochrany lze vyjímat ze ZPF pouze výjimečně a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu. Půdy II. třídy ochrany lze vyjímat jen podmíněně a s ohledem na územní plánování jsou jen podmíněně zastavitelné. Respektování této skutečnosti by však vyloučilo rozvoj řady sídel.

V území ORP Ústí nad Orlicí, tak jako v celé ČR, dochází k úbytku zemědělské půdy a to převážně v okolí center osídlení. Dalšími faktory úbytku zemědělské půdy jsou zalesňování pozemků nevhodných pro intenzivní zemědělské využití, případně vznik vodních ploch.

tabulka č. 10 BPEJ rozložení v rámci SO ORP – třídy ochrany

Třída ochrany	Výměra (ha)	Podíl z celkové výměry ORP (%)
I.	1937,28	10,17
II.	5126,82	26,91
III.	1673,54	8,78
IV.	1172,64	6,15
V.	3074,39	16,14

Na území SO ORP Ústí nad Orlicí mají nejvyšší podíl půdy ochrany třídy II. (26,91 % z celkové plochy SO ORP) – tedy velice kvalitní půdy a půdy třídy ochrany V. (16,14 % z celkové plochy SO ORP). Kvalitní půdy I. a II. třídy ochrany jsou v řešeném území na celkové rozloze hojně zastoupeny podílem téměř 38%, což je velmi příznivý stav, přesto je nutné tyto půdy chránit před větrnou a vodní erozí a před záborem za účelem zástavby.

obrázek č. 14 Bonitované půdně-ekologické jednotky (BPEJ) v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: data ÚAP 2024 (SPÚ)

B) 1.5.3. Lesy

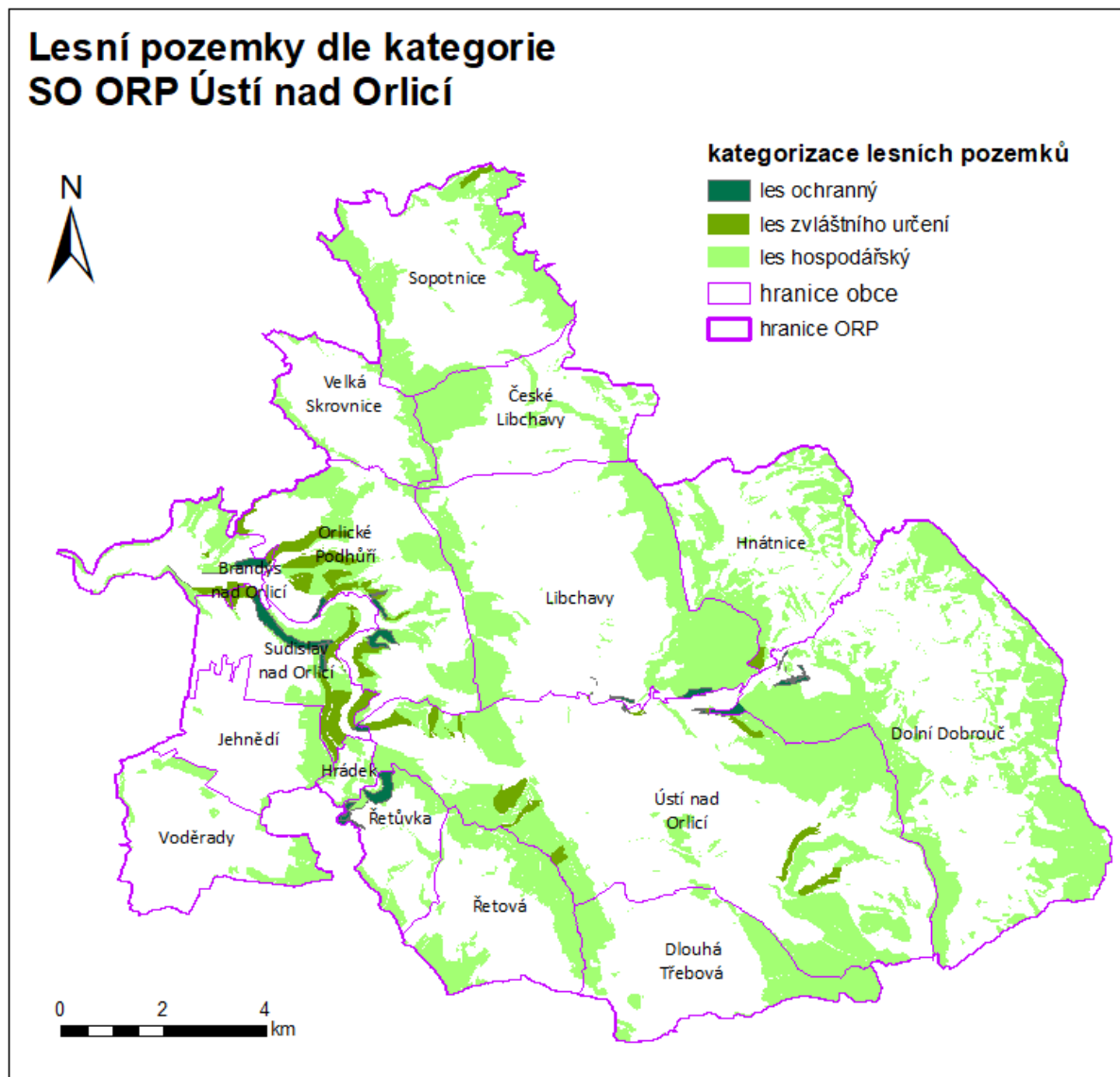
V zájmovém území je zastoupení lesů dostatečné, v souladu s celostátním průměrem. Lesní porosty zaujímají celkem cca 6 324 ha, což je cca 33,2 % rozlohy řešeného území. Dřevinná skladba lesních porostů je proměnlivá, často výrazně pozměněná oproti přirozené. Jen místy se dochovaly zbytky relativně přirozených porostů, zejména bučiny, většinou s příměsí smrku, výjimečně i jedle.

Většina lesů v území je přeměněna do kulturní podoby, podřízené hospodářské funkci (dřevoprodukci). Skladebně převládá smrk ztepilý (tvoří až dvě třetiny ploch), borovice lesní zaujímá necelých 15%, buk necelých 7% atd..

Dále se na území ORP vyskytují v menší míře lesy zvláštního určení (na pomezí Ústí nad Orlicí, Libchavy a Dolní Dobrouče a v území přírodní rezervace v západní části Brandýsa nad Orlicí) a lesy ochranné.

tabulka č. 11 Lesní pozemky v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí – stav k 31.12.2023, zdroj: ČSÚ

Obec	Lesní pozemky (ha)	Podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)	Lesní pozemky (ha)	Podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)	Rozdíl plochy lesních pozemků v období 2023 - 2019 (ha)	Rozdíl podílu lesních pozemků v období 2023 - 2019 (%)
Brandýs nad Orlicí	156	36,0	156,0	36,0	0,0	0,0
České Libchavy	273,7	31,4	274,1	31,4	0,4	0,0
Dlouhá Třebová	307,2	29,4	307,2	29,4	0,0	0,0
Dolní Dobrouč	1248,1	40,6	1249,7	40,7	1,6	0,1
Hnátnice	370,5	32,7	370,5	32,7	0,0	0,0
Hrádek	40,8	41,0	40,7	40,9	-0,1	-0,1
Jehnědí	75	13,1	75,0	13,1	0,0	0,0
Libchavy	707,9	32,0	708,2	32,0	0,3	0,0
Orlické Podhůří	530,4	39,2	529,8	39,2	-0,6	0,0
Řetová	303,9	35,8	303,9	35,8	0,0	0,0
Řetůvka	134,2	31,7	134,2	31,7	0,0	0,0
Sopotnice	474,5	35,0	474,5	35,0	0,0	0,0
Sudislav nad Orlicí	253,9	39,5	253,9	39,5	0,0	0,0
Ústí nad Orlicí	1204,5	33,1	1206,2	33,2	1,7	0,1
Velká Skrovnice	115,7	20,1	115,7	20,1	0,0	0,0
Voděrády	124	15,9	124,0	15,9	0,0	0,0
SO ORP Ústí nad Orlicí	6320,3	33,2	6323,5	33,2	3,2	0,0

obrázek č. 15 Kategorizace lesních pozemků v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: data ÚAP 2024

B) 1.5.4. Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)

Pozemkové úpravy řeší prostorové a funkční uspořádání pozemků, jejich scelení nebo dělení a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako závazný podklad pro územní plánování.

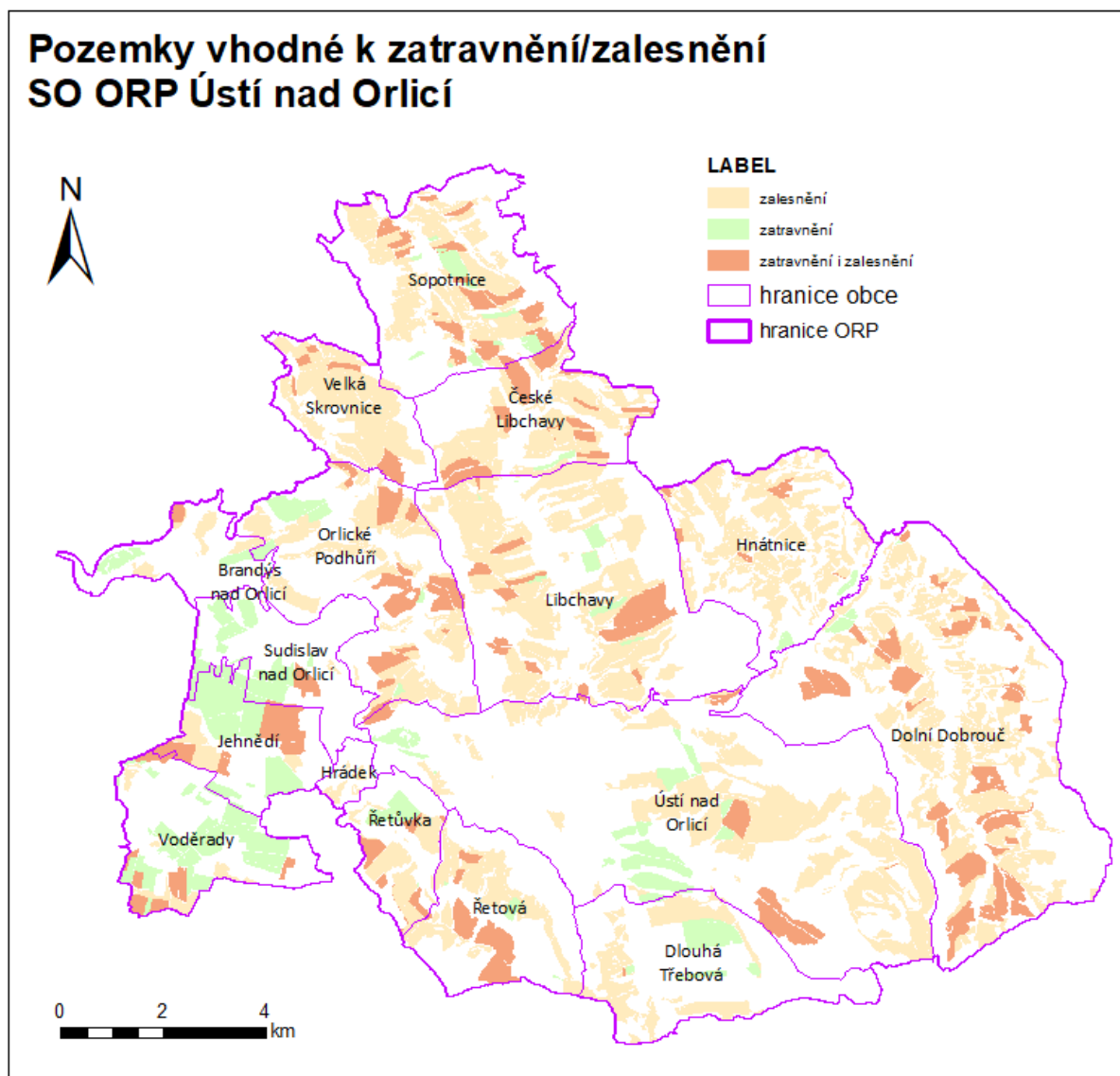
Na území SO ORP Ústí nad Orlicí byly komplexní pozemkové úpravy zpracovány pouze v 3 katastrálních územích - Voděřady u Českých Heřmanic, Džbánov u Litomyšle a Hnátnice. V k. ú. Rviště byla zpracována jednoduchá pozemková úprava s výměnou vlastnických práv. V případě ostatních katastrálních území (mimo k. ú. Horní Dobrouč) v řešeném území není ani naplánován datum předpokládaného zahájení KPÚ.

Stav realizace pozemkových úprav v SO ORP Ústí nad Orlicí po dílčích katastrálních území je k nahlédnutí na webových stránkách: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/>

B) 1.5.4. Plochy vhodné k zatravnění, k zalesnění

V rámci Portálu AgriGIS je k dispozici datová sada dílů půdních bloků vhodných k zatravnění a zalesnění, která je vytvořena z evidence zemědělské půdy pro potřeby evropských dotací (systém LPIS). Evidence půdy LPIS nepokrývá veškerou zemědělskou půdu.

obrázek č. 16 Plochy vhodné k zatravnění/zalesnění na území SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj dat: Portál AgriGIS

B) 1.5.5. Větrná eroze

Větrná eroze půdy je přírodní proces, při kterém dochází k odnosu půdních částic z povrchu půdy mechanickou silou větru, transportu půdních částic na jiné místo a jejich následnému usazování.

Větrnou erozi ovlivňují především faktory klimatické (intenzita, směr, četnost a vlhkost větru) a půdní struktura, drsnost půdního povrchu a vlhkost půdy. Příčiny vzniku větrné eroze jsou zejména nadměrná velikost pozemků s jedním druhem plodiny, chybějící větrolamy, at' již přirozené či uměle vysazované aleje, remízky apod. Odnos půdy větrem je ovlivňován i dalšími faktory, které mají vliv na vazkost půdy a zvyšují odpor částic proti odnosu větrem, zejména se jedná o chybějící vegetační pokryv.

Plochy větrné eroze jsou oborovým informativním podkladem pro územně plánovací činnost. Jedná se o výstupy, vzniklé odbornou činností Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy (dále jen VÚMOP)

pod Ministerstvem zemědělství ČR. Výsledky vyhodnocených dat za větrnou erozi je možné stáhnout na portálu AgriGIS: <https://www.agrigis.cz/data/download/download.html>

Jev větrná eroze obsahuje informace o potenciální ohroženosti zemědělské půdy větrnou erozí, náchylnosti zemědělské půdy k větrné erozi, účinnosti vegetačních bariér a celkové ohroženosti zemědělské půdy větrnou erozí. Popisem erozní ohroženosti zemědělské půdy větrnou erozí se pak zabývá dokument: https://agrigis.cz/data/uap/MZe_UAP_42a_42a_Vetrna_eroze_Detailni-popis-predavanych-dat_CR_2020_1.pdf

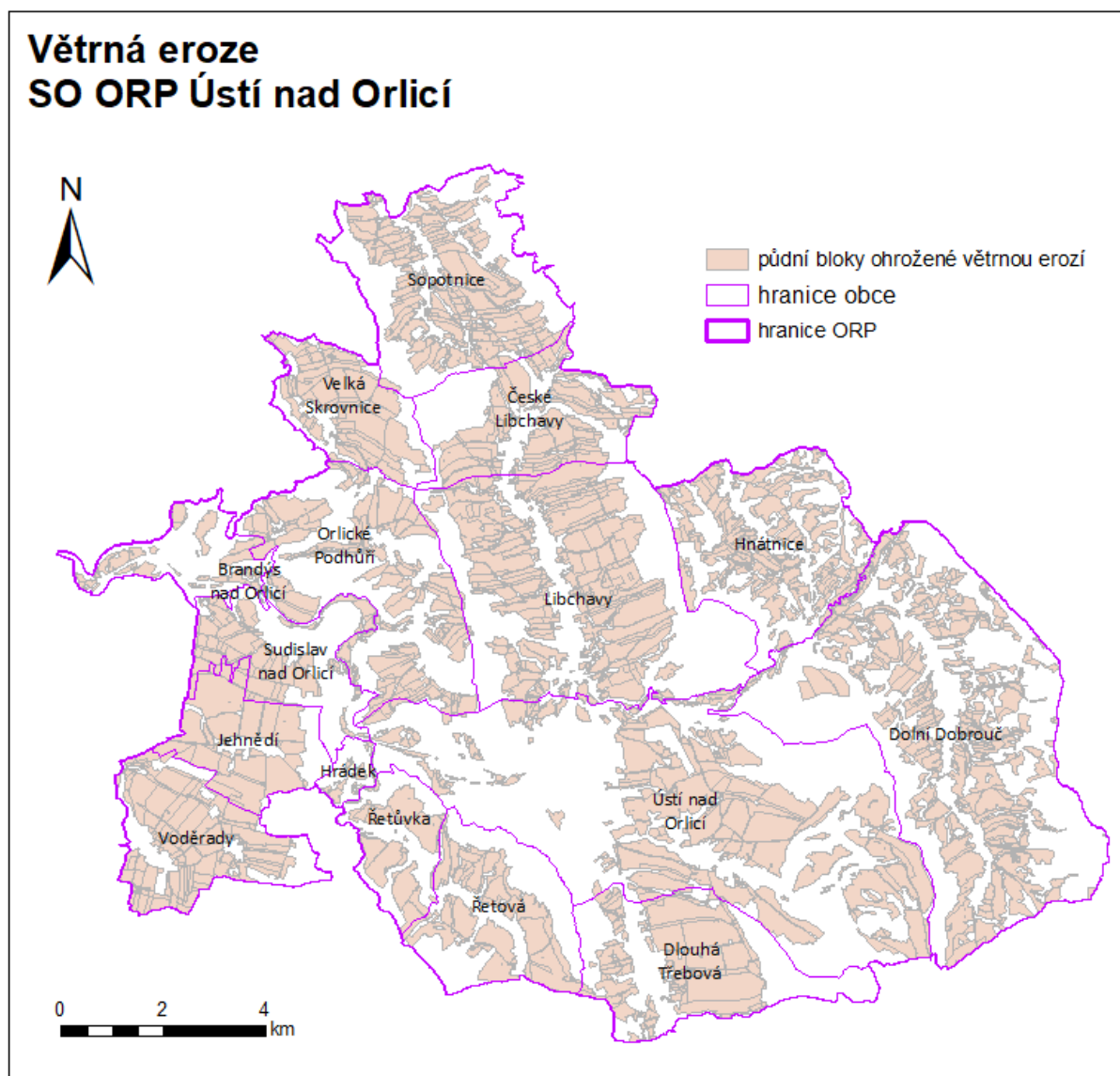
Náchylnost zemědělské půdy k větrné erozi - vyjadřuje náchylnost zemědělských pozemků k větrné erozi na základě jejich délky ve směru převládajících větrů v dané lokalitě. Pozemek je vyhodnocen jako náchylný k větrné erozi, pokud jeho maximální délka překročí maximální tolerovanou délku stanovenou pro jednotlivé kategorie ohroženosti podle mapy potenciální ohroženosti zemědělské půdy větrnou erozí.

Popis metodiky výpočtu k erozní ohroženosti zemědělské půdy větrnou erozí obsahuje dokument:

https://agrigis.cz/data/download/A42a_Vetrna_eroze/Popis-metodiky-vypoctu.pdf

Ohroženost půd větrnou erozí je možné prověřit na portálu:

<https://mapy.vumop.cz/>

obrázek č. 17 Větrná eroze – půdní bloky náchylné k větrné erozi, zdroj: data ÚAP 2024 (Portál AgriGIS)

Opatření proti větrné erozi půd spočívají v omezení rychlosti větru, stabilizaci a zvýšení drsnosti půdy, ochraně povrchu půdy a minimalizaci škod na pěstovaných plodinách. Lze rozlišit tři skupiny opatření.

Opatření organizačního charakteru zahrnují:

- výběr pěstovaných plodin a delimitace druhů pozemků
- pásové střídání plodin
- tvar a velikost pozemku

Agrotechnická opatření zahrnují:

- úprava struktury půdy (použití organických hnojiv, zvýšení obsahu jílovitých částic, použití strukturotvorných a stabilizujících látek)
- zlepšení vlhkostního režimu lehkých půd (nastýlání, závlaha, zadržení sněhu)
- ochranné obdělávání půdy (bezorebné setí/sázení, setí/sázení do mulče, setí/sázení do mělké podmítky, setí/sázení do ochranné plodiny, podsevu nebo podplodiny)

Technická opatření

- ochranné lesní pásy (větrolamy)
- přenosné zábrany

B) 1.5.6. Vodní eroze

Vodní eroze vzniká rozrušováním a odnášením svrchních vrstev půdy především mechanickou silou povrchově tekoucí vody a ukládání splavené půdy v nížinných polohách. Plochy vodní eroze jsou oborovým informativním podkladem pro územně plánovací činnost. VUMOP předal dokument s názvem „Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí – vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy (G)“, který popisuje způsob vyhodnocení erozní ohroženosti.

Ohroženost půdy vodní erozí je vyjádřena tzv. G faktorem, vyjadřujícím průměrnou dlouhodobou ztrátu půdy [$t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$].

Na základě vrstvy erozního smyvu G byly vymezeny **třídy erozního ohrožení**:

Třídy erozního ohrožení	Rozsah erozního smyvu [$t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$]
1	1,0 a méně
2	1,1 – 2,0
3	2,1 – 3,0
4	3,1 – 4,0
5	4,1 – 8,0
6	8,1 – 10,0
7	10,1 – 12,0
8	12,1 – 20,0
9	20,1 – 30,0
10	30,1 a více

Vrstva erozního smyvu G byla dále zpracována pro vyjádření erozní ohroženosti pomocí **stupňů erozního ohrožení** (SEOP). Stupně erozního ohrožení vycházejí z tříd erozního ohrožení, ale zohledňují i přípustnou průměrnou roční ztrátu půdy G_p . Stupně tak kategorizují území podle x – násobku překročení hodnot přípustného erozního smyvu.

tabulka č. 12 Stupně erozního ohrožení podle x-násobku překročení hodnot přípustného erozního smyvu

Stupně erozního ohrožení půd	Překročení G_p (v násobku)	Při $G_p = 1$ [t · ha ⁻¹ · rok ⁻¹]	Při $G_p = 4$ [t · ha ⁻¹ · rok ⁻¹]	Při $G_p = 8$ [t · ha ⁻¹ · rok ⁻¹]
1. eroze žádná až nepatrná	≤ 1x	0 – 1	0 – 4	0 – 8
2. střední eroze	≤ 2x	1 – 2	4 – 8	8 – 16
3. silná eroze	≤ 3x	2 – 3	8 – 12	16 – 24
4. velmi silná eroze	> 3x	> 3	> 12	> 24

Příručka k erozní ohroženosti zemědělské půdy vodní erozí je k dispozici na portálu Ministerstva zemědělství:

https://mze.gov.cz/public/web/file/132436/Prirucka_ochrany_proti_vodni_erozi.pdf

Půdy ohrožené vodní erozí je třeba zabezpečit zajištěním protierozních opatření, která spočívají především k zachycení povrchově odtékající vody na daném bloku půdy a maximální množství odtokové vody převést na vsak do půdního profilu a snížení rychlosti odtékající vody. V případě nezbytnosti je třeba vzniklý povrchový odtok odvést z řešené plochy bezeškodným způsobem. V takovém případě je třeba řešit odvedení vody až do vodoteče nebo jiného místa, kde již nemůže způsobit přímou škodu. Opatření proti vodní erozi mohou být organizačního, agrotechnického nebo technického charakteru:

Opatření organizačního charakteru zahrnují:

- návrh optimálního tvaru a velikosti PB/DPB
- návrh vhodného umístění pěstovaných plodin, včetně ochranného zatravnění
- návrh pásového pěstování plodin

Agrotechnická opatření zahrnují:

- setí/sázení po vrstevnici ochranné obdělávání (bezorebné setí/sázení, setí/sázení do mulče, setí/sázení do mělké podmítky, setí/sázení do ochranné plodiny)
- hrázkování
- důlkování

Technická opatření zahrnují:

- terénní urovnávky
- protierozní meze
- protierozní příkopy
- průlehy
- zatravněné dráhy soustředěného odtoku
- polní cesty s protierozní funkcí
- ochranné hrázkové
- protierozní nádrže
- terasy

Ohroženost půd vodní erozí je možné prověřit na portálu:

<https://mapy.vumop.cz/>

B) 1.5.7. SWOT analýza, problémy k řešení

vyhodnocení

Silné stránky

- výměra zemědělské půdy tvoří téměř 60% území a téměř 60 % zemědělské půdy je zorněno
- v území převládají velmi kvalitní půdy v daném klimatickém regionu
- v území jsou zpracovány komplexní pozemkové úpravy na k.ú. Voděrady u Českých Heřmanic, Džbánov u Litomyšle a Hnátnice
- část lesů je zařazena do kategorie lesů zvláštního určení

Slabé stránky

- v území doposud nebyly ve většině obcí zahájeny komplexní pozemkové úpravy
- scelené pozemky snižují prostupnost krajiny
- orná půda je ohrožená vodní i větrnou erozí

Příležitosti

- zahájit komplexní pozemkové úpravy, zvýšit prostupnost krajiny
- vyřešit protierozní ochranu půdy a zlepšit prostupnost území
- využít méně produktivní zemědělské půdy pro zástavbu
- zalesnit málo úrodné půdy
- využívat agroekologické programy pro zvýšení ekologické stability území
- zvýšit estetiku krajiny obnovou stromořadí u polních cest a doplněním břehových porostů u drobných toků, výsadbou stromů na mezích

Hrozby

- nebudou realizovány komplexní pozemkové úpravy pro nezájem vlastníků
- podpora zemědělství povede k zachování vysokého zornění zemědělské půdy a zabrání zalesňování zemědělských půd

Problémy k řešení

- střety záměrů se ZPF
- značný zábor PUPFL v místě navrhovaného rozšíření skládky v Českých Libchavách

SPOLEČNOST**B) 1.6. Dopravní infrastruktura**

Území ORP Ústí nad Orlicí je součástí Pardubického kraje, který leží v severním příhraničí u hranice s Polskou republikou. Historické dopravní vazby tohoto území jsou severojižní, směrem na Svitavy a Brno. Nové územně správní rozčlenění státu však vytvořilo správní centrum pro Ústí nad Orlicí v Pardubicích, čili západně a je tedy nutno tento fakt zohlednit i ve změně dopravní obslužnosti a směřování hlavních dopravních koridorů. V současné době nutno konstatovat, že Ústí nad Orlicí je na silniční tranzitní republikové tahy připojeno nedostatečně.

B) 1.6.1. Silniční doprava

Dopravní osou sever - jih je v území ORP Ústí nad Orlicí silnice **I/14** Náchod - Vamberk - Ústí nad Orlicí - Česká Třebová, která je v majetku státu. Dopravní směry východ - západ jsou zastoupeny silnicemi II. třídy:

- II/312** Choceň - Žamberk - Králíky - Hanušovice
- II/313** Dolní Dobrouč – Ostrov
- II/314** Dolní Dobrouč – Horní Čermná
- II/315** Choceň - Ústí nad Orlicí - Lanškroun - Zábřeh
- II/360** Litomyšl - Polička - Jimramov

Silnice III. třídy č. 3121, 3122, 3123, 3124, 3155, 3156, 31510, 31511, 3178, 31712, 31713, 3605, 3606, 36012, 36013, 36014, 36016 slouží pro dopravní spojení jednotlivých sídel a obsluhu krajiny. Silnice II. a III. třídy jsou v majetku Pardubického kraje.

Pro dopravní napojení území ORP Ústí nad Orlicí je důležitá poloha budoucí trasy dálnice D 35. V posledním řešeném územně plánovacím dokumentu – ZÚR Pardubického kraje po aktualizaci č. 4 je její poloha stabilizována severovýchodně Litomyšle.

Silnice **I/14**, která plní historickou úlohu severojižní dopravní trasy a spojení se sousední Polskou republikou je ve výhledu v některých krátkých úsecích (Sopotnice) upravována mimo stávající trasu. V ZÚR a v ÚP Ústí nad Orlicí je rovněž navrhována územní rezerva pro východní obchvat města Ústí nad Orlicí.

Dále je v ZÚR PK ve znění aktualizace č. 4 navržen na silnici I/14 východní obchvat obce Dlouhá Třebová, územní rezerva pro východní obchvat Ústí nad Orlicí a územní rezerva pro částečný obchvat v obci Sopotnice.

S ohledem na vedení dálnice D35 severním obchvatem Litomyšle bude nutno prověřit územní dopady tohoto řešení na přilehlá sídla v území ORP Ústí nad Orlicí (sídla, kterými jsou vedeny silnice I. a II. třídy s plánovaným připojením na D35) a řešení zakotvit v územních plánech.

Silnice II. třídy jsou v řešeném území víceméně stabilizovány, počítá se s dílčí přeložkou ve Velké Skrovnici. Severně Českých Libchav je držen koridor územní rezervy pro vedení silnice II/312, převážně na k.ú. Sopotnice.

Silnice III. třídy jsou v řešeném území ve své poloze stabilizovány, jejich vedení je historické a odpovídá složitosti terénu v daném území. Postupně, dle intenzity dopravy na jednotlivých úsecích a dle jejich dopravního významu bude nutno silnice upravovat (dle předepsané kategorie, funkční skupiny a typu). Tímto způsobem se budou postupně - dle významu a potřeby - odstraňovat na silnicích dopravní závady a upravovat jejich parametry.

Předpokládá se, že mimo zastavěné území bude silnice I. třídy č. 14 upravována v kategorii S 11,5/80.

Dále se předpokládá, že silnice II. třídy č. 315 v úseku Ústí nad Orlicí – Lanškroun a silnice II/360 v úseku Ústí nad Orlicí – Šedivec budou upraveny v kategorii S 9,5/70.

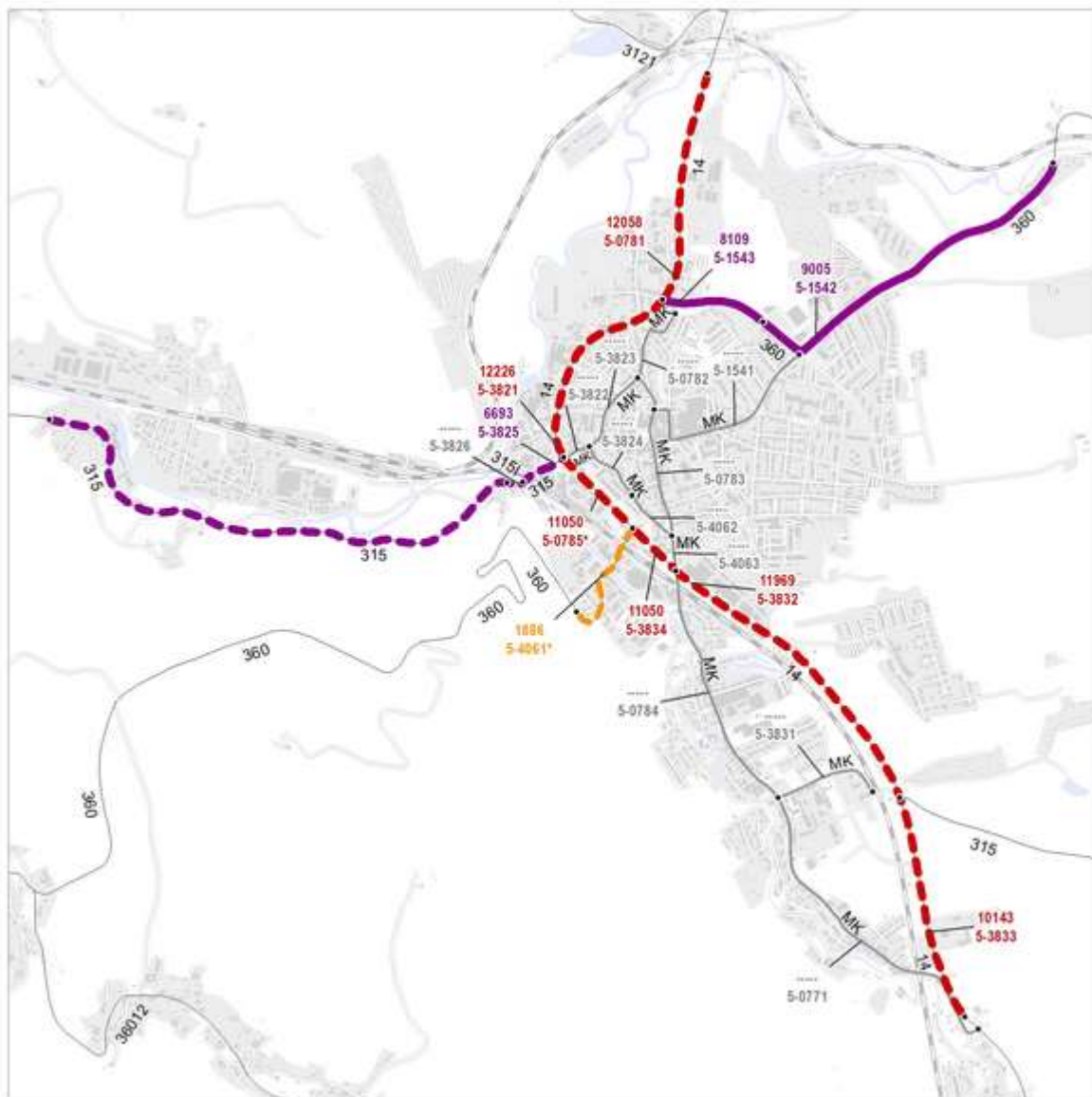
Ostatní silnice II. třídy a silnice III. třídy budou mimo zastavěné území upravovány v kategorii S 7,5.

Funkční skupiny a typy silnic v průjezdních úsecích obcemi a městy určí podrobnější územně plánovací dokumentace - územní plány jednotlivých sídel.

Intenzity dopravy na silnicích (sčítání rok 2010, sčítání rok 2016, sčítání rok 2020):

číslo silnice, sčítací úsek	obec	vozidel/24 hod 2010, 2016, 2020
I/14, 5-0800	Sopotnice	4 621, 5 324, 5 698
	České Libchavy	6 791
I/14, 5-0781	Libchavy, Dolní Libchavy	7 286, 10 851, 12 058
I/14, 5-0785	Ústí nad Orlicí (zaúst. 315x360)	11 050
I/14, 5-3821	Ústí nad Orlicí (sever města)	10 089, 11 223, 12 226
I/14, ústí II/315, 5-3825	Ústí nad Orlicí (západní část města)	9 874, 7 572, 6 693
I/14, 5-3832	Ústí nad Orlicí (jih města)	10 975, 11 692, 11 969
I/14, 5-0771, 5-3833	Dlouhá Třebová, Hylváty	7 618, 8 202, 10 143
I/14, 5-3834	Ústí nad Orlicí (zaúst. 360 x s ul.T.G.Masaryka)	11 050
II/312, (5-3930)	Rozsocha (Seč)	1 424, (1 828), 1 846
I/14, ústí II/312, 5-4370	České Libchavy - severovýchod	2 636, 3 005, 3 267
I/14, ústí II/312, 5-3930	České Libchavy - jihozápad	1 424, 1 828, 1 846
II/313, II/360, 5-5180	Dolní Dobrouč	2 429, 4 865, 2 633
	Horní Dobrouč	889
II/314, ústí do II/313, 5-5450	Horní Dobrouč	805, 693, 1 015
II/315	Knapovec	2 008
	Ústí nad Orlicí - západ	5 428
II/315, 5-3828	Kerhartice, západní okraj	5 428, 3 339, 3 084
5-3829	Hrádek, Jehnědí	2 232, 3 339, 3 084
II/360	Lanšperk	4 757
II/360, 5-1543	Ústí nad Orlicí (sever města)	6 364, 7 207, 8 109
	Ústí nad Orlicí (jih města)	1 556
II/360, 5-4068	Řetůvka	1 556, 1 602, 1 886

Z tabulky jsou patrné vysoké a stále se zvyšující intenzity dopravy na I/14 v Ústí nad Orlicí – jeví se vhodné převést územní rezervu v ZÚR do návrhu vzhledem k potřebě realizace východního obchvatu města.

obrázek č. 18 Výsledek sčítání dopravy na silniční síti ve městě Ústí nad Orlicí v roce 2020, zdroj: ŘSD

B) 1.6.2. Železniční doprava

Řešeným územím jsou vedeny dvě celostátní železniční tratě a to:

- trať č. 010 Praha - Pardubice - Česká Třebová, která je součástí a byla upravována jako I. koridor mezinárodního a celostátního významu Děčín - Praha - Česká Třebová - Brno – Břeclav, bylo rozhodnuto modernizovat trať v úseku Ústí nad Orlicí - Choceň s prioritou řešení úseku Ústí nad Orlicí - Brandýs nad Orlicí – bylo realizováno.

Stavba E04 - cílem stavby (2021-2023) je komplexní rekonstrukce dotčeného traťového úseku, který v uplynulých dekádách neprošel žádnou zásadní modernizací. Předmětem projektu je zejména výměna železničního svršku, rekonstrukce trakčního vedení, výstavba vnějších nástupišť a podchodu ve stanici Brandýs nad Orlicí a zřízení odbočky v lokalitě Bezpráví, kde dojde také ke zrušení stejnojmenné zastávky – bylo realizováno.

Stavba E03 – Modernizace traťového úseku Ústí nad Orlicí – Choceň (2028-2034), náplň stavby vychází z aktualizace schválené studie proveditelnosti. Ta obsahuje novostavbu trati, která prochází dvojicí tunelů (Hemže – 1160 m a Oucmanice – 4985 m), zkracuje stávající trasu o 2,4 km a počítá

s maximální rychlostí 160 km/h. Současně zachovává stávající trať. Propojení původní a nové trati se na obou koncích (v Chocni a Ústí nad Orlicí) předpokládá pomocí mimoúrovňových rozpletů kolejí.

- trať č. 024 Ústí nad Orlicí - Letohrad, na které se předpokládá údržba technického stavu. Trať je elektrifikovaná.

Dostupnost silniční a železniční dopravy

Byla vypočítána vzdálenostní dostupnost (fyzická) k nadřazené silniční síti a k železniční stanici nebo zastávce. Dostupnost je počítána sítovou analýzou k nejbližšímu cíli z centra obce po silniční a dálniční síti. Výběr cílů je upřesněn níže na základě dostupnosti dat.

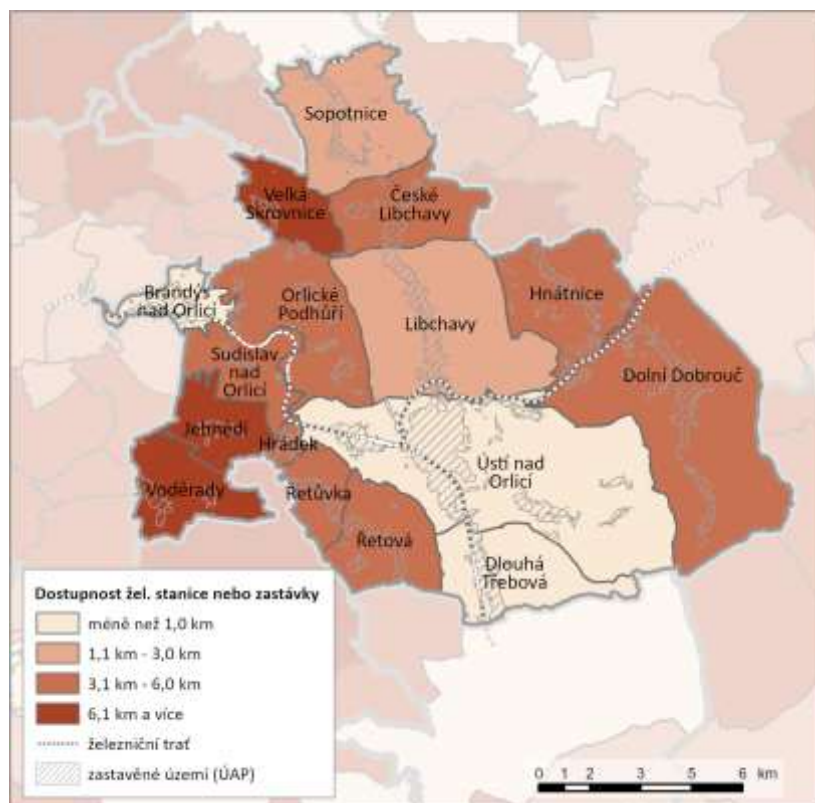
Není zpracována časová ani sídelně strukturální dostupnost. Zároveň není řešen typ území, vypočítá se dostupnost pro celé území SO ORP Ústí nad Orlicí. Nebylo možné se zabývat složitějšími metodami z důvodu absence přesnějších a podrobnějších dat pro výpočet analýzy časové dostupnosti veřejnou dopravou (data koordinátora Integrovaného dopravního systému). Pro zpracování vzdálenostní analýzy dostupnosti byla využita data ŘSD platná k 1.1.2024. Tato data zahrnují schematickou síť dálniční a silniční sítě. Při výpočtu vzdálenosti se zanedbává vzdálenost k nejbližšímu bodu na síti, může tedy docházet k odchýlkám výpočtů a reality, pokud je cílový bod či centrum obce vzdáleno od silnice.

tabulka č. 13 Sídelně strukturální dostupnost základních typů zařízení dopravní vybavenosti v SO ORP Ústí nad Orlicí

Obec	Hustota dálniční a silniční sítě [km/km ²]	Dostupnost nadřazené silniční sítě [km]	Dostupnost železniční stanice nebo zastávky [km]
Brandýs nad Orlicí	1,26	8,54	0,76
České Libchavy	1,08	0,05	4,87
Dlouhá Třebová	0,44	0,37	0,74
Dolní Dobrouč	0,6	10,06	3,01
Hnátnice	0,51	7,94	4,21
Hrádek	2,53	4,92	3,85
Jehnědí	0,57	9,96	6,85
Libchavy	0,38	1,58	1,68
Orlické Podhůří	0,62	3,68	3,78
Řetová	0,7	6,14	5,77
Řetůvka	0,76	4,69	4,86
Sopotnice	0,32	2,06	1,34
Sudislav nad Orlicí	0,77	8,61	4,53
Ústí nad Orlicí	0,74	0,27	0,91
Velká Skrovnice	0,86	4,65	7,64
Voděradý	1	9,76	7,16

obrázek č. 19 Dostupnost nadřazené silniční sítě v SO ORP Ústí nad Orlicí

obrázek č. 20 Dostupnost železniční sítě v SO ORP Ústí nad Orlicí

B) 1.6.3. Letecká doprava

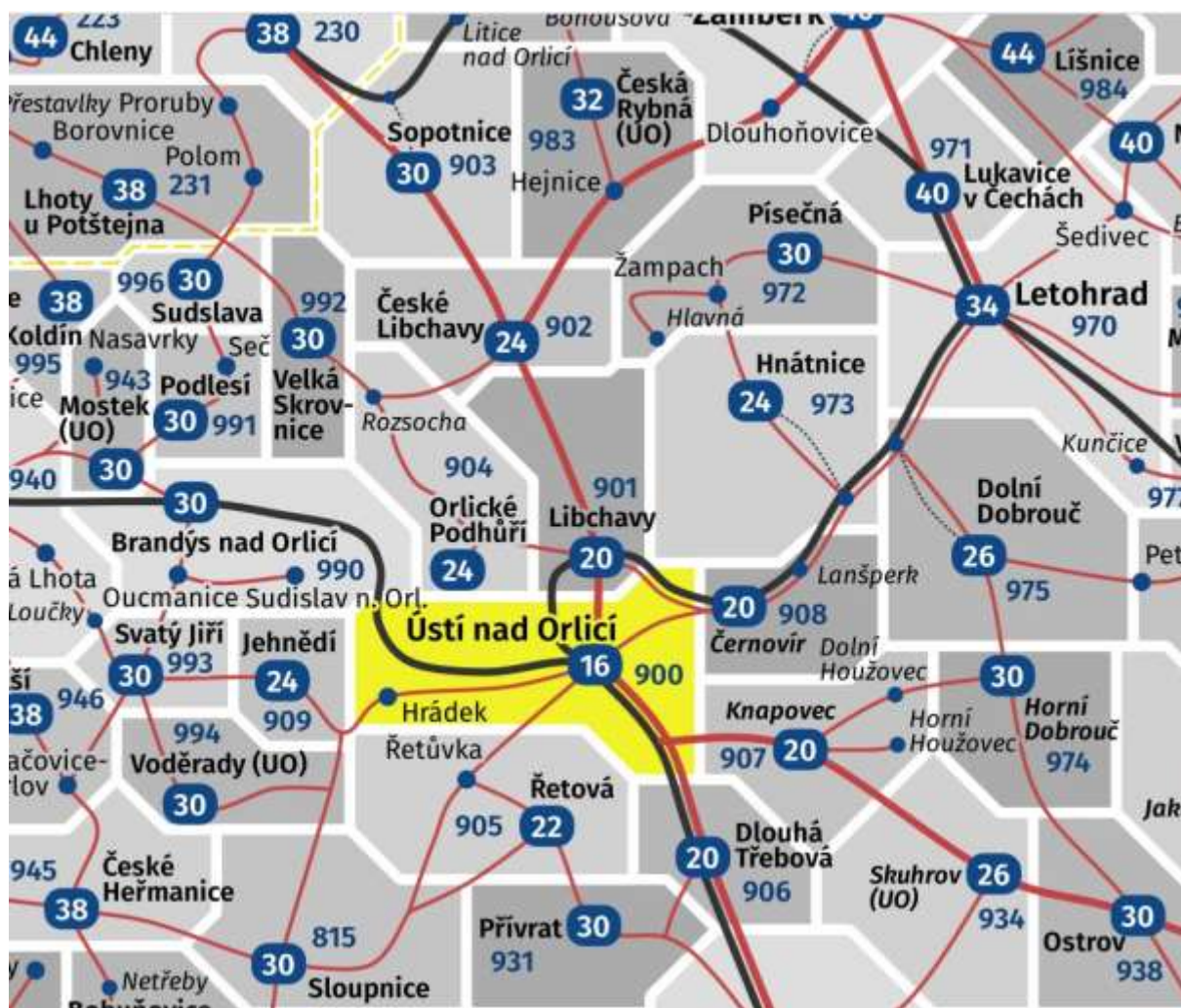
Východně od Ústí nad Orlicí je situováno veřejné vnitrostátní letiště, které provozuje Aeroklub Ústí nad Orlicí. Letiště má jednu travnatou přistávací a vzletovou dráhu. Územní rozvoj se nepředpokládá. Letiště má vyhlášená ochranná pásma.

U obce Jehnědí je plocha pro přistávání a vzlet ultralehkých letadel. Plochu provozuje Aeroklub Letka Jehnědí. Plocha nemá vyhlášená ochranná pásma.

B) 1.6.4. Hromadná doprava

Hromadná doprava osob Orlicka je realizována v rámci Integrovaného regionálního dopravního systému Pardubického a Královéhradeckého kraje IREDO. Autobusová doprava obsluhuje většinu obcí a jejich místních částí.

Schéma linek a zón systému IREDO ukazuje následující schéma (červené čáry jsou autobusové linky, černé čáry tratě železniční).

obrázek č. 21 Tarifní mapa hromadné dopravy pro lokalitu Ústí nad Orlicí, zdroj: IREDO

Integrovaný dopravní systém Pardubického kraje zanikl dne 11. prosince 2011 začleněním do systému IREDO, který byl k tomuto dni rozšířen na Pardubický kraj.

Do integrovaného dopravního systému IREDO jsou zapojeni regionální dopravci veřejné linkové autobusové dopravy a regionální železniční dopravci na celém území Královéhradeckého a Pardubického kraje a v přilehlých dopravně návazných oblastech.

Autobusová doprava

Autobusová doprava obsluhuje prakticky všechny obce a jejich místní části řešeného území.

Vedení linek se vyvíjí v souvislosti se zdokonalováním systému IREDO.

Železniční doprava

Rovněž železniční doprava je začleněna do Integrovaného dopravního systému Pardubického a Královéhradeckého kraje IREDO.

Vlaková doprava je provozována na trati Česká Třebová - Pardubice - Praha (zajišťuje dopravní spojení s krajským městem) a na trati Ústí nad Orlicí - Letohrad.

tabulka č. 14 Stanice a zastávky v řešeném území dle čísla tratě

trať č.	stanice	zastávka
010 Praha - Pardubice - Česká Třebová	Brandýs nad Orlicí	Bezpráví
	Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí, město
		Dlouhá Třebová
024 Ústí nad Orlicí - Letohrad	Ústí nad Orlicí	Dolní Libchavy
		Černovír
		Lanšperk
		Hnátnice
		Dolní Dobrouč

České dráhy nabízejí možnost použití jízdních dokladů IDS IREDO ve 2. vozové třídě osobních vlaků, spěšných vlaků a rychlíků provozovaných na tratích č. 010 v úseku Týnec nad Labem - Česká Třebová a na trati č. 024 Ústí nad Orlicí - Moravský Karlov.

Pro účely integrace dopravy a zajištění přiměřené míry spolufinancování provozu byl region IDS rozdělen do zón, které jsou základem pro stanovení cen jízdného. Tarif IREDO je koncipován jako zónově-relační a časový.

B) 1.6.5. Doprava v klidu

Parkování a garážování vozidel jak obyvatel, tak i projíždějících turistů a návštěvníků území ORP Ústí nad Orlicí je problém, který je nutno řešit kompetentně podrobnější dokumentací (minimálně pro automobilizaci 1 : 2,5 v Ústí nad Orlicí, v menších sídlech dle momentální potřeby). Město velikosti Ústí nad Orlicí musí tuto problematiku řešit komplexně pro celé městské centrum s ohledem na obyvatele i turisty, kteří jsou zdrojem příjmů podnikatelů.

B) 1.6.6. Cyklistická doprava a cykloturistické trasy

Území ORP Ústí nad Orlicí je turisticky atraktivní. V současnosti je protkáno bohatou sítí značených turistických tras a cyklotras, z nichž nejvýznamnější a jedna z nejkrásnějších v ČR vede údolím řeky Tiché Orlice cyklostezka Choceň – Brandýs nad Orlicí – Ústí nad Orlicí - Letohrad. V území je proto třeba rozvíjet služby pro turisty a cestovní ruch.

V Ústí nad Orlicí a obcích ležících na silnici I/14 je nutno budovat cyklostezky mimo hlavní silnici. Totéž platí i pro silnice II. třídy, pokud je na nich vyšší intenzita dopravy a je po nich cyklistická doprava vedena.

V Ústí nad Orlicí je možno rozvinout celý systém cyklostezek s výjezdem z města do údolí Tiché Orlice - tím posílit úlohu města jako turistického centra.

B) 1.6.7. SWOT analýza, problémy k řešení

vyhodnocení

Silné stránky

- historicky stabilizované železniční koridory
- provedená modernizace železniční tratě jižně Ústí nad Orlicí včetně nádraží
- záměr státu budovat v blízkosti ORP tranzitní dopravní stavbu D35 a upravovat vedení silnice I/14
- existence cyklistické dopravy v sídlech a cykloturistické trasy v krajině
- zavedení integrovaného dopravního systému Pardubického a Královéhradeckého sahající na území ORP

Slabé stránky

- nedořešené trasování silnice I/14 (obchvaty obcí Libchavy a České Libchavy)
- problematické připojení na tranzitní silniční tahy (D35) dle ZÚR
- částečné vedení cyklotras po silnicích I.,II. a III. třídy
- nedostatek kvalitních dopravních tras východ - západ, dopravní dostupnost krajského města
- technický stav silnic v majetku kraje

Příležitosti

- zlepšení dopravního spojení Ústí n. O. - Brandýs n. O. v případě vymístění tratě ČD a vlakové zastávky z Brandýsa n. O.
- koridor pro novou trasu železnice v úseku Choceň - Ústí nad Orlicí, napojení na evropské železniční koridory
- vyvedení tranzitní dopravy (I/14) z Dlouhé Třebové, výhledově i z Ústí nad Orlicí a Sopotnice obchvatem sídel
- zvyšování bezpečnosti dopravy budováním cyklostezek v obcích a v krajině mimo silnice např. po účelových komunikacích

Hrozby

- časová prodleva realizace dopravních staveb
- nárůst hlukového zatížení, vytvoření nových bariér v krajině liniovými stavbami
- nedostatečné dopravní napojení na tranzitní silniční tahy (D35)

Problémy k řešení

- zkvalitnit napojení území ORP Ústí nad Orlicí na D35
- komplexní prověření vedení silnice I/14 od Ústí nad Orlicí přes Libchavy až po Sopotnici např. územní studií, následná aktualizace řešení v ZÚR PK
- posílení dopravního směru na silnicích vedených na západ (na Choceň a Pardubice jako krajské centrum) minimálně rekonstrukcí stávajících silnic II. a III. třídy
- identifikace dopravních závad na silnicích zejména II. a III. třídy v průjezdních úsecích a mimo ně - v rámci územních plánů jednotlivých obcí, návrh jejich odstranění dle naléhavosti
- realizace cyklistických stezek mimo silnice, s návazností na turistické cíle
- role letiště v Ústí nad Orlicí, možnosti dalšího rozvoje

B)1.7. Technická infrastruktura**B)1.7.1. Vodní hospodářství****B)1.7.1.1. Zásobování vodou****Zdroje vody:**

Územní celek Ústí nad Orlicí má dlouholetou tradici v jímání vodních zdrojů podzemních vod, ať již sloužících pro gravitační odběr vody, nebo pro odběr vody pomocí čerpání - širokoprofilové studny Ústí nad Orlicí - studny S,1,2. Od roku 1950, zejména pak v období let 1960 až 1990, bylo na území okresu Ústí nad Orlicí vybudováno mnoho desítek trubních studen o hloubkách od několika desítek po cca 300 m, které v řadě lokalit nahradily jakostně či množstevně nevyhovující zdroje nebo původní zdroje doplnily (Králíky, Ústí nad Orlicí, Žamberk aj.), případně zachytily dosud nevyužívané vodní zdroje.

V následující tabulce je uveden přehled zdrojů vody v území ORP Ústí nad Orlicí, které slouží, v minulosti sloužily nebo by mohly sloužit k zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Zdroje vody v okrajových částech území slouží i pro sousední ORP, a naopak.

Jímací objekty podzemní a povrchové vody (nevyužívané jsou podkresleny šedě)

Zdroj	Název jímacího objektu	Provozovatel	Zásobované SJ
001	Brandýs nad Orlicí-jímací studna Klopoty	VaK Jablonné nad Orlicí, a.s.	
002	Brandýs nad Orlicí-prameniště Křetín	nevyužívá se	Brandýs nad Orlicí, Orlík
003	České Libchavy-ČL-1		České Libchavy, Sopotnice
004	Dolní Dobrouč-DO		Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč
010	Ústí nad Orlicí-UO-1	Tepvos, spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí, Černovír, Kerhartice, Dlouhá Třebová
011	Ústí nad Orlicí-UO-2	Tepvos, spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí, Černovír, Kerhartice, Dlouhá Třebová
012	Ústí nad Orlicí-UO-3 Černovír	nevyužívá se	
013	Ústí nad Orlicí-Perla 06	Tepvos, spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí, Černovír, Kerhartice, Dlouhá Třebová
014	Ústí nad Orlicí-studna S-1	nevyužívá se	
015	Ústí nad Orlicí-studna S-2	nevyužívá se	
016	Ústí nad Orlicí-vrt Dukla	nevyužívá se	
074	Dobrá Voda-prameniště		Dobrá Voda
075	Jehnědí-zářezy U buku		Jehnědí, Hrádek, Sudislav
077	Rviště-prameniště	nevyužívá se	
078	Rviště-vrt RK-1		Rviště, Kaliště, Rozsocha
079	Říčky-prameniště-studna S1		Říčky
080	Skrovnice-prameniště u Hyláků (Hájek)		Malá Skrovnice, Velká Skrovnice
082	Ústí nad Orlicí-Knapovec prameniště	Tepvos, spol. s r.o.	Knapovec
083	Libchavy-vrt L-1	VaK Jablonné nad Orlicí, a.s.	Horní a Dolní Libchavy
084	Voděradý-vrt VD-1		Voděradý
085	Voděradý-studna	nevyužívá se	
087	Řetová-vrt RE-1		
088	Řetová-studna U mlýna	nevyužívá se	
089	Řetová-Vančíkova studánka		Řetová, Řetůvka
090	Řetůvka-studna	nevyužívá se	
091	Lanšperk-vrt LK-1	VaK Jablonné nad Orlicí, a.s.	Lanšperk

Zdroj	Název jímacího objektu	Provozovatel	Zásobované SJ
092	Sudislav-vrt S-1	nevyužívá se	
094	Říčky-prameniště-studna S2	nevyužívá se	
095	Říčky-prameniště-studna S3	nevyužívá se	
097	Skrovnice-prameniště u Kaple-vrt SH-1	nevyužívá se	
098	Ústí nad Orlicí-Knapovec-vrt KN-1	Tepvos, spol. s r.o.	Knapovec
101	Ústí nad Orlicí-vrt U-1	nevyužívá se	
102	Ústí nad Orlicí-vrt U-2	nevyužívá se	
104	Dolní Houžovec HH-1	Tepvos, spol. s r.o.	Dolní Houžovec
105	Dolní Houžovec HH-2	nevyužívá se	
106	Horní Houžovec-studna		Horní Houžovec
111	Skrovnice-prameniště u Kaple-studna S1		Malá Skrovnice, Velká Skrovnice
113	Brandýs nad Orlicí - jímací zářezy Klopoty		Brandýs nad Orlicí, Orlík
1024	Hnátnice - vrt HH-3		Hnátnice

Preventivní opatření na ochranu vod mají v území ORP Ústí nad Orlicí podobu regionální a lokální. Do okruhu regionálních preventivních opatření patří institut chráněných oblastí přirozených akumulací vod, institut významných vodních toků a institut ochranných pásem vodních zdrojů. Na území ORP Ústí nad Orlicí jsou to CHOPAV Východočeská Křída a řada významných vodních toků a dále ochranná pásma vodních zdrojů podzemních a povrchových vod prvního a druhého stupně.

Do uvedené kategorie preventivních opatření patří i institut citlivé (zranitelné) oblasti.

V návaznosti na výše uvedené je třeba konstatovat, že je to především plošné znečištění, které představuje v území ORP Ústí nad Orlicí, spolu s vypouštěním odpadních vod, nejvýznamnější hrozbu pro jakost vodních zdrojů podzemní i povrchové vody. Omezení tohoto druhu znečištění musí být proto jednou z nejvyšších priorit a jednotlivé kroky, které je nutno uskutečňovat prakticky v celé ploše území, by měly být vzájemně provázány. Nejedná se přitom pouze o eliminaci dávek hnojiv, jak je někdy zjednodušeně chápáno, ale o celý komplex péče o krajinu a její využívání.

Pro oblasti, kde riziko ohrožení jakosti podzemních a povrchových je vlivem plošného znečištění ze zemědělské činnosti zvýšené a kde hlavním rizikovým ukazatelem jsou dusičnany se vžívá v souladu s „evropskou legislativou“ pojem zranitelná oblast (viz § 33 zákona č. 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Pro ochranu vod před plošným znečištěním je nutné zajistit v katastrálních územích, které jsou začleněny do zranitelných oblastí (viz příloha č. 1 NV č. 103/2003) dodržování těchto postupů:

- dodržovat zákaz hnojení v intencích § 6 NV č. 103/2003 Sb.;
- používat hnojiva a statková hnojiva v ohledem na půdně-klimatické podmínky ve smyslu § 7 NV č. 103/2003 Sb.;
- omezit množství dusíku aplikovaného v organických a agrominerálních hnojivech a statkových hnojivech na zemědělskou půdu ve smyslu § 8 NV č. 103/2003 Sb.;
- dodržovat podmínky skladování hnojiv a statkových hnojiv dle § 9 č. 103/2003 Sb.;
- střídat plodiny v intencích § 10 NV č. 103/2003 Sb.;
- provádět protierozní opatření ve smyslu § 11 NV č. 103/2003 Sb.

Zásobovací systém:

Skupinový vodovod **České Libchavy – Sopotnice**, zásobuje obce České Libchavy a Sopotnice, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

skupinový vodovod **Hájek – Skrovnice**, zásobuje obce Velká Skrovnice, Malá Skrovnice, Hájek okres Rychnov n. K., provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

skupinový vodovod **Jehnědí - Hrádek – Sudislav**, zásobuje obce Jehnědí, Hrádek a Sudislav nad Orlicí, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

skupinový vodovod **Rviště - Kaliště – Rozsocha**, zásobuje části obce Orlické Podhůří Rviště, Kaliště a Rozsocha, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

skupinový vodovod **Řetová – Řetůvka**, zásobuje obce Řetová a Řetůvka, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

skupinový vodovod **Ústí nad Orlicí**, zásobuje části města Ústí nad Orlicí, Kerhartice, Černovír a obec Dlouhá Třebová, provozovatel TEPVOS, spol. s r.o.,

vodovod **Knapovec**, zásobuje část města Ústí nad Orlicí – Knapovec, provozovatel TEPVOS, spol. s r.o.

vodovod **Brandýs nad Orlicí**, zásobuje město Brandýs nad Orlicí a 2 nemovitosti v lokalitě Orlík na k.ú. Sudislav nad Orlicí, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Dobrá Voda**, zásobuje část obce Orlické Podhůří Dobrá Voda, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Dolní Dobrouč**, zásobuje část obce Dolní Dobrouč – Dolní Dobrouč, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Dolní Houžovec**, zásobuje část města Ústí nad Orlicí - Dolní Houžovec, provozovatel TEPVOS, spol. s r.o.,

vodovod **Horní Houžovec**, zásobuje část města Ústí nad Orlicí - Horní Houžovec, provozovatel TEPVOS, spol. s r.o.,

vodovod **Lanšperk**, zásobuje část obce Dolní Dobrouč – Lanšperk, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Libchavy**, zásobuje část obce Libchavy - Dolní Libchavy, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Říčky**, zásobuje část obce Orlické Podhůří – Říčky, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Voděřady**, zásobuje obec Voděřady, provozovatel VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.,

vodovod **Hnátnice**, zásobuje obec Hnátnice, provozovatel Obec Hnátnice.

Velký počet vodovodů je dán morfologií terénu.

Vodojemy

V ORP Ústí nad Orlicí se nachází celkem 34 vodojemů, jejich situování viz grafická část – výkres limitů využití území.

PRVK PK

Dokumentace je z r. 2004. V roce 2009 byla schválena změna č. 4 Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje s dopadem do ORP Ústí nad Orlicí. Změna se týkala obcí České Libchavy a Libchavy. Na základě informací od jednotlivých vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností byly také aktualizovány karty obcí, kde byly od doby schválení PRVK realizovány významné stavby v oblasti veřejných vodovodů a kanalizací (doplnění popisu stávajícího stavu).

V roce 2012 byla schválena změna č. 7 Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje. Změna se týkala těchto karet obcí: Dolní Houžovec, Horní Houžovec, Knapovec. Kromě toho byly na základě informací od jednotlivých vodoprávních úřadů aktualizovány karty obcí, kde byly v letech 2010 a 2011 realizovány významné stavby v oblasti veřejných vodovodů a kanalizací.

V průběhu let 2014 a 2015 proběhla velká aktualizace Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje. Proběhla jednání, na něž byli pozváni zástupci všech obcí a rovněž významných provozovatelů vodovodů a kanalizací. Dotčení měli možnost uplatnit návrhy aktualizací v příslušných kartách obcí v souladu s aktuálním stavem zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod.

Od roku 2016 do roku 2024 probíhaly následné změny, z nichž poslední, č. 31 byla schválena 10.12.2024.

Na mapovém serveru lze nalézt aktuální znění karet obcí. ORP Ústí nad Orlicí se týká změna č. 27 z 19.9.2023, změna č. 24 z 12.4.2022 a změna č. 15 z 11.9.2017.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje: <https://prvk.pardubickykraj.cz/>

Přehled navrhovaných řešení vodovodů dle PRVK PK

číslo číslo vodovodu název vodovodu, IZ =individuální zásobování číslo sídelní jednotky zásobované obce a sídelní jednotky navrhované řešení

2 skupinový vodovod České Libchavy – Sopotnice: rekonstrukce a rozšíření sítě, propojení s vodovodem č. 38 Libchavy, společný nový zdroj, ČS, výtlačný řad

5 skupinový vodovod Hájek – Skrovnice (Velká Skrovnice, Malá Skrovnice, Hájek okres Rychnov n. K.):

Ze zdrojů Choceň bude dále dopravována voda čerpací stanicí ve VDJ Mostek přes obec Seč do nového VDJ Sudslava 2 x 200 m³. Stávající VDJ bude zrušen. Z VDJ Sudslava bude mimo obec Sudslava zásobena zpětně obec Seč a vodovody Malá a Velká Skrovnice zásobním řadem DN 100. Stávající zdroj Hájek bude nově využit pouze pro lokalitu Hájek. Vodojemy v Malé Skrovnici (60 m³) a Velké Skrovnici (50 m³) budou odstaveny. S tímto systémem zásobení vodou ze zdroje Choceň tak bude propojen i oddělený systém se zdrojem - studnou Klopoty (vodovod Říčky). Čerpací stanice zdroje Klopoty bude přezbrojena a vybavena novou akumulací 70 m³. Z čerpací stanice bude veden výtlačný řad DN 100 podél zástavby lokality Dobrá Voda (která bude na výtlačný řad napojena) do vodovodu Rviště, resp. pomocí stávajícího zásobního řadu do VDJ Kaliště na kótě 466,7 / 469,4 m n.m. Vodojem bude rozšířen o komoru 110 m³.

9 skupinový vodovod Jehnědí - Hrádek - Sudislav nad Orlicí: rekonstrukce a rozšíření sítě, propojení s vodovodem č. 19 Svatý Jiří, výtlačný řad, zkvalitnění propojení s vodovodem č. 41 Oucmanice

16 skupinový vodovod Rviště - Kaliště – Rozsocha: rekonstrukce a rozšíření sítě, posílení vodovodu č. 5 Hájek - Skrovnice

17 skupinový vodovod Řetová – Řetůvka: rekonstrukce a rozšíření sítě

19 skupinový vodovod Svatý Jiří - Sítiny - Loučky – Zářecká Lhota – Kosořín: rekonstrukce a rozšíření sítě, propojení s vodovodem č. 9 Jehnědí, napojení vodovodů č. 31 Džbánov a č. 46 Voděrady

21 skupinový vodovod Ústí nad Orlicí (Ústí nad Orlicí, Kerhartice, Černovír, Dlouhá Třebová): rekonstrukce, rozšíření sítě, nový doplňující zdroj, ČS, vodojem, přívodní řady – vznik 3. tlakového pásma

23 vodovod Knapovec: rekonstrukce a rozšíření sítě, nový vodojem

24 vodovod Brandýs nad Orlicí (Brandýs nad Orlicí, Orlík): rekonstrukce a rozšíření sítě, napojení na vodní zdroje SV Choceň, ČS, úpravna vody, VDJ, výtlačný řad

Z vodních zdrojů SV Choceň bude čerpána voda do VDJ Mostek, ze kterého bude veden přívodní řad DN 100 do VDJ Křetín 1 x 200 m³ v Brandýse nad Orlicí na kótě 354,1 / 356,7 m n. m.

28 vodovod Dobrá Voda: rekonstrukce a rozšíření sítě

29 vodovod Dolní Dobrouč: rozšíření sítě, nový zdroj, ČS, výtlačný řad

30 vodovod Dolní Houžovec: rekonstrukce sítě

31 vodovod Džbánov: rekonstrukce sítě, společné napojení s vodovodem č. 46 Voděrady na vodovod č. 9 Jehnědí, přívodní řad, společný VDJ s vodovodem č. 46 Voděrady

33 vodovod Horní Houžovec: rekonstrukce sítě, nový doplňující zdroj, ČS, výtlačný řad

37 vodovod Lanšperk: stávající stav

- 38 vodovod Libchavy (Dolní Libchavy): rekonstrukce a rozšíření sítě, propojení s vodovodem č. 2 Libchavy, společný nový zdroj, ČS, propojení sítí
- 41 vodovod Oucmanice: rekonstrukce a posílení sítě, zkvalitnění propojení s vodovodem č. 9 Jehnědí
- 42 vodovod Říčky: rekonstrukce a rozšíření sítě, nový VDJ
- 46 vodovod Voděradý: rekonstrukce a rozšíření sítě, společné napojení s vodovodem č. 31 Džbánov na vodovod č. 9 Jehnědí, přívodní řad, společný VDJ s vodovodem č. 31 Džbánov
- 70 vodovod Hnátnice: rekonstrukce a rozšíření sítí, doplňující zdroj, ČS, výtlačný řad

vyhodnocení

Silné stránky

- dostatečné zdroje pitné vody

Slabé stránky

- velké množství lokálních zdrojů (nebezpečí znečištění), málo skupinových vodovodů
- vodovodní síť vyžadující rekonstrukce a doplnění řadů

Příležitosti

- rozšířením skupinových vodovodů se vytvoří podmínky pro kvalitnější (bezpečnější) zásobování obcí vodou
- rekonstrukcí starších řadů (dle potřeby) se zajistí zejména požární zabezpečení objektů vyžadujících větší profily

Hrozby

- havárie na hlavních přivaděčích k vodojemům
- znečištění zdrojů

Problémy k řešení

- zabezpečit zdroje vody před znečištěním
- rozšířit skupinové vodovody a rekonstruovat staré vodovodní řady

B)1.7.1.2. Odkanalizování a čištění odpadních vod**Základní charakteristika:**

V mnoha obcích a sídelních jednotkách ORP Ústí nad Orlicí se nachází pouhé úseky kanalizace, která byla vybudována v akcích „Z“. Tato kanalizace je ve velké míře ve vlastnictví a správě jednotlivých obcí.

V následující tabulce je uveden seznam kanalizací nebo ČOV podle jejich provozovatelů.

Kanalizace a ČOV Ústí nad Orlicí - TEPVOS, spol. s r.o.

Černovír - není kanalizace

Dolní Houžovec - není kanalizace

Horní Houžovec - není kanalizace

Kanalizace Kerhartice - TEPVOS, spol. s r.o.

Kanalizace Knapovec - TEPVOS, spol. s r.o.

Kanalizace Brandýs nad Orlicí - VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.

Kanalizace a ČOV České Libchavy - Obec České Libchavy

Kanalizace Dlouhá Třebová - Obec Dlouhá Třebová

Kanalizace Dolní Dobrouč - Obec Dolní Dobrouč

Lanšperk - není kanalizace

Hnátnice – kanalizace včetně ČOV byla vybudována v roce 2015

Hrádek - není kanalizace

Kanalizace Jehnědí - Obec Jehnědí

Kanalizace Dolní Libchavy - Obec Libchavy

Kanalizace Dobrá Voda - Obec Dobrá Voda

Kaliště - není kanalizace

Perná - není kanalizace;

Rozsocha - není kanalizace

Kanalizace Rviště - Obec Orlické Podhůří

Kanalizace Říčky - Obec Orlické Podhůří

Kanalizace Řetová - Obec Řetová

Kanalizace Řetůvka - Obec Řetůvka

Kanalizace Sopotnice - Obec Sopotnice

Sudislav nad Orlicí - není kanalizace

Orlík - není kanalizace

Malá Skrovnice - není kanalizace

Kanalizace Velká Skrovnice - Velká Skrovnice

Kanalizace Voděřady - Obec Voděřady

Kanalizace Džbánov - Obec Voděřady

V území ORP Ústí nad Orlicí je likvidace odpadních vod na centrálních ČOV prováděna ve městě Ústí nad Orlicí, centrální ČOV byla v současnosti dořešena v území s více jak 2000 EO a to v Brandýse nad Orlicí a Dolní Dobrouči. Dále je v území více malých ČOV, provozovaných obcemi nebo podniky.

Město Brandýs nad Orlicí - realizována nová ČOV pro 1650 EO. V rámci této akce je navrženo podchycení stávající jednotné kanalizace, dostavba kanalizace a přivedení odpadních vod na ČOV. Zbývající volné kapacity ČOV bude využito pro likvidaci splaškových odpadních vod ze svozu z jímek obcí nebo ze sídelních jednotek Mostek, Sudličkova Lhota, Kaliště, Perná, Rozsocha, Oucmanice, Němčí, Olešná, Turov, Seč, Orlík, Sudislav nad Orlicí, Sudslava, Svatý Jiří. Obdobně bude využita volná kapacita kalového hospodářství pro stabilizaci kalu z lokálních ČOV, DČOV a septiků z obcí nebo sídelních jednotek Mostek, Sudličkova Lhota, Kaliště, Perná, Rozsocha, Oucmanice, Němčí, Olešná, Turov, Seč, Orlík, Sudislav nad Orlicí, Sudslava, Svatý Jiří.

Přehled navrhovaných řešení kanalizací a likvidace OV:**Sídelní jednotka, provozovatel stávající ČOV/kanalizace, navrhované řešení**

Ústí nad Orlicí - TEPVOS, spol. s r.o. – je navrženo rozšíření kanalizace a rekonstrukce stávající ČOV, napojení sídelních jednotek Černovír a Kerhartice, intenzifikace ČOV Ústí nad Orlicí,

Černovír - není kanalizace – je navržena nová splašková kanalizace a čerpání do kanalizace a ČOV Ústí nad Orlicí,

Dolní Houžovec - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Horní Houžovec - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Kerhartice - TEPVOS, spol. s r.o. - realizována kanalizace a čerpání do kanalizace a ČOV Ústí nad Orlicí,

Knapovec - TEPVOS, spol. s r.o. - je navržena nová splašková kanalizace a 3 lokální ČOV,

Brandýs nad Orlicí - VAK Jablonné nad Orlicí, a.s. - realizována kanalizace, byla realizována centrální ČOV, navrženo rozšíření kanalizace

České Libchavy - Obec České Libchavy – částečně realizována kanalizace a 2 nové lokální ČOV,

Dlouhá Třebová - Obec Dlouhá Třebová - realizována splašková kanalizace a čerpání na kanalizaci a ČOV Ústí nad Orlicí,

Dolní Dobrouč - Obec Dolní Dobrouč – realizována nová ČOV, nová splašková kanalizace, dále dostavba kanalizace a 2 lokální ČOV,

Lanšperk - není kanalizace - je navržena kanalizace a ČOV,

Hnátnice - nová splašková kanalizace a ČOV vybudovány v r. 2015,

Hrádek - není kanalizace - je navržena nová splašková kanalizace a 2 lokální ČOV,

Jehnědí - Obec Jehnědí - je navržena dostavba kanalizace a nová ČOV,

Dolní Libchavy - Obec Libchavy - realizována splašková kanalizace s čerpáním na ČOV Ústí nad Orlicí,

Dobrá Voda - Obec Dobrá Voda - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Kaliště - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Perná - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Rozsocha - není kanalizace - je navržena nová splašková kanalizace a 1 lokální ČOV,

Rviště - Obec Orlické Podhůří - realizována kanalizace a nová ČOV,

Říčky - Obec Orlické Podhůří - realizována kanalizace a nová ČOV,

Řetová - Obec Řetová - je navržena nová splašková kanalizace a 9 lokálních ČOV,

Řetůvka - Obec Řetůvka - je navržena nová splašková kanalizace a 3 lokální ČOV,

Sopotnice - Obec Sopotnice - je navržena nová splašková kanalizace a 7 lokálních ČOV,

Sudislav nad Orlicí - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Orlík - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Malá Skrovnice - není kanalizace - bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Velká Skrovnice –realizována kanalizace jednotná a ČOV

Voděřady - Obec Voděřady – chybí ČOV, bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem,

Džbánov - Obec Voděřady - chybí ČOV, bezodtoké jímky, DČOV, septiky se zemním filtrem.

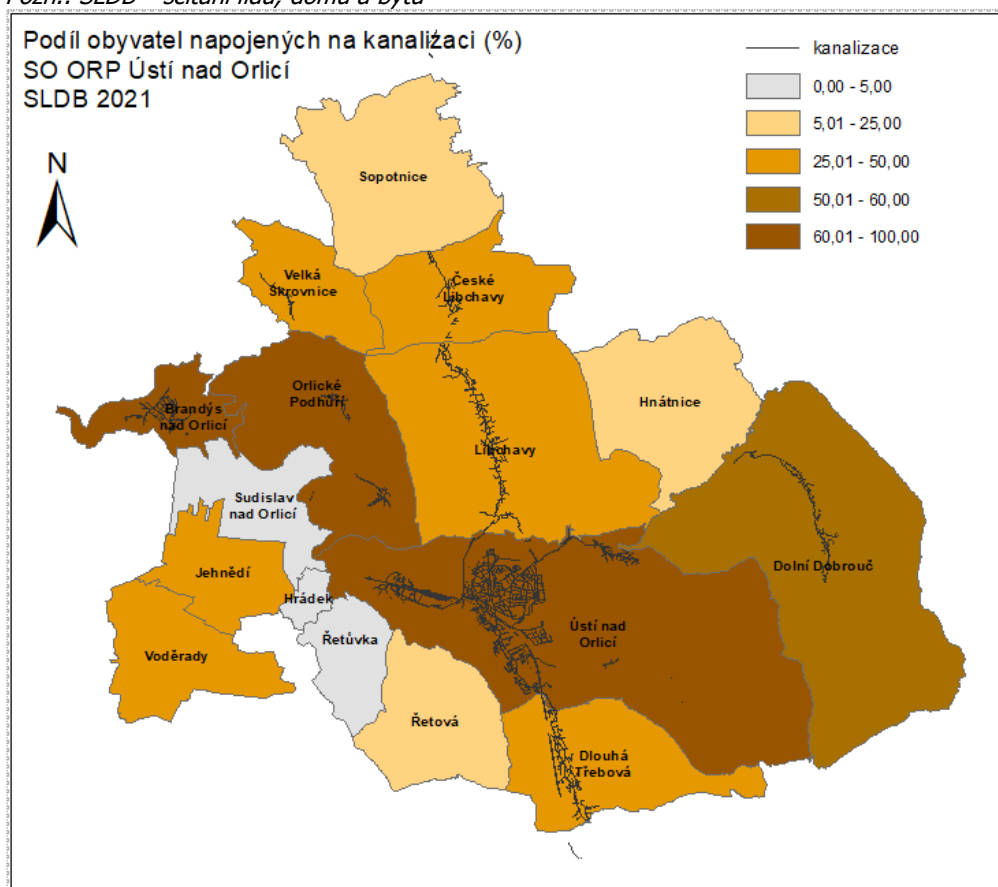
B)1.7.1.3. Extravilánové vody

Extravilánové vody: tam, kde dochází ke splachům do kanalizace obcí je třeba navrhnout regulaci odtoku (stanovit koeficient odtoku v územním plánu) a omezit splachy na př. vybudováním poldru apod.

tabulka č. 15 Podíl obyvatel napojených na kanalizaci a vodovod na území ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, 2021

Obec	Podíl obyvatel napojených na vodovod (%)		Podíl obyvatel napojených na kanalizaci (%)		Kanalizace (ano = 1, ne = 0, s napojením na ČOV = 2)	Vodovod (ano = 1, ne = 0)
	SLDB 2011	SLDB 2021	SLDB 2011	SLDB 2021		
Brandýs nad Orlicí	100,0	99,9	58,0	63,2	2	1
České Libchavy	100,0	100,0	35,1	37,3	2	1
Dlouhá Třebová	99,3	99,4	38,1	47,5	2	1
Dolní Dobrouč	99,8	99,8	52,1	55,9	2	1
Hnátnice	99,8	99,9	0,0	14,0	2	1
Hrádek	100,0	98,9	0,0	0,0	0	1
Jehnědí	100,0	100,0	63,0	46,8	1	1
Libchavy	99,9	99,5	19,2	36,1	2	1
Orlické Podhůří	100,0	99,6	61,4	60,9	2	1
Řetová	100,0	99,3	4,5	6,5	1	1
Řetůvka	100,0	100,0	0,0	0,0	0	1
Sopotnice	99,8	98,4	0,0	11,5	2	1
Sudislav nad Orlicí	98,2	97,6	0,0	0,0	0	1
Ústí nad Orlicí	99,8	99,8	86,9	87,6	2	1
Velká Skrovnice	99,6	100,0	13,5	25,3	2	1
Voděradý	100,0	98,7	31,3	27,1	0	1
ORP Ústí nad Orlicí	99,8	99,7	62,6	65,5		

Pozn.: SLDB – sčítání lidu, domů a bytů

obrázek č. 22 Podíl obyvatel připojených na kanalizaci v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: SLDB 2021, data ÚAP 2024

vyhodnocení**Silné stránky**

- město Ústí nad Orlicí má vybudovanou centrální ČOV a v převážné části i jednotnou kanalizaci, byly vybudovány ČOV v Brandýse nad Orlicí, v Dolní Dobrouči, Českých Libchavách, Velké Skrovnici, Hnátnici, Orlickém Podhůří – Rvišti, Říčkách.

Slabé stránky

- malé ČOV v obcích
- v některých menších obcích chybí lokální likvidace odpadních vod včetně kanalizace
- jednotná kanalizace v částech území má odlehčení do toků a při přívalových deštích to znamená zvýšené znečištění toků (zejména Nc a Pc)
- některé starší řady v zástavbě vyžadují rekonstrukci buď z hlediska stavebního nebo kapacitního

Příležitosti

- dobudování kanalizací včetně intenzifikace ČOV v Ústí nad Orlicí, tím se zlepší životní prostředí a sníží znečištění toků
- v nové zástavbě se realizováním oddílného systému kanalizace umožní řízený odtok srážkových vod poldry, retencí, vsakováním, ap. i sníží nutnost rekonstrukcí některých starších úseků jednotné kanalizace - týká se zejména menších obcí

Hrozby

- poruchy na sítích, havárie na ČOV

Problémy k řešení

- s ohledem na kvalitu životního prostředí co nejrychlejší dobudování kanalizací a ČOV
- max. využití ČOV v Ústí nad Orlicí a to i pro místní části Ústí nad Orlicí, Dlouhou Třebovou a část Libchav

B) 1.7.2. Energetika, spoje**B) 1.7.2.1. Zásobování plynem a teplem**

Území ORP Ústí nad Orlicí je zásobeno zemním plynem z vysokotlakých plynovodů DN 300 České Heřmanice – Ústí nad Orlicí a z vysokotlakých plynovodů DN 200 České Líbchavy – Žampach, Ústí nad Orlicí – ohrožené úseky, TU Dlouhá Třebová + OU Lanškroun – Ústí nad Orlicí. Menší obce v okrajových částech ORP a některé místní části Ústí nad Orlicí a Dolní Dobrouče nejsou plynofikovány a vzhledem k jejich velikosti a vzdálenosti od zdrojů je jejich plynofikace problematická (ekonomie). Jedná se o obce Hrádek, Jehnědí, Řetová, Řetůvka a Voděrady a o místní části Ústí nad Orlicí Černovír, Dolní Houžovec, Horní Houžovec, Knapovec a místní část Dolní Dobrouče Lanšperk.

V území jsou situovány stanice katodové ochrany včetně ochranných pásem.

Zemní plyn je využíván nejenom pro vaření a přípravu TUV v domácnostech, ale i pro vytápění.

Ve městě Ústí nad Orlicí se nachází několik dílčích soustav CZT a řada objektů vytápěných objektovými nebo blokovými kotelny. Ve všech případech se jedná o tepelné zdroje, v nichž je jako palivo využito zemní plyn, rozvodným médiem je teplá voda. Největší soustava CZT je v sídlišti Štěpnice.

Další zdroje tepla se nacházejí v areálech průmyslových podniků a v areálu nemocnice. Tyto zdroje neslouží k zásobování teplem objektů ležících mimo vlastní areály.

Pro vytápění a přípravu TUV, zejména u rodinné zástavby se také využívají alternativní zdroje: elektrická energie, sluneční energie, větrná energie, biomasa. Rovněž využití tradičních pevných paliv (uhlí, dřevo) je zejména v menších obcích i nadále hlavním zdrojem.

vyhodnocení**Silné stránky**

- území je z větší části plynofikované a zdroje jsou dostatečné
- v části zástavby v Ústí nad Orlicí a Dlouhé Třebové je rozvedena teplovodní síť z lokálních kotelen na plyn

Slabé stránky

- území je zčásti bez plynofikace, případná plynofikace je neefektivní
- znečištění ovzduší v obcích s převahou topení na tuhá paliva
- cena tepla z CZT, plynu a elektřiny neúměrně roste a proto mnoho subjektů, zejména domácností, se vrací k vytápění uhlím, což zhoršuje čistotu ovzduší

Příležitosti

- rozšířením stávající plynovodní sítě a postupnou rekonstrukcí starších řadů se umožní rozvoj zástavby a lepší ovzduší (náhrada vytápění uhlím apod.)
- pro vytápění a přípravu TUV, zejména u rodinné zástavby je možné zvýšit využití alternativních zdrojů energie, lepší se čistota ovzduší

Hrozby

- havárie na zdrojích tepla
- havárie na síti, výpadek RS

Problémy k řešení

- doplnění plynofikace, na př. místních částí Ústí nad Orlicí

B)1.7.2.2. Zásobování elektrickou energií***Sít' VVN 400 kV:***

Řešeným územím prochází vedení napěťové hladiny 400 kV č. VVN 453 Neznášov - Krasíkov. Toto vedení prochází řešeným územím ve směru sever – jihovýchod. Vedení má ochranné pásmo 25 m od svislic spuštěných z krajních vodičů na obě strany, celková šířka ochranného pásma je tedy 74 m. Vedení je součástí přenosové soustavy, je v majetku ČEPS a.s.

Sít' VVN 110 kV:

Dále řešeným územím prochází vedení napěťové hladiny 110 kV. Jedná se o dvojité vedení VVN 1180/1181, které vychází z rozvodny Česká Třebová a napájí TR 110/35 kV Ústí nad Orlicí a napájecí stanici ČD, do které je zaústěno vedení 1180 a 1182. Dále pokračuje jako dvojité vedení VVN 1181/1182 směrem na Rychnov nad Kněžnou. Z vedení 1181 je napájena transformace 110/35 kV Žamberk a vedení dále pokračuje jako 1182/1183 a napájí transformovnu Rychnov nad Kněžnou. Do rozvodny Ústí nad Orlicí je také zaústěno vedení VVN 1178, které je „T“ odbočkou na trase Choceň – Česká Třebová. Vedení jsou součástí distribuční soustavy 110 kV. Jsou chráněna ochranným pásmem, jehož šířka je 15 m na každou stranu od krajních vodičů. Celková šířka ochranného pásma je tedy 38 m. Toto vedení je v majetku ČEZ Distribuce, a.s.. Vedení je na ocelových příhradových podpěrách v dobrém mechanickém stavu. S rozšiřováním venkovního vedení 110 kV v tomto území se nepočítá.

Transformační stanice 110/35 kV:

V řešeném území Ústí nad Orlicí je stávající TR 110/35 kV s názvem Ústí nad Orlicí a napájecí stanice ČD, které jsou umístěny na k.ú. Kerhartice. Do rozvodny je zaústěno napájecí vedení VVN 1180 a VVN 1182. Dále je sem zaústěno vedení VVN 1178, které je „T“ odbočkou na trase Choceň – Česká Třebová. Distribuční transformace byla zprovozněna v roce 2006. Trafostanice je v dobrém technickém stavu a vyhovuje požadavkům na odebíraný výkon.

Sítě a zařízení VN 35 kV

Řešené území je napájeno venkovními linkami 35 kV č. VN 824, VN 825 z TR 110/35 kV Česká Třebová, dále VN 971, VN 924, VN 824, VN825 a VN 826 a kabelovým vedením VN z transformovny 110/35 kV Ústí nad Orlicí. Další venkovní vedení a kabelové vedení vychází z Rozpínací stanice Ústí nad Orlicí na jižním okraji města a napájí území západně, severně a východně města. Sever a západ řešeného území je napájen z VN 971 a VN 361 z TR 110/35 kV Choceň.

Stávající venkovní vedení 35 kV jsou chráněna ochranným pásmem, jehož šířka je 10 m na každou stranu od krajních vodičů. Celková šířka ochranného pásma je tedy 23 m. Vedení postavená po 1. 1. 1995 mají zúžené ochranné pásmo na 7 m od krajního vodiče, celková šířka je tedy 17 m. Tato vedení v řešeném území nejsou.

Vedení je součástí distribuční soustavy 35 kV. Vedení je částečně na betonových podpěrách v dobrém mechanickém stavu a částečně na ocelových příhradových stožárech, místy na dřevěných patkovaných sloupech v horším stavu.

V řešeném území se také nachází kabelové vedení VN 35 kV. Jedná se o kabelové vedení propojující zděné distribuční trafostanice v centru Ústí nad Orlicí a odběratelské stanice a přípojky k některým transformačním stanicím.

Kabelové podzemní vedení do 110 kV včetně a vedení řídicí měřicí a zabezpečovací techniky je chráněno ochranným pásmem, jehož šířka je 1 m po obou stranách krajního kabelu. Celková šířka ochranného pásma podzemního vedení je v tomto případě 2 m.

Transformační stanice 22/0,4 kV:

V řešeném území Ústí nad Orlicí a okolních obcí jsou distribuční a odběratelské trafostanice ve venkovním provedení i zděné s venkovní přípojkou VN, dále pak zděné (kioskové) s kabelovými přívody.

Trafostanice jsou v převážné většině v dobrém technickém stavu a vyhovují požadavkům na odebíraný výkon.

vyhodnocení

Silné stránky

- zásobování území je stabilizované
- Transformace 110/35 kV - nově zprovozněná distribuční v areálu původní drážní
- dostatečné kapacity
- několik napáječů jak venkovním tak i kabelovým vedením

Slabé stránky

- nadzemní vedení VN v návaznosti na zastavěné území

Příležitosti

- Vyvedení výkonu z TR 110/35 kV Ústí n.O
- při nedostatku výkonu navrhnout nové trafostanice
- při křížení nadzemního vedení VN s rozvojovými plochami navrhnout trasu přeložky

Hrozby

- přerušení dodávky z hlavních distribučních bodů

Problémy k řešení

- navrhnout připojení zastavitelných ploch na veřejnou síť, stanovit orientačně příkon, případně navrhnout nové trafostanice
- v zastavěném území prověřit možnost převedení nadzemního vedení 35 kV do kabelů

B)1.7.2.3. Spoje, telekomunikace

Pošta a telekomunikace:

Poštovní služby jsou pro řešené území zajišťovány dodávací poštou v Ústí nad Orlicí.

Telefonní účastníci jsou napojeni na digitální ústřednu v Ústí nad Orlicí s dostatečnou kapacitou.

Řešeným územím procházejí dálkové optické kabely v několika trasách.

Radiokomunikace:

Radioreléové paprsky – řešeným územím procházejí trasy radioreléových paprsků, které jsou provozovány Českými radiokomunikacemi a.s. a dále RR spoje pro potřeby jednotlivých podnikatelských subjektů, Ministerstva vnitra, T-Mobile ČR a ČD.

vyhodnocení

Silné stránky

- stabilizovaná síť
- kapacitní telefonní ústředny s dostatečnou rezervou
- rozšíření datových sítí

Slabé stránky

- v některých lokalitách nejsou datové sítě zajištěny

Příležitosti

- mobilní sítě, internet

Hrozby

- možné výpadky mobilních a datových sítí

Problémy k řešení:

- stanovit regulativy pro případná nová zařízení a zařízení mobilních operátorů

B) 1.8. Sociodemografické podmínky

Sociodemografický potenciál, tj. lidský a sociální kapitál jsou stejně důležitými zdroji ekonomického růstu jako kapitál investiční v podobě strojů, zařízení a nejnovějších technologií nebo dostatečné množství surovin, zemědělské půdy a jejich efektivní využití. Obdobně jsou také uvědomění a vzdělání obyvatelé důležitou podmínkou racionálního chování společnosti ve vztahu k životnímu prostředí.

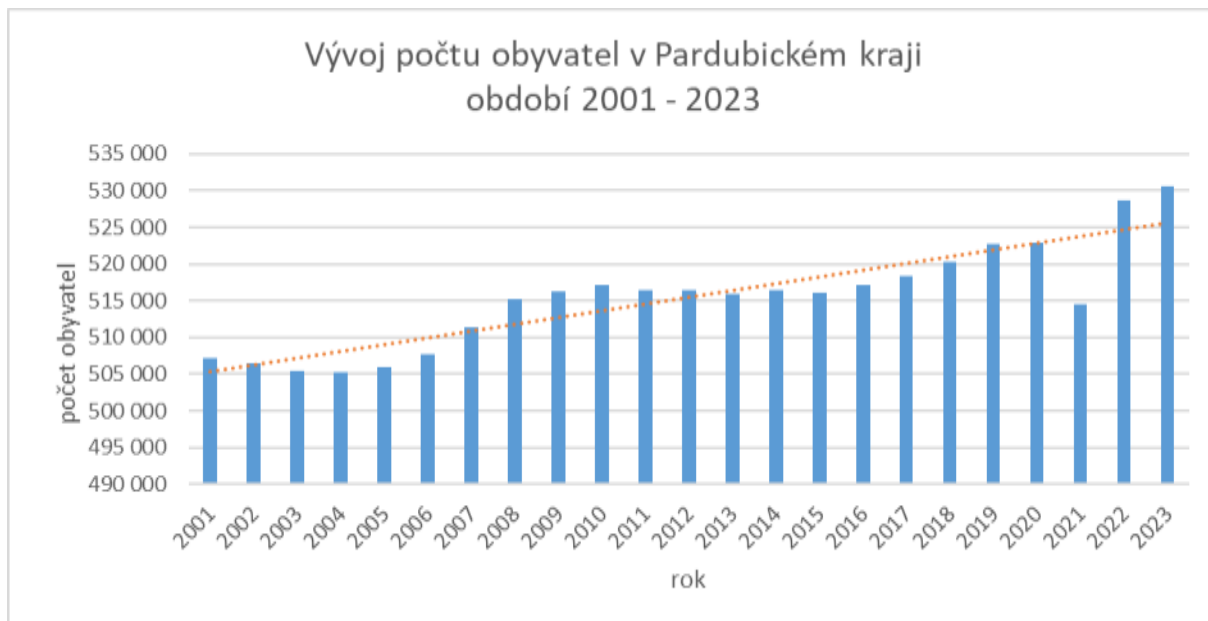
B) 1.8.1. Vývoj počtu obyvatel

Zdrojem dat pro analýzu sociodemografických charakteristik byla data Českého statistického úřadu zpracovaná k 31.12.2023.

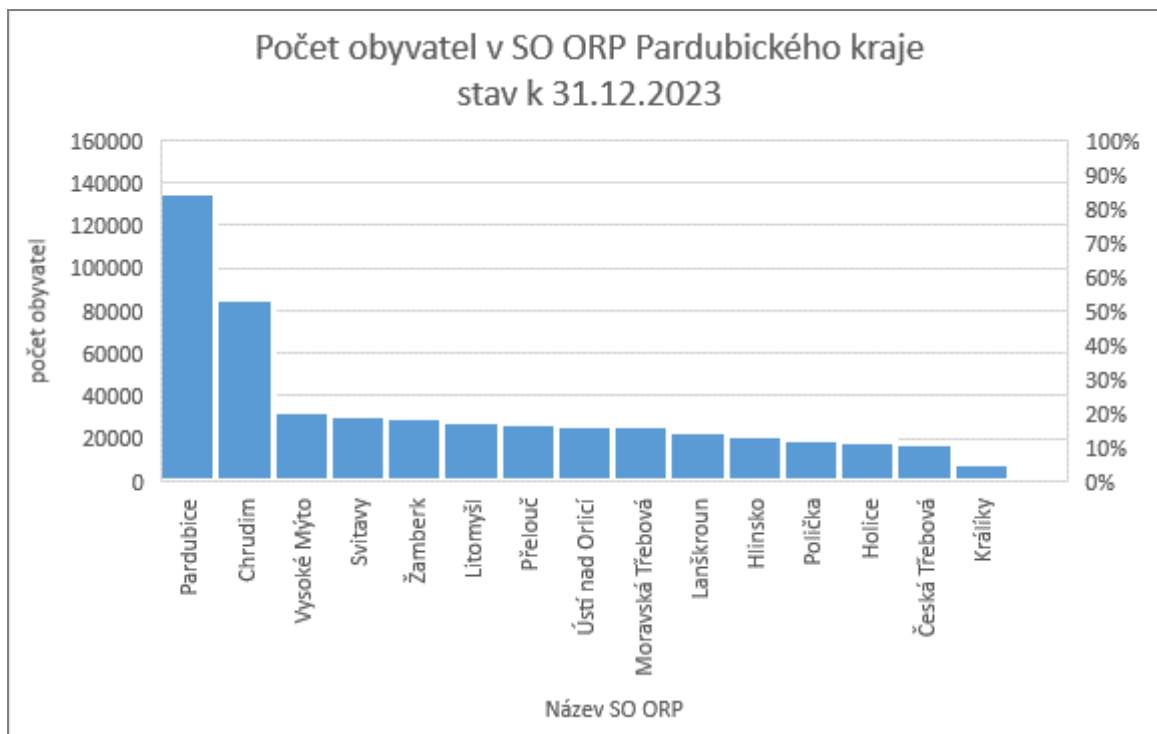
K 31. 12. 2023 žilo v Pardubickém kraji 530 560 obyvatel. Od roku 2001 až do roku 2023 docházelo v rámci Pardubického kraje ke kolísavému zvyšování počtu obyvatel, velký skok zaznamenal rok 2021, kdy došlo k výraznému snížení počtu obyvatel, zřejmě z důvodů prudkého snížení přirozeného úbytku, jehož hlavní příčinou byla pandemie COVIDu. V roce 2022 počet obyvatel v kraji prudce narostl, kdy hlavní příčinou byl vysoký přírůstek stěhováním, který se projevil přílivem imigrantů z Ukrajiny v důsledku vzniklého válečného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou v roce 2022. Od roku 2022 opět počet obyvatel začal narůstat..

tabulka č. 16 Vývoj počtu obyvatel v Pardubickém kraji, zdroj: ČSÚ

Rok	2001	2003	2005	2007	2010	2013	2015	2017	2019	2020	2021	2022	2023
Pardubický kraj, celkem	507 176	505 486	506 024	511 400	517 164	515 985	516 149	518 337	522 662	522 856	514 518	528 761	530 560
v tom SO ORP:													
Česká Třebová	19 297	19 096	18 992	18 815	18 614	18 382	18 298	18 102	17 969	17 853	17 644	17 834	17 763
Hlinsko	21 723	21 610	21 492	21 530	21 498	21 172	21 128	21 029	21 017	21 016	20 765	21 127	21 108
Holice	15 521	15 851	16 235	16 750	17 234	17 389	17 486	17 693	17 910	18 044	17 945	18 656	18 719
Chrudim	82 090	81 786	81 774	82 330	82 897	82 871	82 817	83 129	83 596	83 692	82 981	85 271	85 508
Králíky	9 442	9 330	9 232	9 192	9 060	8 860	8 719	8 555	8 676	8 618	8 376	8 557	8 591
Lanškroun	21 657	21 805	21 868	22 623	22 991	23 148	23 206	23 179	23 140	23 085	22 498	23 082	23 188
Litomyšl	26 082	26 189	26 171	26 284	26 773	26 729	26 636	26 898	27 205	27 108	26 780	27 691	27 804
Moravská Třebová	27 710	27 542	27 365	27 300	27 119	26 560	26 346	26 311	26 138	25 972	25 775	25 961	25 976
Pardubice	120 865	120 213	120 708	123 308	126 741	126 476	127 477	129 076	131 691	132 103	128 883	134 359	135 309
Polička	19 577	19 434	19 369	19 445	19 536	19 641	19 587	19 577	19 611	19 615	19 435	19 904	20 005
Přelouč	24 050	23 519	23 660	23 868	24 471	24 704	24 873	25 253	25 840	25 990	25 396	26 522	26 860
Svitavy	31 764	31 682	31 652	31 727	31 781	31 692	31 620	31 530	31 379	31 305	30 876	31 020	30 884
Ústí nad Orlicí	26 690	26 741	26 668	26 614	26 578	26 538	26 368	26 348	26 573	26 511	26 106	26 493	26 419
Vysoké Mýto	31 991	31 969	32 148	32 467	32 618	32 624	32 498	32 384	32 454	32 482	32 082	32 804	32 915
Žamberk	28 717	28 719	28 690	29 147	29 253	29 199	29 090	29 273	29 463	29 462	28 976	29 480	29 511

V rámci Pardubického kraje patří SO ORP Ústí nad Orlicí na 8. příčku s počtem obyvatel 26 419 (stav k 31.12.2023), nejvyšší počet obyvatel žije v Pardubickém kraji v SO ORP Pardubice, naopak nejnižší počet obyvatel vykazují SO ORP Králíky – viz následující graf – stav k 31.12.2023.

tabulka č. 17 Vývoj počtu obyvatel v Pardubickém kraji, zdroj: ČSÚ

SO ORP	Rok					Rozdíl mezi lety 2019-2023	
	2019	2020	2021	2022	2023	*Absolutně	**Relativně (%)
Česká Třebová	17 969	17 853	17 644	17 834	17 763	-206	-1,2
Hlinsko	21 017	21 016	20 765	21 127	21 108	91	0,4
Holice	17 910	18 044	17 945	18 656	18 719	809	4,4
Chrudim	83 596	83 692	82 981	85 271	85 508	1 912	2,3
Králíky	8 676	8 618	8 376	8 557	8 591	-85	-1,0
Lanškroun	23 140	23 085	22 498	23 082	23 188	48	0,2
Litomyšl	27 205	27 108	26 780	27 691	27 804	599	2,2
Moravská Třebová	26 138	25 972	25 775	25 961	25 976	-162	-0,6
Pardubice	131 691	132 103	128 883	134 359	135 309	3 618	2,7
Polička	19 611	19 615	19 435	19 904	20 005	394	2,0
Přelouč	25 840	25 990	25 396	26 522	26 860	1 020	3,9
Svitavy	31 379	31 305	30 876	31 020	30 884	-495	-1,6
Ústí nad Orlicí	26 573	26 511	26 106	26 493	26 419	-154	-0,6
Vysoké Mýto	32 454	32 482	32 082	32 804	32 915	461	1,4
Žamberk	29 463	29 462	28 976	29 480	29 511	48	0,2
Pardubický kraj	522 662	522 856	514 518	528 761	530 560	7 898	1,5

*počet obyvatel v r. 2023 – počet obyvatel v r. 2019, ** (absolutní stav obyvatel 2023-2019/střední stav obyvatel v období 2019 – 2023)x100

V rámci Pardubického kraje patří SO ORP Ústí nad Orlicí na 11. příčku úbytku obyvatel, nejnižší relativní úbytek obyvatel v rámci Pardubického kraje byl zaznamenán v SO ORP Svítavy, dále pak v SO ORP Česká Třebová a Králíky, kdy pokles počtu obyvatel hodnocený relativním rozdílem za období 2019 - 2023 je v intervalu (-1,6 %) – (-1,0 %). Naopak nejvyšší relativní přírůstek obyvatel v rámci Pardubického kraje byl zaznamenán v SO ORP Holice a SO ORP Přelouč (+3,9 – 4,4 %).

SO ORP Ústí nad Orlicí

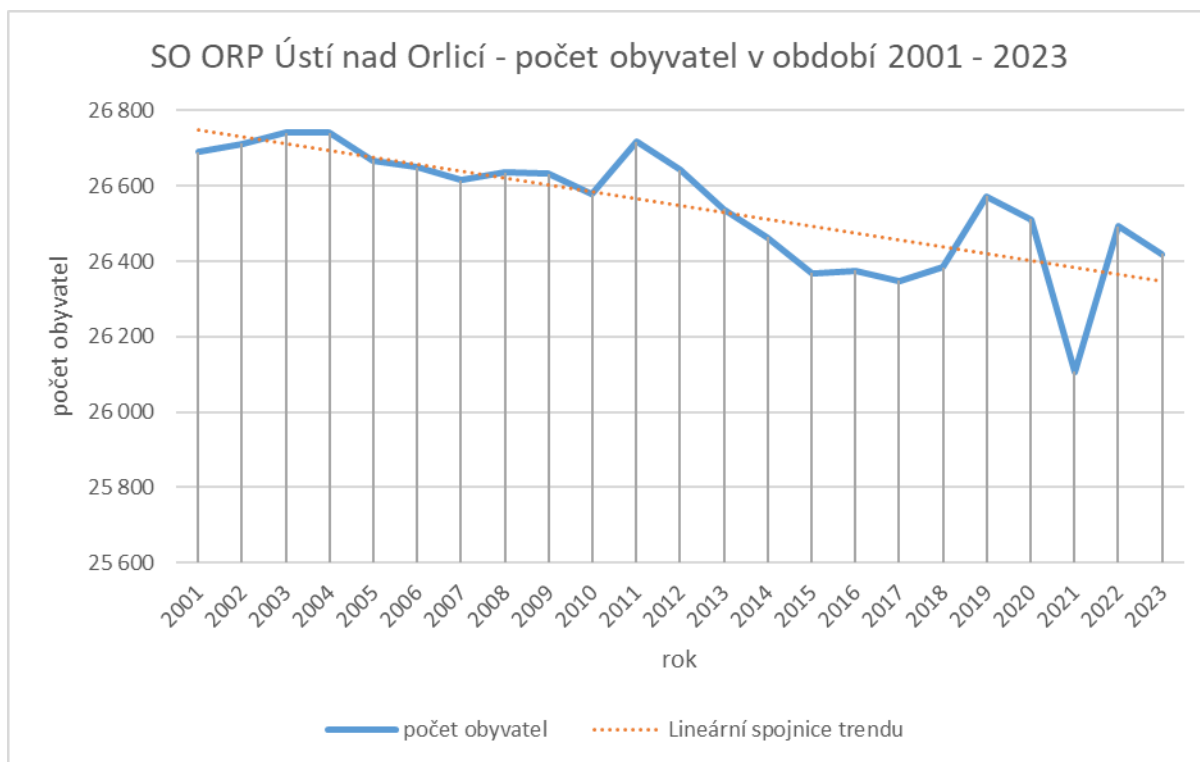
Správní obvod ORP Ústí nad Orlicí je tvořen 16 obcemi, ve kterých žilo k 31. 12. 2023 celkem 26 419 obyvatel, což tvoří 5 % všech obyvatel Pardubického kraje. ORP Ústí nad Orlicí tak v Ústeckém kraji patří na 8. místo s počtem obyvatel z celkem 15 ORP. Počet obyvatel k 31. 12. 2023 byl v Pardubickém kraji 530 560.

Největším sídlem ORP je město Ústí nad Orlicí, jehož počet obyvatel od roku 2019 klesá. Druhým městem ORP je Brandýs nad Orlicí s počtem obyvatel 1 305. Mezi větší obce s počtem obyvatel nad 1 000 se v SO ORP řadí obce Dolní Dobrouč (2 588 obyvatel), Libchavy (1 786) a Dlouhá Třebová (1 303 obyvatel). V polovině obcí došlo v období 2019 – 2023 k poklesu počtu obyvatel včetně obou měst SO ORP.

Nejmenší obcí správního obvodu je obec Hrádek 128 obyvatel (k 31. 12. 2023).

Při pohledu na celé ORP dochází od roku 2004 k neustálému mírnému poklesu počtu obyvatel, výjimkou byly roky 2011, 2019 a 2022, který zaznamenal nárůst počtu obyvatel migrací do ORP Ústí nad Orlicí.

tabulka č. 18 Vývoj počtu obyvatel SO ORP Ústí nad Orlicí (1996 – 2023)

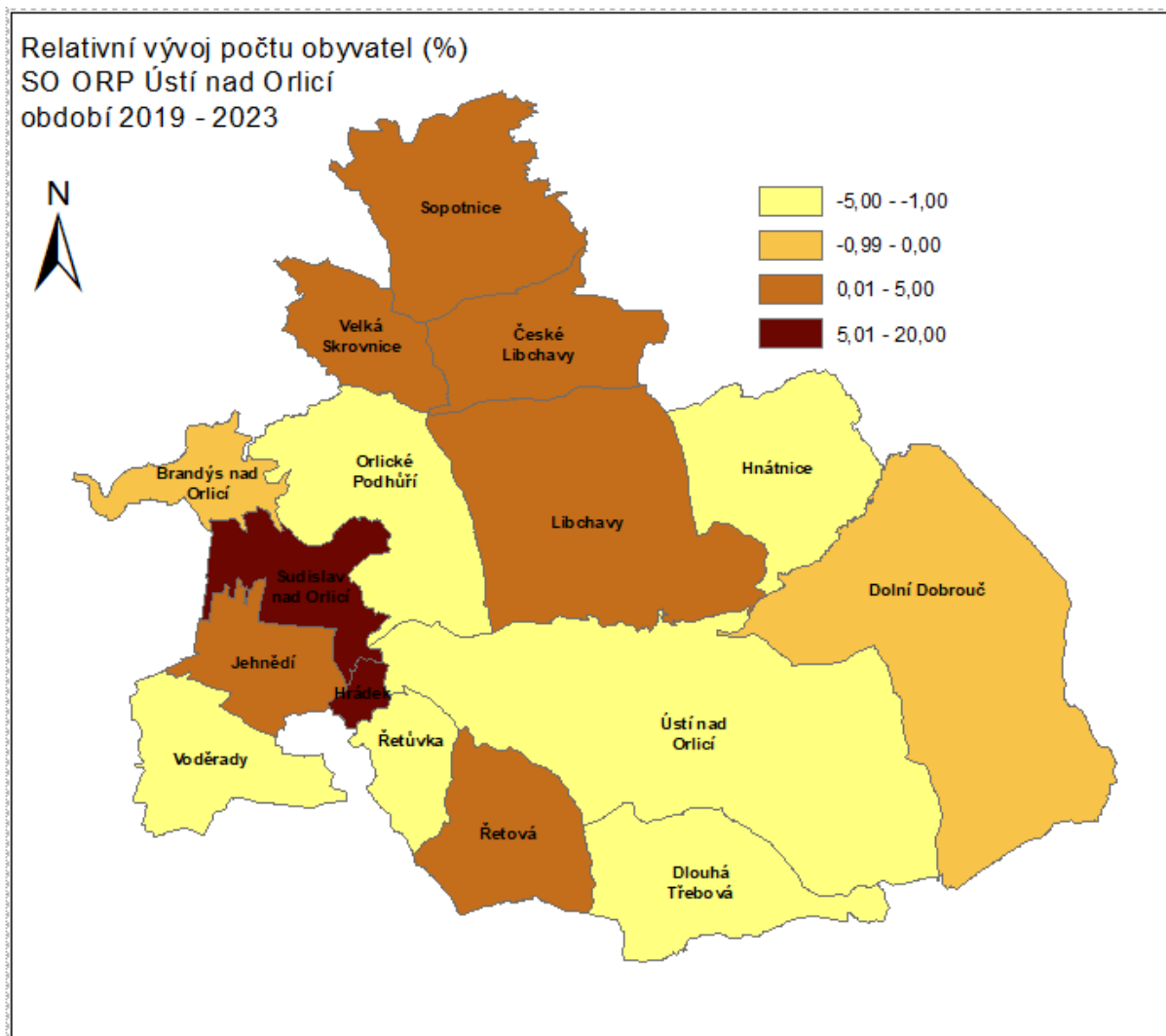
Obec	1996	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
Brandýs nad Orlicí	1 499	1 470	1 428	1 379	1 349	1 316	1 316	1 295	1 310	1 305
České Libchavy	450	448	514	593	641	645	647	644	649	649
Dlouhá Třebová	1 244	1 234	1 214	1 253	1 274	1 321	1 326	1 329	1 318	1 303
Dolní Dobrouč	2 539	2 585	2 517	2 572	2 581	2 598	2 604	2 570	2 612	2 588
Hnátnice	857	856	842	860	855	825	825	809	803	803
Hrádek	86	92	101	102	104	107	109	108	128	128
Jehnědí	302	322	311	318	320	336	338	329	342	338
Libchavy	1 486	1 569	1 619	1 710	1 713	1 759	1 771	1 757	1 788	1 786
Orlické Podhůří	564	584	622	635	686	693	689	690	699	686
Řetová	624	624	675	690	677	702	707	695	720	707
Řetůvka	239	245	246	269	275	289	286	281	281	279
Sopotnice	930	926	949	968	932	931	912	894	919	968
Sudislav nad Orlicí	104	102	113	126	133	135	139	144	147	146
Ústí nad Orlicí	15 225	15 079	14 918	14 499	14 226	14 280	14 209	13 936	14 141	14 098
Velká Skrovnice	305	286	279	279	269	298	297	284	296	302
Voděrady	317	324	320	325	333	338	336	341	340	333
SO ORP Ústí nad Orlicí	26 771	26 746	26 668	26 578	26 368	26 573	26 511	26 106	26 493	26 419

Nárůst obyvatel za období 2019 – 2023, tedy od poslední úplné aktualizace, byl zaznamenán v absolutních hodnotách pouze v obcích České Libchavy, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Řetová, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí a Velká Skrovnice. Úbytek obyvatel byl zaznamenán ve všech zbylých obcích, kdy nejnižší absolutní úbytek byl v obcích Ústí nad Orlicí, Hnátnice a Dlouhá Třebová. V relativních hodnotách byl nejvyšší nárůst obyvatel zaznamenán v obcích Hrádek a Sudislav nad Orlicí, naopak nejnižší relativní úbytek obyvatel zaznamenaly obce Řetůvka a Hnátnice.

tabulka č. 19 Relativní a absolutní rozdíl počtu obyvatel v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v období 2019 – 2023

Obec	rok					Střední stav obyvatel	Rozdíl mezi lety 2019 a 2023	
	2019	2020	2021	2022	2023		*Absolutně (2023-2019)	**Relativně (%) (2023-2019)
Brandýs nad Orlicí	1 316	1 316	1 295	1 310	1 305	1308,4	-11	-0,84
České Libchavy	645	647	644	649	649	646,8	4	0,62
Dlouhá Třebová	1 321	1 326	1 329	1 318	1 303	1319,4	-18	-1,36
Dolní Dobrouč	2 598	2 604	2 570	2 612	2 588	2594,4	-10	-0,39
Hnátnice	825	825	809	803	803	813	-22	-2,71
Hrádek	107	109	108	128	128	116	21	18,10
Jehnědí	336	338	329	342	338	336,6	2	0,59
Libchavy	1 759	1 771	1 757	1 788	1 786	1772,2	27	1,52
Orlické Podhůří	693	689	690	699	686	691,4	-7	-1,01
Řetová	702	707	695	720	707	706,2	5	0,71
Řetůvka	289	286	281	281	279	283,2	-10	-3,53
Sopotnice	931	912	894	919	968	924,8	37	4,00
Sudislav nad Orlicí	135	139	144	147	146	142,2	11	7,74
Ústí nad Orlicí	14 280	14 209	13 936	14 141	14 098	14132,8	-182	-1,29
Velká Skrovnice	298	297	284	296	302	295,4	4	1,35
Voděřady	338	336	341	340	333	337,6	-5	-1,48
SO ORP Ústí nad Orlicí	26 573	26 511	26 106	26 493	26 419	26420,4	-154	-0,58

*počet obyvatel v r. 2023 – počet obyvatel v r. 2019, ** (absolutní stav obyvatel 2023-2019/střední stav obyvatel v období 2019 – 2023) x 100

obrázek č. 23 Relativní vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v období 2019 – 2023

B) 1.8.2 Pohyb obyvatel

V rámci vyhodnocení pohybu obyvatel byly sledovány ukazatele saldo migrace (přírůstek/úbytek stěhováním) a přirozený přírůstek/úbytek obyvatel za 5-ti leté období od roku 2019, tedy od stavu poslední aktualizace ÚAP.

Z dlouhodobého hlediska vykazuje SO ORP Ústí nad Orlicí pokles počtu obyvatel, na kterém se podílí jak přirozený úbytek obyvatel, tak úbytek obyvatel stěhováním.

Za poslední 5 leté období 2019 – 2023 v SO ORP Ústí nad Orlicí byl zaznamenáván celkový úbytek obyvatel mimo roku 2022, kdy nastal celkový přírůstek obyvatel v řešeném území. Uvedený nárůst obyvatel v roce 2022 byl zřejmě zapříčiněn válečným konfliktem na území Ukrajiny a přílivem ukrajinských obyvatel z napadených oblastí do bezpečnějších zemí. V roce 2023 pak došlo opět ke snížení celkového přírůstku obyvatel oproti roku 2022, na kterém se podílel jak přirozený úbytek obyvatel, tak i snížení počtu přistěhovaných obyvatel oproti roku 2022.

tabulka č. 20 Přirozený přírůstek (úbytek) a saldo migrace v SO ORP Ústí nad Orlicí (2019 – 2023), zdroj: ČSÚ

Obec	Přirozený přírůstek k 31.12. (PP)					PP 2019- 2023	Saldo migrace k 31.12. (SM)					SM 2019- 2023
	2019	2020	2021	2022	2023		2019	2020	2021	2022	2023	
Brandýs nad Orlicí	8	4	-5	-3	-5	-1	5	-4	-5	18	0	14
České Libchavy	1	-4	-3	-1	3	-4	4	6	3	6	-3	16
Dlouhá Třebová	7	5	8	-8	-3	9	11	0	-1	-3	-12	-5
Dolní Dobrouč	10	-7	0	10	-4	9	11	13	-4	32	-20	32
Hnátnice	2	3	-8	-5	0	-8	-5	-3	-6	-1	0	-15
Hrádek	2	1	-2	3	1	5	9	1	1	17	-1	27
Jehnědí	1	1	1	3	2	8	0	1	-8	10	-6	-3
Libchavy	9	0	-4	4	-7	2	-8	12	21	27	5	57
Orlické Podhůří	7	1	-2	1	-3	4	1	-5	10	8	-10	4
Řetová	1	-1	-7	-2	-6	-15	3	6	-3	27	-7	26
Řetůvka	0	4	-6	0	-1	-3	4	-7	2	0	-1	-2
Sopotnice	0	1	-5	2	4	2	6	-20	-7	23	45	47
Sudislav nad Orlicí	1	1	0	1	-2	1	2	3	6	2	1	14
Ústí nad Orlicí	-5	-63	-97	-56	-54	-275	89	-8	-20	261	11	333
Velká Skrovnice	3	-1	0	0	1	3	13	0	-4	12	5	26
Voděradý	-3	1	-2	-1	4	-1	0	-3	6	0	-11	-8
SO ORP Ústí nad Orlicí	44	-54	-132	-52	-70	-264	145	-8	-9	439	-4	563

Saldo migrace bylo nejnižší za 5 leté období v obcích Hnátnice (-15 obyvatel) a Voděradý (-8 obyvatel). Naopak nejvyšší kladné saldo migrace ve sledovaném období zaznamenalo město Ústí nad Orlicí a obce Libchavy a Sopotnice v absolutních hodnotách.

U přirozené změny obyvatel docházelo v celém 5 letém období k přirozenému úbytku obyvatel, kdy úhrnná hodnota dosahovala v rámci celého SO ORP -264 obyvatel. Nejnižší přirozený úbytek obyvatel za 5 leté období připadá na město Ústí nad Orlicí (-275 obyvatel) a obec Řetová (-15 obyvatel). Nejvyšší kladný přirozený přírůstek zaznamenaly za sledované 5 leté období obce Dlouhá Třebová a Dolní Dobrouč.

Hrubá míra salda migrace a hrubá míra přirozeného přírůstu a celkového přírůstu

V rámci sledování pohybu obyvatel na území SO ORP Ústí nad Orlicí bylo použito ukazatele hrubé míry migračního salda, hrubé míry přirozeného přírůstu a hrubé míry celkového přírůstu sledované v pětiletém období 2019 – 2023. Hrubá míra migračního salda je vyjádřena celkovým součtem salda migrace za 5 leté období připadající na 1000 obyvatel středního stavu, vyjádřeno v ‰. Hrubá míra přirozeného přírůstu je vyjádřena celkovým součtem přirozeného přírůstu (úbytku) za 5 leté období připadající na 1000 obyvatel středního stavu, vyjádřeno v ‰. Hrubá míra celkového přírůstu je pak součtem předchozích 2 ukazatelů a vyjadřuje celkovou změnu obyvatel za posledních 5 let.

tabulka č. 21 Pohyb obyvatel v SO ORP Ústí nad Orlicí v období 2019 – 2023, zdroj: ČSÚ

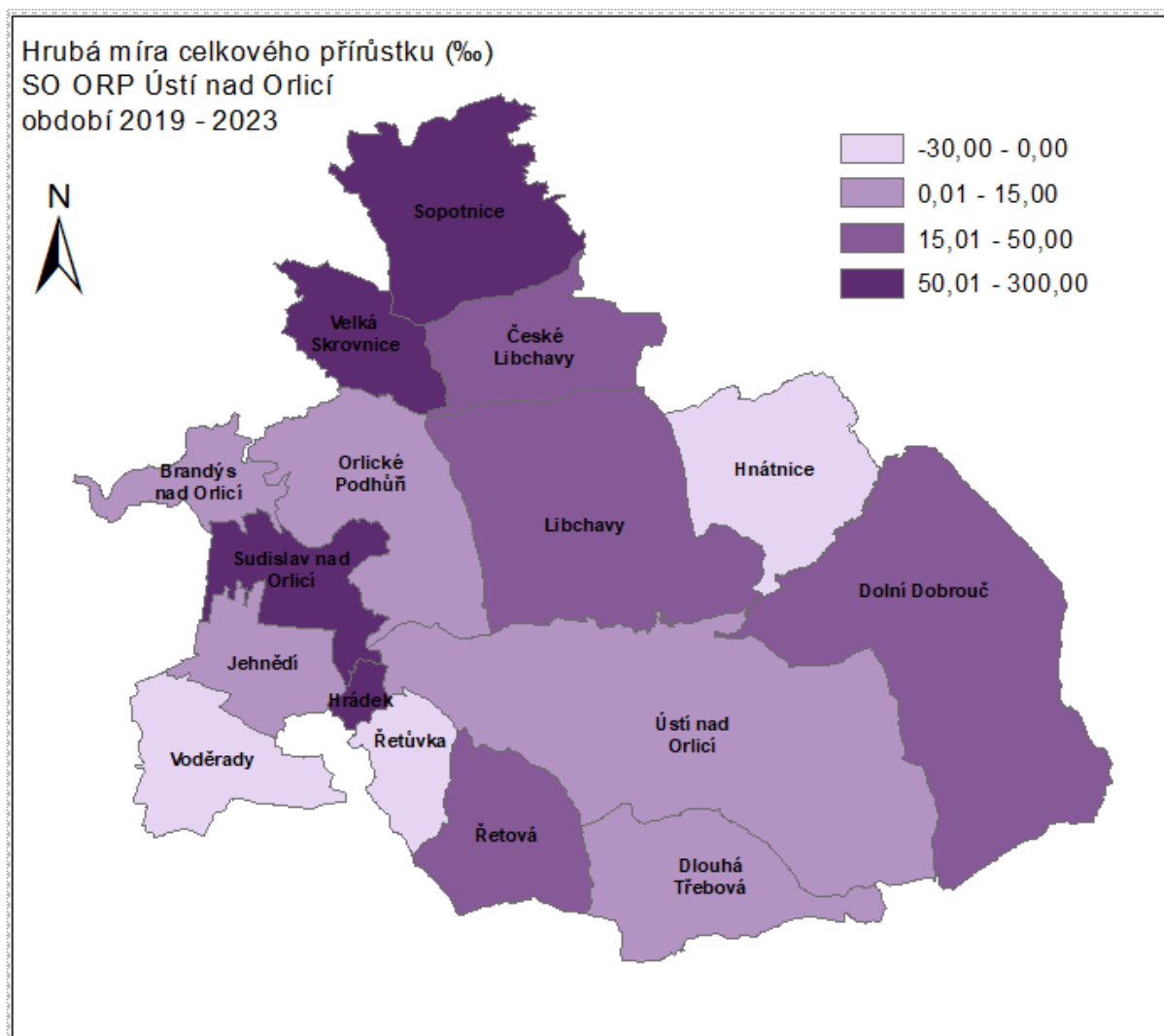
Obec	přirozený přírůstek/úbytek (2019-2023)	saldo migrace (2019-2023)	celkový přírůstek (2019-2023)	střední stav obyvatelstva (2019-2023)	hmpps (‰)	hmms (‰)	hmcp (‰)
Brandýs nad Orlicí	-1	14	13	1308,4	-0,76	10,70	9,94
České Libchavy	-4	16	12	646,8	-6,18	24,74	18,55
Dlouhá Třebová	9	-5	4	1319,4	6,82	-3,79	3,03
Dolní Dobrouč	9	32	41	2594,4	3,47	12,33	15,80
Hnátnice	-8	-15	-23	813	-9,84	-18,45	-28,29
Hrádek	5	27	32	116	43,10	232,76	275,86
Jehnědí	8	-3	5	336,6	23,77	-8,91	14,85
Libchavy	2	57	59	1772,2	1,13	32,16	33,29
Orlické Podhůří	4	4	8	691,4	5,79	5,79	11,57
Řetová	-15	26	11	706,2	-21,24	36,82	15,58
Řetůvka	-3	-2	-5	283,2	-10,59	-7,06	-17,66
Sopotnice	2	47	49	924,8	2,16	50,82	52,98
Sudislav nad Orlicí	1	14	15	142,2	7,03	98,45	105,49
Ústí nad Orlicí	-275	333	58	14132,8	-19,46	23,56	4,10
Velká Skrovnice	3	26	29	295,4	10,16	88,02	98,17
Voděrady	-1	-8	-9	337,6	-2,96	-23,70	-26,66
SO ORP Ústí nad Orlicí	-264	563	299	26420,4	-9,99	21,31	11,32

Pozn.: Hrubá míra přirozeného přírůstku $hmpps = (NAROZENI - ZEMRELI)/SSO * 1000$. Hrubá míra migračního salda $hmms = (PRISTEH - VYSTEH)/SSO * 1000$. Hrubá míra celkového přírůstku $hmcp = hmpps + hmms$. SSO je střední stav obyvatelstva vypočítaný jako průměr počtu obyvatel k 31. 12. daného roku v období 2019 - 2023

Nejvyšší hrubou mírou přirozeného přírůstku vykazují v SO ORP Ústí nad Orlicí obce Hrádek a Jehnědí. Nejnižší hrubá míra přirozeného úbytku je v obcích Řetová (-21,24 ‰) a Ústí nad Orlicí (-19,46 ‰).

Nejvyšší hrubá míra salda migrace byla zaznamenána u obcí Hrádek (232,76 ‰) a Sudislav nad Orlicí (98,45 ‰). Nejnižší hodnoty naopak vykazují obce Voděrady (-23,70 ‰) a Hnátnice (-18,45 ‰). Samotné správní sídlo Ústí nad Orlicí vykazuje kladnou hrubou mírou salda migrace.

Hrubá míra celkového přírůstku za celé SO ORP je kladná (11,32 ‰) a poukazuje na trend mírného přírůstku obyvatel v daném území, který ovlivňuje především migrace obyvatel do řešeného území.

A) 1.8.3. Věková struktura obyvatel

ORP Ústí nad Orlicí patří z hlediska věkové struktury spíše k podprůměrným územním celkům Pardubického kraje. Podíl dětské složky (0-14 let) je pod průměrem Pardubického kraje i ČR. Nejvyšší podíl dětí je v obci Orlické Podhůří (19,4 %), nejnižší pak v Hrádek (10,9 %). Podíl seniorů (věk 65+) je v ORP o 0,9 % vyšší než v rámci Pardubického kraje a je i vyšší než v rámci ČR. Nejvyšší podíl starších obyvatel je v obci Brandýs nad Orlicí (25,2 %). Nejméně seniorů je pak v obci Hrádek (9,4 %).

Podíl obyvatel v produktivním věku, což je ukazatel důležitý zvláště pro hodnocení ekonomického potenciálu, je nejvyšší v obci Hrádek (79,7%), což je výrazně vyšší hodnota než v rámci Pardubického kraje. Hodnota za celé ORP je naopak o něco nižší než v rámci Pardubického kraje i ČR. V budoucnu při posunu silné skupiny obyvatel v produktivním věku do vyšších věkových kategorií může tato skutečnost přinášet sociální rizika, zvláště při zastavení dalšího rozvoje sídel. Je potřeba zajistit včas kapacitní sociální péči.

tabulka č. 22 Věková skladba obyvatel v základních skupinách za období 2020 – 2023, zdroj: ČSÚ

Ústí nad Orlicí	Podíl obyvatel z celkového počtu obyvatel (v %) ve věku											
	0 – 14 let				15 – 64 let				65 + let			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Brandýs n. Orlicí	15,0	14,5	14,7	14,2	60,2	60,1	60,5	60,6	24,8	25,4	24,8	25,2
České Libchavy	19,9	19,3	18,5	17,4	61,4	61,3	62,2	63,3	18,7	19,4	19,3	19,3
Dlouhá Třebová	17,6	18,1	17,6	16,9	64,5	63,4	63,4	63,0	17,9	18,5	19,0	20,1
Dolní Dobrouč	17,9	17,7	17,6	17,6	64,6	64,7	64,5	64,1	17,5	17,5	17,9	18,3
Hnátnice	14,5	14,8	14,8	15,2	65,9	64,9	64,4	64,8	19,5	20,3	20,8	20,0
Hrádek	15,6	14,8	12,5	10,9	74,3	76,9	79,7	79,7	10,1	8,3	7,8	9,4
Jehnědí	19,2	18,2	19,3	17,5	63,6	63,8	63,7	63,9	17,2	17,9	17,0	18,6
Libchavy	18,7	19,0	18,5	17,7	63,4	62,8	63,4	63,8	17,9	18,2	18,2	18,4
Orlické Podhůří	21,2	20,7	19,6	19,4	61,5	62,0	62,4	61,7	17,3	17,2	18,0	19,0
Řetová	15,4	15,7	17,2	15,8	61,4	61,3	60,8	61,8	23,2	23,0	21,9	22,3
Řetůvka	17,5	17,8	18,9	19,4	59,1	59,8	60,9	60,6	23,4	22,4	20,3	20,1
Sopotnice	16,2	16,0	16,3	14,7	61,5	61,7	61,6	64,3	22,3	22,3	22,1	21,1
Sudislav	17,3	16,7	17,0	17,1	73,4	74,3	70,7	66,4	9,4	9,0	12,2	16,4
Ústí nad Orlicí	14,8	14,6	14,6	14,5	62,0	61,8	61,9	61,8	23,2	23,6	23,5	23,7
Velká Skrovnice	15,2	16,9	17,9	17,2	65,0	62,0	63,2	63,9	19,9	21,1	18,9	18,9
Voděřady	12,5	13,2	13,5	13,5	68,2	66,9	67,6	66,1	19,3	19,9	18,8	20,4
ORP Ústí nad Orlicí	16,0	15,8	15,8	15,5	62,7	62,4	62,5	62,6	21,4	21,7	21,7	21,9
Pardubický kraj	16,0	16,1	16,2	15,9	63,4	62,9	63,0	63,0	20,6	21,0	20,8	21,0
Česká republika				15,9				63,6				20,5

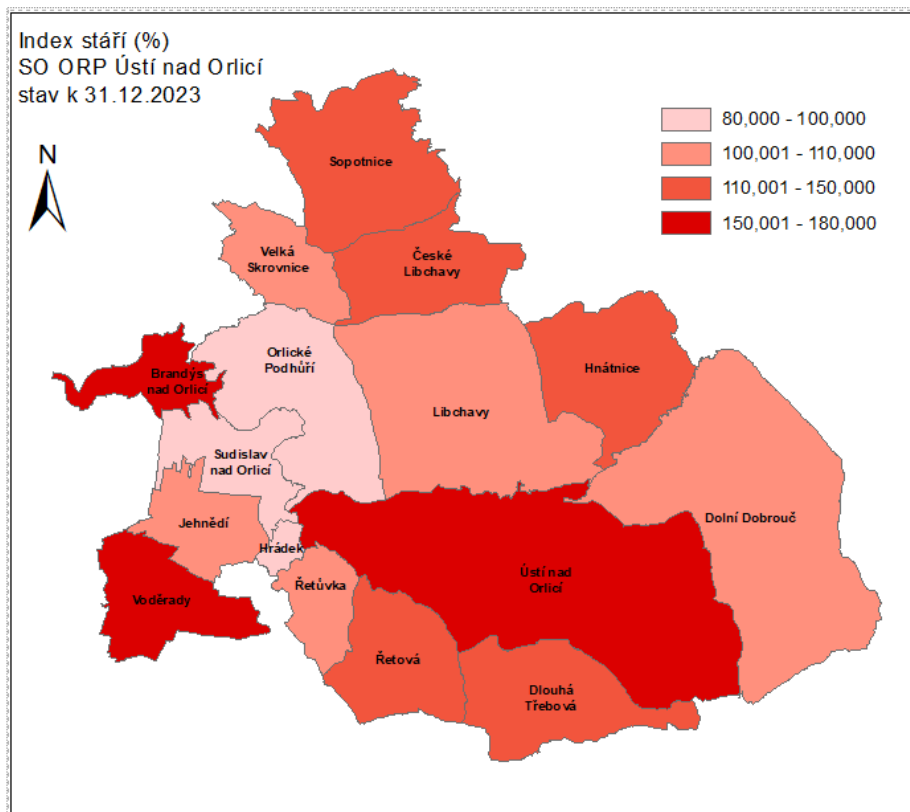
Vývoj věkové struktury SO ORP Ústí nad Orlicí kopíruje celorepublikový trend stárnutí obyvatelstva, který je dán změnami v reprodukčním chování obyvatel ČR po roce 1990. Tempo zhoršování věkové struktury je ovšem rychlejší než v rámci Pardubického kraje nebo ČR. Index stáří vyjadřuje kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku. Zhoršení věkové struktury je nejmarkantnější v malých obcích Sudislav nad Orlicí a Hrádek. Naopak výrazné zlepšení indexu stáří za posledních 5 let zaznamenaly obce Řetůvka a Velká Skrovnice.

Nejvyšší index stáří vykazují obě města SO ORP – Brandýs nad Orlicí a Ústí nad Orlicí, jehož hodnota výrazně převyšuje průměrné hodnoty nejen v rámci Pardubického kraje, ale i celé České republiky. Naopak nejnižší index stáří – ještě pod hodnotou 100 je v obcích Hrádek, Sudislav nad Orlicí a Orlické Podhůří.

tabulka č. 23 Index stáří, průměrný věk v ocích SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ

Obec	Průměrný věk k 31.12.2019	Průměrný věk k 31.12.2023	Průměrný věk, rozdíl 2023 - 2019	Index stáří (k 31.12.2019)	Index stáří (k 31.12.2023)	Index stáří rozdíl r. 2023 - 2019
Brandýs nad Orlicí	45,0	45,6	0,6	168,2	177,8	9,6
České Libchavy	39,5	40,4	0,8	94,5	110,6	16,1
Dlouhá Třebová	40,9	42,3	1,3	100,0	119,1	19,1
Dolní Dobrouč	40,6	41,4	0,8	101,1	103,9	2,9
Hnátnice	42,3	43,0	0,7	135,3	132,0	-3,3
Hrádek	39,2	42,2	3,0	61,1	85,7	24,6
Jehnědí	39,9	41,6	1,7	87,7	106,8	19,1
Libchavy	40,2	41,0	0,8	94,8	103,8	9,0
Orlické Podhůří	39,1	40,4	1,3	78,8	97,7	18,9
Řetová	42,7	42,6	-0,2	136,1	141,1	4,9
Řetůvka	43,5	40,8	-2,7	148,9	103,7	-45,2
Sopotnice	42,5	42,9	0,4	136,7	143,7	6,9
Sudislav nad Orlicí	39,5	41,4	1,8	54,2	96,0	41,8
Ústí nad Orlicí	43,9	44,4	0,5	156,9	163,3	6,4
Velká Skrovnice	42,6	42,1	-0,5	142,5	109,6	-32,9
Voděrady	42,1	43,0	1,0	161,0	151,1	-9,9
SO ORP	42,8	43,4	0,6	134,6	141,5	6,9
Pardubický kraj	42,6	42,9	0,3	127,8	131,9	4,1
Česká republika	42,5	42,8	0,3	124,6	129,5	4,9

obrázek č. 24 Index stáří v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí k 31.12.2023

Průměrný věk obyvatel ORP Ústí nad Orlicí byl k 31. 12. 2023 43,4 let a dlouhodobě se drží nad průměrem Pardubického kraje (42,9) i České republiky (42,8). Průměrný věk je nejvyšší ve městech Brandýs nad Orlicí (45,6 let) a Ústí nad Orlicí (44,4 let). Nejnižší je pak v obcích České Libchavy a Orlické Podhůří (40,4 let). Většina obcí ORP postupně stárne, snížení průměrného věku od poslední aktualizace ÚAP (2019) došlo pouze obcím Řetůvka, Velká Skrovnice a Řetová.

B) 1.8.4 Vzdelanostní struktura obyvatel

Vzdelanostní struktura obyvatel SO ORP Ústí nad Orlicí je nově vyhodnocena z dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021 (dále jen SLDB 2021), poskytnutých Českým statistickým úřadem. Hlavním zdrojem pro vyhodnocení byly údaje vzdelanosti obyvatel:

- a) Podíl osob se základním vzděláním - podíl osob starších 15 let bez vzdělání a s nejvyšším dokončeným základním vzděláním (%).

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku a dosaženého stupně vzdělání na počtu obyvatel území této věkové kategorie. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří mají dokončený věk alespoň 15 let a jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vzdělání základní nebo jsou bez vzdělání vůbec, ve jmenovateli pak celkový počet obyvatel území s dokončeným věkem alespoň 15 let. Od tohoto počtu jsou odečteny osoby s nezjištěným vzděláním.

- b) Podíl osob s vysokoškolským vzděláním – podíl osob starších 15 let s dokončeným vysokoškolským vzděláním (%).

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku a dosaženého stupně vzdělání na počtu obyvatel území této věkové kategorie. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří mají dokončený věk alespoň 15 let a jejichž dosažené dokončené vzdělání je vzdělání vysokoškolské nebo vyšší, ve jmenovateli pak celkový počet obyvatel území s dokončeným věkem alespoň 15 let. Od tohoto počtu jsou odečteny osoby s nezjištěným vzděláním.

Dle dat ze SLDB 2021 byl v rámci Pardubického kraje podíl obyvatel ve věku 15 let a více let se základním vzděláním 12,59 %, v rámci celé České republiky byl tento podíl 12,54%. V rámci Pardubického kraje byla hodnota SO ORP Ústí nad Orlicí s podílem osob se základním vzděláním 12,59 % v průměru, při sčítání v roce 2011 byla tato hodnota v SO ORP Ústí nad Orlicí 17,4 %, což znamená, že se podíl osob se základním vzděláním za poslední desetiletí snížil.

Podíl osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním byl dle dat SLDB 2021 v Pardubickém kraji 13,81 %, v rámci celé České republiky byla tato hodnota 17,6%. Hodnota podílu osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním za SO ORP Ústí nad Orlicí s hodnotou 14,18 % je tak nadprůměrná vzhledem k Pardubickému kraji, ale podprůměrná v rámci celé České republiky.

Ve vztahu k datům vyhodnocujícím základní a vysokoškolské vzdělání osob v SO ORP Ústí nad Orlicí z roku 2011, kdy podíl osob se základním vzděláním byl 17,4 % a podíl osob s vysokoškolským vzděláním 10,4 % byla zaznamenána za období 2011-2021 klesající hodnota podílu osob se základním vzděláním o 4,8 %. Naopak podíl osob s vysokoškolským vzděláním za období 2011-2021 vzrostl v SO ORP Ústí nad Orlicí o 3,8 %.

tabulka č. 24 Vzdelanostní struktura na území Pardubického kraje, zdroj: SLDB 2011 a SLDB 2021

SO ORP	SLDB 2011		SLDB 2021	
	podíl základní vzdělání	podíl vysokoškolské vzdělání	podíl základní vzdělání	podíl vysokoškolské vzdělání
Česká Třebová	19,1	8,4	14,07	11,08
Hlinsko	19,8	6,6	13,70	10,03
Holice	17,0	9,1	12,38	13,29

SO ORP	SLDB 2011		SLDB 2021	
	podíl základní vzdělání	podíl vysokoškolské vzdělání	podíl základní vzdělání	podíl vysokoškolské vzdělání
Chrudim	18,4	9,0	12,71	12,64
Králíky	27,6	5,6	20,78	7,59
Lanškroun	21,0	7,9	15,16	11,23
Litomyšl	19,1	9,7	12,73	13,97
Moravská Třebová	22,3	6,9	15,03	9,03
Pardubice	14,3	14,2	10,58	19,64
Polička	19,9	8,2	13,10	11,65
Přelouč	18,9	7,4	12,97	10,89
Svitavy	19,8	7,9	14,29	10,07
Ústí nad Orlicí	17,4	10,4	12,59	14,18
Vysoké Mýto	16,1	9,2	11,09	12,30
Žamberk	18,1	8,6	12,44	12,40
Pardubický kraj	17,9	9,9	12,59	13,81
Česká republika	17,6	12,5	12,54	17,58

Nejvyšší podíl osob se základním vzděláním v rámci Pardubického kraje dle SLDB 2021 je v SO ORP Králíky (20,78 %), SO ORP Lanškroun (15,16 %) a SO ORP Moravská Třebová (15,03 %). Celkově se SO ORP Ústí nad Orlicí s podílem osob 12,59 % se základním vzděláním řadí v rámci Pardubického kraje na pátou příčku s nejnižším podílem.

Nejvyšší podílová složka osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním byl v SO ORP Pardubice (19,64 %), SO ORP Ústí nad Orlicí (14,18 %) a SO ORP Litomyšl (13,97 %). SO ORP Ústí nad Orlicí je tak v rámci Pardubického kraje s podílem osob 14,18 % s ukončeným vysokoškolským vzděláním na druhé nejvyšší místo. Naopak nejnižší podíl osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním je v SO ORP Králíky a Moravská Třebová – pod 10% - srovnání dle výsledků SLDB 2021.

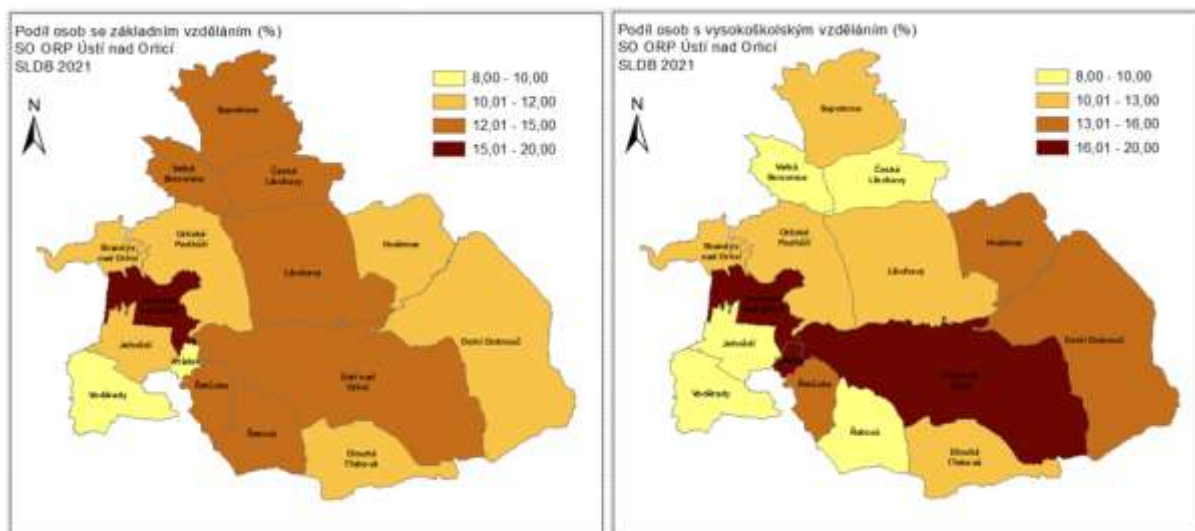
tabulka č. 25 Vzdělanostní struktura na území SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: SLDB 2011 a SLDB 2021

Obec	SLDB 2011		SLDB 2021				
	podíl osob se základním vzděláním	podíl osob s vysokoškolským vzděláním	podíl osob se základním vzděláním	podíl osob se středním vzd. (bez maturity)	podíl osob s úpným středním vzd. (s maturitou)	podíl osob s vyšším odborným vzd.	podíl osob s vysokoškolským vzděláním
Brandýs nad Orlicí	15,7	9,1	11,7	33,3	38,6	1,7	10,2
České Libchavy	14,6	7,4	12,7	40,4	29,6	2,7	9,6
Dlouhá Třebová	17,2	8,2	11,9	36,5	34,4	0,9	12,1
Dolní Dobrouč	20,1	8,4	11,5	36,7	31,4	1,5	13,8
Hnátnice	18,8	8,6	11,1	37,1	33,5	1,1	13,7
Hrádek	22,9	4,8	9,0	30,3	32,6	3,4	19,1
Jehnědí	16,9	6,7	11,1	41,2	32,5	2,5	8,6
Libchavy	18,0	7,4	13,0	36,0	33,5	2,2	11,0
Orlické Podhůří	16,4	8,0	11,9	34,4	34,1	2,0	12,7

Obec	SLDB 2011		SLDB 2021				
	podíl osob se základním vzděláním	podíl osob s vysokoškolským vzděláním	podíl osob se základním vzděláním	podíl osob se středním vzd. (bez maturity)	podíl osob s úplným středním vzd. (s maturitou)	podíl osob s vyšším odborným vzd.	podíl osob s vysokoškolským vzděláním
Řetová	17,5	5,6	12,2	38,6	31,9	2,6	9,8
Řetůvka	18,0	6,6	14,4	37,3	30,3	0,5	15,9
Sopotnice	20,1	5,9	12,5	40,2	29,6	2,5	10,7
Sudislav nad Orlicí	14,9	13,9	16,8	31,8	28,0	1,9	17,8
Ústí nad Orlicí	16,9	12,6	13,1	29,7	33,9	2,0	16,1
Velká Skrovnice	16,8	7,8	12,1	43,7	23,7	2,8	9,3
Voděradý	21,3	5,2	8,6	48,9	30,4	2,1	9,3
SO ORP Ústí nad Orlicí	17,4	10,4	12,6	33,0	33,4	1,9	14,2

V rámci SO ORP Ústí nad Orlicí byl zaznamenán nejvyšší podíl osob se základním vzděláním (nad 15,0 %) ve věku 15 let a více dle SLDB 2021 v obci Sudislav nad Orlicí. Nejnižší podíl osob se základním vzděláním (pod 10,0 %) byl zaznamenán v obcích Hrádek a Voděradý.

V rámci SO ORP Ústí nad Orlicí byl zaznamenán nejvyšší podíl osob ve věku 15 let a více s vysokoškolským vzděláním dle SLDB 2021 (nad 17,0 %) v obcích Hrádek a Sudislav nad Orlicí. Nejnižší podíl osob s vysokoškolským vzděláním byl zaznamenán v obci Jehnědí.

obrázek č. 25 Vzdělanostní struktura v SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: SLDB 2021

Z hlediska struktury obyvatelstva dle dosaženého vzdělání lze rozdělit populaci do tří základních kategorií: nejpočetnější skupinou v řešeném území jsou osoby s úplným středním vzděláním s maturitou (33,4 %). Za ní se řadí skupina obyvatel s vyučením a střední školou bez maturity (33,0 %) a třetí nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé s vysokoškolským vzděláním (14,2 %).

vyhodnocení**Silné stránky**

- vysoký (nadpoloviční) podíl původních obyvatel a starousedlíků citově vázaných k místu bydliště a z velké míry i ke spoluobčanům jako překážka sociální exkluze, zejména starších lidí
- živý a různorodý kulturně společenský život, četné spolky a zájmové organizace i v nejmenších obcích - pořádají řadu zajímavých akcí svým významem přesahujících území SO ORP
- podpora turistiky a sportu nejen pro vlastní obyvatele, ale cíleně i pro návštěvníky regionu, síť různorodých cyklotras
- vysoká úroveň vzdělanostní struktury, která podílem obyvatel se středním a vysokoškolským vzděláním přesahuje celookresní ukazatele
- nárůst obyvatel migrací v roce 2022

Slabé stránky

- přirozený úbytek obyvatel
- nevyvážená věková skladba obyvatel (vysoké rozdíly mezi počtem dětí a osob v důchodovém věku)
- vyjížděka za prací a do škol mimo obec bydliště s nepříjemnými průvodními jevy jako je ztráta času, nepohodlí a zvýšené riziko onemocnění
- nedostatečné využívání moderních způsobů propagace území

Příležitosti

- vytvářet podmínky pro udržení rovnovážného rozložení věkových skupin
- podporovat stabilizaci nových obyvatel, především mladých rodin s dětmi. Zvýšenou pozornost věnovat mladým cizincům. Současně jim pomáhat se začleňováním do místních společenství

Hrozby

- proces stárnutí je nezadržitelný a bude klást zvýšené nároky na speciální formy péče o seniory: vyvolá například nutnost výstavby specializovaných forem bydlení diferencovaných především podle stupně samostatnosti seniora
- vzhledem k prodlužování délky života a nárůstu volného času seniorů bude nutné se také zaměřit na vhodné způsoby jejich volnočasových aktivit a mimo jiné tak zabránit sociální exkluzi
- zabránit také velkému snížení životní úrovně nízkopříjmových skupin lidí - v souvislosti s hromadným stárnutím se sníží i příjmy obcí

B) 1.9. Bydlení, občanské vybavení

B) 1.9.1. Bydlení

Bydlení lze označit za velmi široké téma, vzájemně se totiž ovlivňuje především se sociodemografickými a hospodářskými podmínkami. Na jedné straně je jeho podoba výsledkem jejich působení (rozvoj bydlení v oblastech s přírůstkem obyvatel či větším počtem podnikatelských subjektů), zatímco na druhé straně příčinou (kvalita bydlení jako činitel příchodu obyvatel a ekonomických subjektů do oblasti).

Na podkladě údajů z Českého statistického úřadu bylo v roce 2023 v České republice dokončeno 38 069 bytů, z toho 18 967 bytů bylo situováno do rodinných domů a 14 233 bytů v bytových domech. To potvrzuje dlouhodobý trend výstavby nových bytů v rodinných domech ve venkovském prostředí. V Pardubickém kraji bylo v r. 2023 dokončeno 1 940 bytů, z toho počet dokončených bytů v rodinných domech činil 1 084 bytů a počet bytů v bytových domech 566 bytů.

Na podkladě údajů z Českého statistického úřadu ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 (dále jen SLDB 2021) činil v Pardubickém kraji počet domů 137 176 a bytů 255 990, z nichž bylo 113 293 (tj. 82,6%) domů a 209 133 (tj. 81,7%) bytů obydlených a 23 883 (tj. 17,4 %) domů a 46 857 (tj. 18,3 %) bytů neobydlených. Oproti SLDB v roce 2011, kdy byl v Pardubickém kraji počet domů 128 618, z toho obydlených 104 850 (81,5 %) a počet bytů 233 798, z toho obydlených 196 288 (83,4 %).

Za období 2011 – 2021 počet domů v Pardubickém kraji vzrostl o 8 558 domů a počet bytů vzrostl o 22 192 bytů. Podíl obydlených domů pak vzrostl o 1,1 % a podíl obydlených bytů klesl o 1,7%.

V SO ORP Ústí nad Orlicí byl dle SLDB 2021 počet domů 6 520, z toho bylo 85,4 % domů obydlených a 14,6 % domů bylo neobydlených. Dle SLDB2011 byl celkový počet obydlených domů v SO ORP Ústí nad Orlicí 5 187 (84,19 %) z celkového počtu domů 6 161. Za období 2011 – 2021 se jedná o nárůst obydlených domů o 1,21 % v rámci sledovaného území.

tabulka č. 26 Obydlenost domovního fondu dle SLDB 2021

ORP	Celkem domů	Podíl obydlených domů %	Podíl neobydlených domů %
Brandýs nad Orlicí	384	85,16	14,84
České Libchavy	199	80,90	19,10
Dlouhá Třebová	398	88,94	11,06
Dolní Dobrouč	787	85,39	14,61
Hnátnice	322	79,19	20,81
Hrádek	45	73,33	26,67
Jehnědí	120	79,17	20,83
Libchavy	569	90,33	9,67
Orlické Podhůří	251	74,10	25,90
Řetová	262	77,86	22,14
Řetůvka	124	67,74	32,26
Sopotnice	350	79,43	20,57
Sudislav nad Orlicí	72	62,50	37,50
Ústí nad Orlicí	2 395	90,65	9,35

ORP	Celkem domů	Podíl obydlených domů %	Podíl neobydlených domů %
Velká Skrovnice	110	76,36	23,64
Voděradý	132	79,55	20,45
SO ORP Ústí nad Orlicí	6520	85,40	14,60

Počet bytů byl dle SLDB 2021 v SO ORP Ústí nad Orlicí 12 914, z nichž 10 611 (82,17 %) bylo obydlených. Dle SLDB 2011 byl celkový počet obydlených bytů 12 022, což představovalo podílem z celkového počtu bytů 86,0 %, podíl neobydlených bytů v roce 2011 pak byl 14,0 %, což představuje nižší hodnotu oproti roku 2021 s podílem neobydlených bytů 17,8 %. Z uvedených údajů vyplývá, že počet neobydlených bytů se zvyšuje, mezi hlavní důvody neobydlenosti v SO ORP Ústí nad Orlicí patří nejčastěji domy/byty nezpůsobilé k bydlení a především sloužícím k rekreačním účelům.

tabulka č. 27 Obydlené/neobydlené byty v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: SLDB 2011 a SLDB 2021

ORP	Byty - SLDB 2011			Byty – SLDB 2021			Rozdíl podílu obydl. bytů. 2021- 2011
	celkem	podíl obydlených %	podíl neobydlených %	celkem	podíl obydlených %	podíl neobydlených %	
Brandýs nad Orlicí	682	83,87	16,1	714	77,59	22,41	-6,28
České Libchavy	245	80,00	20,0	287	75,26	24,74	-4,74
Dlouhá Třebová	519	83,62	16,4	578	81,31	18,69	-2,31
Dolní Dobrouč	1095	81,19	18,8	1162	79,26	20,74	-1,93
Hnátnice	415	79,76	20,2	432	75,00	25,00	-4,76
Hrádek	50	64,00	36,0	56	71,43	28,57	7,43
Jehnědí	138	77,54	22,5	154	71,43	28,57	-6,11
Libchavy	669	87,59	12,4	769	83,36	16,64	-4,24
Orlické Podhůří	299	69,57	30,4	320	71,25	28,75	1,68
Řetová	312	80,45	19,6	337	69,73	30,27	-10,72
Řetůvka	142	78,17	21,8	149	66,44	33,56	-11,73
Sopotnice	436	79,59	20,4	469	71,22	28,78	-8,37
Sudislav nad Orlicí	78	58,97	41,0	81	59,26	40,74	0,28
Ústí nad Orlicí	6664	90,32	9,7	7105	86,91	13,09	-3,41
Velká Skrovnice	130	74,62	25,4	137	72,26	27,74	-2,35
Voděradý	154	73,38	26,6	164	71,34	28,66	-2,04
SO ORP Ústí nad Orlicí	12022	86,00	14,00	12914	82,17	17,83	-3,83

B) 1.9.1.1 Struktura a stáří bytového fondu

Struktura bytového fondu se liší ve městech a obcích dle jejich velikosti. Pouze ve městě Ústí nad Orlicí převažuje počet bytů v bytových domech nad počtem bytů v rodinných domech. U ostatních obcí převládají byty v rodinných domech. V obcích Hrádek, Jehnědí, Řetůvka, Sudislav nad Orlicí a Řetová nejsou žádné bytové domy a bydlení je výhradně v rodinných domech.

tabulka č. 28 Domovní a bytový fond dle druhu domu, zdroj: SLDB 2021

ORP	Počet obydlených domů celkem	z toho rodinných domů	z toho bytových domů	z toho ostatní budovy	Počet obydlených bytů celkem	z toho v rodinném domě	z toho v bytovém domě	z toho v ostatních budovách
Brandýs nad Orlicí	327	286	33	8	554	321	220	13
České Libchavy	161	153	6	2	216	188	24	4
Dlouhá Třebová	354	343	11		470	400	70	
Dolní Dobrouč	672	639	25	8	921	764	135	22
Hnátnice	255	244	10	1	324	275	48	1
Hrádek	33	33	0	0	40	40		
Jehnědí	95	93	0	2	110	108		2
Libchavy	514	501	7	6	641	594	41	6
Orlické Podhůří	186	180	5	1	228	201	26	1
Řetová	204	200	2	2	235	225	8	2
Řetůvka	84	83	0	1	99	95		4
Sopotnice	278	274	3	1	334	315	18	1
Sudslav nad Orlicí	45	44	0	1	48	47		1
Ústí nad Orlicí	2 171	1 730	364	77	6 175	2 064	3 917	194
Velká Skrovnice	84	83	1		99	93	6	
Voděrady	105	102	0	3	117	113		4
SO ORP Ústí nad Orlicí	5568	4988	467	113	10611	5843	4513	255

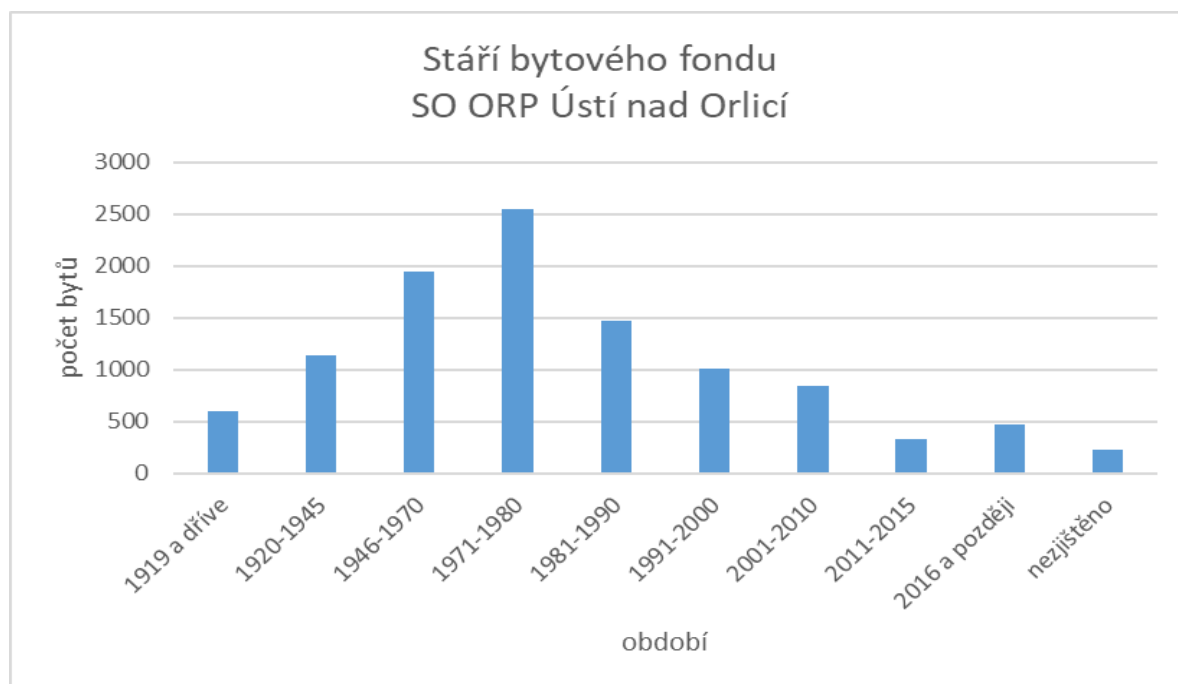
Převažuje historický bytový fond v rodinných domech a vícepodlažních objektech. Téměř 60 % bytů v ORP Ústí nad Orlicí byla postavena před rokem 1980, nejvíce v období 1971 – 1980, což znamená, že bytový fond je poměrně „zastaralý“ a stáří domů a bytů a jejich technický stav je často velkým problémem.

Současný trend – výstavba rodinných domů, která odpovídá i historické typologické zástavbě vzhledem k tomu, že na území ORP Ústí nad Orlicí se nachází nadprůměrné množství bytu v RD. Důvodem je převládající venkovský charakter sídel. Nižší podíl bytů v rodinných domech vykazují pouze město Ústí nad Orlicí.

tabulka č. 29 Stáří bytového fondu, zdroj: SLDB 2021

Obec	Počet obydlených bytů celkem	1919 a dříve	1920-1945	1946-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a později	nezjištěno
Brandýs nad Orlicí	554	79	102	85	135	76	35	22	8	4	8
České Libchavy	216	15	23	35	30	19	21	43	11	13	6
Dlouhá Třebová	470	27	45	57	108	91	32	50	26	20	14
Dolní Dobrouč	921	57	68	170	175	199	84	81	22	52	13
Hnátnice	324	15	25	80	67	49	30	33	6	12	7
Hrádek	40	6	6	4	3	7	2	4	1	4	3
Jehnědí	110	15	6	17	20	9	15	9	9	6	4
Libchavy	641	25	46	77	135	89	80	98	33	47	11

Obec	Počet obydlených bytů celkem	1919 a dříve	1920-1945	1946-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a později	nezjištěno
Orlické Podhůří	228	5	31	56	43	15	23	14	7	16	18
Řetová	235	20	35	33	41	36	22	24	3	12	9
Řetůvka	99	7	24	18	12	8	11	7	3	4	5
Sopotnice	334	25	24	90	59	49	25	25	12	14	11
Sudislav nad Orlicí	48	9	3	3	3	9	4	6	5	3	3
Ústí nad Orlicí	6 175	277	695	1 175	1 661	788	612	412	184	260	111
Velká Skrovnice	99	7	7	13	27	20	4	5	2	9	5
Voděrady	117	18	6	31	25	8	12	6	2	1	8
SO ORP Ústí nad Orlicí	10611	607	1146	1944	2544	1472	1012	839	334	477	236

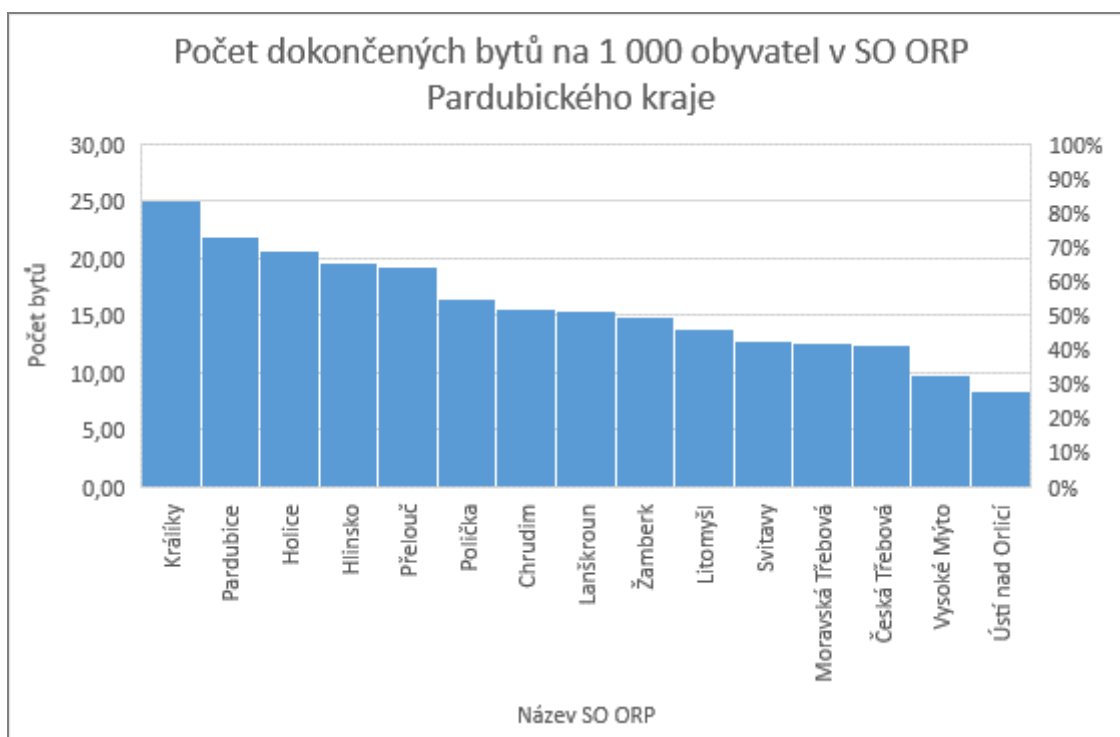
B) 1.9.1.2. Intenzita bytové výstavby

Intenzita bytové výstavby je důležitým ukazatelem pro strategii rozvoje obce. Nízká intenzita výstavby poukazuje na možné problémy v oblasti sociodemografické soudržnosti a naopak vysoká hodnota upozorňuje na možnou nedostatečnost veřejné infrastruktury a negativního projevu na oblast životního prostředí.

tabulka č. 30 Počet dokončených bytů v SO ORP Pardubického kraje v období 2019 – 2023 – stav k 31.12., zdroj: ČSÚ

SO ORP	2019	2020	2021	2022	2023	Počet dokončených bytů v období 2019-2023	Počet dokončených bytů na 1000 obyv. v období 2019-2023
Česká Třebová	36	20	44	105	17	222	12,46
Hlinsko	68	82	57	108	96	411	19,57
Holice	71	79	60	102	67	379	20,76
Chrudim	312	182	287	244	284	1309	15,54
Králíky	59	39	35	47	34	214	24,99
Lanškroun	50	87	81	72	64	354	15,39
Litomyšl	66	65	69	69	108	377	13,80
Moravská Třebová	64	36	58	70	100	328	12,63
Pardubice	557	508	559	611	667	2902	21,91
Polička	100	80	66	44	36	326	16,54
Přelouč	97	110	86	114	96	503	19,26
Svitavy	53	63	47	66	167	396	12,74
Ústí nad Orlicí	60	41	52	37	33	223	8,44
Vysoké Mýto	75	85	43	68	49	320	9,83
Žamberk	56	94	78	90	122	440	14,98
<i>Pardubický kraj</i>	1 724	1 571	1 622	1 847	1 940	8704	16,61

Intenzita bytové výstavby byla hodnocena za pětileté období 2019 – 2023 v přepočtu dokončených bytů v uvedeném období na 1 000 obyvatel. Intenzita bytové výstavby je v SO ORP Ústí nad Orlicí v rámci Pardubického kraje silně podprůměrná. Za poslední pětileté období (2019 – 2023) se v rámci SO ORP Ústí nad Orlicí v přepočtu na 1000 obyvatel dokončilo 8,44 bytů, což je nejnižší hodnota v rámci Pardubického kraje. Naopak nejvyšší intenzita bytové výstavby v Pardubickém kraji je v SO ORP Králíky a Holice.

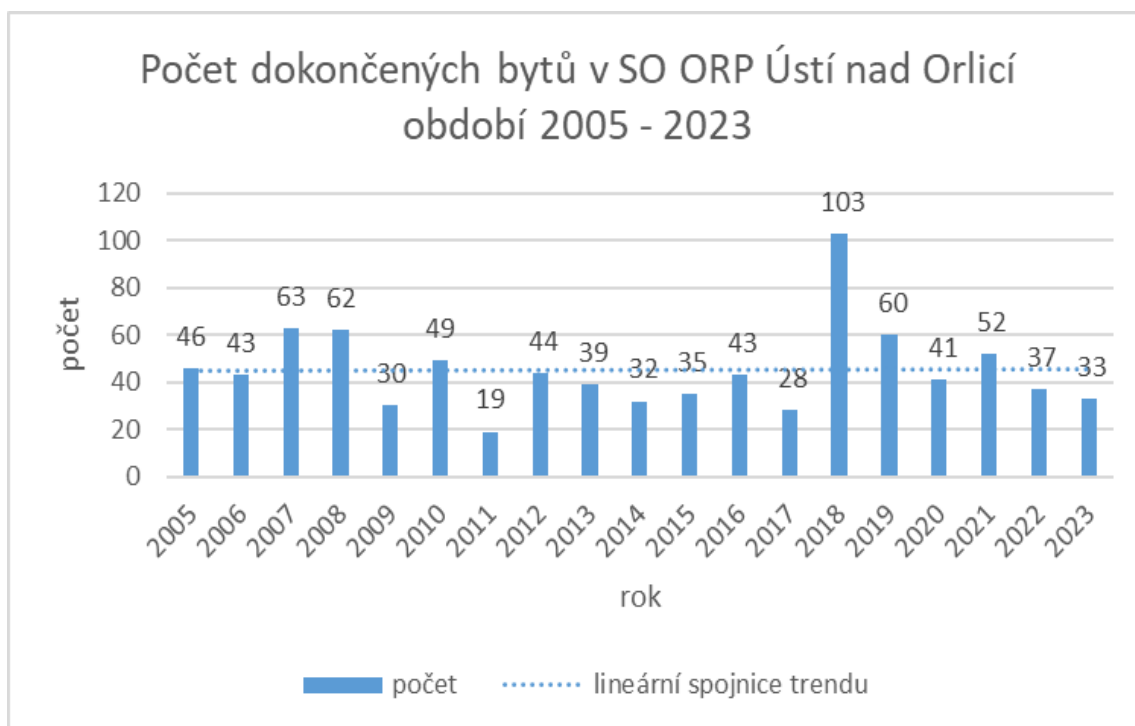

Za poslední 5 leté období měla intenzita bytové výstavby v rámci SO ORP Ústí nad Orlicí kolísavou, klesající tendenci. Trend nové bytové výstavby je spíše stagnující a nejnižší v rámci celého Pardubického kraje.

tabulka č. 31 Počet dokončených bytů v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v období 2005 – 2023, zdroj: ČSÚ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SO ORP Ústí nad Orlicí	46	43	63	62	30	49	19	44	39	32	35	43	28	103	60	41	52	37	33
Brandýs nad Orlicí	1	3		2	1		1	1	1	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-
České Líbchavy	2	1	27	2	3	3	1	2	2	3	1	3	-	-	6	2	-	2	2
Dlouhá Třebová	2	5	2	16	2	1		7	5	1	5	2	2	3	6	1	3	-	5
Dolní Dobrouč	4	6	5	12	7	9	5	2	2	5	7	6	3	9	11	14	8	3	4
Hnátnice		3	2	2	2				1	1	1	1	4	1	2	4	-	1	-
Hrádek								-	2	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-
Jehnědí	1			1	2	1	1	1	2	1	4	-	2	1	2	1	-	2	2
Líbchavy	9	7	10	4		9		13	4	5	1	10	3	5	8	3	7	5	4
Orlické Podhůří	1			1		5		1	2	1	-	2	5	2	1	-	-	4	1
Řetová	3	2		2	1	1		1	-	1	2	6	-	4	4	-	2	2	2
Řetůvka	1					1		1	1	1	-	-	1	1	-	-	2	3	1
Sopotnice	1	4	3	1				3	3	2	3	3	-	5	1	2	1	1	1
Sudislav nad Orlicí			1	1	1	1	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Ústí nad Orlicí	21	11	13	18	11	17	9	8	14	9	10	6	7	68	16	17	26	13	11
Velká Skrovnice						1		2	-	-	-	-	1	1	-	1	1	1	-
Voděřady		1						-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-

V SO ORP Ústí nad Orlicí byl počet dokončených bytů, za poslední sledované období 2019 - 2023, celkem 223 bytů. Celková intenzita výstavby dokončených bytů přepočtena na 1000 obyvatel za období 2019 – 2023 je v SO ORP Ústí nad Orlicí 8,44 bytů a je nejnižší v rámci Pardubického kraje.

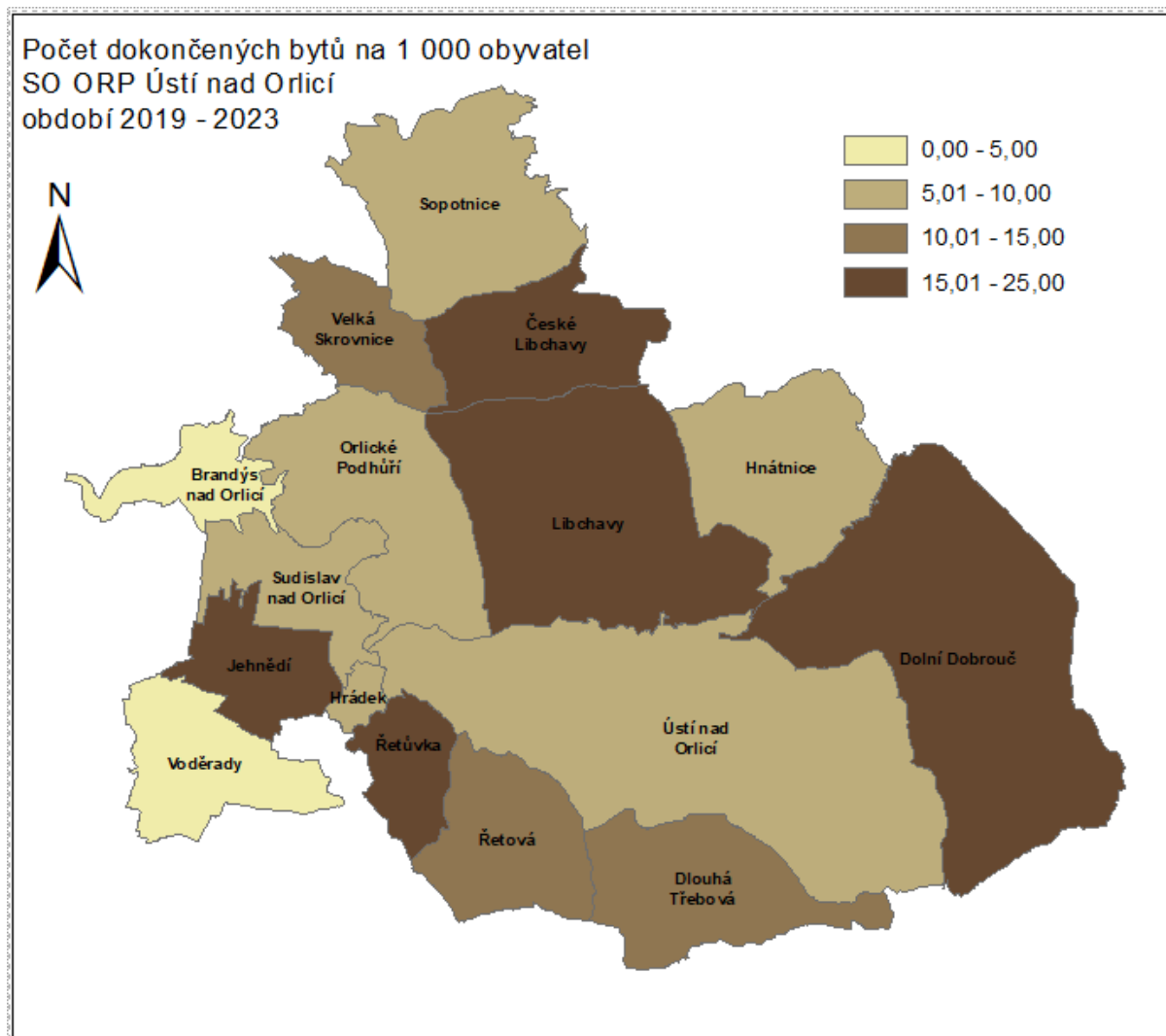

tabulka č. 32 Intenzita bytové výstavby v SO ORP Ústí nad Orlicí v období 2019 – 2023, zdroj: ČSÚ

Obec	2019	2020	2021	2022	2023	Počet dokončených bytů v období 2019 - 2023	Počet dokončených bytů na 1000 obyv. (2019-2023)	Počet dokončených bytů na 1000 obyv. (2023)
Brandýs nad Orlicí	0	0	1	0	0	1	0,8	0,0
České Libchavy	6	2	0	2	2	12	18,6	3,1
Dlouhá Třebová	6	1	3	0	5	15	11,4	3,8
Dolní Dobrouč	11	14	8	3	4	40	15,4	1,5
Hnátnice	4	0	1	0	0	5	6,2	0,0
Hrádek	1	0	0	0	0	1	8,6	0,0
Jehnědí	2	1	0	2	2	7	20,8	5,9
Libchavy	8	3	7	5	4	27	15,2	2,3
Orlické Podhůří	1	0	0	4	1	6	8,7	1,4
Řetová	4	0	2	2	2	10	14,2	2,8
Řetůvka	0	0	2	3	1	6	21,2	3,5
Sopotnice	1	2	1	1	1	6	6,5	1,1
Sudislav nad Orlicí	0	0	0	1	0	1	7,0	0,0
Ústí nad Orlicí	16	17	26	13	11	83	5,9	0,8
Velká Skrovnice	0	1	1	1	0	3	10,2	0,0
Voděrády	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
SO ORP Ústí nad Orlicí	60	41	52	37	33	223	8,4	1,2

Nejvyšší intenzita bytové výstavby, tedy počet dokončených bytů za poslední 5ti leté období 2019 – 2023 přepočtených na 1 000 obyvatel, v rámci SO ORP Ústí nad Orlicí byla zaznamenána v obcích Řetůvka (21,2 bytů) a Jehnědí (20,8 bytů), naopak nejnižší až nulová intenzita bytové výstavby byla zaznamenána v obcích Voděrady a Brandýs nad Orlicí.

Intenzita bytové výstavby je důležitým ukazatelem pro strategii rozvoje obce. Nízká intenzita výstavby poukazuje na možné problémy v oblasti sociodemografické soudržnosti a naopak vysoká hodnota upozorňuje na možnou nedostatečnost veřejné infrastruktury a negativního projevu na oblast životního prostředí.

obrázek č. 26 Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel v SO ORP Ústí nad Orlicí za období 2019 - 2023

B)1.9.2. Občanské vybavení

Pro SO ORP Ústí nad Orlicí je zásadní skutečností vysoká míra urbanizace Ústecké Brázdy – nepřerušené pásové osídlení od Dlouhé Třebové na jihu (České Třebové mimo ORP) po České Libchavy na severu. Přitom významnými centry občanské vybavenosti jsou jak Česká Třebová, tak Ústí nad Orlicí, velmi dobře dostupné individuální i hromadnou dopravou po silnici I. třídy č. I/14, která centra osídlení propojuje.

Dosud dobré spojení – po železnici – je i mezi městy Ústí nad Orlicí a Brandýs nad Orlicí, položený západně za Kozlovským hřbetem. Méně dobrá je dostupnost občanské vybavenosti ve městech z odlehlejších sídel v území ORP, situovaných v kopcovité krajině (zejména v zimě).

Dostupnost základních typů zařízení občanské vybavenosti byla pro potřeby ÚAP hodnocena na základě sídelně strukturální dostupnosti, tedy přítomnosti zařízení v obci a minimálního počtu obyvatel v obci definovaného pro umístění zařízení z hlediska efektivnosti jeho využívání. V případě, že není minimální hodnota počtu obyvatel stanovena, je aplikován limit minimální časové dostupnosti, který je přepočten na přímou vzdálenost po síti. Přepočet vychází z průměrné rychlosti veřejné hromadné dopravy (VHD) 40 km/hod, z toho tedy vyplývá, že např. 30 min = 20 km.

Pro účely stanovení indikátoru nebyly zohledněny metodikou definované kategorie území, aby nedocházelo ke znevýhodnění obcí kategorie A a C.

Hodnocení dostupnosti bylo provedeno pro 8 základních typů zařízení občanské vybavenosti.

tabulka č. 33 Přehled sledovaných typů zařízení občanské vybavenosti základní kategorie s uvedením minimální hodnoty pro přítomnost zařízení v obci

Typ zařízení	Minimální hodnota počtu obyv. v obci (sídelně strukturální dostupnost)	Časová dostupnost
mateřská škola	1 000	do 30 min (20 km)
základní škola I. nebo II. stupeň	2 000	do 30 min (20 km)
praktický lékař	2 000	do 35 min (23 km)
praktický lékař pro děti a dorost	2 000	do 35 min (23 km)
zubní lékař	2 000	do 35 min (23 km)
gynekologie	2 000	do 35 min (23 km)
lékárna	2 000	do 35 min (23 km)
pošta	2 500	do 15 min (10 km)

Zdroj: metodika Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury, MMR 2016

tabulka č. 34 Sídelně strukturální dostupnost základních typů zařízení občanské vybavenosti v SO ORP Ústí nad Orlicí

Obec	Mateřská škola	Základní škola (bez rozlišení)	Praktický lékař pro dospělé	Praktický lékař pro děti a dorost	Stomatolog	Gynekolog	Lékárna	Pošta
Brandýs nad Orlicí	a	a	a	a	a	s (5,6 km)	s (5,4 km)	a
České Libchavy	a	a	s (6 km)	s (7,6 km)	s (6 km)	s (7,8 km)	s (6,3 km)	a
Dlouhá Třebová	a	a	s (3,4 km)	s (2,5 km)	s (3,3 km)	s (3,4 km)	s (3,6 km)	a
Dolní Dobrouč	a	a	a	a	a	n (7,2 km)	a	a

Obec	Mateřská škola	Základní škola (bez rozlišení)	Praktický lékař pro dospělé	Praktický lékař pro děti a dorost	Stomatolog	Gynekolog	Lékárna	Pošta
Hnátnice	a	a	s (8,5 km)	s (9,3 km)	s (8,2 km)	s (9,3 km)	s (8,1 km)	a
Hrádek	s (2,5 km)	s (2,5 km)	s (5,3 km)	s (6 km)	s (5 km)	s (6 km)	s (5,2 km)	s (5,5 km)
Jehnědí	a	a	s (7,2 km)	s (7,2 km)	s (7,2 km)	s (8,6 km)	s (7,2 km)	s (6,5 km)
Libchavy	a	a	s (2,8 km)	s (4,6 km)	s (2,8 km)	s (4,6 km)	s (3,1 km)	a
Orlické Podhůří	a	a	s (4,9 km)	s (6,7 km)	s (4,9 km)	s (6,7 km)	s (5,2 km)	s (5,3 km)
Řetová	a	a	s (6,4 km)	s (6,8 km)	s (6,1 km)	s (6,8 km)	s (6,4 km)	a
Řetůvka	s (1,6 km)	s (1,6 km)	s (4,9 km)	s (5,3 km)	s (4,8 km)	s (5,3 km)	s (4,8 km)	s (1,6 km)
Sopotnice	a	a	s (3,9 km)	s (3,9 km)	s (3,9 km)	s (8,6 km)	s (8,2 km)	a
Sudislav nad Orlicí	s (1,2 km)	s (1,2 km)	s (5,5 km)	s (5,3 km)	s (5,3 km)	s (9,7 km)	s (8,9 km)	s (5,5 km)
Ústí nad Orlicí	a	a	a	a	a	a	a	a
Velká Skrovnice	s (3,4 km)	a	s (7,3 km)	s (7,4 km)	s (7,4 km)	s (11,3 km)	s (10,9 km)	s (3,4 km)
Voděradý	s (4 km)	s (4 km)	s (4,6 km)	s (4,6 km)	s (4,6 km)	s (8,9 km)	s (4,6 km)	s (4,2 km)

Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (1. 5. 2024), ZABAGED (aktualizace 1. 1. 2024)

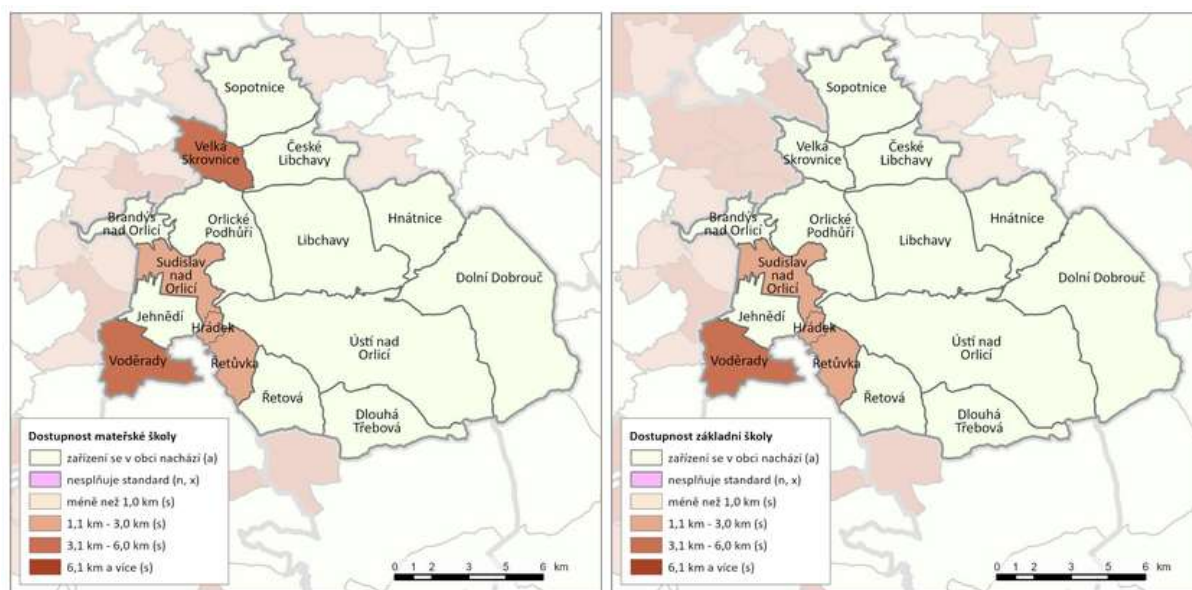
Legenda:

a - splňuje standard - zařízení se v obci nachází

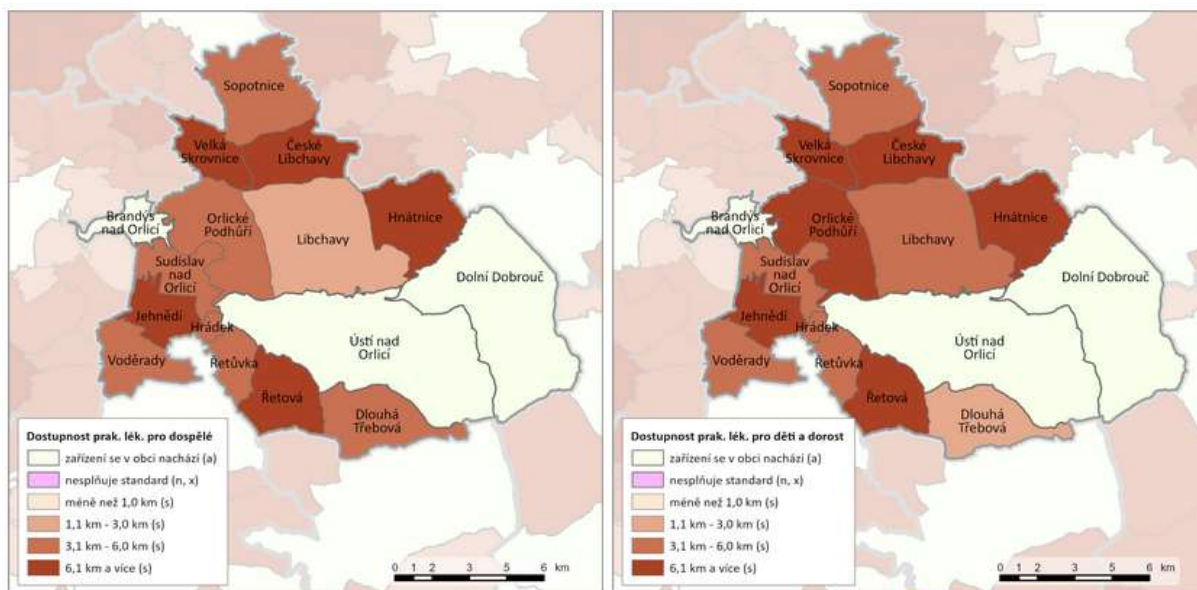
s - splňuje standard - zařízení se v obci nenachází, ale počet obyvatel není překročen a dostupnost splňuje standard

n - nesplňuje standard - zařízení se v obci nenachází, počet obyvatel není překročen, ale dostupnost nesplňuje standard

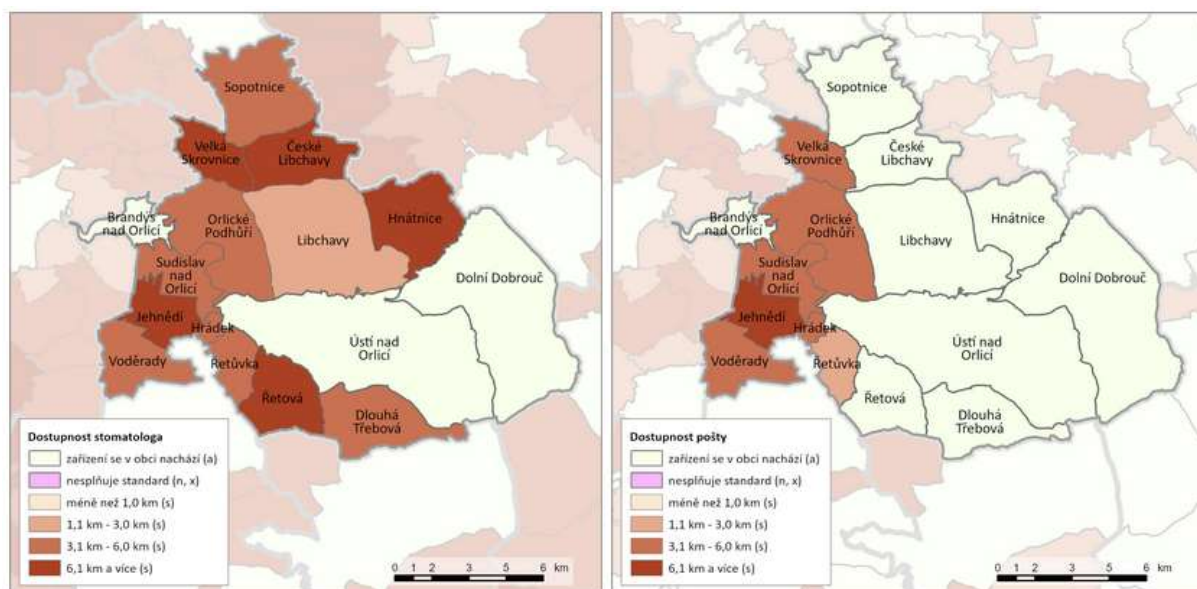
x - nesplňuje standard - zařízení se v obci nenachází a počet obyvatel je překročen

obrázek č. 27 Dostupnost mateřské školy (vlevo) a základní školy (vpravo) v SO ORP Ústí nad Orlicí

obrázek č. 28 Dostupnost praktického lékaře pro dospělé (vlevo) a pro děti a dorost (vpravo) v SO ORP Ústí nad Orlicí

obrázek č. 29 Dostupnost stomatologa (vlevo) a pošty (vpravo) v SO ORP Ústí nad Orlicí

Z analýzy vyplývá, že ve 34 % případů se zařízení nachází v obci. Ve zbývajících případech není splněno pouze jednou kritérium časové dostupnosti zařízení VHD. Vyhodnocení je provedeno na základě stanovených standardů dostupnosti, které mohou být odlišné od konkrétních požadavků na skutečnou dostupnost zařízení občanské vybavenosti v jednotlivých obcích.

Analýza dostupnosti je doplněna o indikátory analyzující přítomnost cílů občanské vybavenosti.

tabulka č. 35 Rozsah vybavenosti obcí občanským vybavením v SO ORP Ústí nad Orlicí

Obec	Mateřská škola	Základní škola	Střední škola	Centrum denních služeb	Denní stacionář	Praktický lékař pro dospělé	Praktický lékař pro děti a dorost	Gynekolog	Stomatolog	Lékárna	Nemocnice	Pošta	Služebna Policie ČR	Hasičská stanice nebo zbrojnice
Brandýs nad Orlicí	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1

Obec	Mateřská škola	Základní škola	Střední škola	Centrum denních služeb	Denní stacionář	Praktický lékař pro dospělé	Praktický lékař pro děti a dorost	Gynekolog	Stomatolog	Lékárna	Nemocnice	Pošta	Služebna Policie ČR	Hasičská stanice nebo zbrojnice
České Libchavy	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Dlouhá Třebová	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Dolní Dobrouč	1	2	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	3
Hnátnice	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Hrádek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jehnědí	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Libchavy	2	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	1
Orlické Podhůří	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Řetová	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Řetůvka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sopotnice	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Sudislav nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ústí nad Orlicí	8	6	6	0	0	11	8	2	15	6	1	1	3	5
Velká Skrovnice	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Voděradý	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (1. 5 2024), Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (1. 5 2024), ZABAGED (aktualizace 1.1.2024)

B)1.9.2.1. Školství

Ústí nad Orlicí

Město Ústí nad Orlicí je podle je podle § 8 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) v platném znění, zřizovatelem mateřských škol, základních škol a školní jídelny. Pardubický kraj je podle téhož paragrafu a zákona zřizovatelem středních škol, speciální základní školy, ZŠ a MŠ při nemocnici, ZUŠ a DDM (Dům dětí a mládeže).

Město Ústí nad Orlicí disponuje těmito školskými zařízeními: Mateřské školy: 6 (Pod Lesem, Sokolská, Dělnická, Na Výsluní, Heranova, Nerudova) + 1 MŠ při nemocnici + 2 v místní části Černovír a Knapovec.

Základní školy: 4 (1.-5. ročník – Školní, 1.-9. ročník - Bratří Čapků, Komenského, Třebovská) + ZŠ při nemocnici Ústí nad Orlicí (1.-9. ročník).

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola – Lázeňská ul.

Střední školy a učiliště: Gymnázium T.G. Masaryka, Střední zdravotnická škola Smetanova, Střední škola uměleckoprůmyslová Zahradní.

Střední odborná škola automobilní a Střední odborné učiliště automobilní, Dukla.

Ostatní školy a školská zařízení: Ve městě Ústí nad Orlicí funguje školní jídelna na ul. T.G. Masaryka a Dům dětí a mládeže na ul. Špindlerova.

Základní umělecká škola – ul. Smetanova.

Poznámka: ZUŠ v Brandýse nad Orlicí je pobočkou ZUŠ v Chocni.

B)1.9.2.1. Zdravotnictví, lázeňství, sociální služby

Situace v této oblasti je předmětem plánování jak na úrovni obcí, regionů, tak i kraje. Potřeby kapacit ve zdravotnictví a sociální sféře nejsou jednoznačně dány ani sledovány. Ve zdravotnictví se dlouhodobě hovoří o přebytku kapacit a jejich přesunu do oblasti sociální.

Ústí nad Orlicí

Nemocnice – 8 lůžkových oddělení a lékárna, cílem je moderní a ekonomicky stabilní nemocnice s vysokou úrovní komplexní nabídky služeb.

Město Ústí nad Orlicí založilo na úseku sociálních služeb tři příspěvkové organizace:

Domov důchodců Ústí nad Orlicí – poskytuje službu domov pro seniory.

Centrum sociální péče Ústí nad Orlicí – má registrované sociální služby: denní stacionář „Človíček“, týdenní stacionář „Mezi vámi“, pečovatelská služba. Navíc CSP zastřešuje Seniorklub.

Město Ústí nad Orlicí je zřizovatelem **Domova pro děti a mládež se speciální péčí**. Všechna tato zařízení poskytují sociální služby občanům města Ústí nad Orlicí, v případě domova důchodců i občanům odjinud.

Domov důchodců sestává z

Domova pro seniory

Domov pro seniory je sociální službou poskytovanou na základě §49 zákona 108/2006 Sb. Kapacita sociální služby Domov pro seniory v Domově důchodců Ústí nad Orlicí činí v současné době 89 lůžek.

Domova se zvláštním režimem

Domov se zvláštním režimem je sociální službou poskytovanou na základě §50 zákona 108/2006 Sb. Sociální služba Domov se zvláštním režimem, zaměřená na poskytování sociální péče seniorům se stařeckou a Alzheimerovou demencí, vznikla 1. 1. 2013 transformací stávajících lůžek v přízemí budovy A. Kapacita služby činí 50 lůžek.

Odlehčovací služba

Odlehčovací služba je sociální službou poskytovanou na základě §44 zákona 108/2006 Sb. Kapacita Odlehčovací služby v Domově důchodců Ústí nad Orlicí jsou 2 lůžka.

Centrum sociálních služeb města Ústí nad Orlicí zajišťuje

1. Pobyť v Penzionu pro důchodce (jedná se o ústavní zařízení),
2. Pečovatelskou službu, která pečuje o občany v jejich domácnostech, případně v zařízení pečovatelské služby,

Domov pro děti a mládež se speciální péčí je ústavní zařízení, které v týdenních a denních pobytech poskytuje péči mentálně postiženým dětem, mládeži a některým dospělým (stacionář).

Ubytovna Dukla poskytuje přechodné krátkodobé ubytování.

Obecně v ČR vykazují sociální zařízení nedostatek kapacit. Zcela chybí jesle spadající do oblasti zdravotních zařízení. Vzhledem k tomu, že se uvažuje o přesunu finančních prostředků z dotací sociálních zařízení na sociálně potřebné občany (s možností výběru kapacit a druhů péče, upřednostnění domácí péče), mohou tyto změny výrazně změnit potřeby kapacit. Záměry vzniku nových kapacit budou mnohem pravděpodobněji realizovány využitím stávajících budov a areálů. V rámci zpracování územních plánů je nutno monitorovat všechny záměry, zejména s dopadem na potřebu nových ploch.

Brandýs nad Orlicí

Rehabilitační ústav – rehabilitace po úrazech a operacích pohybového ústrojí, 220 lůžek. Kromě lůžkové části tu funguje také lékařská poradna pro sportovce, rehabilitační a chirurgická ambulance. Rehabilitační komplex se skládá z vodoléčby, bazénu, elektroléčby, ergoterapie a tělocvičen na individuální a skupinovou léčebnou rehabilitaci.

B)1.9.2.2. Kultura a ostatní

Kulturním centrem oblasti je město Ústí nad Orlicí, je zde kulturní dům, divadlo, Dům dětí a mládeže, městské museum, městská knihovna. Alternativou stávající kulturní organizaci města je občanské sdružení Malá scéna.

Kulturní tradice: mezinárodní hudební soutěže - odkaz houslového virtuosa Jaroslava Kociana a violoncellisty Bohuše Herana. Ve městě působí Ústecká Cecilská hudební jednota, což je nejstarší pěvecký sbor ve střední Evropě a jiná hudební tělesa. Každoročně je pořádán festival Tanec, tanec. V regionu se daří provozovat stále poměrně rozsáhlou síť knihoven, spolupracujících se školstvím a podporující širší kulturní život obcí.

tabulka č. 36 Občanské vybavení – kultura, správa

OBEC	sakrální stavba	hřbitov	kult.dům, DDM	knihov-na	divadlo	galerie muzeum	kino	letní areál	pošta	hasič. zbroj.	smuteční síň
Brandýs n.O	2	1	sokolov-na	1	0	Pamětní síň Komen ského	0		1	1	0
Č. Libchavy	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0
Dlouhá Třebová	2	1	víceúčel ový sál	souč ást OÚ	0	OÚ - výstavní síň	0	1	1	1	0
Dolní Dobrouč	2	1	1	3	0	0	1		1		0
Hnátnice	1	1	0	1	0	0	0		1	1	0
Hrádek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jehnědí	1	0	sokolov-na	1	0	0	0		0	1	0
Libchavy	1	1	0	1	0	0	0	0	1	2	0
Orlické Podhůří	3	1	1	2	0	0	0	2	1	1	0
Řetová	1	1	1	1	0	0		1	1	1	0
Řetůvka	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0
Sopotnice	3	1	1	1	0	0	0	vodní rodeo	1		0
Sudislav nad Orlicí	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Ústí nad Orlicí	9	4	1	3	2	1	1	2	4	4	1
Velká Skrovnice	1	1	0	1	0	0	0	koupa - liště	0	1	0
Voděřady	2	2	0	1	0	0	0	1	0	2	0

Zařízení sportovní vybavenosti jsou koncentrována především v Ústí nad Orlicí, kde existuje rozsáhlá podpora těchto zařízení ze strany města. Potenciál, mnohdy nedostatečně využitý, představují sportovní zařízení škol.

Ve městě se pořádají mezinárodní automobilové závody do vrchu Ústecká 21, mistrovství České republiky v tenisu mužů a žen Rieter Cup. V nedalekých Říčkách v Orlických horách připravuje ústecký Ski klub mezinárodní závody ve sjezdovém lyžování žactva, známé pod názvem Skiinterkriterium.

Obyvatelé a samozřejmě i návštěvníci využívají bohaté nabídky rekreačního vyžití, které město i jeho okolí nabízí. Přimo v Ústí najdeme velký sportovní areál s fotbalovým a atletickým stadionem, volejbalovými, basketbalovými a tenisovými kurty, saunou a posilovnou. Součástí tohoto areálu je i v roce 2000 vybudovaný Aquapark s několika bazény, skluzavkou, tobogánem, vodními chrliči apod.

Ve městě je i krytý plavecký bazén a kluziště, kuželkářská dvoudráha, turistická loděnice a letiště s možností paravýcviku i vyhlídkových letů.

Podobně pestrá je i nabídka sportovně rekreačního vyžití v ostatních sídlech ORP, téměř v každé obci jsou dostatečná hřiště, v Hnátnici je vybudováno golfové hřiště, další bylo realizováno v Dolní Dobrouči. Možnosti koupání jsou mimo Ústí nad Orlicí na koupalištích v Brandýse, Dolní Dobrouči a Rvišti.

vyhodnocení

Silné stránky

- v průměru velmi dobrá vybavenost školami, sociálním a zdravotnickým zařízením i poštou, způsobená hlavně větší velikostí obcí
- snadná dopravní dostupnost k zařízením občanské vybavenosti z okolí města Ústí nad Orlicí

Slabé stránky

- zrušením části kapacit předškolních zařízení dochází k nepříznivé docházkové a dojížděkové vzdálenosti k těmto zařízením
- zrušením části kapacit předškolních zařízení se v současné době projevuje jejich nedostatek (přechodně zvýšená porodnost silných ročníků)

Příležitosti

- dobrá základní občanská vybavenost většiny obcí umožňuje stěhování z měst do venkovského prostoru;
- možné využití naddimenzovaných objektů občanské vybavenosti pro jiné účely

Hrozby

- rušení předškolních zařízení a škol v důsledku klesajícího počtu dětské populace je hrozbou především v částech SO ORP Ústí nad Orlicí se sníženou úrovní dopravní dostupnosti
- omezování provozu za účelem jeho optimalizace je hrozbou zdravotnických zařízení zejména v částech SO ORP Ústí nad Orlicí se sníženou úrovní dopravní dostupnosti

B) 1.10. Rekreační, cestovní ruch

B) 1.10.1 Rekreační

Rekreaci obyvatel rozdělujeme na aktivity ve volné přírodě (kompenzace tlaku umělého prostředí) a sportovní aktivity (kompenzace nedostatku pohybu). Specifickou formou rekreace jsou zahrádkové osady.

Rekreace v přírodě:

Region ležící v členité krajině v oblasti Podorlické pahorkatiny s relativně vysokou kvalitou přírodního prostředí nabízí návštěvníkům řadu možností pro rekreaci a turistiku. Přírodní krásy lze obdivovat z rozhledny na zalesněném vrchu Andrlův chlum, který se nachází jihozápadně od města Ústí nad Orlicí. Krajina je protkána sítí značených turistických tras s východiskem u železniční stanice Ústí nad Orlicí i řadou cyklotras. Milovníci historie ocení centrum města Ústí nad Orlicí s řadou převážně barokních domů a barokním kostelem. S historií je spjata i město Brandýs nad Orlicí, kde několik let pobýval a tvořil Jan Ámos Komenský a na jehož památku zde stojí pomník. Cestou z Ústí nad Orlicí do Letohradu lze navštívit zříceninu hradu Lanšperk ze 13. století. V regionu se pořádá řada významných kulturních akcí.

Rekreace pobytová je vázána k přírodně nejcenějším územím (komplexy lesů, břehové porosty Tiché Orlice). Plochy rekreace hromadné jsou doplněny enklávami rodinné rekreace (chaty v lokalitách Orlické Podhůří - Klopoty, Řetová – Na Mandlu atd.).

Část původních objektů k bydlení v malých obcích slouží k rekreaci – fenomén chalupaření sem proniká hlavně díky komornímu prostředí sídel situovaných mimo frekventované komunikace a díky historickým dřevěnicím v zázemí zahrad.

Zahrádkové osady - nejvíce jsou zastoupeny v okrajových částech města Ústí nad Orlicí, slouží převážně k rekreaci obyvatel města.

Sportovní aktivity v přírodě:

Rekreace v okolí - jsou zde trasy pro pěší i cyklistické výlety, při kterých je možno navštívit zříceninu hradu Lanšperk, nebo zvolit trasu kratší podél kapliček Křížové cesty zakončenou u vyhlídkové věže na Andrlově chlumu. Turisticky zajímavým cílem je i Sopotnice – vodní rodeo, vodáckému sportu slouží sjízdné toky obou Orlic. Golfové hřiště – Hnátnice, Dolní Dobrouč.

B)1.10.2 Cestovní ruch

Cestovní ruch je vázán zejména na historická jádra měst Ústí nad Orlicí a Brandýs nad Orlicí, která jsou vyhlášena památkovými zónami. Pro turisty jsou zřízena pracoviště Kulturního a informačního centra (Ústí nad Orlicí - na radnici, Brandýs nad Orlicí – na náměstí) a pro města a okolí jsou k dispozici mapy, řada pohlednic a dalších propagačních materiálů.

V území je více možností ubytování a stravování (Ústí nad Orlicí – hotel, Brandýs nad Orlicí – Penzion Mítkov atd.). Každoročně se ve městě Ústí nad Orlicí i Brandýs nad Orlicí pořádá řada kulturních a sportovních akcí, které jsou cílem návštěvníků z celé republiky.

Východiskem značených turistických tras je nádraží v Ústí nad Orlicí – Kerharticích. V zájmu rozvoje cestovního ruchu se budovaly cyklostezky na území celého SO ORP Ústí nad Orlicí. V regionu Orlicko-Třebovsko jich je přes 200 km.

vyhodnocení

Silné stránky

- turisticky atraktivní historická jádra měst s památkovou zónou, hrad Lanšperk, rozhledna Andrlův chlum
- přírodní zázemí v přírodním parku Orlice, cyklostezka Choceň – Brandýs nad Orlicí – Ústí nad Orlicí - Letohrad
- plochy pro sportovně-rekreační aktivity ve vazbě na řeku Tichou Orlici v Ústí nad Orlicí (sportoviště, koupaliště, akvapark), golfové hřiště s možností rozvoje v Hnátnici, golfové hřiště v Dolní Dobrouči
- rehabilitační lázně v Brandýse nad Orlicí
- chalupaření vázané na historické dřevěnice v obcích Orlickoustecka

Slabé stránky

- málo ploch pro širší škálu rekreačních (neorganizovaných) sportů
- chatové lokality znehodnocují krajinu

Příležitosti

- dobudování lokální cyklistické sítě s vazbou na regionální síť, vybudování golfového hřiště v Hnátnici s parametry pro 18 jamek

Hrozby

- výstavba chat v hodnotné krajině

Problémy k řešení

- málo možností pro koupání
- nabídka zimní rekreace s výjimkou bruslení
- výstavba nových podnikatelských aktivit se zaměřením na turistiku (agrotel, ekologická farma, chov koní s využitelností pro jezdecké sporty, vyjížďky, sportovní plochy ve vazbě na ubytovací kapacity).

HOSPODÁŘSTVÍ**B) 1.11. Hospodářské podmínky**

Hospodářské podmínky jsou úzce svázány s podmínkami sociodemografickými. Jen samotný podíl ekonomicky aktivních vypovídá o počtu lidí, kteří mohou vytvářet ekonomický potenciál.

Současný stav se rodil v 18. a 19. století, svoji roli sehrály v tomto procesu mimo jiné zavedení železnice (1845) a pozdější rozvoj průmyslové výroby.

Pozice v rámci okresu:

Okres Ústí nad Orlicí má po okrese Pardubice nejrozsáhlejší průmyslovou základnu. Podíl průmyslu na krajské produkci je vyšší než podíl zemědělství. Průmysl není v okrese orientován jednostranně, struktura oborů je poměrně pestrá. Největší objem produkce připadal v předchozích letech na elektrotechniku, textilní a oděvní průmysl, výrobu strojů a zařízení. V poslední době však význam textilu poklesl, naproti tomu stále roste podíl výroby elektrotechniky.

Téměř po celá 90. léta měl ústecký okres poměrně nízkou míru nezaměstnanosti. Nejproblematictější území z hlediska nezaměstnanosti je severovýchodní část okresu - Králicko.

Ke konci roku 2019 klesla nezaměstnanost pod 2% (v okrese Ústí nad Orlicí 127,94 nezam. na 10 000 obyv, je nižší než celorepublikový průměr 203,66).

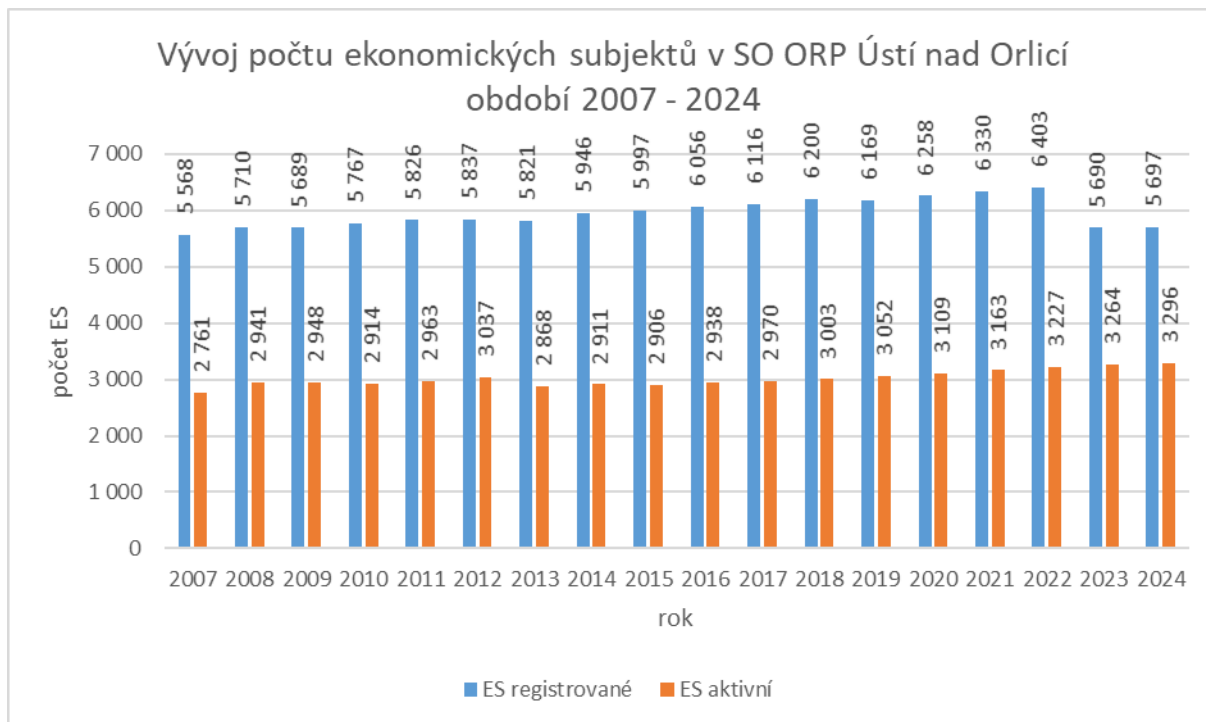
V oblasti podnikání nedocházelo ve 2. polovině 90. let k tak výrazným změnám jako bezprostředně po roce 1989. K největším investicím v průmyslu patřila výstavba závodu KORADO v České Třebové, SCHOTT v Lanškrouně, Moldex Metric v Ústí nad Orlicí, Brück AM v Zámrsku a rekonstrukce montážní linky v Karose Vysoké Mýto. K významným stavebním akcím v okrese lze též zařadit stavbu železničního koridoru, plynofikaci řady obcí, rekonstrukci čistíren odpadních vod a obnovu telekomunikačních sítí v celém okrese. Obchodní řetězce vystavěly ve větších městech v okrese supermarkety a svá obchodní a servisní střediska zde umístili nejvýznamnější producenti automobilů.

Hospodářské podmínky SO ORP Ústí nad Orlicí jsou provázány na širší region - blízké město Česká Třebová je centrem pracovních příležitostí v průmyslu a dopravě. Základní údaje o ekonomické aktivitě obyvatel obcí SO ORP přináší následující tabulky.

B) 1.11.1. Ekonomické subjekty (ES)

O regionální ekonomice nejvíce vypovídá rozložení a struktura zaměstnavatelů, počet obsazených pracovních míst a míra podnikatelské aktivity. Počet obsazených pracovních míst je významným ukazatelem pro zhodnocení území z hlediska kapacity zaměstnanosti. Míra podnikatelské aktivity mapuje aktivitu obyvatel v oblasti podnikání.

Z hlediska počtu ekonomických subjektů je území SO ORP Rumburk pod průměrem celého Ústeckého kraje i celé ČR. Počtem 17,0 registrovaných ekonomických subjektů na 100 obyvatel je ORP Rumburk na posledním místě v Ústeckém kraji. Oproti roku 2019 se jedná o snížení počtu registrovaných subjektů na 100 obyvatel o 1,6%. Důvodem je jednak nízká atraktivita pro podnikání, v druhé řadě i neochota obyvatel k samostatné živnostenské činnosti a preference zaměstnaneckého poměru.

V roce 2023 bylo v SO ORP Ústí nad Orlicí registrováno 5 690 ekonomických subjektů¹, z toho 3 264 aktivních, tj. 57,4 % z registrovaných ekonomických subjektů. Počet registrovaných ekonomických subjektů se oproti roku 2019 snížil o 479 registrovaných ES, ale počet ES se zjištěnou aktivitou se oproti roku 2019 zvýšil o 121 aktivních ES. Od roku 2015 dochází v SO ORP Ústí nad Orlicí k nárůstu počtu aktivních ekonomických subjektů

¹ Zdroj: MOS 2023 k 31.12.

tabulka č. 37 Stav a vývoj ekonomických subjektů v SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2019 a 2023, zdroj: ČSÚ

Obec	Počet ekonomických subjektů (ES)				Počet aktivních ES na 100 obyvatel			Podíl ES aktivních/ES registrovaných (%)
	registrovaných		aktivních		2019	2023	Rozdíl 2023-2019	
	2019	2023	2019	2023				
Brandýs nad Orlicí	297	271	114	119	8,66	9,12	0,46	43,91
České Libchavy	144	129	81	88	12,56	13,56	1,00	68,22
Dlouhá Třebová	251	227	131	138	9,92	10,59	0,67	60,79
Dolní Dobrouč	511	486	258	290	9,93	11,21	1,27	59,67
Hnátnice	174	172	97	116	11,76	14,45	2,69	67,44
Hrádek	21	22	9	9	8,41	7,03	-1,38	40,91
Jehnědí	82	73	34	42	10,12	12,43	2,31	57,53
Libchavy	426	423	248	261	14,10	14,61	0,51	61,70
Orlické Podhůří	152	145	88	89	12,70	12,97	0,28	61,38
Řetová	146	147	74	79	10,54	11,17	0,63	53,74
Řetůvka	72	74	39	43	13,49	15,41	1,92	58,11
Sopotnice	211	185	111	115	11,92	11,88	-0,04	62,16
Sudislav nad Orlicí	39	36	24	21	17,78	14,38	-3,39	58,33
Ústí nad Orlicí	3 487	3 157	1 655	1 762	11,59	12,50	0,91	55,81
Velká Skrovnice	62	57	34	37	11,41	12,25	0,84	64,91
Voděradý	94	86	55	55	16,27	16,52	0,24	63,95
SO ORP Ústí nad Orlicí	6 169	5 690	3 052	3 264	11,49	12,35	0,87	57,36

Nejvíce aktivních ekonomických subjektů v přepočtu na 100 obyvatel bylo k 31.12.2023 evidováno v obcích Voděradý, Řetůvka a Libchavy, nejméně v obcích Hrádek a Brandýs nad Orlicí. V celém SO ORP Ústí nad Orlicí je nízký podíl aktivních ekonomických subjektů oproti registrovaným ekonomickým subjektům (57,4 %). Nejnižší uvedený podíl je v obcích Hrádek a Brandýs nad Orlicí, naopak nejvyšší podíl nad 65% mají obce České Libchavy a Hnátnice. Za poslední 5 leté sledované období (2019 – 2023) klesl počet ekonomicky aktivních subjektů v obcích Hrádek, Sudislav nad Orlicí a Sopotnice.

tabulka č. 38 Ekonomické subjekty registrované v SO ORP Ústí nad Orlicí dle převažující činnosti, zdroj: ČSÚ

Převažující činnost	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem ES v SO ORP Ústí nad Orlicí	5 767	5 997	6 258	6 330	6 403	5 690	5 697
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	267	325	379	391	400	375	368
B-E Průmysl celkem	769	763	816	823	835	723	732
F Stavebnictví	726	681	773	783	803	695	694
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1 597	1 488	1 436	1 395	1 375	1 071	1 011
H Doprava a skladování	123	108	136	144	149	136	140
I Ubytování, stravování a pohostinství	268	262	285	288	289	240	245
J Informační a komunikační činnosti	98	70	136	153	166	159	174
K Peněžnictví a pojišťovnictví	74	281	37	35	31	88	92
L Činnosti v oblasti nemovitostí	190	187	229	237	240	237	241

Převažující činnost	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
M Profesní, vědecké a technické činnosti	556	540	645	653	643	593	592
N Administrativní a podpůrné činnosti	75	72	110	127	137	128	134
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	42	41	41	41	41	41	41
P Vzdělávání	118	130	162	166	169	160	169
Q Zdravotní a sociální péče	94	92	86	89	93	83	83
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	151	175	204	200	208	206	212
S Ostatní činnosti	492	549	597	613	628	599	613
T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	-	.	.	.	.	.	-
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	-	.	.	.	.	.	-
X nezjištěno	127	233	186	192	196	156	156

Dle ekonomické činnosti převládají v SO ORP Ústí nad Orlicí ekonomické subjekty registrované k činnosti pro velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba vozidel, následují odvětví průmyslu a stavebnictví.

tabulka č. 39 Ekonomické subjekty registrované v SO ORP Ústí nad Orlicí dle počtu zaměstnanců k 31.12.2024, zdroj: ČSÚ

Celkem		5 697
neuvedeno		2 869
bez zaměstnanců		2 121
malé podniky	1 - 5	425
	6 - 9	97
	10 - 19	89
	20 - 24	16
	25 - 49	37
střední podniky	50 - 99	25
	100 - 199	12
	200 - 249	2
velké podniky	250 - 499	1
	500 - 999	3
	1000 a více	-

B) 1.11.2. Primární a sekundární sektor

Podíl zaměstnaných v priméru (%) je ukazatel podílu počtu zaměstnaných osob podle odvětví ekonomické činnosti na celkovém počtu zaměstnaných osob v území. Čítec podílu je dán počtem zaměstnaných osob v primárním sektoru hospodářství, jmenovatelem je hodnota celkového počtu zaměstnaných osob v území.

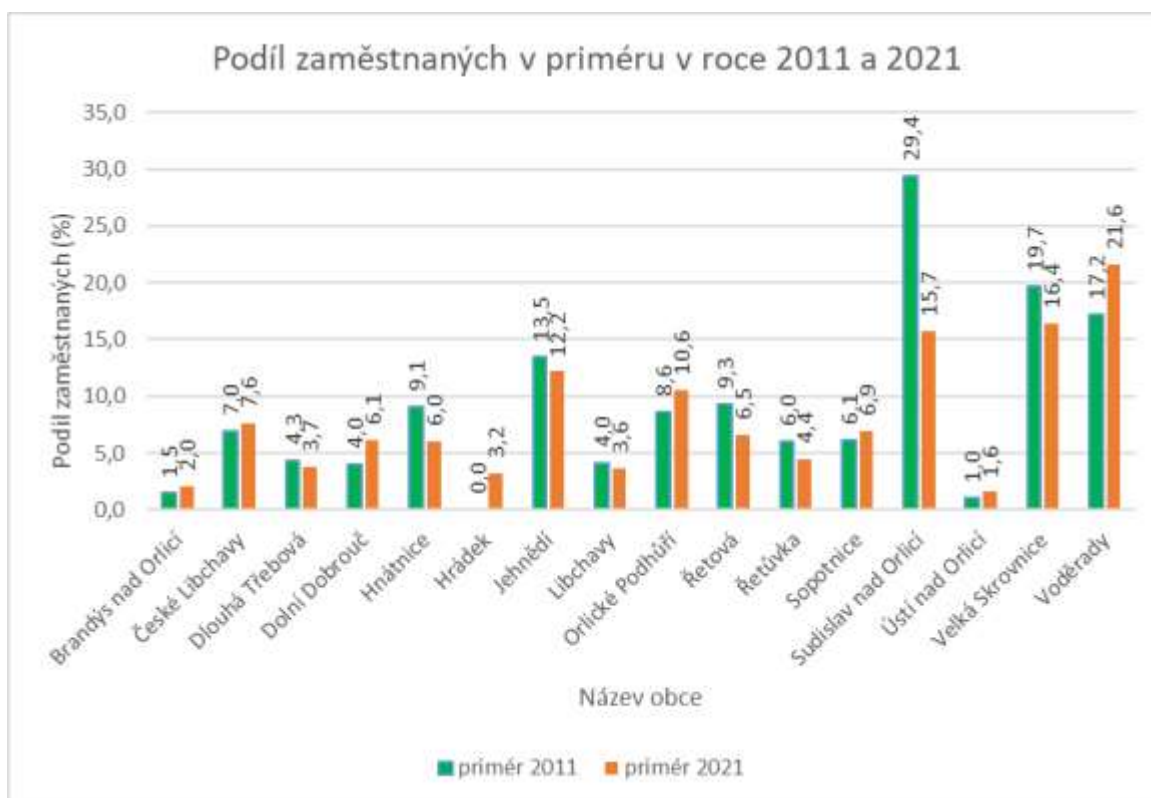
Sekundárním sektorem hospodářství jsou odvětví průmyslu (vč. těžby, energetiky, zásobování vodou a nakládání s odpady) a stavebnictví.

Podíl zaměstnaných v sekundéru (%) je ukazatel podílu počtu zaměstnaných osob podle odvětví ekonomické činnosti na celkovém počtu zaměstnaných osob v území. Čítec podílu je dán počtem zaměstnaných osob v sekundárním sektoru hospodářství, jmenovatelem je hodnota celkového počtu zaměstnaných osob v území.

tabulka č. 40 Podíl zaměstnaných v priméru a sekundéru, zdroj: SLDB 2011 a 2021

Obec	Primer %			Sekunder %		
	2011	2021	rozdíl 2021- 2011	2011	2021	rozdíl 2021- 2011
Brandýs nad Orlicí	1,5	2,0	0,5	42,2	42,3	0,1
České Libchavy	7,0	7,6	0,6	42,9	46,7	3,9
Dlouhá Třebová	4,3	3,7	-0,6	38,1	39,9	1,8
Dolní Dobrouč	4,0	6,1	2,1	47,2	51,4	4,2
Hnátnice	9,1	6,0	-3,1	42,4	38,9	-3,5
Hrádek	0,0	3,2	3,2	28,9	35,5	6,5
Jehnědí	13,5	12,2	-1,3	39,0	42,1	3,1
Libchavy	4,0	3,6	-0,4	41,8	45,2	3,4
Orlické Podhůří	8,6	10,6	2,0	25,8	37,0	11,1
Řetová	9,3	6,5	-2,7	35,7	42,8	7,1
Řetůvka	6,0	4,4	-1,6	29,9	38,1	8,1
Sopotnice	6,1	6,9	0,8	43,9	43,9	0,0
Sudislav nad Orlicí	29,4	15,7	-13,7	19,6	37,1	17,5
Ústí nad Orlicí	1,0	1,6	0,5	31,8	38,2	6,4
Velká Skrovnice	19,7	16,4	-3,2	33,3	42,5	9,2
Voděradý	17,2	21,6	4,4	39,8	44,9	5,0
SO ORP Ústí nad Orlicí	3,4	3,7	0,3	35,9	40,9	5,0

Primární sektor

V řešeném ORP Ústí nad Orlicí s převahou venkovského osídlení se převážná většina obyvatel v minulosti živila hlavně zemědělstvím. Dle posledních údajů (viz výše) je v primárním sektoru zaměstnáno jen 3,4% obyvatel řešeného ORP.

V části území je podíl ekonomicky aktivních v zemědělství výrazně vyšší – jedná se o část Litomyšlské plošiny v západní části ORP, obce Sudislav nad Orlicí, Voděradý a Jehnědí. Také ve Velké Skrovnici v severozápadní části ORP je zaměstnanost v primárním sektoru vyšší. Ve jmenovaných obcích je podíl zaměstnaných v primárním sektoru řádově vyšší (12 – 22 %).

Nejvyšší úbytek zaměstnaných v primárním sektoru mezi lety 2011 – 2021 byl zaznamenán v obci Sudislav nad Orlicí o 13,7 %, naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán v obci Voděradý o 4,4 %.

Celkově podíl zaměstnaných v priméru za období 2011 – 2021 v rámci SO ORP Ústí nad Orlicí mírně vzrostl o 0,3 % na hodnotu 3,7 %.

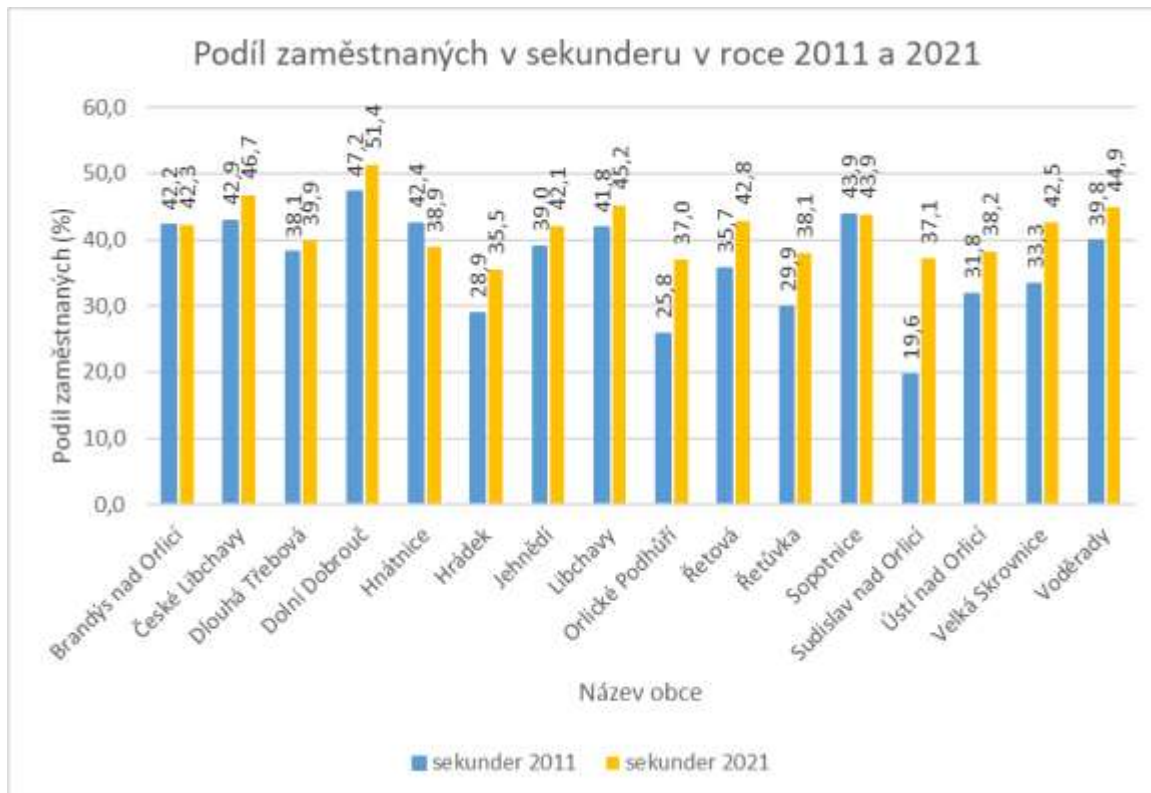
Zemědělskou půdu v ORP obhospodařuje:

- **Avena** Dlouhá Třebová (vlastní též **Bioprodukt Knapovec** – farmu pro chov prasat)
- **Farma Kaliště v.o.s.**, České Libchavy (+ Orlické Podhůří - Kaliště), chov skotu a vepřového dobytka, 50% pastvin
- **Ekofarma Perná** – krmivo, ochrana lesní zvěře, hnojiva a pelety
- **SILYBA a.s.** (Dolní Dobrouč) – rostlinná i živočišná výroba
- **ZD Sloupnice** – zemědělské družstvo
- **ZEMOS Orlické Podhůří a.s.** (Velké Skrovnice a Orlické Podhůří, Rviště, Řičky)
- **Zemědělsko obchodní družstvo OD Zálší** (Jehnědí)
- **ZEPO a.s.** (Libchavy)
- **ZESPO CZ s.r.o.** (Hnátnice)
- **Soukromí zemědělci**

Z velké části zalesněné území ORP Ústí nad Orlicí pokrývají lesy hospodářské. Proto zde v souvislosti s těžbou dřeva vznikly areály na jeho zpracování – větší či menší pily.

Rybolov je omezen spíše na sportovní rybářství na místních tocích.

Sekundární sektor

V rámci sekundéru zaznamenal SO ORP Ústí nad Orlicí za období 2011 – 2021 vysoký nárůst podílu zaměstnaných o 5,0 %, kde celková hodnota zaměstnaných v sekundéru v roce 2021 byla 40,9 %. Nejvíce zaměstnaných v sekundéru vykazují obce Dolní Dobrouč a České Libchavy, naopak nejnižší podíl je v obci Hrádek. Ve všech obcích za uvedené období podíl zaměstnaných v sekundéru vzrostl – nejvíce v obci Sudislav nad Orlicí a Orlické Podhůří. Pouze v obci Hnátnice podíl osob zaměstnaných v sekundéru klesl o 2,5 %.

Průmysl a stavebnictví:

Centrem průmyslové výroby je **město Ústí nad Orlicí a územní koridor vybíhající z města podél řek Tiché Orlice a Třebovky** (na východ do Hnátnice, na západ do Kerhartic, na jih do Hylvát).

Kromě zemědělství se obyvatelstvo dříve živilo domácím tkalcovstvím. Historicky byla řada manufaktur spjata s vodou (údolí Tiché Orlice a Třebovky). K rozmachu továrenského textilního průmyslu a strojírenské výroby došlo v polovině 19. století, zejména v souvislosti se stavbou železnice. Již v roce 1874 byla nedaleko nádraží v Hnátnici postavena přádelna ústecké firmy Antonín Brožek (tzv. dolní továrna), později přestavěna na tkalcovnu, doplněnou o tzv. horní továrnu. V obou továrnách byla textilní výroba ukončena za II. světové války, v roce 1953 se staly součástí nově založeného podniku Kovostav Ústí nad Orlicí. Dnes je dolní továrna změněna ve slévárnu, horní částečně slouží jako odborné učiliště, zčásti náleží firmě Rieter Elitex, která vznikla z bývalého Kovostavu.

Řada areálů výroby a skladování je situována jižně zástavby Ústí nad Orlicí v území podél Třebovky za železnicí a pokračuje až na k.ú. Hylváty. Mezi největší patří:

- **RIETER CZ**, výroba dopravních strojů a strojírenských komponentů, ul. Čs. Armády

- areál **STAPO, CSG Elitex, Konero s.r.o., Recycling, Kovo-Elektro s.r.o., Stavební společnost A.B.V., Fort Frames**, ul. Vrbová
- **Kovovýroba, SPINTEX EXPORT, KAMEL, FRIMER** ul. Lázeňská
- **Moldex Metric** Hylváty – Třebovská
- **UO TEX s.r.o. Kerhartice, Kolář CZ s.r.o.** Gerhartice
- **PERLA**, bavlnářské závody a.s., několik areálů ve městě, v současnosti brownfield, část asanována

Ostatní části ORP Ústí nad Orlicí:

- **SOR Libchavy s.r.o.** významný český výrobce autobusů
- **Apotheka Mediate**, cca 80 zaměstnanců
- **C.I.E.B. Kahovec s.r.o.** (bývalá Karosa) Brandýs nad Orlicí
- **USSPA** výroba bazénů **CONTIPRO GROUP** výroba léčiv **ADOR CZ** Lanškroun, výroba protipožárních dveří, **SEMO** výtahy, vše v obci Dolní Dobrouč
- **KOVO Rybka** Dlouhá Třebová

Nově připravované průmyslové zóny: Ústí nad Orlicí – Hylváty (nadmístní význam).

Z hlediska zaměstnanosti hraje významnou roli v území stavebnictví. Ve městě Ústí nad Orlicí, případně Dolní Dobrouči se ve stavebnictví uplatňuje více firem, které doplňují menší, převážně soukromé provozovny. V obcích ORP podniká více soukromých řemeslníků (zedníci, instalatéři, truhláři).

Terciální sektor

Terciální sektor se díky privatizaci a možnosti soukromého podnikání rozvíjí především v komerční sféře - obchodu a služeb obyvatelstvu, se zaměřením i na cestovní ruch a lázeňství. V současné době je v tomto sektoru v ORP Ústí nad Orlicí zaměstnán největší počet zaměstnanců.

B) 1.11.3. Vyjíždějící a dojíždějící do zaměstnání

Zdrojem informací pro dojížděku a vyjížděku do zaměstnání byly ukazatele zpracované v rámci SLDB 2011 a SLDB 2021:

- Vyjíždějící do zaměstnání mimo obec - osoby vyjíždějící do zaměstnání mimo obec jsou zaměstnané osoby, které mají v obci obvyklý pobyt, ale místo jejich pracoviště je v jiné obci. Mezi osoby zařazené do vyjížděky mohly být zahrnuty jen ty, které uvedly konkrétní cílové místo vyjížděky.
- Dojíždějící do zaměstnání do obce - osoby dojíždějící do zaměstnání do obce jsou zaměstnané osoby, které mají místo jejich pracoviště v dané obci, ale místo obvyklého pobytu je v jiné obci. Mezi osoby zařazené do dojížděky mohly být zahrnuty jen ty, které uvedly konkrétní cílové místo vyjížděky.

tabulka č. 41 Počet a podíl zaměstnanců vyjíždějících a dojíždějících z/do obce, zdroj: SLDB 2011 a 2021

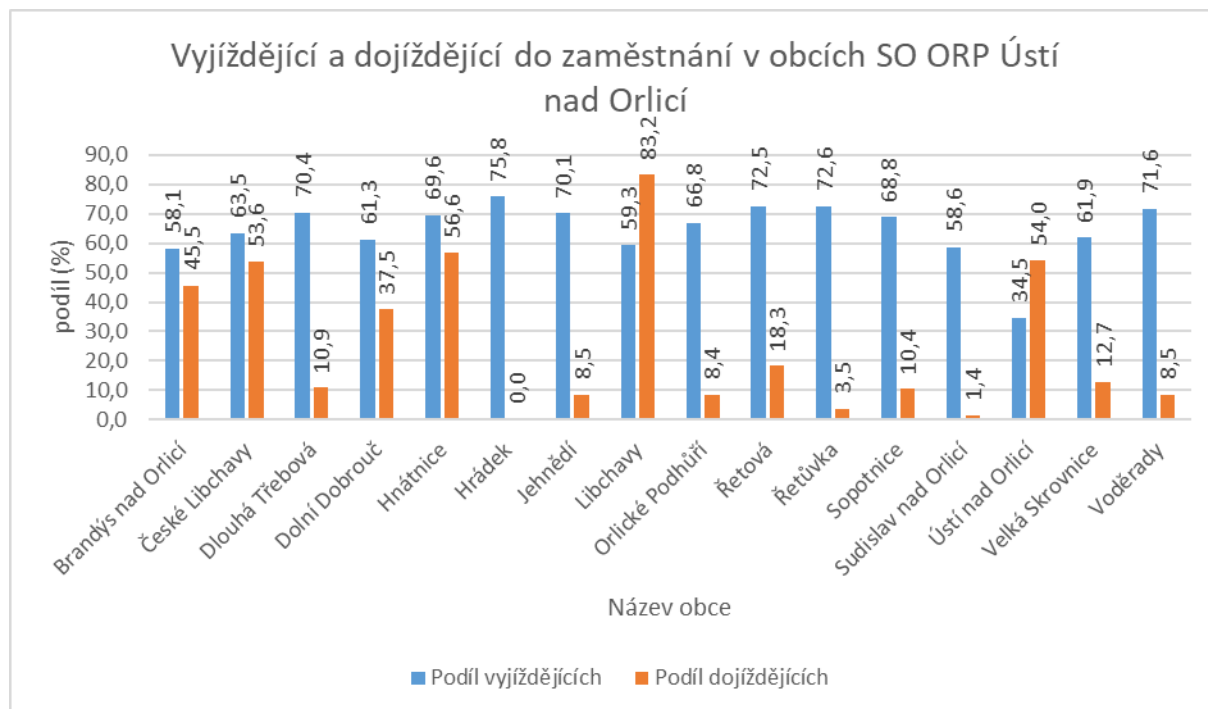
Obec	Zaměstnaní vyjíždějící do zaměstnání mimo obec		Zaměstnaní dojíždějící do zaměstnání do obce		Počet zaměstnaných	*Podíl vyjíždějících v %	**Podíl dojíždějících v %
	2011	2021	2011	2021	2021	2021	2021
Brandýs nad Orlicí	252	346	119	271	596	58,1	45,5
České Libchavy	103	193	78	163	304	63,5	53,6
Dlouhá Třebová	259	452	40	70	642	70,4	10,9

Obec	Zaměstnaní vyjíždějící do zaměstnání mimo obec		Zaměstnaní dojíždějící do zaměstnání do obce		Počet zaměstnaných	*Podíl vyjíždějících v %	**Podíl dojíždějících v %
	2011	2021	2011	2021	2021	2021	2021
Dolní Dobrouč	398	755	206	462	1 232	61,3	37,5
Hnátnice	174	279	92	227	401	69,6	56,6
Hrádek	16	47	0		62	75,8	0,0
Jehnědí	52	115	6	14	164	70,1	8,5
Libchavy	245	526	383	738	887	59,3	83,2
Orlické Podhůří	99	215	7	27	322	66,8	8,4
Řetová	180	222	23	56	306	72,5	18,3
Řetůvka	69	82	5	4	113	72,6	3,5
Sopotnice	161	298	10	45	433	68,8	10,4
Sudislav nad Orlicí	16	41	1	1	70	58,6	1,4
Ústí nad Orlicí	1236	2 423	2223	3 789	7 020	34,5	54,0
Velká Skrovnice	31	83	14	17	134	61,9	12,7
Voděradý	54	126	1	15	176	71,6	8,5
SO ORP Ústí nad Orlicí	3345	6203	3208	5899	12 862	48,2	45,9

*zaměstnaní vyjíždějící do zam. mimo obec v r. 2021/počet zaměstnaných v obci v r. 2021, ** zaměstnaní dojíždějící do zam. do obce v r. 2021/počet zaměstnaných v obci v r. 2021

V rámci ORP Ústí nad Orlicí převažuje vyjížd'ka do zaměstnání mimo obec nad dojížd'kou do zaměstnání do obce. Nejvyšší podíl zaměstnaných dojíždějících do zaměstnání do obce (nad 55 %) je do obcí Libchavy a Hnátnice.

Nejvyšší podíl (nad 70%) zaměstnaných vyjíždějících do zaměstnání je z obcí Dlouhá Třebová, Hrádek, Jehnědí, Řetová, Řetůvka a Voděradý.

Ekonomická aktivita v území zhruba odpovídá celostátnímu průměru (48,7%), za celý ORP je o něco nižší (47,8%). Nízká je zejména v intenzivně zemědělsky zaměřené jihozápadní části území ORP.

Možnosti zaměstnanosti obvykle vytvářejí hlavní rámec prosperity většiny sídel, přesněji řečeno regionů. Tyto hospodářské regiony jsou formovány, vymezovány zejména podmínkami pohybu za prací. V případě SO ORP Ústí nad Orlicí je tímto regionem Orlicko – Třebovsko i prakticky celý okres Ústí nad Orlicí (město Česká Třebová, velká část Lanškrounska a Choceňska). Region zasahuje i do sousedního okresu Svitavy – města Litomyšle.

Ve všech ostatních obcích ORP Ústí nad Orlicí s výjimkou Libchav a Ústí nad Orlicí převažuje vyjíždka za prací nad dojíždkou.

B) 1.11.6. Nezaměstnanost

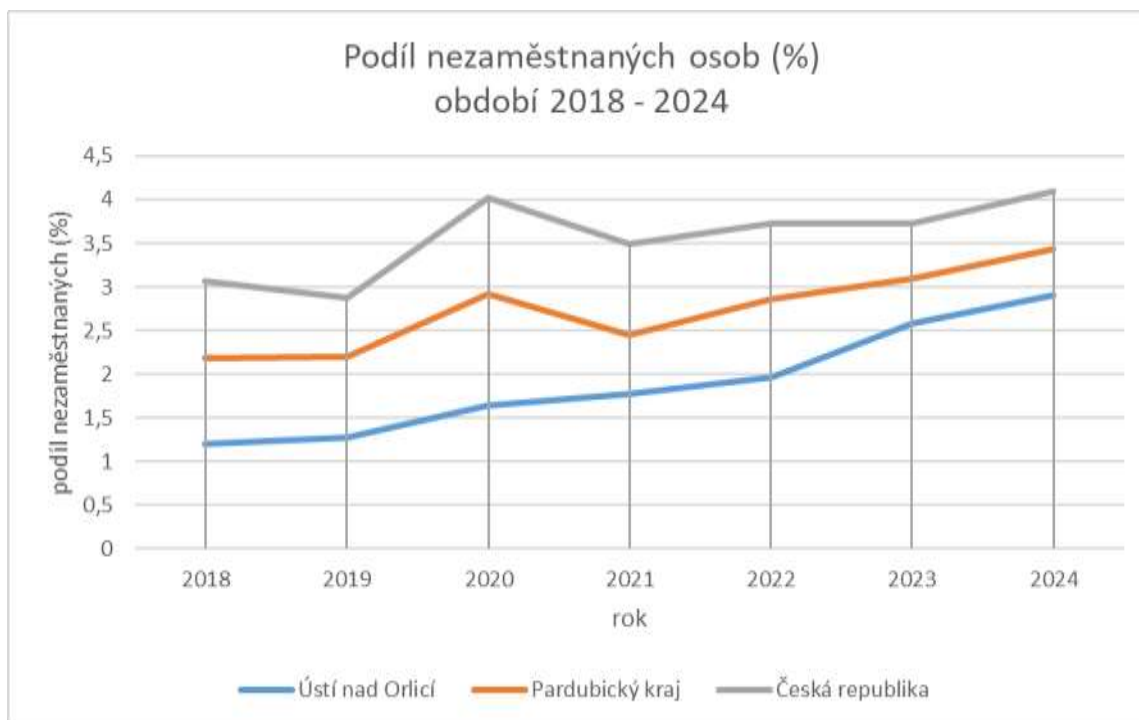
Ukazatel registrované nezaměstnanosti s názvem **podíl nezaměstnaných osob** vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Ukazatel vyjadřuje míru ekonomické aktivity obyvatel obcí. Vysoký podíl nezaměstnaných osob indikuje ekonomickou labilitu obce a její nízkou ekonomickou výkonnost. Příčinou je obvykle množstevně nedostatečná nebo strukturálně nevhodná (neodpovídající např. vzdělání a kvalifikaci obyvatel obce) nabídka pracovních příležitostí pro obyvatele obce přímo v obci nebo jejím nejbližším okolí, příčinou může být také ztížená dopravní dostupnost území s optimální nabídkou pracovních příležitostí z obce.

V rámci Pardubického kraje byl k 31.12.2023 podíl nezaměstnaných osob 3,10 %, což je v rámci České republiky podprůměrný stav. SO ORP Ústí nad Orlicí měl podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2023 2,58 % a patří tak k SO ORP Pardubického kraje s podprůměrným podílem nezaměstnanosti, v rámci Pardubického kraje se řadí s SO ORP Vysoké Mýto na 5. místo. Nejnižší nezaměstnanost v kraji je v SO ORP Holice (1,6 %), naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných osob je v SO ORP Moravská Třebová (5,36 %) a SO ORP Svitavy (4,09 %).

tabulka č. 42 Nezaměstnanost v SO ORP Pardubického kraje, zdroj: ČSÚ – stav k 31.12.2023

SO ORP	Podíl nezaměstnaných osob (%)	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - dosažitelní	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - absolventi	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - absolventi	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - nad 12 měsíců
Česká Třebová	3,02	336	362	17	71
Hlinsko	3,70	487	507	20	48
Holice	1,60	190	204	12	25
Chrudim	3,26	1 743	1 840	78	253
Králíky	3,33	178	192	6	25
Lanškroun	3,50	511	534	9	114
Litomyšl	2,47	432	458	27	62
Moravská Třebová	5,36	883	926	39	205
Pardubice	2,76	2 348	2 545	105	480
Polička	2,53	319	350	21	51
Přelouč	3,66	614	659	23	170
Svitavy	4,09	793	841	40	169
Ústí nad Orlicí	2,58	428	463	21	62
Vysoké Mýto	2,58	532	577	26	114
Žamberk	2,20	409	450	24	88
Pardubický kraj	3,10	10 325	11 038	406	1 957
Česká republika	3,73	256 264	279 227	8 513	82 234

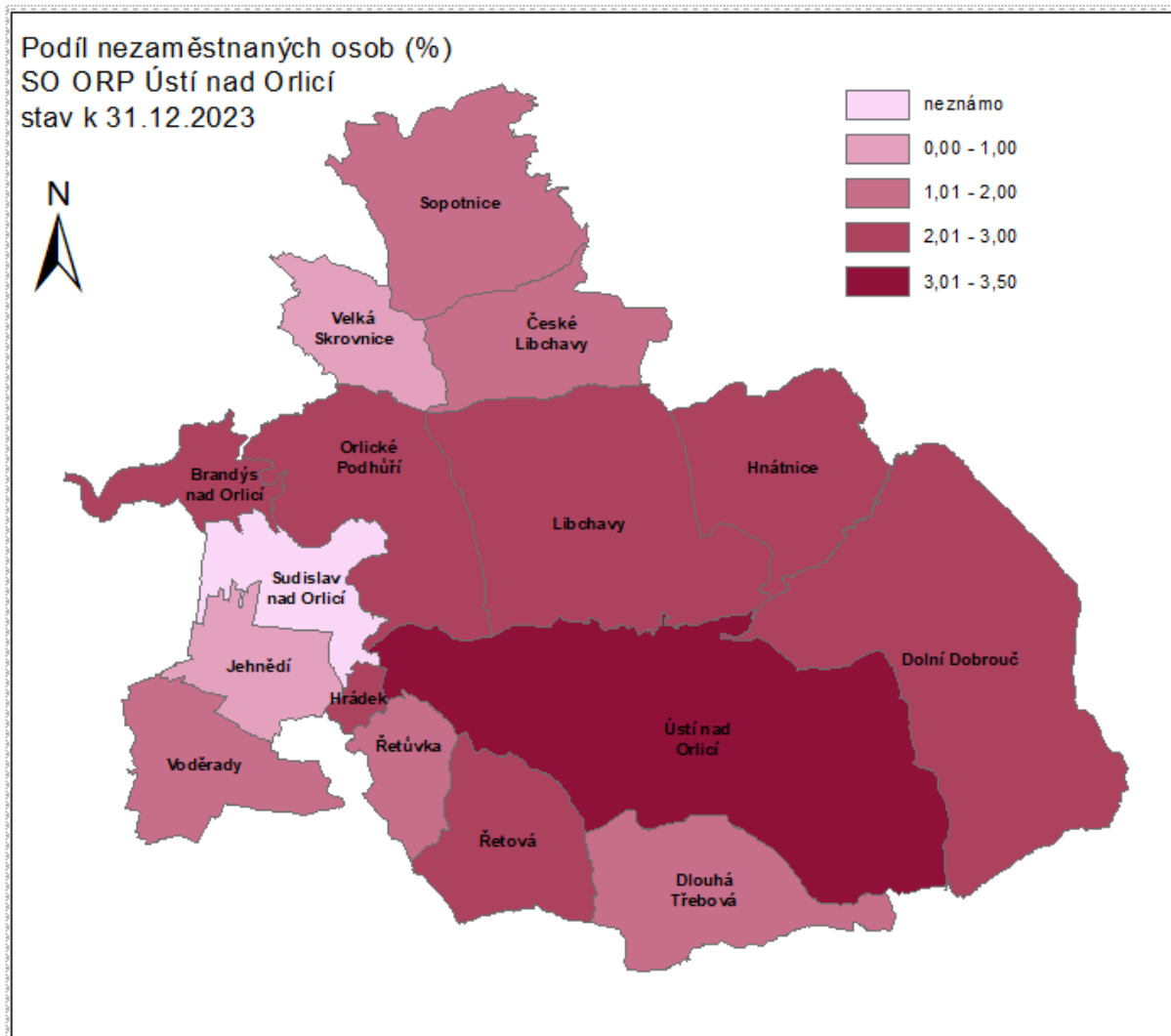
Nezaměstnanost v SO ORP Ústí nad Orlicí je nižší, než je celostátní průměr i průměr Pardubického kraje a drží se tak pod dlouhodobým průměrem po dobu sledovaného období 2018 – 2024.

tabulka č. 43 Struktura nezaměstnanosti v obcích ORP Ústí nad Orlicí, zdroj: ČSÚ

SO ORP	Podíl nezaměstnaných osob (%) k 31.12.					Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - dosažitelní	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - absolventi	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - absolventi	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - nad 12 měsíců
	2019	2020	2021	2022	2023				
Brandýs nad Orlicí	1,37	1,39	2,78	2,83	2,52	20	21	-	1
České Libchavy	0,50	2,02	2,02	1,27	1,98	8	8	1	1
Dlouhá Třebová	1,15	1,85	1,87	1,31	1,80	15	17	-	5
Dolní Dobrouč	1,01	1,25	1,78	1,56	2,32	39	41	1	2
Hnátnice	1,08	0,73	1,65	1,71	2,13	11	11	1	-
Hrádek	-	1,28	1,24	2,41	2,94	3	3	-	-
Jehnědí	2,33	2,34	1,86	0,95	0,92	2	2	-	-
Libchavy	0,96	1,06	1,60	1,99	2,56	29	31	3	3
Orlické Podhůří	0,71	1,89	1,65	3,04	2,75	12	13	-	3
Řetová	1,61	0,95	3,00	1,41	2,51	11	11	2	1
Řetůvka	2,34	0,58	1,18	1,19	1,17	2	2	-	-
Sopotnice	0,34	1,54	1,25	1,63	1,06	6	8	1	2
Sudislav nad Orlicí	-	7,14	4,90	1,87	-	-	-	-	-
Ústí nad Orlicí	1,47	1,80	1,71	2,11	3,04	266	291	12	44
Velká Skrovnice	1,60	1,00	0,52	2,84	0,54	1	1	-	-
Voděradý	1,26	2,17	0,87	1,32	1,30	3	3	-	-
SO ORP Ústí nad Orlicí	1,28	1,64	1,78	1,97	2,58	428	463	21	62
Pardubický kraj	2,2	2,92	2,45	2,86	3,1	10 325	11 038	406	1 957
Česká republika	2,87	4,02	3,49	3,72	3,73	256 264	279 227	8 513	82 234

Ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí bylo k 31. 12. 2023 evidováno 428 uchazečů o zaměstnání dosažitelných, podíl nezaměstnaných osob byl 2,58 %. V roce 2019 byl podíl nezaměstnaných osob v ORP Ústí nad Orlicí 1,28 %, jedná se tedy za posledních pět let o zvýšení podílu nezaměstnaných osob v ORP Ústí nad Orlicí. V rámci celé České republiky (3,73%) je podíl nezaměstnaných osob v SO ORP silně podprůměrný.

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2023 byl evidován v samotném městě Ústí nad Orlicí (3,04 %), následují obce Hrádek, Orlické Podhůří a Libchavy (podíl nezaměstnaných nad 2,5 %). Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v obcích Velká Skrovnice a Jehnědí (pod 1,0 %). V obci Sudislav nad Orlicí nebyla hodnota podílu nezaměstnanosti k 31.12.2023 evidována.

obrázek č. 30 Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Ústí nad Orlicí, stav k 31.12.2023

vyhodnocení**Silné stránky**

- příznivá poloha města na celostátní železniční trati s dobrým dopravním spojením s Českou Třebovou, Chocní i krajským centrem Pardubice
- stabilizované průmyslové areály
- nízký podíl nezaměstnaných v rámci Pardubického kraje i celé ČR
- potenciální plochy pro další rozvoj výroby v souladu se ZÚR Pardubického kraje
- rovnoměrné zastoupení velkých, středních a malých firem

Slabé stránky

- staré ekologické zátěže z dřívější výroby
- nedostatečný rozvoj služeb
- na části území ekonomická aktivita obyvatel pod průměrem ČR
- vyjíždka za prací převyšuje dojíždku ve většině území
- zvyšující se míra nezaměstnanosti

Příležitosti

- zintenzivnit a zefektivnit využití starších průmyslových areálů
- využít město jako nástupní centrum do oblasti s rekreačním potenciálem (využit přírodního zázemí pro zvýšení cestovního ruchu - příležitost pro rozvoj služeb)

Hrozby

- nevyužití připravených ploch pro výrobu pro nezájem investorů
- ukončení výroby ve stávajících areálech pro nerentabilitu

Problémy k řešení

- vybudovat průmyslovou zónu nadmístního významu v Hylvátech s přímým napojením na silnici I. třídy a plně ji využít
- vymístit do průmyslových zón nevhodně situované areály ve městě
- řešit problematiku historických průmyslových areálů v zástavbě města (z hlediska starých ekologických zátěží, z hlediska průchodnosti města apod.)
- zvýšit zaměstnanost ve výrobě a také ve službách

C. ZÁVĚR

Územně analytické podklady (ÚAP) a jejich úplné aktualizace č. 1-6 byly zpracovány pro správní obvod obce s rozšířenou působností (SO ORP) Ústí nad Orlicí v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění (dále jen „stavební zákon“), ve spojení s § 334a odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů a s vyhláškou č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti v pozdějším znění.

V souladu s výše citovaným zákonem budou ÚAP využívány jako podklad pro zpracování územních plánů obcí v ORP Ústí nad Orlicí. ÚAP budou dále průběžně aktualizovány na základě nového stavu využití území i z hlediska záměrů na změny ve využití území, v řešení dopravy a technické infrastruktury. Budou zpřesňována i dosud zpracovaná data (v souvislosti s aktualizovanými statistickými údaji).